

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Polidore

DE

ALCHEMIA

1 2 3 4 5 6 7

7
)

:54
G 32

F. M. M.

Secund 38 in 4to

- 1 Collection de 12-41. geben, dog. bao. Rich. anglicus
- 2 Paracelsi labyrinthus medicorum certarium 1533.
- 3 Polier, nich. pippis heruerbi i apologia. 1631.
- 4 Bereugarii Farient. de fructura. France 1535

= 812 pages

Collection & Alchemia Dialogi duos.

Q. 192.639

IN HOC VOLVMINE DE ALCHEMIA

continentur hæc.

GEBRI Arabis, Philosophi solertiſſimi, rerumq;
naturalium, præcipue metallicarum peritissimi,

De inuestigatiōe pfectiōis metallorū. Liber I.
Summæ pfectiōis metallorum, siue perfecti
magisterij. Libri II.

Quæ ſequuntur, omnia nunc primū exauſa ſunt.

Eiusdem De inuentione ueritatis ſeu pfectio-
nis metallorum. Liber I.

De Fornacibus conſtruendis. Liber I.

I T E M.

Speculū Alchemiæ, doctiſſimi uiri Rogerij Bachoniſ.
Correctoriū Alchemiæ doctiſſ., uiri Richardi Angliſ.
Rosariuſ minor, de Alchemia, Incerti authoriſ.

Liber Secretorū Alchemiæ Calidiſ filij Iazichi Iudæi.

Tabula Smaragdina de Alchemia, Hermetiſ Trismeg.

Hortulanī phīolophi, ſuper Tabulam Smaragdinam
Hermetiſ Commentarius.

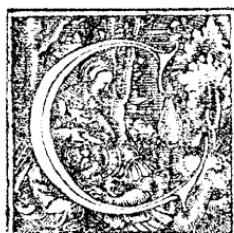
Omnia collatis exemplaribus, emēdatiſſimā, nouoq; modo ad mētē authorū diſtinctā,
Et argumētiſ atq; picturiſ neceſſarijs iilustrata, ita ut merito iā renata uideri queat.

Norimbergæ apud Ioh. Petreium,

Anno M. D. XL.

CHRYSOGORI NI POLYDORI IN LI- BELLOS ALIQVOT ΠΕΡΙ ΧΗΜΕΙΑΣ

Præfatio ad Lectorem.

V M selectos aliquot ueterum libellos *χρυσέας*, è bibliotheca nostra Typographis permittere uellem excudendos, quo maior inde ad Philosophiæ studiosos permanaret utilitas, non nihil præfandum mihi esse sum arbitratus. Non enim dubito, quin plerique boni quidem uiri, sed naturæ tamen rerum imperiti, totum hoc genus artis omnino aspernandum, & silencio tegendum esse censeant: siue quia illam penitus falsam, siue quia difficiliorem opinentur, quam ut magnis laboribus, incerto euentu sit inuestiganda. Ego uero, et si aliquando in eadem opinione fui, descendit tamen cupiditate allectus, hoc genus authorum per occasionem diligenter inspexi, tantumque cognitionis rerum inde tuli, ut & mihi non parum gratuler, & alijs, ut eosdem & ipsi cognoscant, author esse non dubitem. Cum enim omnis Philosophia, aut sermonem dirigat, aut mores formet, aut occulta naturæ inquirat, & sermonis cura propter aliud sit, morum autem regula iam aliunde, quam è Philosophia petatur, quis non uidet, eam Philosophiæ partem, quæ naturas rerum atque causas explicat, esse præstantissimam? Sunt autem metalla non minima portio rerum naturæ, quibus nulla pars humanae uitæ sine detrimento carere potest, cum sint omnium artificum instrumenta, omnium rerum precia, & omnium dignitatum ornamenta. Taceo quod & medicinam copiose instruunt, & picturæ uarios colores subministrant, alioquin sola contemplatione sui magnæ admirationis futura. Quare utilior ne, an iucundior sit eorum naturæ cognitio, mecum ipse constitue-

P R A E F A T I O A D L E C T O R E M .

Stituere nondum possum. Scripserunt de his Aristoteles & Theophrastus, exacte haud dubie uterque (ita enim credi par est) quae si extarent, nihil fortassis opus erat, ut Philosophiae studio si, ad hoc genus authorum se se demitterent. Verum cum illa nunc defuderentur, nihil iam aliud superest, unde certam & exactam eorum cognitionem hauriamus. Quod si quem dictio[n]is impuritas, sive inulta barbaries in hoc scriptorum genere offenserit, cogitare debet, paucissimos, qui insignem rerum cognitionem cum eloquentia coniunxerint, tanto aeuo extitisse; nec thesaurum tam preciosum propter sermonis incommoda esse negligendum, aut etiam abiiciendum. Est enim operae precium audire homines ingeniosissimos, partim Philosophiae principis, partim experientiae documentis, partim uero utrisque fretos, de hac arte, atque adeo de omni metallorum natura disputantes, quae scilicet prima & propinqua sit materia metallorum, quae illorum causa efficiens, quomodo inter se differant, substantiali ne aliqua forma, an uero accidentalibus tantum, quae habeant affinitatem, an possit unum in alterum transformari, & quomodo ad summam perfectionem debeant perduci. Quae omnia, & alia huius generis multa, dum uel inquirunt, uel iam olim inuenisse, magna constantia & authoritate assuerant, tantum lucis affuerunt, & cognitionis, ut equidem non illibenter dubitem, an uel Aristoteles, uel Theophrastus tantundem potuerint praestare. Non debet igitur haec Philosophiae accessio tam insignis, a studiis negligi, aut contemni, utcunq[ue] sit in Barbaro scriptorum genere patet emendanda, & qualis aurum est stercoribus, colligenda. Est & alia causa non parua, cur eosdem cognoscere uelis. Nam postquam fama huius artis orbem terrarum iam semel impleuit, multi passim uagantur nebulones, qui eam profitentur, cu[m] nihil se at minus, ac simplices, tam lucri, quam artis admirandae auidos, mani spe lactatos, uel furto uel fraude complicant. Quoru[m] nequit iam, fraudem, & praeftigia, nemo citius deprehenderet, nec efficacius conuincet, quam qui in huius artis adyta penetrauit. Haec eniu[m] ars, sine Philosophiae cognitione

P R A E F A T I O

ne, (quam illi simulare non possunt) nemini contingit, & examina ueri auri & argenti tam certa & efficacia tradit, ut nulla fraus, nec tā scita, nec tam tecta illis adhiberi queat, quam illa non detegant, ac penitus disperdant. id quod Reipublicæ quoq; plurimum interest. Cum igitur hoc genus authores, Philosophiam locupletent, & falsarios, Reipublicæ noxiōs, prodant, cognitione digni erant, etiam si ars ipsa in se nulla esset. Quan-
qua in causam nullam video, cur eam non esse ueram existime-
mus. Nam ab hominibus in Philosophia exercitatis simis pro-
babiliter asseritur. Et artifices quidā sine ulla manifesta fallendi
causa, eam se reperiisse, per omnia sacra, etiā æditis librīs, iuran-
do confirmarunt. Quibus testimonium peribent affectus ani-
mi, læticia & gaudio inuentæ artis apud se gestientis, tam uhe-
menter erumpentes, ut nulla arte tantam simulationem fingi
posse credibile sit. Habet & historiæ testimonia. Nam Suidas au-
thor minime contempnendus, Aegyptios, opibus ex hac arte, fre-
tos, rebus nouandis studuisse, & à Diocletiano coercitos fuisse
scribit. Sed uerba eius recensebo: χρυσά (inquit) ή τῆς χρυσῆς καὶ
ἀργυρᾶς οὐταπουδή, ήτις τὰ βιβλία σιδρούντωσά μέντος ὁ Διοκλεπταιός ἔκαν-
ε. Οὐτε τὰ νεωτερισθέντα αὐγυστῖοις Διοκλεπταιῶ. Τέτοις αἰχμόρρως καὶ
φυσικῶς ἐχρήσατο. ὅπε δὴ καὶ τὰ ποδὲ χρυσέα τέ χρυσοῦ καὶ αἴγυροῦ.
Τοῖς παλαιοῖς γηγενεῖα βιβλία σιδρούντωσά μέντος ἔκανε, πλέον τὸ μή-
κα πλοῦτον αἰγυστῖοις ἐν τῆς ποιῶντος περιγένεσαι τέχνης, μηδὲ χρη-
μάτων αὖτοὺς θαρροῦντας ποιεῖσθαι, τῷ λοιπὸν τοῖς ἐργατοῖς αἱ τε-
χνή. Id est, Chemia, est auri & argenti confectio, cuius libros Di-
ocletianus perquisitos exussit, eo quod Aegyptiū res nouas con-
tra Diocletianum moliti fuerant. Duriter atq; hostiliter eos tra-
ctauit. Quo tempore etiam libros de Chemia auri & argenti à
ueteribus conscriptos, conquisiuit & exussit, ne deinceps Aegy-
ptiū diuītiae ex arte illa contingenter, neue pecuniarum afflu-
entia confisi, in posterum Romanis rebellaret. Hæc ille. Nec ab
ludunt à reliquis historiographis Diocletianum describētibus.
Veteres autem Poetæ, hanc non solum exitisse, uerum etiam
quomodo exercenda sit, fabulis lepidissimis absolutissime, sed
αἰνιγμα-

AD LECTOREM.

αντικεῖ; tamen insinuauerunt, Quid enim aliud est, Vellus aureum ab Argonautis ex Colchide petitum, quam huius artis indagatio & adumbratio. De quo Suidas alibi: οὐδὲν οὐχ' ὡς ποιητικὸς φέρεται, δῆμος διλόν τοῦ εἰ δέρμασι γυγγαντίον. πολεύειν ὁ πατέρας δεῖ γινόσθαι Δῆλος Χρυσάστης χρυσός. ἐκοτεῖσαν οὖν οἱ τόποι χρυσῶν ἀνόμαλον καὶ τὸ δέρμα, οὐδὲν διλόν εἰ δέρμασι, τὸ δὲ οὐτός. Id est, Hoc autem nō ut ficticie dicitur, sed liber erat, in uelleribus conscriptus, contingens quomodo per Chemiam fieri debeat aurum. Merito igitur eius seculi homines Aureum uellus nominabāt, propter essēt caciām, quae ex eo hauriebatur. Non datur uellus aureum Iasoni, nisi prius certos & periculosoſ labores obierit, hoc est, nisi prius πλέξιν suis manib⁹ exercendo didicerit. Frustra enim possidet librū, de hac arte conscripturn, qui πλέξιν ignorat. Cæterū, periculosa nauigatio, difficultatem indagandæ materiæ lapidis philosophorum (ut uocant) indicat, ea, quia telluris uicem obtinet, & metallica est, & Marte metallorum deo, Ager martius appellatur; & quia in igne purganda, præparanda, & perficienda est, ut sit idonea ad recipiendum semen, fingitur à Tauris ignem spirantibus exaranda & excolenda. Hi Tauri fornaces sunt, qui nisi rite constructi fuerint, & ignem continuum debita quantitate exhibuerint, aut materia corrumperit, aut uasa defruuntur, & artifex odore noxio afflatur, aut incendio etiam periret. Deinde Draco peruigil Argentum uiuum est. Dentes Draconis, sunt Mercurius sublimatus, eo quod eboris candorem, os suum duriciem, & incredibilem mordacitatem, non sine ueneno possideat. Is dum sublimatur, in uase uitreο, galea simillimo, (Arabes alembicum uocant) excipitur; itaq; dentes Draconis Iasoni in Galea afferuntur, ut seminiis eos loco in agrum martium spargat. Nam Mercurius ex ea terra toutes sublimari debet, donec in ea figatur. Quod dum sit, hastula sum modo ē terra surgit, quarum quædam erectæ, quædam inclinatæ, quædam omnino transversæ, & quasi fugulis hostium intentæ, continue in longum crescunt, ut moueri uideantur, & speciem confertissimi exercitus famiani accerrime confligentis exhibere. Ideo uiri

P R A E F A T I O

armati singūtūr enascī, qui motuis vulnerib⁹ cadant, id est, tandem in ea terra sepulti figantur. Et nisi uasculū esset uitreum, seu siliceum, sine poris, artifex odore afflatus periclitaretur. Ideo Iason apud Ouidium, silice periculum à se, in hostes conuertisse singitur. Hactenus lapis philosophorū perfectus est, super est, peruigilem sopire draconem, id est, Argentum uitium illius efficiacia conuertere in aurum uel argentum: quod ubi succedit, uel Ius aureum Iason uictor aufert, id est, hanc artem preciosissimam Artifex assūtus est. Sed antequām hoc fiat, Hecatī apud Orpheum sacrificat, in quo sacrificio, magnum latet mysterium. Porro quia idem lapis philosophorum, etiam corporibus humanis mederi, eaçq; sana & incolumia usq; ad uitæ extremum conseruare dicitur, ideo Medea, patrem Iasonis in iuuentutem restituere singitur. Hanc artem, & horti Hesperidum, & Cadmi fabula insinuant, & Cadmus immēsis opibus ex ea quæsitæ, Thebas Aegyptias condidit, ne quis miretur hanc artem in Aegypto potissimum uiguisse. Hæc magna sunt huius artis testimonia, sed longe maiora, quæ Iudæi ex Sacris literis, iuxta Hebrææ linguae proprietatem afferunt. Aiunt enim, hæc quoç Cabalæ sue partē esse. Et principem Tyrī, apud Ezechielem, eam exercuisse. ideoç prophetam illi exprobrare, quod eius artis fiducia, Deus sibi esse uideretur. nam propheta (ut ipsi aiunt) narrat, quod aurum & argētum, quod in thesauris suis haberet, non ē terra effodisset, non à subditis exegisset, nec hostibus eripuisset, sed sibi ipse fecisset, hac scilicet arte fretus. ideoç Daniele sapientior esse, & omnia secreta naturæ perlustrasse illic dicitur. Itidem de patribus suis afferunt, Oseam prophetam huius artis abusum illis exprobrasse, quum sub persona Dei diceret ad eos : Multiplicaui eis Argentum, & ipsi fecerunt idolo suo Aurum. Quocq; magis hoc credas, aiunt Dauidem Psalmo iuxta ipsos duodecimo, gustum quandam huius artis tectim exhibere, dum dicit: Verba Dei uerba pura, argentum in aliud e exustum in terram, seu puluerem, refusum septies. sic enim illi de uerbo aduerbum interpretantur, (recte an secus, eius linguae periti

AD LECTOREM.

periti iudicent.) Et addunt. Nemo tam stultus est, ut argentum sic tractare uellet, cum sit maximi laboris, & summae industriae, nisi sic tractatum preciosius esset. Nec propheta uerbum Dei argento rati, sed sincero potius auro, compararet, nisi tale argen-
tum auro æquipolleret. Et hoc sanè ualde consentit cum uerbis
Gebri, de argento dicentis: Qui nouit ipsum magis subtiliare,
& post subtiliationem inspissare & figere, cum auro coniunget
&c. Hæc sic diximus, ut non admodum cupiamus persuadere.
Nam si quid solidæ ueritatis hic est, ingenia philosophica non
segnius eam agnoscere & appræhendere, quam sanus oculus
lucem, & ferrum Magnes. Scriptorum huius artis, quatuor fe-
ré genera sunt. Quidam Methodum sequuntur, sine figuris &
ænigmatibus, more philosophico. sed materiam lapidis ita te-
gunt, ut nemo, nisi Dei munere quid uelint, assuatur. Hoc in
genere prius tenet G E B E R, quæ recentiores quidam longo se-
quuntur interuallo, ut Rogerius Bachon, cuius etiam Picus Mi-
randulanus noster meminit, & alij plerique. Quidam artem me-
thodice informatam, totam ænigmatibus inuoluunt, ut poetæ
in Cadmi, Hesperidum, & Argonautarum fabulis, & quidam
recentior in dialogo, de libello aureo. Quidam omisso metho-
do, præcipua tantum, figuris & ænigmatibus ita adumbrant, ut
solum ab ijs intelligi uelint, qui in Philosophia tantum profece-
runt, ut hanc artem per se ipsos propemodum coniscant; huius
generis est Hermes, Maria prophetissa, Morienus, & Turba
philosophorum. Quartum genus πράξιν tantum scribit, sed tā
simpliciter ac rusticè, ut nihil omnino abstrusi inesse appareat.
Verum in eo genere, propositus οὐδὲν ὕγεις (ut in proverbio dicitur)
sed omnia erronea, falsa, & mendacia reperiuntur. Studiois à
G E B R O potissimum incipiendū. Is quatuor scripsit opuscula,
mutuo sibi testimonium perhibentia, Inuestigationis scilicet,
Inventionis, Fornacum, & Summam perfecti magisterij. Hanc
quidam uarie corrupere, uel in tres, uel in quinque, uel in septem
libros diuidentes, cum sint duo tantum. Nos collatis exemplari
bus, quam fieri potuit, emendatissimum, diligentissimeq; distin-
ctum,

PRAEFATIO AD LECTOREM.

Etum, amicis cōmunicauimus, addidissemus & Librum radicā eidē à plerisq; aſcriptū, ſed alterius eſſe, maniſtiffime depre hendimus. Super eſt, ut lectorē etiam de uocabulo artis ad- moneamus, quā mīror ab Erasmo barbaro & prodigioso no- mine Alcumistīcam appellari. Dicitur autem uero nomine à Græcis ΧΗΜΕΙΑ, id eſt Fusoria, eo quod metalla, & illis affinīa, ſales ſcīlicet, alumina, & atramenta, quae in igne fluunt, & in hac arte potissimum tractantur, ἔχοντες χέω, χύω, χηματά, id eſt fuſilia, (ſicut ἔχει τὰ χέω, χύω, χηματά) dicuntur. Arabes autem hoc no- men à Græcis mutuati, ſuo more articulū præposuerunt, & Al- chemiam dixerunt. Sicut & Ptolemaei compositionem Μεγίſtv Alimageſtū uel Alimageſtū uocauerunt. Habet autē hæc ars, ut reliquæ omnes, ſua quædam peculiaria uerba & uocabu- la, uulgo non ſatis nota, partim quia barbara ſunt & exoticā, ut Aludel, Alembicus, Botus barbatus, Sal alkali, Elixir, & ſimi- lia. Partim quia καταχησικά, ſeu abuſua ſunt, ut Imbibere, pro irrigare, Figere & Fixare, pro efficere, ne materia in igne cor- rumpatur, aut evaporet: Descendere, pro conflare & eliquare, & alia hiuius generis multa, quae ſola diligentī authorum lectio- ne innotescunt. Hæc p̄fatus, beneuolum & ſtudioſum le- ctorem, ad huius admirandæ artis adyta, iamdudum (niſi fallor) gelliſentī animo anhelantem, diutius non remorabor.

Finis p̄fationis,

INDEX

INDEX EORVM, QVÆ IN SINGVLIS CAPITI- EVS LIBRI DE INVESTIGATIONE PERFE- CTIONIS, continentur.

Caput

I.	Præfatio, in q̄ explicat cur hūc librū scrips̄erit. Folio.	1
II.	De rebus corpora metallica perficientibus & cor- rumpentibus.	2
III.	De lapide philosophorū, quod unustantū sit ad albū & ad rubeum, & ex quibus rebus extrahatur, deq̄ possibilitate perfectionis.	4
IV.	De rebus p̄parationē iuuātibus, & earū mūdatiōe.	5
V.	De præparatiōe & melioratiōe corporū in genere.	8
VI.	De præparatione Iouis.	10
VII.	De præparatione Saturni.	12
VIII.	De præparatione Veneris.	13
IX.	De præparatione Martis.	14
X.	De præparatione Solis.	15
XI.	De præparatione Lunæ	ibidē.
XII.	De proprietatis Elixiris maioris.	16
XIII.	Epilogus & conclusio operis.	17
	Finiſ libri inuestigationis.	

INDEX EORVM, QVÆ IN SINGV- LIS duorū librorū Summæ pfectiōis capitibus cōtinentur.

Libro primo hæc continentur.

I.	Præfatio, de modo tradendi huius artis, & de idoneis discipulis.	20
II.	Diuīsio huius libri primi in quatuor partes.	22
	In prima parte de impedimentis hæc cōtinētur,	
III.	Diuīsio impedimentorum.	23
	bb De impe	

Cap. IIII.	De impedimentis huius opis ex parte corporis artificis.	ibidē
V.	De impedimentis ex parte animae artificis.	folio 24
VI	De impedimentis externis huius artis opus in predictis.	26
VII	Epilogus huius primae partis, qualem oporteat esse artificem.	27
In secunda parte de negatis artē hæc continentur.		
VIII.	Divisio dicendorum generalis.	30
IX.	Rationes variæ artē simpliciter negantii.	ibidem
X.	Occupatio, fieri nec posse, nec debere, q[uod] ars naturam in omnibus differentijs proprietatum actionis imiteat, & quædam de principijs metallorum erudita.	34
X I.	Cofutatio rationum artē simpliciter negantii.	36
X II.	Diversæ opiniones eorum, q[uod] artē esse supponunt.	42
X III.	Rationes negantii artē in sulphure supposita.	44
X IV.	Confutatio rationum præcedentium.	45
X V.	Rationes negantium artem in Arsenico suppositam, eorumq[ue] confutatio.	46
X VI.	Rationes negantii artem suppositam in Sulphure, Ar- gento uiuo, Tutia, Magnesia, Marchasita, & sale ammoniaco, earumq[ue] confutatio.	ibidem
X VII.	Rationes negantii artē suppositam in spiritibus, una cū corporibus ligendis, & eorum confutatio.	48
X VIII.	Rationes negantii artem in corporibus suppositam, & primo in plumbo albo, id est, stanno, seu loue, & earum confutatio.	49
X IX.	Rationes negantii artē in plumbō nigro suppositā.	51
X X.	Rationes negantii artē in mixtione durorū cum duris, & molliis cū mollibus corporibus suppositā.	ibidē
X XI.	Rationes negantii artē in mixtione durorū cum molli- bus, & perfectiorū cū imperfectis suppositā.	52
X XII.	Rationes negantium artem in extractione animae, uel ignis regimine suppositam.	53
X XIII.	Rationes negantium artem in vitro & gemmis sup- positam, & eorum confutatio.	ibidem
		Rationes

xxiiii.	Ratiōes negātiū arte ī medijs mineralib⁹, uel ue getabilib⁹, ul' q̄rūcūq; rerū cōmīxtiōe suppositā.	54
	In tertia parte de principijs naturalibus, & eorū effectu hæc continentur.	
xxv.	De principijs naturalibus corporum metallicorū, secundū opinionem antiquorum.	55
xxvi.	De principijs naturalibus metallorū, secundū opi nionem recentium & authoris.	56
xxvii.	Diuisio dicendorū de tribus principijs, Sulphure scilicet, arsenico, & argento uiuo.	60
xxviii.	De sulphure.	61
xxix.	De Arsenico.	63
xxx.	De argento uiuo, siue Mercurio.	ibidē
xxxi.	De effectibus princiriorū naturæ, quæ sunt cor pora metallica.	64
xxxii.	De Sole, siue auro.	65
xxxiii.	De Luna, siue Argento.	67
xxxiv.	De Saturno siue Plumbo.	68
xxxv.	De loue siue Stanno.	69
xxxvi.	De Venere, siue ære.	ibidem
xxxvii.	De Marte, siue Ferro.	70
	In Quarta parte de principijs artificialibus hæc cōtinent.	
xxxviii.	Diuisio dicendorū in hac parte, cū insinuatiōe per fectionis in secundo libro tradendæ.	72
xxix.	De Sublimatione, cur sit inuenta.	74
xl.	Quid sit Sublimatio, & de tribus gradibus ignis in ea obseruandis.	76
xli.	De fecibus corporū metallicorū spiritibus in subli matione addendis, & earū quantitate.	78
xlii.	De moderando igne in Sublimatione.	80
xliii.	De erroribus circa quantitatem fecum, & disposi tione fornacis, in sublimando Sulphure & ar senico uitandis. Item de fornace construen do, & lignis eligendis.	81
	bb ii Ex qua	

I N D E X.

Cap. XLIII.	Ex qua materia, & qua forma uas aludel sit facienda dum.	folio. 85
X LV	De sublimatione Mercurij siue argenti uiui.	88
X LVI.	De sublimatione Marchasitæ.	91
X LVII.	De uase, in q̄ Marchasita recte possit sublimari.	92
X LVIII.	De sublimatione Magnesiæ & Tutiaæ, item corpo- rum imperfectorum, & de additione materiæ sub- leuantis ea.	95
X LIX.	De descensione, & modo purificandi p̄ pastillos.	97
L.	De distillatione, & causis eius, ac de tribus eiusdem generibus, scilicet per alembicum, per descensorium & per filtrum.	100
L I.	De calcinatione tam corporum quam spirituum cū causis & modis suis.	105
L II.	De solutione.	111
L III.	De coagulatione & eius causis, deq; diuersis modis coagulandi Mercurij & medicinarū solutarū.	114
L IV.	De fixione & causis eius, deq; diuersis modis figendi corpora & spiritus.	121
L V.	De Ceratione.	124

**LIBRO SECUNDO SVMMAE
perfectionis continentur hæc.**

L VI.	Præfatio diuidens secundū librū in tres partes.	126
	In prima parte de cognitione rerum, ex qua per fectionis possiblitas & modus depræhendi po- test, hæc continentur.	
L VII.	Quod cognitione perfectionis huius artis à cognitiōe naturæ spirituū & corporum dependeat, & quod de utrisq; copiose uelit tradere.	127
L VIII.	Denatura Sulphuris & Arsenici.	ibidem
L IX.	Denatura Mercurij siue Argentii uiui.	229
L X.	Denatura Marchasitæ, Magnesiæ & Tutiaæ.	131
	De	

LX I.	De natura Solis siue Auri.	folio. 133
LX II.	De natura Lunæ siue Argenti.	135
LX III.	De natura Martis siue ferri. Item de effectibus fulphuris & Mercurij, de cęz causis corruptionis & perfectionis.	136
LX IIII.	De natura Veneris, siue æris.	139
LX V.	De natura Iouis siue Stanni.	143
LX VI.	De natura Saturni siue Plumbi.	146
	In secunda parte de medicinis & necessitate pefectionis &c. hæc continentur.	
LX VII.	Vnisciuicę corporis imperfecti, similiter & Argenti uiui necessario fore duplēm medicinam, unam scilicet ad albū, alteram uero ad rubeū, à quibus tam omnibus excusamur p unicā pfectissimā.	150
LX VIII.	Vnicuię imperfectorum corporum suam præparationem esse adhibendam.	153
LX IX.	Imperfectorū metallorum defectū medicina suppleri, superfluū uero præparatione tolli oportere.	155
LXX.	De præparatione Saturni & Louis.	157
LXXI.	De præparatione Veneris.	161
LXXII.	De præparatione Martis.	ibidē.
LXXIII.	De mundificatione Argenti uiui.	163
LXXIII.	Quincę differentes proprietates necessario afferre medicinam perfectissimam, scilicet mundiciē, colorē, fusionē, perpetuitatem, & pondus, unde cōiectura sumēda, ex qbus rebus eliciatur.	ibid.
LXXV.	De præparationib⁹ medicinæ adhibendis, ut differentias proprietatum debitas acquirat.	165
LXXVI.	De differentijs medicinarū, scilicet q̄ qdā sunt primi ordinis, qdā secundi, quædā uero tertij.	166
LXXVII.	De medicinis primi ordinis Venerē dealbatis.	168
LXXVII I.	De medicinis Martem dealbatis.	171
LXXIX.	De medicinis Lunam citrinatis.	173
LXXX.	De differētij, pprietatū medicinæ scđi ordinis.	175
	bb iij	De

I N D E X.

Cap. LXXXI.	De medicina Lunari & Solari pro corporibus imperfectis.	folio. 177
LXXXII.	De medicina coagulante Argentum usum.	179
LXXXIII.	Quomodo medicinis ingressio partem cœciliat.	181
LXXXIV.	De medicina tertij ordinis in genere.	182
LXXXV.	De medicina Lunari tertij ordinis.	183
LXXXVI.	De medicina Solari tertij ordinis.	185
	In tertia parte, de probationibus perfectionis, hæc continentur.	
LXXXVII.	Diuisio dicendorum.	187
LXXXVIII.	De cineritio, quare quædam corpora in eo perdurent, quædam non.	ibidem
LXXXIX.	Cinericij examen quomodo sit exercendū.	190
XC.	De Cemento, quare quædam corpora plus, quædam vero minus illud perferant.	191
XCI.	Cemēti examē, quomodo cōponēdū & exercēdū.	193
XCII.	De ignitione.	195
XCIII.	De fusione.	196
XCIV.	De expositione super uapores acutorum.	197
XCV.	De extinctione ignitorum.	199
XCVI.	De adurentis Sulphuris admixtione.	200
XCVII.	De calcinatione & reductione.	202
XCVIII.	De facilī susceptione Argenti usui.	ibidem.
XCIX.	Recapitulatio totius artis.	203
C.	Quem modū author in arte tradēda seruauerit.	204
	Finis Summæ perfectionis.	

**I N D E X E O R V M, Q V A E I N S I N
gulīs capitibus Libri de inuentione ueritatis, continētur.**

I.	De sex proprietatibus rerum, ex quibus medicina elicetur.	206
II.	De septem medicinæ proprietatibus,	207
III.	Diuisio totius libri in quatuor particulas,	209

Prima

INDEX.

Cip.		INDEX.
III.	Prima particula, de mediorum mineralium præparatio- nibus.	Folio 210
V.	Secunda particula præfatiuncula de spirituum mun- dificationibus.	213
VI.	De Sulphuris præparatione.	214
VII.	De Arsenici præparatione.	215
VIII.	De Argentii uiui præparatione.	ibidem.
IX.	De Marcasitæ præparatione.	216
X.	De Tutiæ præparatione.	ibidem
XI.	Tertiæ particulæ præfaciuncula, de corporum præ- paratione.	217
XII.	De præparatione Saturni.	ibidem
XIII.	De præparatione Iouis.	ibidem
XIV.	De præparatione Martis.	219
XV.	De præparatione Veneris.	ibidem
XVI.	Quartæ particulæ præfatiuncula, de medicinis.	221
XVII.	De medicinis albis pro Ioue & Saturno.	ibidem
XVIII.	De medicinis solaribus pro Ioue, & Saturno.	223
XIX.	De medicinis albis pro Venere & Marte.	224
XX.	De medicinis rubeis pro Venere & Marte.	ibidem
XXI.	De medicina tertij ordinis ad album.	225
XXII.	De medicina Solari tertij ordinis.	226
XXIII.	De aquis solutionis, & alijs inceratiuis.	227
	Finis Inventionis ueritatis.	

INDEX EORVM, QVAE IN SINGVLIS
capitibus Libri fornacum continentur.

I.	Præfatio diuidēs librū fornacū in quatuor ptes.	229
	In prima parte de modis opandi hæc cōtinent.	
II.	De furno Calcinatorio.	230
III.	De furno Sublimatorio.	231
IV.	De furno Distillatorio.	233
V.	De furno Descensorio.	234
	De furno	

INDEX.

Cap. VI.	Defurno fusorio.	Folio 235
VII.	De furno Solutorio.	2,6
VIII.	De furno Athannor, uel fixatorio.	237
In secunda parte, De rebus præparadis hæc continent.		
IX.	De præparatione spirituum, mediorum mineralium, & aluminum.	238.
X.	De Calcinatione Iouis.	239
XI.	De calcinatione Saturni.	ibidem.
XII.	De Calcinatione Veneris.	240
XIII.	De Calcinatione Martis.	ibidem
XIV.	De Calcinatione mediorum mineralium.	ibidem
XV.	De ablutionibus corporū combustorum.	ibidem
XVI.	De incerationibus Calcium ablutorū.	241
XVII.	De reductione Calciū in solidam massam.	ibidem
XVIII.	Desolutionibus corporū præparatorū, & de eorū con- iunctionibus certis, cum proportione certa, ut meli- ora appareat cū fulgore, post eorū reducțiōes.	242
In tertia parte, De perficiendis, & alteratiuis, hæc continentur.		
XIX.	De modo perficiendi tertij ordinis.	245
XX.	De regimine Iouis & Saturni.	246
XXI.	De regimine Veneris & Saturni.	247
XXII.	De regimine Martis.	ibidem
XXIII.	De regimine Lunæ.	248
XXIV.	De regimine Mercurij.	249
XXV.	De fermento Lunæ ad azymum.	ibidem
XXVI.	De fermento Solis ad rubeum.	250
XXVII.	De fermento fermenti, tam albi quam rubei super Mercurium.	ibidem
XXVIII.	Recapitulatio experimentorū authoris.	251
XXIX.	Ludi Mercuriales.	254
XXX.	Citrinatio Lunæ.	255
Finis libri Fornacum.		
		Index

INDEX.

INDEX EORVM, QVAE IN
Speculo Alchemiae doctissimi viri Rogerij
Bachonis continentur.

Cap.	Præfatiuncula.	follo, 257
I.	De definitionibus Alchemiæ.	ibidem.
II.	De principijs naturalibus & procreationibus mineralium.	258
III.	Ex quibus propinquius materia elixiris sit elicenda.	260
IV.	De modo agendi, & igne moderando & continuando.	264
V.	De qualitate uasis atque fornacis.	266
VI.	De coloribus accidentalibus & essentialibus in opere apparentibus.	267
VII.	De modo proficiendi medicinâ super quodlibet imperfectorum.	269

Finis Speculi.

INDEX EORVM, QVAE IN COR-
rectorio Richardi Anglici, continentur.

I.	Præfatio, quomodo ars imitetur naturam.	272
II.	Studium philosophiæ esse necessariū ad hanc artē.	274
III.	De principijs naturalibus.	275
IV.	Quot sint partes mineralium.	276
V.	De metallis, q̄ originē ducūt ex Mercurio in gñe.	ibid.
VI.	Quomodo metalla ex Mercurio siant in specie.	277
VII.	De generatiōe Mercurij, & q̄ ex eo oriāt metalla.	278
VIII.	De formatione mineralium, quæ originem ex Mercurio non ducunt.	280
IX.	De generatione sulphuris uulgi & simplicis, & Mercurij.	282
X.	Quod impossibile sic media mineralia, artificialiter fieri metalla.	284
XI.	De differentia sulphuris uulgi, & philosophorum cc simplici	

I N D E X.

	simplicis non urentis.	folio. 287
XII.	Quomodo sulphur album & rubeum existat in Luna & Sole.	291
XIII.	Quod in alijs corporibus ægris non est utile hoc Sulphur querere.	292
XIV.	Quod aurum curet infirmitates, & alia corpora metallica.	294
XV.	Quod duo particularia tantum sint uera in hoc arte, quorum primum est in Mercurio.	298
XVI.	De secundo particulari quod est in Luna.	303
XVII.	De particularibus sophistis.	304
XVIII.	De uia uniuersali sermo generalis.	307
	Finis Correctorij Richardi Anglici.	

I N D E X E O R V M, Q V A E I N
Rosario minore continentur.

	Præfatio habet § tres.	
§I.	Aenigma de arte Alchemiæ, & de modo tractandi authoris.	309
II.	Admonitio, cauenda duo genera seductorum, & quæd ars consistat in Mercurio fixo.	311
III.	De eodem, quod Mercurius fixus perficiat, & diuisio operationum & libelli in duas partes, siue in duo capita.	313
	Caput primum habet § uiginti unum.	
§I.	Promissio & diuisio dicedorū de optionib. Alchemiæ.	314
II.	De calcinatione Saturni & Iouis.	ibidem
III.	De calcinatione Veneris & Martis.	315
IV.	De calcinatione Solis & Lunæ.	316
V.	De calcinatione aliarum rerum & mixturarum.	ibidem
VI.	De sublimatione spirituum.	ibidem
VII.	De sublimatione corporum imperfectorum.	317
VIII.	De sublimatione corporum perfectorum.	ibidem
	De fixa-	

INDEX.

§. IX.	De Fixatione.	fol. 318
X.	De Distillatione.	ibidem
XI.	De Solutione.	ibidem
XII.	De Ceratione.	319
XIII.	De coagulatione.	ibidem
XIV.	De Particularibus ad album in genere.	ibidem
XV.	De particularibus ad album in specie.	321
XVI.	De particularibus ad rubeum in genere.	323
XVII.	Particulare ad rubeum in specie.	324
XVIII.	Apostrophe ad lectorem, & oratio ad Deū.	325
XIX.	Compositio aquæ fortis, quæ est clavis Rosarij.	326
XX.	Laudes aquæ fortis prædictæ.	327
XXI.	Reclusio Rosarij per eandem aquam.	329.
	Caput secundum habet §. sex.	
§ I.	Perfectionis causam solum Mercuriū esse.	330
II.	De differentia Mercuriorum.	332
III.	Similitudo uiām uniuersalem insinuans.	ibidem
IV.	Præctica caligine obducta.	333
V.	De tincturæ perfectæ proprietatibus.	335
VI.	Epilogus seu recapitulatio omnium dictorum.	336
	Finis Rosarij minoris.	

INDEX E ORVM, QVAE IN LIBRO secretorum Calidis continentur.

I.	Præfatio de difficultate artis.	336
II.	De quatuor magisterijs artis, scilicet Solutione, Con- gelatione, Albigatione, & Rubificatione.	342
III.	De rebus & instrumentis huic operi necessarijs & oportunijs.	346
IV.	De naturis rerū ad hoc opus pertinentiū.	347
V.	De decoctione & eius effectu.	348
	De Subtiliatione, Solutione, Coagulatione, & Cōmis- tione lapidis, & eorum causa, atq; fine.	ibidem.
cc ii	De fixi	

I N D E X.

VI.	De Fixione spiritus.	350
VII.	De decoctione, contritione & ablutiōe lapidis.	351
VIII.	De quāitate ignis, & eius cōmodo & incōmodo.	352
IX.	De separatione Elementorum lapidis.	ibidem.
X.	De natura lapidis, & eius origine.	354
XI.	De commixtione Elementorū separatorū.	ibidem
XII.	De solutioне lapidis compositi.	356
XIII.	De coagulatione lapidis soluti.	357
XIV.	Quod unustantū sit lapis, & de eius natura.	358
XV.	Modus operationis lapidis ad album.	359
XVI.	Cōuersio prædicti lapidis in robeum.	361
	Finis libri secretorum Calidis.	

T A B V L A Smaragdina Hermetis Trismegisti. 363

I N D E X E O R V M , Q V A E I N
expositione Hortulanī continentur.

	Precatio Hortulanī. fol. 364. Præfatio.	ibidem
I.	Quod ars Alchemiæ sit uera & certa.	365
II.	Quod lapis debeat diuidi in duas partes.	ibidem
III.	Quod lapis habeat in se quatuor elementa.	366
IV.	Quod lapis habeat patrē & matrē, scilicet Solē & Lunā, ibi.	
V.	Quod cōiunctio ptiū lapidis dicat impregnatio.	367
VI.	Quod lapis pfectus sit, si aia in corpe fixa fuerit.	ibidē
VII.	De mundificatione lapidis.	368
VIII.	Quod pars lapidis non fixa, debeat superare partē lapidis fixam, eamq; eleuare.	369
IX.	Quomodo lapis uolatilis sit iterum figendus.	370
X.	De fructu artis, & efficacia lapidis.	ibidem
XI.	Quod Magisteriū hoc imitetur creationē universi.	371
XII.	Insinuatio ænigmatica, quæ sit natura lapidis.	ibidē
XIII.	Quare lapis dicatur perfectus.	372.

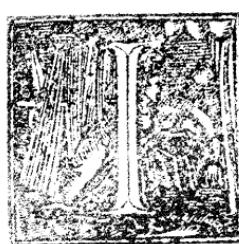
Finis expositionis Hortulanī, ac totius etiā indicis.

GEBRI

GE BRI ARA

BIS PHILOSOPHI SO-
LERTISSIMI, RERVM QVE NATVRALI-
UM (præcipue metallicar) peritissimi, nōpi xp̄pidae
libellus, quem inscripsit, De inuestigatione
perfectionis. Incerto interprete.

Præfatio, in qua explicat, cur hunc lib-
rum scripsit. Cap. 1.

Nuestigationem huius nobilissime sc̄i
entiae, ex continua, & frequenti operis
sedulitate, & huic compari studio ni-
mio, necnon cogitationibus nostris
profundissimis, & uarijs annexis, emis-
sam uobis tradam: ut melius & aper-
tius à uobis uolumina subsequentia intelligantur, &
ut intellecta, & circa eadem ingeniata & perscrutata, fa-
cilius & promptius ad effectum perducantur. Et quia
est aliud, artis inuestigare rationem, quam attentare &
probare subtilitates & ingenia horum: donec operan-
do, & perscrutando, & experiendo, ad intentum per-
ueniatur completū. Ideo in hoc nostro libro, quecumq;
per narrata inuestigauimus, secundum nostræ mentis
rationem scripsimus, artem dico perficientia. Non pu-
tet tamen quis, quod hanc inuestigationem composue-
rimus

rimus ante librum nostrum, qui Summa perfectionis magisterij est intitulatus: in quo quæcunq; uidimus & tetigimus, complete, secundum scientiæ ordinem de terminauimus, secundum experientiam & cognitionem certam, quam scrutatione nostra, de naturalium, & mineralium effectibus, & transformantibus diuersis, in opere apparentibus notauimus. Et ingeniatu sumus scientiam nostram prius compositam cum hoc inuestigationis commento, quod super ipsam declarandam compoluimus, denudare. Ergo de iure hæc illam præcedit, cum per hunc librum inuestigare quæram de cognitione rei perficientis.

De rebus corpora metallica perficientibus,
& corruptentibus. Cap. 11.

Vm ergo hæc scientia de imperfectis tractet corporibus mineralium, in quantum ea perficere deceat. In primis circa hæc, duo considerauimus, Imperfectionem scilicet, & Perfectionem. Circa hæc duo nostram fundamus intentionem. De rebus autem perficientibus, & corruptentibus, secundum quod per nostram inuestigauimus experientiam, hunc librum cōponimus, quia opposita iuxta se posita, magis elucescunt. Res autem quæ perficit in mineralibus, est substantia argenti uini & sulphuris proportionabiliter commixta, per longam

gam & temperatam decoctionem, in uisceribus terræ mundæ inspissata & fixa, cum conseruatione suæ humiditatis radicalis, non corruptentis, sed ad substantiam solidam cū ignitione debita fusibilem, & sub malo leo extendibilem producta . Per distinctionem naturæ huius perficientis, leuius peruenire possumus ad cognitionem rei corruptentis . Et est illa, quæ à contrario sensu habet intelligi, uidelicet substantia impura agenti uiui & sulphuris, sine proportione debita commixta, uel minus decocta in uisceribus terræ immundæ, nec recte inspissata, nec fixa, humiditatem habens combustibilem & corruptibilem, & raræ substancialiæ, & porosæ : uel habens fusionē sine ignitione debita, uel nullam , nec pariens malleum sufficienter . Primum autem distinctionem inueni intrusam in his duobus corporibus, uidelicet in Sole & Luna, secundum cuiuslibet perfectionem . Secundam uero in his quatuor, scilicet in stanno, plumbo, cupro, & ferro, secundum cuiuslibet imperfectionem . Et quia hæc corpora imperfecta ad sanitatem & perfectionem non sunt reducibilia, nisi contrarium in eis operetur, id est, quod manifestum occulatur, & occultum manifestetur : quæ operatio uel contrariatio sit per præparationem, igitur præparatio est eis adhibenda . Estergo præparare, superflua demere, & absentia supplere, & sic notam eis immittere perfectionem : hac autem præparatione non indigent corpora perfecta . Indigent uero præparatione tali, quod eos

a ij rum

rum partes magis subtilientur, & à corporalitate sua ad spiritualitatem reducantur fixā. Cuius intentio est ex eis facere corpus spirituale fixum, hoc est, multo magis attenuare & subtiliare, quam erat prius. De horum omnium præparationibus, secundum nostram inuestigationem in loco suo tractabimus sufficienter in hoc libro. Quæ postquam præparata fuerint sufficienter, erunt apta, ut de eis elixir albū, uel rubeū fiat magnū.

De lapide Philosophorū, quod unus tantum sit,
ad album & ad rubeum, & ex quibus rebus extra-
hatur. Deq[ue] possibilitate ac modo perfectio-
nis.

Caput III.

Nuenimus autem modernos nobis unicū tantum scribere lapidem ad album uel ru- beum compleiū, quod & uerum esse conce- dimus. Nam ex quacunq[ue] elixir conficia- tur album uel rubeum, nihil tamen ibi aliud est, quam argentum uiuum & sulphur, quorum unum sine alte- ro nihil agit, nec esse potest. Et ideo unus lapis à philo- sophis nuncupatur, quamuis à multis extrahatur cor- poribus siue rebus. Extrahere enim à re in qua non est, hoc stultum cogitare esset & uanum, ut quidam fatui putauerunt, quod nunquam erat intentio philosophorum. Dicunt tamen multa per similitudinem. Et quia omnia corpora metallica ex argento uiuo composita sunt

funt, & sulphure, puris uel impuris, per accidens, & nō in prima sua natura innatum, ctiā per præparationem conuenientem tolli est possibile. Nam expoliatio accidentium non est impossibilis. Est ergo præparatio, superfluum demere, & defectum supplere in corporibus imperfectis, quæ fieri non potest sine adiuuacione operis, & rerum purificantium. Diversificatur enim præparatio, secundum diuersitatem rerum indigentium. Experientia enim nobis dedit modos agendi, scilicet calcinationem, sublimationem, descensionem, solutionem, distillationem, coagulationem, fixationem, & cerationem. De quibus singulis narrationem fecimus in Summa perfectionis magisterij sufficienter. Ista enim sunt opera ad præparationem iuuantia.

De rebus præparationem iuuantibus, & ea-
rum mundatione. Cap. IIII.

Res autem præparationes iuuantes sunt iste, scilicet omnia genera salium, aluminum, atramentorum, etiam uirū, borax, & quæ huius naturæ sunt, & acetum acerrimum, & ignis. Et cum ipsis proponimus corpora imperfecta præparare, sed conuenit ea prius mundare, si aliqua immundicia in his existerit, secundum nostrā experientiam, in qua certi sumus per prædicta.

a iii

Munda-

Mundatio salis communis.

Mundatur enim sal commune, per hunc modum: Primo comburatur, combustum in aqua communi calida soluatur, solutum per filtrum distilletur, distillatum per lentum ignem in parapside uitreatu congeletur, congelatum calcinetur per diem & noctem in igne mediocri, & serua ipsum sic sufficienter mundatum.

Mundatio salis alcali.

Sal alcali sic mundatur ut sal commune, & est sagimen uitri. Primo teratur, & totum soluatur in aqua communi calida, postea distilletur per filtrum, & congeletur, & calcinetur cum igne lento.

Mundatio salis gemmæ.

Primo teratur, deinde de illo fiat, ut de sale communi.

Mundatio salis ammoniaci.

Teratur primo cum præparatione salis communis mundati. Postea sublimetur in alto aludel, donec tota liter fuerit extractum purum. Postea soluatur super porfidum, sub diuo, si de eo uis aquam facere, uel serue tur ipsum sublimatum & purum sufficienter.

Mundatio aliorum salium.

Diversa autem adhuc inueniuntur salium genera, quæ præparantur per modū iam dictū, & mundantur.

Mundatio aluminem.

Primo de alumine glaciali. Multa possunt p ipsū
præ

præparari sine ipsius mundatione aliqua. Tamen in hunc modum mundatur. Ponatur in alembico, & extrahatur inde iota humiditas, quæ multum in arte ista ualeat. Feces in fundo uasis remanentes, uel dissoluuntur supra lapidem in aliqua parte humida, uel in aqua inde extracta, uel reseruentur.

Mundatio aluminis Iameni.

Alumen Iameni, quemadmodum glaciale præparatur, excepto quod in hac arte maioris est uirtutis.

Mundatio aliorum aluminum.

Plura adhuc inueniuntur alumina, quæ omnia, ut iam dicta præparantur, & mundantur.

Mundatio atramentorum.

Primo de nigro atramento. Nigrum sic mundatur: Primo soluatur in aceto mundo, post distilletur, & coaguletur. Vel ponatur primo in alembico, & humiditas totalis extrahatur. Feces in hac distillatione calcinatae super porfidum, uel in sua aqua soluantur, & coagulentur. Vel ipsa aqua secundū uelle artificis reseruetur.

Mundatio cu perosæ.

Cuperosa, siue uitriolum mundatur ut atramentum nigrum. Habet tamen atramentum nigrum maiorem atramento uiridi terrestreitatem.

Mundatio aliorum atramentorum.

Diuersa sunt atramenta, & inueniantur diuersi coloris, quæ ut prædicta mundantur.

De uitro, & horacibus.

Vitrum & boracia si debito modo fuerint facta,
non indigent præparatione.

Mundacio aceti acerrimi.

Acetum autem & cuiuscunq; generis, acutum seu acerbum, subtiliantur & depurantur, & illorum uirtus siue effectus per distillationem melioratur. De eorum mundatione, & depuratione sufficienter tractauimus, cum quibus corpora imperfecta præparari possunt, & depurari, & meliorari, & subuiliari, igne semper debito mediante.

De præparatione, & melioratione corpo-
rum in genere. Caput v.

 Reparantur autem & depurantur per ista ad intentionem ignis, per hunc modum. Habent enim hæc corpora imperfecta humiditates superfluas, & sulphureitatem ad ustibilem, nigredinem in ipsis generantem, ipsaq; corrupcentem. Habent etiam terrestreitatem immunem, seculentam, & combustibilem, nimis grossam, in gressionem impedientem & fusionem. Ista & talia sunt superflua in his corporibus prædictis, quæ in ipsis nostra experientia, & investigatione certa & ingeniosa sunt inuenta. Et quia hæc superflua accidentaliter his superueniunt corporibus, & non radicaliter, & spolia-

tio

tio accidentalium possibilis est, oportet nos cum igne artificiali his prædictis mundatis, superflua demere accidentia cuncta, sola substantia argenti uiui & sulphuris radicalis permanente. Et hæc est integra præparatio imperfectorum, & depuratio perfecta. Melioratio, depuratio, & subtiliatio horum, substantiæ puræ remanentis, fit multis modis, secundum quod indiget elixir. Præparationis ergo & depurationis in generali modus est hic. Primo enim eleuanda est cum igne proportionali tota humiditas superflua & corrupta, in illo rum essentia, etiam superfluitas subtilis & comburens, & hoc calcinando. Deinde totalis substantia remanens corrupta, in illorum calce superfluæ humiditatis comburentis & nigredinis corrodenda est cū his mundatis prædictis corrosiuis, acutis seu acerbis, donec calx fuerit alba siue rubea, aut secundum corporis naturam & proprietatem colorata, & munda, & pura ab omni superfluitate, seu corruptione prænarratis. Et hæc cū his corrosiuis mundantur, terendo, imbibendo, & lauando. Postea uero delenda, seu deponenda est totalis terre streitas immunda, & feculentia cōbustibilis & grossa, cum rebus prædictis, mundatis uel puris, fusionem metallicam non habentibus, cū calce prædicta, modo prædicto deputata, commixtis & bene tritis, quæ in fusione, seu calcis reductione retinebūt secum terrestreitatē grossam & immundam prædictam, remanente corpore puro, ex omni superfluitate corrupte mundato.

b

Ex hoc

Ex hoc totum descendendo, Meliorationis & subtiliationis horum substantiae pure in generali modus hic est. Primo hoc corpus purgatum & reductum, est iterum calcinandum cum igne, & adiutorijs mundatiuis predictis, deinde cum his quae sunt solutiua soluendum. Hęc enim aqua lapis noster est, & argentum uiuum de argento uiuo, & sulphur de sulphure, ex corpore spirituali abstractum & subtiliatum, siue attenuatum, quae meliorari potest, confortando in ipsam uirtutes elementales, cum alijs præparatis, quae sunt ex genere sui generis: & augmentando colorem, fixionem, pondus, puritatem, fusionem, & alia omnia, quae pertinent ad elixir perfectum. Et iste est modus, perulos nos inuestigatus, præparationis, depurationis, subtiliationis, & meliorationis corporum mineralium in generali. Nūc transeamus ad specialem, seu particularem cuiuslibet corporis imperfecti præparationem, cum omnibus modis suis, etiam perfecti corporis mineralis. Et primo de loue,

De præparatione Iouis in speciali,
Caput VI.

Rēparatur autem Iupiter multipliciter, melius tamen per hunc modum. Et est, ut ponatur in furno calcinationis, in uase ad hoc apto, & proieciantur subtus ignis usq; ad corporis ipsius fusionē bonam, mouendo tunc ipsius corpus liquefactum cum spatula ferrea perforata: scoriām quae

quæ super ipsum creatur cōtrahendo, iterumq; corpus mouendo in ignis calore æque perdurante, donec in superficie bona quantitas ipsius pulueris fuerit congregata. Deponatur tunc illa, & iterum moueatur, quouliq; alternata uice totum corpus in puluerem subtilissimum fuerit reductum. Cribretur ergo puluis ille, & reponatur in furno, addendo illi ignem bonum, ipsius fusionē non superantem, & mouendo multoties. Siet ergo in igne suæ calcinationis sic per diem naturalem, uel circiter, donec tota humiditas accidentalis, & superfluitas fuerit deleta, cum sulphure combustibili & corrumpente. Postea extrahatur calx alba mundata. Nam ignis omnem fugitiuam substantiam, & inflammabilem eleuat, & conlumi de prædictis scilicet cum sale communī mundato, & alumine, & cum aceto purificato & acerbo multum lauādo, & ponatur ad solem, uel ad aërem, & iterum teratur, & lauetur, & desiccetur, & hoc alternatiū per uicem reiteretur, donec per acutitatem salīū, alumīnī, acq; aceti, tota eius humiditas, nigredo, & imundicia fuerint consumptæ, corrosæ, & deletæ. Tunc apponatur de vitro trito cum his prædictis. Cumq; totum impastatum fuerit, descendatur per Botum barbatum, cum sufficienti igne. Descendit enim corpus purum & mundum, remanente cum vitro & salibus, siue aluminiis, tota substantia terrea & seculenta. In illo enim corpore mundo descenso, & reducto, est æqualis & perfecta proportio argenti uiui mundi, & sulphuris albi

b ij non

non urentis, Nam ignis & corrosiva totam humiditatem, & substantiam fugitiuam, inflammabilem, & corruptem, atq; nigredinem diuiserunt, & per descenditorum ipsius, siue per pastillum salium & aluminum, et vitri, diuisa est tota substantia terrea feculenta, substantia pura & temperata cum sua proportione remanente. Postea uero calcinetur iterum hoc corpus reductū purum, cum solo sale ammoniaco puro, mundato, donec fuerit in pondere æquali, uel circiter. Cum autem bene & minutissime fuerit calcinatum, tunc illud totum per optime, & bene diu teratur super porfidum, & ponatur sub diuo, in loco frigido & humido: uel in uescicis uitreis in furno solutionis, uel in uentre equino, donec totum fuerit dissolutum, augendo sal, si fuerit necesse. Quam aquam honorare debemus, ipsa enim est quam quærimus ad album. Et hæc de præparatione iouis dicta sufficient.

De præparatione Saturni, Caput VII.

Ræparatur & Saturnus sic: Ponatur simili ter in furuo calcinationis, mouendo ut Iouem, donec conuertatur in puluerem tenuissimum: Cribretur, & reponatur ad furnum, Stet in igne suæ calcinationis per modum prædictum, donec fugitiua substantia, & inflammabilis fuerit delecta. Postea extrahatur calx rubea, quæ imbibatur

tur, & teratur frequentissime & minutissime, cum sale communi mundato, & atramēto, & aceto purificato, & acerbo multum. De istis uero ad rubeum utaris, sicuti ad album fecisti, cum sale communi, & alumine lame-
no, & aceto. Tunc multoties, ut de loue dictum est, de-
siccetur, & imbibatur, & teratur, donec per beneficium
dictorum, dicta immundicia fuerit deleta. Tunc appo-
natur de uitro cum his prædictis, & descendat per Bo-
rum barbatum corpus purum, descēdendo reductum.
Iterum calcinetur cum sale ammoniaco puro, ut de lo-
ue, teratur subtilissime, & dissoluatur per modum præ-
dictum. Ipsa enim est aqua argenti uiui, & sulphuris,
proportionabiliter facta, qua utimur in rubei elixiris
compositione. Et hæc de Saturni præparatione dicta
sufficiant.

Depræparatione Veneris. Caput VIII.

Preparatur etiam Venus optime per hunc modum: Ponatur stratum de sale communi optime mundato in crusibulo, & desuper ipsius lamina, & desuper salis stratum, & desuper lamina, & sic uicissim, donec uas fuerit plenum, & cooperiatur, & lutetur, & collocetur in furno cal cinationis per diem naturalem. Deponatur & abrada-
tur quod calcinatum fuerit, & reponantur lamina cum
sale nouo. Et sic alternata uice calcinetur, donec omnes
b ij laminæ

laminæ fuerint consumptæ, seu corrosæ, per beneficium salis & ignis. Quia sal corredit superfluam humiditatē, & sulphureitatem combustibilem; ignis eleuat substantiam fugitiuam & inflammabilem, cū proportione debita. Teratur omnino puluis ille minutissime, & lauetur cum aceto, donec nigredine careat aqua exinde emannans: hinc alterna uice de sale nouo & aceto imbibet, & tere, & post contritionem, ad furnū calcinationis in uase aperto reponatur, sterç ibi per tres dies naturales. Deinde extrahatur, & teratur bene, & subtiliter, & abluatur cum aceto bene & diu, donec ab omni immundicia fuerit mundatū & purgatū. Desiccetur ad solem bene, tunc apponatur medietas eius de sale ammoniaco, bene & diutissime terendo, donec substantia impalpabilis fuerit. Ponatur sub diuo, uel in resolutionis fimo, donec quicquid ibi est subtile, fuerit solutum: renouando sal ammoniacum mundatū, si fuerit necesse, donec aqua totum fiat. Hanc aquam honora, quā aquam sulphuris fixi nominamus: cum qua tingitur elixir usq; ad infinitū. Et hæc sufficiat de Veneris præparatione.

De præparatione Martis.

Caput IX.

Ars autem per hunc modum melius præparatur: Calcinetur, quemadmodum Venus, cum sale communi mundato, & cum acero puro lauetur, Lotus ad Solem siccetur: desiccatus

siccatus iterum cum novo sale & aceto teratur & imbibatur, & ad eundem furnum ponatur per tres dies, ut de Venere dictum est. Solutum honora, aquam uidelicet sulphuris fixi, mirabiliter colorem Elixiris augmentantem. Et hæc de imperfectorum corporum præparatio ne dicta sufficiant.

De præparatione Solis.

Caput x.

 Erfecta vero corpora non indigent præparatione, quantum ad perfectionem, cū perfecta sint, sed ut magis subtilientur, & attinentur, talis eisdem præparatio est adhibenda: Accipiatur Sol in laminas tenues productus, & ponatur cū sale cōmuni optime p̄parato solariatim in uase calcinationis, & collocetur in furno, calcinādo bene per tres dies, uel donec totū fuerit subtiliter calcinatū. Deinde extrahatur, multū bene teratur, cū aceto lauetur, & desiccatur ad Solem. Postea teratur bene cum medietate sui salis ammoniaci mundati, & ponatur ad dissoluendum, donec totum fuerit per beneficium salis communis, & ammoniaci in aquam clarissimam diffusum. Hoc est fermentum ad elixir rubeum, preciosum, & uerum corpus spirituale factum.

De præparatione Lunæ. Cap. xi.

 Vtibilatur autem argentum & tenuatur, & ad spiritualitatem reducitur per modum iam

iam dictum. Ergo per omnia & singula fac in ipsa subtiliatione sicut de Sole fecisti. Et aqua Lunæ dissolutæ, est fermentum ad elixir album spirituale factum.

De proprietatibus Elixiris maioris.

Caput XII.

Am imperfectorum preparationem, & perfectorum subtiliationem, sufficienter determinauimus, ut de eis quilibet discretus possit adimplere intentionem. Attendat ergo quis proprietates & actionis modos compositionis Elixiris maioris. Nos enim quaerimus substantiam unam facere, tamen ex pluribus aggregata, coadunata, fixam, quam super ignem positam, ignis non exprimat, & liquatis permisceatur, & liquefacat cum ipsis, cum eo quod est in ea de substantia ingressibili, & permisceatur cum eo quod est in ea de substantia permiscibili, & consolidetur cum eo, quod est in ea de substantia consolidationi, & figatur cum eo quod est in ea de substantia fixatiua, & non comburatur ab his, quæ non comburunt aurum & argentum, & afferat consolidationes & pondus cum ignitione debita & perfecta. Non tamen eatenus breue tempus intelligas, ut paucis diebus, uel horis possit prima uice confici. Sed quia respectu aliorum medicorum modernorum, respectu etiam naturæ operationis ueritas hoc modo citius terminatur. Vnde dixit philosophus: Medicina est cuius temporis longum

longum spacium anticipauit. Quare uobis dico, ut sustineatis patienter, quia forte moratur, & festinatio qui dem ex parte diaboli est. Ergo qui patientiam non habet, ab opere manum suspendat, quia impediet eum festinarem credulitas. Omnis namque actio naturalis suum habet modum, & tempus determinatum, in quo majori uel minori spacio terminatur. Ad hæc tria necessaria sunt: patientia, mora, & instrumentorum aptatio: de quibus in Summa nostri magisterij perfecti artifice allocuti sumus, in Capitulis diuersis, in quibus experiri potest, si in nostris dictis fuerit sufficienter uersatus. In quibus manifesta probatione & aperta cōcludimus, Iapidem nostrum nihil aliud esse, quam spiritum fetentem, & aquam uiuam, (quam & siccum aquam nominauimus) & per naturalē proportionē mundatam, & unitā unionē tali, quod sibi neutiquam abesse possunt. Quibus addi debet & tertium, ad opus abbreviandum, hoc est corpus perfectum attenuatum.

Epilogus, & conclusio operis. Cap. VIII.

X præmissis igitur patent res, in quibus ueritas est propinqua: & perficientes ipsum opus, inuestigatione uera nostra, qua certi sumus, & per experientiam manifestā considerauimus, omnia uerba uera esse, que iam per nos solos in nostris uoluminibus scripta sunt: secundum quidimus per experimentum & rationem, in uoluminibus istis

c bus istis

bus istis relata. Ea uero quæ per nostram experientiam digitis extraximus, & uidimus oculis, & manibus tetigimus, scripsimus in Summa nostri perfecti magisterij. Sapiens ergo artifex in nostris studeat uolumi-
nibus, colligendo nostram dispersam intentionē, quā in diuersis locis proposuimus, ne malignis seu ignaris publicetur: & collectam probet, donec ad cognitionem studendo, & experimentando cum laboris ingeniosi instantia peuenerit totalem. Exerceat ergo se artifex, et inueniet huius iam modum inuestigationis, (commo-
tis amore uisceribus) per nostram considerationem, ue-
ritatis cognitionem etiam dare plenariam, perficientis
& corruptentis materiæ & formæ. Considerauimus enim inuestigatione nostra, perfectorū materiam cum forma, à radice suæ commixtionis usq; ad complemen-
tum, puram esse, sine corruptione superuenienti aliquo. Considerauimus etiam à contrario sensu imperfecto-
rum substantiam, & perfectorum unam esse ubiq;, scili-
cet argentum uiuum & sulphur: quæ ante commixtio-
nem suam, pura sunt & munda. Et per hanc considera-
tionem per nostrum exercitium inuenimus, corruptio-
nem imperfectorum accidentaliter superuenisse, quæ
materiæ nouam & corruptam dedit formam. Nam cū
corpora imperfecta, per nostram experientiam, & per
ingenium nostrum uidimus præparata, & mundata ab
omni superflua corruptione, & immundicia fugitiua,
seu terrestri deliberata. Inuenimus ipsa maioris clarita-
tis

gis & fulgoris, seu puritatis, quam ipsa corpora natura= liter perfecta . Per quam considerationem peruenimus ad finem huius scientiae perfectum & completū, quam perfecte & complete scripsimus in codicibus nostris . Studeas ergo in illis , & inuenies totam nostram scien= tiā, quam ex antiquorum libris abbreviauimus ,

Finis libri de Inuestigatione
perfectionis Gebri .

c ñ

GEBRI ARA'

BIS PHILOSOPHI SO-
LERTISSIMI, RERVM' QVE NATVRALI-
um (præcipue metallicar) peritissimi, πρὸς χρηστὸν Li-
bri duo, quibus titulum fecit: Summa perfectio-
nis, siue perfecti magisterij. Ex Arabico in La-
tinum translati, incerto interprete.

S V M M Æ P E R F E C T I O- N I S G E B R I L I B E R P R I M V S .

Præfatio de modo tradendi huius artis, & de ido-
neis discipulis. Caput 1.

Otam nostram πρὸς χρηστὸν scientiam,
quam ex libris antiquorum compilati-
one diuersa in nostris uoluminibus ab
breuiauimus, hic redigimus in sum-
mam unam. Et quod in alijs libris à no-
bis scriptis est diminutum, id sufficien-
ter in hac traditione huius nostri libri compensau-
mus, & ipsorum defectum suppleuimus sermone breui.
Et quod occultatum fuit à nobis in parte una, manife-
stum fecimus illud in parte eadem, in hoc nostro uolu-
mine, ut sapientibus patefiat complementum tam ex-
cellentis, nobilisq; partis philosophiae. Scias ergo cha-
rissi-

zissime fili, in hoc opere totam eius artis operationem
 in capitulis generalibus, uniuersali disputatione, sine
 diminutione aliqua sufficienter contineri. Per De-
 um, qui secundum hunc librum operatus fuerit, uerum
 finem huius artis se adiuuenisse laetabitur. Sed scias cha-
 rissime, quod qui principia naturalia in seipso ignora-
 uerit, hic iam multum remotus est ab arte nostra, quo-
 niam non habet radicem ueram, supra quam intentione-
 nem suam sunderet. Et qui principia sua sciuerit natura-
 lia, & causas mineralium omnes, nondum tamen ade-
 ptus est uerum finem & proficuum huius artis occultis
 simae, habet uero faciliorem aditum ad artis huius prin-
 cipia, quam cui ignorantia cadit super intentionem eius
 de modo huius nostri operis, & hic parum remotus est
 ab artis introitu. Qui uero sciuerit omnium principia,
 & causas mineralium, & generationis modum, qui ex in-
 tensione naturae consistit, parum quidem aufertur ab
 eo de operis complemento, sine quo tamen non potest
 scientia nostra perfici, quoniam ars imitari non potest
 naturam in omnibus operibus, sed imitatur eam sicut
 rite potest. Charissime igitur fili, secretum tibi pandi-
 mus, quod in hoc artifices errant, qui naturam in omni-
 bus differentijs proprietatum actionis imitari deside-
 rant. Labora itaque studere in nostris uoluminibus, &
 saepissime in mente tua reuoluere nitaris, ut intentionem
 ex nostrae loquelae modo ueram acquiras, quia in eis
 inuenies, super quae mentem tuam fundare debeas, &

c in scies

scies ex eis errores à te repellere, & in quibus imitari naturam possis in tui operis artificio.

Divisio huius libri primi in quatuor
partes. Caput II.

Onemus igitur tibi breuiter primo impedimenta omnia, quibus in opere impeditur artifex, ne uerum finem adipiscatur, dicemus etiam conditiones artificis huius artis. Secundo uero disputabimus contra ignorantes & sophistas, qui propter suam ignorantiam & imperitiam, huius artis magisterium & proficuum inquirendo, artem interimunt, & eam nullam esse contendunt. Pone mus autem omnes rationes illorum, & postea ipsas destruemus euidentissime: ita ut prudentibus satis aper te patet, nullam illorum sophismata ueritatem continere. Tertio disputabimus super principijs naturalibus, quæ sunt de intentione naturæ: & ibidem super modo generationis & mixtionis eorum adinuicem ab opere naturæ, & super eorum effectu, secundum antiquorum philosophorum sententiam. Quarto uero monstrabimus principia, quæ sunt ad intentionem huius nostri operis, in quibus imitari naturam possumus, & modum miscendi, & alterandi, scilicet congruum naturæ cum causis suis, ad intentum nostri operis reducendis.

Pri-

PRIMA PARS HUIUS

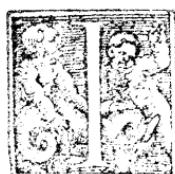
PRIMI LIBRI DE IMPEDIMENTIS,
qui bus impediuntur artifices, quo minus
uerum huius artis finem adspicantur.

Diuisio impedimentorum. Caput III.

Vnt ergo impedimenta huic operi superuenientia, duo generaliter: Naturalis tunc et impotentia, & necessariae impensae defectus, uel occupationes & labores, Naturalem tamen impotentiam multiplicem esse dicimus. Ex parte scilicet organi artificis, & ex parte animæ. Ex parte etiam organi artificis multipliciter, Vel quia organum sit debile, uel ex toto corruptum. Ex animæ denique impotentijs multipliciter, uel quia sit anima peruersa in organis, propter organa nil rectitudinis, uel rationis in te habens, sicut anima insani, uel fatui. Vel q̄a sit fantastica, contrariarum facile formarum susceptiuā indebita, & de uno scibili ad eius oppositū extensiua subito, & de uno uelle ad eius oppositū similiter.

De impedimentis huius operis, ex parte corporis artificis. Caput IIII.

Ait tibi generaliter determinauimus huius operis impedimenta. Nunc uero specialiō sermone te alloquemur in hoc capitulo, & magis aperte narrabiūmus tibi omnia illa

illa impedimenta plenissimè, seriatim. Dicimus igitur: quòd si quis non habuerit sua completa organa, nō pos terit ad huius operis cōplementū puenire per se, uelut si cæcus fuerit, uel extremis truncatus, quoniam non iuuatur à membris, quibus mediantibus, ars hæc perfici tur, tanquam naturæ ministrantibus. Si uero fuerit artificis corpus debile & ægrotum, sicut febrientium, uel leprosorum corpora, quibus membra cadunt, & in extre mis uitæ laborantium, & iam ætatis decrepitæ senū, ad artis complementum non perueniet. His igitur naturalibus corporis impotentijs impeditur artifex in intentione sua.

De impedimentis ex parte animæ
artificis. Caput v.

PRæmisimus tibi capitulum unum, in quo narrauimus sermone ab soluto & manifesto impedimenta, ex parte corporis artificis dependentia. Restat nobis narrare breuiter impedimenta ex parte ipsius animæ, quæ maxime impediunt huius operis complementum. Dicimus igitur quòd qui non habuerit ingenium naturale, & animam perscrutantem subtiliter principia naturalia, & naturæ fundamenta, & articia, quæ consequi naturā possint in suæ actionis proprietatibus, non inueniet huius præciosissimi scientiæ uerā radicem. Sicut sunt multi, qui duram habent ceruicem, in omni perscrutatione uacuam

am ingenio, qui & uix communem intelligere queunt sermonem, opera similiter cum difficultate discunt uulgo communia. Præter hos etiam multos inuenimus animam habere facile opinantem fantasiam quamlibet, sed quod credunt se uerum inuenisse, fantasticum est to sum, & à ratione deuium, & errore plenum, & semotum à principijs naturalibus, quoniam eorum cerebrum, multis repletum fumositatibus, non potest recipere ueram rerum naturalium intentionem. Sunt etiam præter istos alij, qui mobilem habent animam, de opinione in opiniones, & de uoluntate in uoluntates, sicut qui modo credunt hoc, & idem uolunt, sine rationis illius fundamento. Paululum uero post illud, & aliud credunt similiter, & aliud uolunt. Et hí tam mobiles sunt, ut uix minimum cius ad quod intendunt, possint consummare, sed diuinatum potius illud relinquent. Sunt similiter & alij, qui non possunt uidere ueritatem aliquam ex rebus naturalibus, nō magis quam bestię, uelut mente capti, infani, & pueri. Sunt & alij, qui contemnunt scientiam, & ipsam non putant esse: quos similiter hęc scientia contemnit, ipsosq; ab huius preciosissimi operis fine repellit. Et sunt, qui serui sunt, pecuniæ deseruientes, hanc scientiam mirabilem & ipsi affirmantes, sed ipsa dispendia interponere timent. ideoq; licet ipsam affirment, & secundum rationem ipsam inuestigent, tamen ad operis experientiam non perueniunt, propter pecuniæ auariciam. Ad hos igitur non peruenit hęc

d scientia

scientia nostra. Qualiter enim qui ignorans fuerit, uel scientiam inuestigare neglexerit, faciliter ad ipsam perueniret?

De impedimentis externis, huius artis opus
impedientibus. Caput vi.

Reduximus ad duo capitula, omnia impedi-
menta, huius artis finem retardantia, quæ
sunt ex principijs radicalibus, secundum na-
turam artificis huius preciosissimi negotij.
Expedit ergo nos tandem narrare impedimenta exte-
rius superuenientia, ex contingentibus fortunis & casis-
bus, quibus impeditur hoc opus glorioſſimum. Vi-
demus ergo quosdam astutos & ingeniosos, minime
ignorantes opera naturæ, & ipsius, in quibus est possi-
bile, sequaces principijs & operibus, quibus est etiam
inuestigatio non fantastica, in omnibus rebus, quæ na-
turæ regulantur motibus & actionibus infra lunarem
circulum. Hi tamen ultima paupertate oppressi, ex di-
spensationis indigentia, hoc tam excellens Magisteri-
um coguntur postponere. Sunt & multi alij præter
nunc dictos, curiosi, uarijs huiusmodi curis, & soli-
citudinibus detenti, se omni negocio seculari totos
occupantes, à quibus hæc nostra scientia preciosissima
prorsus refugit. Iam ergo tibi satis ex præmissis capi-
tulis patet, quæ sint ab hac arte distrahentia impe-
dimenta.

Epilo,

Epilogus hujus primæ partis, qualem oporteat
esse artificem. Caput VII.

Oncludimus igitur ex iam dictis, q[uod] oportet artificem huius operis in scientijs philosophiae naturalis eruditum & perfectum esse, quia quantamcunq[ue] pecuniam, & ingenium naturaliter profundum habuerit, & desiderium in hoc artificio, non tamen ipsius finem acquiret: nisi ex doctrina philosophiam naturalem adeptus fuerit, quia quod per ingenium naturale non adipiscitur, huius defectui per doctrinam subuenitur. Oportet igitur alissima perscrutatione & industria naturali artificem iuuari. Propter doctrinam enim, quantamcunq[ue] scientiam acquisiuenter, nisi ab industria etiam iuuetur naturali, ad epulas tam preciosi non inuitabitur. In punto enim errorem suum emendaret, per suam industriam: cui remedium ignorare adhibere, si sola doctrina fundatus foret: & errori similiter subueniret in punto ex acquisita scientia per doctrinam naturalem, quem per solam industriam euitare non posset: quoniam ars ab ingenuo iuuatur, & ingenium ab arte similiter. Et ipsum similiter necessarium est constantis uoluntatis in opere fore, ut non modo hoc modo illud attentare presumat: quia in rerum multitudine ars nostra non consistit, nec perficitur. Est enim lapis unus, medicina una, in quo magisterium consistit, cui non addimus rem extraneam

dij am

am aliquam, nec minuimus, nisi quod in præparatione superflua remouemus. Oportet etiam ipsum sedulum operi usq; ad consummationem ipsius insistere: ut non opus detruncatum dimittat, quia nec scientiā, nec proficuum ex opere diminuto acquireret, sed potius despirationem, & damnum. Expedit etiam ipsum huius artis principia & radices principales, quæ sunt de esse operis, non ignorare: quoniam qui principium ignorat, finem non inueniet. Et nos dicemus tibi principia illa omnia sermone completo, necnon & prudentibus sufficientur aperto & manifesto, secundum huius nostræ artis exigentiam. Expedit similiter artificem temperatum & tardum ad iram esse, ne subito propter iræ impetum, iam incepta dissipet & destruat. Similiter & pecuniam suam custodiat, ne præsumptuosus eam uane distribuat, si forte artem non inuenerit, relinquatur in miseria, & desperatione paupertatis: uel ne forte, cum iam ad finem huius magisterij per suam indagationem approximauerit, consumpta sint ipsius impendia, & uerū finem miser uiolenter ob paupertatem relinquat. Sicut cum in principio, qui ignorant, prodigaliter suum thesaurum totum exterminant, cum autē huic affines fuerint, non habent ulterius ex quo laborent. Vnde dupliciter hi tales in mcerore sepeliuntur, & quia pecuniā suam dissipauerunt in rebus inutilibus, & quia scientiam, quam protinus indagassent nobilissimam amittūt. Non enim oportet tua bona consumere, quoniam uili
recio

recio (si artis principia nō ignoraueris, & ea quæ tib
tradidimus, recte intellexeris) ad cōplementū magiste-
rij peruenies. Si ergo æs tuū pdideris, nō attendēdo no-
stra monita, quæ ubi in hoc libello scripsimus aperta &
manifesta, nos non inique corrodas, nec nobis blasphe-
mias iniungas, sed tuę imputa ignorantiae & psumptio-
ni. Igitur hæc scientia nō bene cōuenit pauperi uel indi-
genti, sed potius est ei inimica & aduersaria. Nec etiam
ad inuenire nitatur sophisticā metā operis, sed soli sit cō-
plemento intentus, quoniam ars nostra in potētia diui-
na seruatur, & cui uult, elargitur & subtrahit, q̄ est glori-
osus, & sublimis, & omni iusticia & bonitate repletus,
forte enim ex sophisticī vindicta operis, tibi artem de-
negaret, & in deuīū erroris te crudeliter detruderet, &
ex errore in infelicitatem, & miseriam perpetuā. Mi-
ferrimus enim & infelix est, cui Deus semper post ope-
ris sui atq; laboris finem, ueritatem denegat conspice-
re: quoniam uitæ suæ spaciū semper in errore conclu-
dit & terminat, hic enim in labore cōstitutus, perpetuo
omniq; infortunio, & infelicitate obſessus, totā huius
seculi consolationē, gaudiū, & delectationem amittit, &
uitā suā in merore sine proficio cōsumit. Studeat simili-
ter, cū in opere fuerit, omnia signa, quæ in qualibet de-
coctione apparent, in mentem ſigillare, & illorū causas
inquirere. Hęc itaq; sunt, quę necessaria ſunt artifici, ad
artem nostrā idoneo. Si uero alterę eorū, quæ narrau-
mus, eidem defuerit, huic arti non adhæreat.

d ij Secun-

SECUND A PARS HV.

IVS PRIMI LIBRI, IN QVA RE:
censemur rationes, hanc artem negantium,
deinde uero confutantur,

Divisio dicendorum generalis. Cap. viii.

Voniam summa una huius libelli nostri
iam præmisimus tibi omnia huius operis
impedimenta, & doctrinam tibi dedimus
ad artis huius adherentiam sufficientem, ex
pedit modo secundum nostri propositi intentionem
contra sophisticos & ignorantes disputare. Primo ipso
rum rationes ponentes, secundum quod promisimus à
principio nos determinaturos esse. Ultimo uero eas
omnes interimemus, ut manifesta demonstratione sa-
pientibus patefiat, nihil ueritatis illas continere.

Rationes uariæ, artem simpliciter ne-
gantium. Caput ix.

Vnt autem diversi, qui eam negant & de-
struunt. Alij enim simpliciter, alij uero ex-
dictis à supponente eam esse. Sunt enim ali
qui afferentes artem non esse simpliciter, su-
am opinionem sophisticè taliter corroborantes, dicunt
enim: Distinctæ sunt rēs species & diuersitates, quia
diuersæ sunt & distinctæ elementorum adiuicem in
commixtione proportiones. Est enim alius diuersus
ab homi-

ab homine in specie, quia multo diuersam habuit elementorum in sui compositione proportionem: sic & in cœteris rerum diversitatibus est inducere, ergo & in mineralibus. Ignota igitur miscibilium proportionem, qua adipiscitur forma, & rei perfectio, quomodo & mixtum & miscendum formare sciemus. Sed ignoramus Solis & Lunæ ueram elemētorum proportionem, ergo & formare ipsa ignorare debemus. Ex his itaq; concludunt: Igitur inutilis est ars ista & impossibilis. Similiter etiam aliter arguunt, magisterium nostrum interimentes. Dicunt enim: Et si proportionem elementorum scires, modum tamen mixtionis adinunciem eorum ignorares, quoniam in cauernis, & mineris, & absconsis locis hæc natura procreat, ergo cum modū mixtionis eorum ignoras, & hoc facere similiter ignoras. Similiter iterū arguunt: Etiam si hoc debite scires, attamen in mixtionis actione ignorares calorem æquare agentem, quo mediante res ita perficitur. Certam enim habet natura caloris quantitatem, qua metalla inesse deducit, cuius mensuram ignoras. Similiter & alias naturæ causarum differentias agentium ignoras, si ne quibus non posset natura ueraciter intentum perficere: his ergo ignoratis, & totus similiter agendi modus huius artis ignorabitur. Præterea etiam rationem & experientiam tibi adducunt. Tam diu enim, inquiunt, est à uiris sapientibus hæc perquisita scientia, ut si possibile esset ad eam peraliquam uiam perueniri, iam eam mil-

millies compleuissent. Similiter etiam, Cum philoso-
phi uisi sint in suis uoluminibus eam tradere, nec tamē
in eis ueritatem reperiamus, manifestum satis per hoc
est, & probabile, hanc scientiam non esse. Similiter &
multi huius mundi Principes & Reges, thesaurorum infini-
tum, & philosophorum copiam habentes, hanc artem
ad inuenire desiderauerunt, non tamen ad hunc precio-
sissimæ artis fructum pertingere potuerunt. Hoc utiq;
satis sufficiens est argumentum, quod ars sit fruola pro-
batione. Similiter etiam in debilibus mixtionibus
specierum, sequi naturam non ualemus. Alium enim
fingere ignoramus, & cætera similia, quarum mixtio-
nes sunt debiles, & manifestæ quasi sensibus. Quare &
multo magis metallorum mixtionem (quæ est fortissi-
ma) fingere ignorabimus: quæ est etiam nostris sensi-
bus & experientijs occultata penitus. Cuius signum est
difficultas resolutionis elementorum ex ipsis. Simili-
ter etiam nō uidemus bouem in capram transformari,
nec aliquam aliam speciem, in aliā transmutari, uel per
aliquod aliud artificium reduci. Quomodo igitur cum
metalla differant specie, niteris in uicem secundum speci-
em transformare, ut de tali specie talem speciem facias?
Absurdū satis hoc nobis uidetur, & à ueritate illata ex
principijs naturalibus semotū. Similiter etiam, in milli-
bus annorum natura metalla perficit: quomodo autem
tu in artificio transmutationis per annorum millia du-
rare poteris? cum uix annorum centum metam pertin-
gere

gere ualeat; Si tamen ad hoc ita responderetur: Quod
 non potest natura perficere in maximo temporis ipse-
 cio, id in breui per artificium nostrum implemus: quo-
 niam artificium in multis naturæ defectu compleat. Dicim-
 us iterum, quod & hoc impossibile est, & in metallis spe-
 cialiter, cum sint fumi subtilissimi, qui temperata de-
 coctione indigent, ut in seipsis secundum æqualitatem
 inspissetur humiditas propria, & non fugiat ab eis, & re-
 linquat ipsa omni humiditate priuata, qua concusione
 & extensionem suscipiunt. Si igitur per artificium tu-
 um uolueris tempus decoctionis naturæ in minerali-
 bus, & metallicis corporibus abbreviare, oportebit per
 excessum caloris hoc facere, qui non adæquabit, sed po-
 tius humiditatem dissoluendo ex eorum corporibus
 dissipabit & destruet. Solus enim temperatus calor hu-
 miditatis est spissatius, & mixtionis perfectius, non
 ignis excedens. Similiter etiam, esse & perfectio datur
 à stellis, tanquam à primis perficientibus, & mouenti-
 bus naturam generationis & corruptionis ad esse & non
 esse specierum. Hoc autem fit subito, & in instanti, cum
 peruenit una stella aut plures ex motibus, ad situm de-
 terminatum in firmamento, à quo datur perfectionis es-
 se: quia una quæcunque res ex certo situ stellarum acquirit
 sibi esse in momento. Et non est solum unus situs, immo
 plures, & sibi inuicem diuersi, quemadmodum ipsorum
 effectus sunt diuersi. Et horum diuersitatem, & distin-
 ctionem ab inuicem pernotare non possumus, cum nos-
 e . . . bis

bis sint incogniti & infiniti. Quomodo ergo supplebis defectum in opere tuo, ex ignorantia diuersitatum situm stellarum, ex motu earum? Et tamen si situm unius, aut plurium stellarꝝ certum, quo datur in metallis perfectio, scires, nō tamen opus ad intentum tuum perfieres. Non est enim alicuius operis præparatio ad suscipiendum formam per artificium in instanti, sed successiva. Ergo operi forma non dabitur, cū præparatione nō sit in instanti. Similiter etiam in rebus naturalibus iste est ordo: quod facilius est eas destruere, quam construere. Sed uix aurum possumus destruere, quomodo igitur & construere præsumimus? Propter has igitur rationes sophisticae, & alias his minus apparentes, credunt hanc se artem diuinam interimere. Hæ omnes sunt persuasiones sophistarꝝ, artem nostram simpliciter esse negantium. Rationes uero eorum, qui ex suppositione negant artem, ponā cum destructionibus illarꝝ in sequentibus. Ab hinc uero ad hanc interemptions nunc positarum, transeundum à nobis est: prius ponentibus nobis super has uerā intentionē, ad operis cōplementum.

Occupatio fieri nec posse, nec debere, quod ars naturam in omnibus differtib[us] proprietatum actionis imitetur, & quadam de principijs metallorum eruditia.

Caput x.

 Icimus itaq[ue], quod principia, super quæ actio-
nem suam natura fundat, sunt durissimæ
compositionis, atq[ue] fortissimæ: & sunt ful-
phur

phur & argentum uirum, ut dicunt quidam philo-
phi. Igitur quia durissimæ & fortissimæ compositionis,
difficillimæ sunt etiam resolutionis, sed ut fiat
inspissatio eorū ad iuicem & induratio, taliter, quod
fiat in eis cōcussio & extensio pér malici compulsionē,
& non confractio: non est nūs per hoc, q̄ humidum uis-
cosum in eorum ad iuicem commixtione, saluatur per
successivam in minera decoctionem. Sed regulam tibi
tradimus, charissime fili, generalem: quod nō fit inspi-
satio alicuius humidi, nisi prius fiat ex humido partium
subtilissimarum exhalatio, & conseruatio ex humido
partium magis grossarum, si sit humidum in commixti-
one superans siccum, & uera mixtio siccī & humidi: ut
humidum cōtemperetur à sicco, & siccum ab humido,
& fiat hæc substātia una in suis partibus homœomera,
& temperata inter durum & molle, & extensiua in con-
cussionē. Sed hoc non fit, nisi per diuturnam mixtionē
humidi uiscosi, & subtilis terrei per minima, quo usq̄
humidum idem cum sicco, & siccum cum humido fiat.
Et huiusmodi subtilis uaporis non fit resolutio subito:
imò paulatim, & in millibus annorū, & illud ideo, quia
uniformis est substantia principiorum naturæ, ergo si
subito fieret ab eis superflui humidi resolutio, cum non
differat humidum à sicco, propter fortem mixtionem,
quam habent, huius utiq̄ rei soluereetur humidum cum
sicco, quare totum in fumum cuanesceret, nec separari
posset humidum à sicco in resolutione, propter fortem

e ñ unio-

unionem, quam habent ad inuicem. Huius itaq; uides manifestam experientiam in spirituum sublimatione, quia cum in eis per sublimationem fiat subita resolutio, non separatur humidum à siccо, nec siccum ab humido, ita ut diuidantur in partes totaliter mixtiones eorum, sed tota ascendit eorum substantia, aut parum ex eorum componentibus dissoluitur. Resolutio ergo humili subtilis fumosi, successiva, & diurna & æqualis, est cauſa inspiffationis metallorum. Hanc quoq; facere non possumus inspiffationem per hunc modum. Ergo in hac sequi naturam nō ualemus. Non enim possumus naturam in omnibus differentijs proprietatum actionis imitari. Nostra igitur intentio non est, in principijs naturam sequi, nec in proportione miscibilium elementorum, nec in modo mixtionis ipsorum ad inuicem, nec in æquatione caloris inspiffantis. Cum hæc omnia sint nobis impossibilia, & penitus ignota. Restat ergo rationes sophistarum interimere, hanc excellētissimam scientiam per ignorantiam negantium.

Confutatio rationum, artem simpliciter
negantium. Caput XI.

I dixerint, ergo nos proportionem elementorum, & modum mixtionis eorum ad inuicem, æquationem caloris metalla inspiffantis, causasq; alias multas, & accidētia nature actionem cōsequentia, ignorare. Cōcedimus eis utiq;, sed

sed non propter hoc nostram scientiam diuinam interi-
munt, quia nec scire uolumus illa, nec possumus, nec ad
opus nostrum possunt peruenire. Sed aliud ad hoc no-
bis principium assumimus, aliumq; generationis me-
tallorum modum, in quibus sequi naturam possumus.
Si dixerint etiam philosophos & Principes huius mun-
di hanc desiderasse scientiam, & ipsam non inuenisse.
Respondemus, eos mentiri, quoniam & quosdā Prin-
cipes (licet paucos) & maxime antiquos, & sapientes, no-
stro tempore repertos, iam ex sua industria hanc con-
stat indagasse scientiam, sed talibus, nec ore, nec scriptu-
ris eam tradere uoluerunt, cum indigni sint eius. Ergo
cum non uiderunt aliquos hanc scientiam possidere, ce-
cidit super mentes illorū error, ut æstiment nullos hāc
inuenisse. Ad hoc, etiā si arguant fantastice, afferentes
imotentiam nostram non posse saltem in debilibus
mixtionibus naturam imitari, sicut in mixtione asini
uel bouis, ergo nec in fortibus: detegimus eis errorem
suū multiplicē, quod in arguendi modo nō esse cadat
necessitas, qua coartemur artem nostram non concede-
re, quia à simili, uel à maiori ad minus, suam corrobo-
rant fantasiam & errorem, in quibus non continetur ne-
cessitas, sed contingentia, ut in pluribus. Ostendemus
quocq; per aliam viam, demonstrando illos nullam af-
signare apparentem similitudinem, inter debilem com-
mixtionem, & compositionem animalium, & minerali-
um firmam & fortem. Et hoc ideo, quia in animalibus

e iij & alijs

& alijs uiuentibus, in quibus compositio est debilis, nō est perficiens solum proportio, nec miscibilia proportionis, nec qualitates miscibilium, nec commixtio, quæ sequitur ex illarum actione adinuicem & pulsione, quæ est ex aggregatione illarum primarum qualitatum, sed est anima secundum opinionem plurium, quæ est ex occultis naturæ, sicut ab essentia quinta, uel à primo motore, & hoc etiam secundum sententiam plurium dicimus, & huius occultum ignoramus. Ideo hæc talia licet in eis sit debilis mixtio, perficere nescimus, quia perfectum, quod est anima, infundere ignoramus. Per hoc utiq; patet, quia non est defectus ex parte mixtionis, quod non perficiamus bouem uel capram, sed ex defectu infusionis animæ: quoniam sicut debilem & magis debilem, sic etiam fortem & magis fortem compositionem facere, uiam & cursum naturalem imitantes, secundum artificium nostrum sciremus. In metallis igitur perfectio minor est, quam in eis, & uersatur illorū perfectio magis circa proportionem & cōpositionem, quam circa aliud. Ideo cum in eis minor sit perfectio, quam in alijs, quæ iam narrauimus, liberius ipsa perficere possumus, illa uero non. Diuersificauit ergo Deus altissimus & glorioſus perfectiones ab inuicem multiformiter. Nam in quibus compositio, quæ est secundum naturam fuit debilis, in illis maiorem & nobiliorē perfectionem posuit, scilicet eam, quæ est secundū animam. Sed quædam fortioris condidit compositio-

nis

nis & firmioris, sicut lapides & mineralia, sed in eis posuit minorem perfectionem & ignobiliorum, & quæ est ex mixtionis modo. Patet itaque, quod non est eorum similitudo bona, quia non ignoramus bouem uel capræ formare ratione compositionis, sed formæ perfectiæ, quoniam perfectio in bove uel in capra nobilior est, & magis occultata, quam quæ in metallo consistit. Si autem aliter arguant, quod non mutetur species in speciem. Dicimus eos mentiri iterum, sicut consueuerunt potius, quam uerum dicere super his, quoniam & species mutatur in speciem, secundum hanc uiam, cum individuum speciei unius in alterius mutatur speciei. Vide mus nanciæ uermem, & naturaliter, & per artificium naturale, in muscam uerti, quæ ab eo differt specie, & uitulum strangulatum in apes, & frumentum in lolium, & canem strangulatum in uermes per ebullitionis putrefactionem. Sed hoc non facimus nos, facit autem natura, cui administramus. Similiter & metalla non mutamus, sed natura, cui secundum artificium illam materiam preparamus, quia ipsa per se agit, non nos. Nos uero administratores illius sumus. Et, si per aliam rationem similiter taliter arguit, & suæ corroborant sophistice opinionem, quod in millibus annorum natura metalla perficit, tu uero millibus perdurare non potes. Dicimus quod natura super principia sua secundum opinionem antiquorum philosophorum agens perficit in millibus annorum, sed quia principia illa sequi non ualemus, ideoque siue

siue in millibus annorum, siue in pluribus, siue in paucioribus, uel momento, hæc natura perficiat, non tenet illorum persuasio. Quod autem in principijs imitari naturam non possumus, iam ex præcedenti negatiuo sermone satis abbreviato determinauimus, & completi ore sermone in subsequentibus demonstrabimus. Secundum tamen opinionem aliquorum prudentium & perspicacium, intentum suum subito natura perficit, scilicet una die, uel breuiori tempore. Etsi hoc uerum sit, non tamen ualemus in principijs naturam imitari, id quod manifestius ostensione sufficiente probauimus, residuum tamen huius quæstionis confitemur, quia totum uerum concedimus esse. Et si dicant, quod à situ unius uel plurium stellarum datur metallis perfectio, quam ignoramus: Dicimus hunc situm nos scire non oportere, quia non est species generabilium & corruptibilium, quin ex individuis eius alicuius fiat generatio, & corruptio omni die, per quod patet utiqz situm stellarum esse omni die perfectium cuiuslibet speciei individualium & corruptium. Non igitur necessarium est stellarum situm expectare, esset tamen utile, sed sufficit solum naturæ disponere, ut & ipsa, quæ sagax est, disponat sitibus conuenientibus, mobilium corpora: Non enim suum motum potest natura perficere sine motu & situ mobilium, Vnde si naturæ artificium disposeris, & consideraueris, quæcunqz ex contingentibus huius magisterij fuerint debite, perficietur sub debito

bito situ per naturam sibi conuenientem, absq; conside-
 ratione illius. Cum enim uidemus uermem ex cane uel
 alio animali putrescibili deductum in esse, non cōside-
 ramus immediate situm stellarē, sed dispositiones aēris
 circumstantis, & alias causas putrefactionis perfecti-
 uas, præter illū. Et ex tali consideratione sufficienter sci-
 mus, uermes secundum naturam in esse producere. Na-
 tura enim sibi inuenit conuenientem situm, licet à no-
 bis ignoretur. Et si dicant, perfectionem in instanti da-
 ri, & præparationem nostram non in instanti fieri, &
 concludunt ex hoc, non perficietur per artificium, ergo
 necars. Dicimus capita illorum fatua, uacuaq; esse ratio-
 ne humana, eosq; magis bestijs, quām hominibus assi-
 milari. Concludunt enim ex præmissis, nulla se haben-
 tibus habitudine ad id quod illatum est. Tantum er-
 go tenet hæc argumentatio, Asinus currit, ergo tu es ca-
 pra, quantum & ipsorum. Et hoc ideo, quoniam eis
 non fiat præparatio in instanti, non prohibetur tamen
 hoc, quod forma uel perfectio non possit preparato da-
 ri in instanti. Non enim præparatio est perfectio, sed
 habilitatio ad suscipiendam formā. Sed si dicant etiam,
 quod facilius est, res naturales destruere, quām cōstrue-
 re illas per artificium, & uix aurū possumus destruere,
 & concludant, impossibile esse, construere illud. Re-
 spondemus eis taliter: quod non concludunt de necessi-
 tate, qua coartemur concedere aurum non posse con-
 strui. Nam cum difficulter destruitur, dfficilius con-
 struitur,

struitur, non autē impossibile est, illud p̄esse construi,
 huius autem assignamus causam, quia fortē habuit
 compositionem, ideoq; difficultiore:.. habuit resolutio-
 nem, ideoq; difficulter destruitur. Et hoc est, quod fa-
 cit eos opinari, impossibile esse illius constructionem,
 quia destructionem artificialem ex cursu naturae igno-
 rant. Attentauerunt forte, quod sit fortis cōpositionis,
 sed quām fortis compositionis sit, non attentauerunt.
 Sufficienter itaq; tibi charissime fili sophistarum fanta-
 sias attulimus. Restat ergo, ex quo te attentum promis-
 sione fecimus, secundū illam promissionem ad ea quæ
 determinanda sunt, ex rationibus artem negantium, à
 datis transire. Quæ cūm debite determinata fuerint, nū
 ad ea uenire determinanda, quæ sunt principia de in-
 tentione naturæ, quorum essentiam nos oportet dispu-
 tare sufficientius in insequentibus. Post illam uero de-
 terminationem, etiam de ipsis sermonē faciemus, quæ
 sunt principia nostri magisterij. In prima tamen tradi-
 tione uniuersalem, in sequenti uero singularem de uno-
 quoq; principiorum faciemus sermonem. Nūc uero ad
 præsens rationes negantium à datis, & ipsarum inter-
 emptiones in primis afferamus.

Diversæ opiniones eorum, qui artem esse sup-
 ponunt. Caput xii.

Anc itaq; artem supponentes, multiplies
 ex intentione diversa esse comperimus, Alij
 quidē

quidem in spiritibus. Alij uero in corporibus. Alij in salibus, & aluminibus, nitris & boracibus. Alij uero in omnibus rebus uegetabilibus hanc inueniri artem & magisterium affirmant. Ex his autem omnibus, hi qui deinceps secundum partem bene, et secundum partem male, hi uero secundum totum male, hoc diuinum magisterium estimantes illud tradiderunt posteris. Ex ipsorum autem errorum multiplicitatibus ueritate in nos collegerisse, difficilis & laboriosæ cautelæ conjectura, longaq; & tædiosa experientia, multorumq; sumptuum interpositione contigit, & illorum error per nostræ mentis dispositionem, & rationem saepissime militauit, & quasi desperationem adduxit. blasphemati sint ergo in eternum, quia blasphemias & maledictionem posteris reliquerunt, & ex errore suo super philosophantes perfuderunt, non ueritatem, sed diabolicam instigationem potius post mortem suam dimiserunt. Et ego blasphemandus sim, nisi errores illorū corrigam, et ueritatem tradam in hac scientia, prout melius exigit hæc ars uera. Hoc enim magisterium occulto sermone non indiget, nec manifesto penitus. Trademus igitur eam sermone tali, quem latere prudentes non accidet: hic autem mediocribas profundissimus erit, fatuis autem utrosq; terminos irreferrabiliter concludet in hacuna, & eadem nostra traditione. Redeuntes igitur ad propositum, dicitinus eos, qui in spiritibus eam esse ponant, diauersos esse multipliciter. Alij quidē ex Argento u'uo, Alij

f i j autem

autem ex Sulphure, & huic affini Arsenico, lapidem phi-
losophorum perquiri afferunt necesse esse. Et alij qui-
dam ex Marchesita, quidam ex Tutia & Magnesia, &
ex sale Ammoniaco quidam. Qui uero in corporibus,
alij quidam in Plumbo, alij in quolibet aliorum corpo-
rum esse dicunt, alij utiqz in Vitro, & quidam in Gem-
mis, & alij in diuersitatibus salium & aluminum, & ni-
trorum & boracium: & alij in omni genere rerum uege-
tabilium. Et illorum unicuiqz supponenti aliis est ad-
uersarius, secundum suam suppositionem. Et his aduer-
sans credit se arti simpliciter aduersari. Et secundum
plurimū utriusqz sectam inuenimus rationibus uacua.

Rationes negantium artem in sulphure sup-
positam. Caput. III.

 Vidam igitur in sulphure supponētes eam
inueniri, in sulphure laborem impenderūt,
& ignorantēs eius præparationis perfectio-
nem, ipsam præparationem diminutam re-
liquerunt. Crediderunt enim solam mundationem, &
purificationem, præparationem perfectionis fore, hæc
autem per sublimationem fit, ideoqz adductum est in-
tentioni eorum, ut existimarent, quod sola sublimatio
in sulphure, sit perfectio præparationis ipsius, & simili-
ter in suo comparo, uidelicet in arsenico autumantes in-
duxerunt. Venientes igitur ad proiectionem, quæ est
ad intentionem alterationis, uiderūt illud aduri, & euā
nescere,

nescere, & non longam in corporibus moram trahere,
 & corpora relinquere ab eis magis immunda, quam pri-
 us fuerunt ante proiectionem illius : quia ergo uiderunt
 hanc delusionem in operis sui complemento, & longis-
 simis fuit temporibus reuolutum in illorum pectoribus,
 ex solo sulphure hanc scientiam reperi, & in illo non
 inuenissent, arguunt, non posse in alio hanc inueniri,
 quare cum nec in hoc, nec in alio inueniatur, arguunt
 nusquam inueniri.

Confutatio rationum præcedentium. Cap. xiiii.

Respondemus eis itaq; breuiter, & dicimus
 eos in hoc parum intelligere, & minime sa-
 pere, quia supponunt solum sulphur esse ma-
 teriam nostram: Et si uera haec esset suppo-
 sitio, tamen in modo utiq; præparationis decipiuntur,
 quia solam sublimationem credunt sufficientem esse.
 Sunt enim tanquam puer, qui ex principio nativitatis
 suæ usq; ad senectutem in domo concluditur, non pu-
 tans mundi latitudinem extendi, ultra suæ domus lati-
 tudinem, uel ultra, quam oculo possit in domo conspi-
 cere. Non enim hi in multis lapidibus laborem suum
 adhibuerunt, non igitur potuerunt sentire, ex quo me-
 dicina nostra eliciatur, & ex quo non, ex quo manus su-
 as etiam à laborum copia excusauerunt: quis ergo labo-
 rum perfectius sit uel non, merito ignorare debue-
 runt. Sed quare fuerit opus illorum diminutum, dici-
 f iij mus,

cimus, quia adurentiam in sulphure dimis. runt & su-
gam, quæ nō solum non perficiunt, uerum etiam dissi-
pant & destruunt.

Rationes negantium artem in Arsenico supposi-
tam, earumq; confutatio. Caput x v.

Alij uero in eodem & suo compari Arsenico
hunc lapidem inueniri existimantes neces-
se esse, & profundius ad operis consumma-
tionem attendentes, non solum per subli-
mationem mundauerunt adurentem sulphureitatem,
uerum etiam remouere conati sunt terrestreitatem, reli-
cta in illo fuga. Ad quorum projectionem similiter de-
lusio superuenit, quia non adhæsit stabiliter in hisipsis
corporibus, sed successiue & paulatim evanuit, relicto
tali corpore in priori sua dispositione. Qui & similiter
arguerunt interimentes ut primi, & eisdem ut primis re-
spondentes, artem affirmamus, & eam scimus esse, quia
uidimus, & ueritatem tetigimus.

Rationes negantium artem suppositam in Sul-
phure, Argento uiuo, Tutia, Magnesia, Marche-
sita, & sale Ammoniaco, eorumq; confutatio.

Caput x vi.

Alij quidam profundius in ipso uiderunt, et
mundauerunt illud, & fugam & adustionē
abstulerunt, & factum est eis fixum & terre-
um

um, nullam dans in ignis calore fusionem bonam, sed solam uitrificatoriam, & ideo non potuerunt in proiectione corporibus permisceri, ideoque arguunt ut primi, & eisdem respondemus sicut primis, quia opus diminutum dimiserunt, nec illud completere sciuerunt. Ingressionem enim, quae est perfectuum ultimum, inquirere ignorauerunt. In omnibus similiter spiritibus alijs est idem modus præparationis, nisi quod in argento uiuo & Tutijs excusatamur à maiori labore, qui est ex remotione adustionis, hæc enim sulphureitatem adustibilem & inflammabilem non habent, sed solam fugam. Magnesia uero & Marchesitæ omne genus sulphureitatis habet, plus Marchesita, minus uero Magnesia, fugam tamen omnes habent, plus argentum uiuum & sal ammoniacum, minus uero sulphur, adhuc uero minus compar ilius, quarto uero adhuc minus marchesita: quinto uero magnesia minus illa, sexto uero & ultimo, minime omnium Tutia. Vtracque autem fuga participans est, alia tamē plus, alia uero minus, & ideo propter illorum fugam quibusdā experimentatoribus supuenit delusio uehemens in operatiouibus præparationū illorum, & ipsorum projectionibus similiter. Ideoque & ipsi arguunt, & interimunt ut in sulphure supponentes, & eisdem, ut in sulphure supponentibus, respondemus.

Rationes negantium artem suppositam in spiritibus, unā cum corporibus figendis, & eorum confutatio. Caput XVII.

Sunt

Vnt & alij nitentes spiritus in corporibus
figere, nulla alia præparatione huic præue-
niente, sed eisdem delusio angarians simili-
ter mortorem attulit & desperationem, &
coacti sunt ex ea, non esse hanc scientiam credere, & con-
tra ipsam arguere. Est enim turbationis illorum causa
ac incredulitatis hæc, quod in fusione corporum spiri-
tus illa dimitunt, nec eis adhærent, imò asperitatem
ignis refugiunt, permanentibus in ea solis corporibus,
quoniam pressuram impietatis ignis illi compati pro-
pter fugam non possunt, quæ ab eis non est ablata. Ac-
cidit similiter quandoq; delusio, quia & cū eisdem cor-
pora ignem effugiunt, & hoc est, cum non fixi spiritus
corporibus in profundo inseparabiliter adhæserunt,
quoniam uolatilis summa, summam fixi superat. Vnde
& similiter ut primi arguunt, & similiter ut primis eis
respondeamus. Tota ergo illorum reprobatio hæc est:
Si corpora filij doctrinæ uultis conuertere, tunc si per
aliquam materiam fieri hoc possibile sit, per spiritus
ipsos utiq; fieri neesse est; sed ipsos non fixos corpori-
bus utiliter adhærere non est possibile, imò fugiunt, &
immunda relinquunt illa, ipsos autem fixos nō est pos-
sibile ingredi, cum terra facti sint, quæ non funditur: &
cum inclusi corporibus fixi apparent, non tamen sunt,
aut ab eis recedunt ipsis manentibus, aut ambo simul
aufugiunt. Cum igitur in materia magis affini nullis
modis hanc artem inuenire sit possibile, in magis remo-
ta non

ta non inuenietur, ergo nusquam. Responsio utic^z no-
stra hæc est, quod quicquid scibile circa hoc est, non to-
tum sciunt, ideo nec operatum ex eo totum inueniunt,
consequentis igitur uitium per insufficientiam ponunt
ipsorum robur.

Rationes negantium artem in corporibus suppo-
sitam, & primo in plumbo albo, id est stanno, seu
Ioue, & earum confutatio. Cap. XVIII.

Vidam autem posuerunt in corporibus il-
lam. Cum tamen ad opus peruererunt, illu-
si sunt, ut existimantes Plumbum utrumq;
liuidum scilicet & album, albedine non pu-
ra, multum naturæ solis & lunæ assimilari & approxi-
mare: liuidum quidem multum Soli, Lunæ uero pa-
rum: album uero Lunæ multum, Soli uero parum. Pro-
pterea horum aliqui autumantes stannum, seu Iouem
multum Lunæ assimilari, & stridore, mollicie, & lique-
factionis uelocitate solummodo differentem, creden-
tes ex superfluitate suæ humiditatis, liquefactum esse
facile, & molle similiter, ex substantia uero fugitiua ar-
genti uiui in illo intercidente partes stridorem posside-
re, exposuerunt illud igni, & calcinantes ipsum tenue-
runt in igne, quem potuit tollerare, quo usq; album fa-
ctum est in calce sua, quem postea uolentes reducere nō
potuerunt, sed aestimauerunt impossibile fore. Et ho-
rum aliqui reduxerunt ex illo aliquid, & stridorem, ut

g prius

prius, & mollitatem in illo inuenient, atq; liquefactionis uelocitatem. Ideoq; crediderunt hoc impossibile per uiam hanc, & adducti sunt in incredulitatem, ut putarent artem indurationis illius inueniri non posse. Horum uero aliqui calcinauerunt, & reduxerūt, & iterū scoriam illius subtrahendo cum maioris ignis expressione calcinauerunt & reduxerunt, & sic saepe reiterantes opus ad illud, uiderunt iam illud induratum, atq; si ne stridore: quia uero uelocitatem liquefactionis non omnino remouerunt, errauit mens illorum, & existimauerunt ad illud non posse perueniri. Horum itaq; & alij uolentes eidem duriciem & retardationem liquefactionis cum administratione durorum corporis præstare, in delusionem ceciderunt, ut frangeret illis quodcunq; durorum corporum admixtum ei fuerit, nec iuuit in hoc eos ulla præparatio. Ideoq; cum nec duris, nec igne illum præparare potuerunt, excusauerunt se de longa mora inuentionis artis, quia cam impossibilem crediderunt & dixerunt, per hoc & contra artem arguentes instanter posuerunt illam non esse. Præterea, & alij quidam addentes multa medicamina, uiderunt illa nullam immutationem facientia, nec ei conuentientia, sed potius corruptientia, & contra illorum propositum agentia, & ideo libros abiecerunt, & capita retrorserunt, & artem ueram & diuinam friuolam esse dixerunt. Quibus obuianties respondemus respon sione prima.

Rationes negantium artem in plumbo nigro
suppositam. Caput xix.

Vnde etiam est in Plumbo nigro reperi-
re illusionis modū, solo excepto, quod cor-
pora non frangit, & quod citius redit à cal-
ce sua, quam Iupiter, liuiditatem uero eius
remouere non possunt, quia ignorant, ideo per illud
dealbare non possunt dealbatione bona, nec per suam
fantasiam potuerunt illud stabilibus corporibus tam
stabiliter associare, quin contingat illud per fortē ignis
expressionem recedere à commixto. Et illud quidem
maxime decipit illos, in huius præparatione supponen-
tes, in nullo posse scientiam inueniri, nisi in ipso, quia
post duas reductiones à calce sua nullam duriciem susci-
pit, sed maiorem potius mollitiem quam prius habue-
rat, & in alijs similiter non uiderunt illud emendari dif-
ferentij. Et ideo cum in ipso putantes propinquius &
melius inueniri, non inuenierunt, coguntur per hoc crea-
dere & argumentari, scientiam non esse, sed delusionē,
& ideo peccant hi ut priores.

Rationes negantium artem in mixtione durorū
cum duris, & mollium cum molibus corporibus
suppositam. Caput xx.

Lij uero componentes dura cum duris, &
mollia cum molibus, propter conuenienti-
am uoluerunt corpora sese inuicem trāsmu-
g ī tari,

tari & transmutare, & illud non potuerunt, propter suam ignorantiam, ut permiscentes Solem uel Lunam cū Venere, uel alio quocunq; metallorum, non transmutant illa in Solem, uel Lunam transmutatione firma, quin experiantur ignis expressione forti unumquodq; illorum à commixtione separari, & comburi, uel ad prarem sui naturam redire. Quædam uero ex eis plus durant in commixtione, quædam uero minus, ut à nobis sufficienter determinatum est. Hæ itaq; delusiones superuenientes propter ignorantiam, faciunt hos tales de hac diffidere arte, & illam arguere non esse.

Rationes negantium artem in mixtione durorū cum mollibus, & perfectorum cum imperfeciis suppositam. Caput XXI.

Lij autē intimius & profundius super ho
inquirentes, cogitauerunt & ingeniani sunt
& uiam uoluerunt inuenire, ut dura molli
bus unita, ea stabiliter indurarent, & perfe
cta imperfectis, ad perfectionem ea reducerent, & gen
eraliter à seiuicem transmutarētur & trāsmutarēt, tran
mutatione firma. Et ideo uoluerunt similitudinem &
affinitatem illorum inuenire, tum quidem per medi
nas, tum uero per ignis administrationem attenuand
grossa, sicut Venerem & Martē, & inspissando subti
lia, sicut est Iupiter, & similia illi. Et aliqui eorum cre
dentes hanc administrationem perficcre, delusi sunt i
comm.

commixtione horum durorum corporum, uel quia frangibile fecerunt omnino, uel omnino nimis molle non alteratum à duro, uel nimis durum non alteratum à molli. Et sic conuenientiam non inuenierunt, & ideo artem esse negauerunt.

Rationes negantum artem in extractione animæ, uel ignis regimine suppositā. Cap. XXXII.

Lij uero adhuc intimius & profundius inspicientes alterare uoluerunt corpora cum animarum suarum extractione, & cum extracta anima omnia alia similiter. Et ad id non potuit eorum experientia peruenire, sed delusifuerunt in intentione sua, per hoc aestimantes artē non posse inueniri. Alij uero solo igne ipsa perficere conantes delusii in opinione sua fuerunt, quia ad illud peruenire nescierunt. Et hi eam ex hoc non esse putauerunt. Qui bus omnibus obuiamus ut primis.

Rationes negantium artem in uitro, & gemmis suppositā, & earum cōfutatio. Cap. XXXIII.

Vi uero in Vitro, & Gemmis illam posuerunt, experti sunt, per Vitrum & Gemmas in corporibus alterationes fieri nō posse, quia non alterat quod non ingreditur, at nec Vitrum quidem, nec Gemmæ ingrediuntur, ideoq; non alterant. Sed & si conati sunt Vitrum cum illis unire,

g iij cum

cum tamen uix hoc fieri possit, non tamen propositum habent, quoniam Vitrum ex corporibus faciunt, & propter hoc estimant hunc errorem super totam artem cadere, & sic eam arguunt non esse. Quibus respondeamus, eos operari in non debita materia, ideoq; indebite terminantes, non possunt hanc ex suis erroribus interimere.

Rationes negantium artem in medijs mineralibus, uel vegetalibus, uel quarumcunq; reiū comixtione suppositam¹. cap. Cap. XXXIII.

 Vnt & alijs supponentes eam artem inueniri in Salibus & Aluminibus, Nitrīs & Boracibus, qui possunt quidem in his experiri, sed eam inueniri minime putamus in eis. Ideoq; si post suam experientiam paucā utilitatem transmutationis inueniunt, scilicet soluendo, coagulando, et assando, tamen non interimant hanc artem diuinam, cum necessaria sit & scita. Possibile est tamen in his omnibus aliquam alterationem inueniri, sed remota est ualde, & maxime laboriosa. Adhuc uero & in alijs crescentibus omnibus supponentibus, magis laboriosa so reprobatur. Ideoq; qui eā in omnibus vegetabilibus ponunt, possibile quidem ponunt, sed non eis, quoniam prius deficerent in labore, quam laboratum perfici sit possibile, ideoq; si tales artem non inueniunt suis laboribus, artem nullis laboribus inueniri posse arguuntari

mentari non licet. Omnes autem prius dicti, errantes, unam materiam suam posuerunt, & nullam aliam super posuerunt praeter illam. Et hi quidem iam redarguti sunt omnes. Alij uero multi, & quasi infiniti, harum rerum omnium compositionem, aut quarundam sub diuersa proportione facientes, ignoranter & inscienter incedunt, & error illorum in infinitum extenditur, quoniam infinita est diuersitas proportionis rerum miscibiliū, & infinita est diuersitas materierum miscibilium, & in his ambabus infinitatibus infinite contingit errare, aliquando ex superabundantia, aliquando ex diminutione, & in his possibilis est correctio. Sed nos quidem longitudini & prolixitatē sermonum parcentes, super infinitis insistere nolumus, quoniam scientiam uniuersalem trademus breuibus locutionibus, qua euidenter infinitatem suorum errorum emendare potuerunt, & illos corrigere. Nunc uero prius naturalia principia differamus, secundum eorum causas, ut ex principio te attentum fecimus & commemoratione illorū.

SEQVITVR TERTIA PARS

HVIUS LIBRI PRIMI, DE PRINCIPIJS naturalibus, & eorum effectu.

De principijs naturalibus corporū metallicis, secundū opinionē antiquorū. Cap. XXV.

Nnuimus ergo tibi secundum antiquorum opinionem, qui fuerunt de secta nostra artem

tem imitantium, quod principia naturalia in operæ turæ sunt spiritus fœtens, & aqua uiua, quam & sicc aquam nominari concedimus. Spiritum autem fete tem diuissimus, est enim albus in occulto & rubeus niger uterque, in magisterio huius operis. In manife autem, uterque tendens ad rubedinem. Dicemus igit sermone breui, nec non & similiter completo & suffenti generationem uniuscuiusque istorum, & modum militer generationis. Expedit igitur nos ampliare monem nostrum, & dilatare, & singulum Capituli de singulo naturali principio tradere. In genere tan dicimus, quod unumquodque ipsorum est fortissim compositionis, & uniformis substantiæ, & illud id quod in eis partes terræ taliter partibus aërijs, aquei igneis per minima sunt unitæ, ut nulla ipsarum alter in resolutione possit dimittere, immo quælibet cum quilibet resoluitur, propter fortem unionem, quam hanc runt ad inuicem per minima, & paulatim à calore naturali & æquali in mineralibus in terræ uisceribus cōfato, multiplicato, & æquato secundum debitū cursu naturæ, ad exigentiam illorum essentiæ, secundum unionem quorundam antiquorum philosophorum.

De principijs naturalibus metallorū, secundū opinionē recentiorū, & authoris. Caput xxi.

Lij autem aliter dixerunt, quod princi non fuerit argentum uiuum in natura

sed alteratum & conuersum in terram suam, & sulphur similiter alteratum, & in terram mutatum. Vnde dixe runt quod aliud fuerit principium, quam spiritus foetes, & spiritus fugitiuus in intentione naturae. Et ratio qua moti sunt, ea fuit, quia non inueniunt in mineris argenteis, uel aliorum metallorum aliquid quod sit argentum uiuum in natura sua, & aliquid quod sit sulphur simili- ter, immo per se inueniunt unumquodque illorum separatum in propria sua minera in sua natura. Et simili- ter per aliam rationem hoc quoque affirmant. Non est transitus inquiunt, a contrario in contrarium, nisi per dispositionem medium. Ergo cum sic sit, coguntur con- fiteri & credere, quod non sit transitus a mollicie argen- ti uiui ad duriciem alicuius metallorum, nisi per dispo- sitionem, quae est inter duritatem & mollitatem illorum: sed in mineris non inueniunt aliquid, in quo saluetur hæc media dispositio, ideo hac ratione compelluntur credere, argentum uiuum, & sulphur in sua natura non esse principium de intentione naturae, Imò aliud quod sequitur ex illorum essentiarum alteratione, in radice naturae ad terream substantiam. Et est iste modus, quod prius unumquodque eorum conuertitur ad terream na- turam, & ex his ambabus terreis naturis resoluitur fumus * tenuissimus a calore multiplicato in uiscere terræ, & hic duplex fumus est in materia metallo- rum immediata. Hic fumus cum a calore temperato mineræ decoctus erit, conuertitur in naturam cuiusdam

h terræ

alias e-
missus.

terræ, ideoq; fixionem quandam suscipit, quam deinceps fluens aqua per uiscera mineræ, & terræ spongiositatem dissoluit, & ei uniformiter unitur unione naturali & firma, Ideoq; sic dixerunt sic opinantes, quod aqua fluens per meatus terræ inuenit substantiam dissolubilem ex substantia terræ in uisceribus illius, & illam soluit, & uniformiter cum illa unitur, quo usq; & substantia terræ in uisceribus dissoluta, & aqua fluens dissoluens, unum fuerint unione naturali, & ad talem mixtio nem ueniunt omnia elementa secundum debitam naturalem proportionem, & miscetur per minima, quo usq; faciant uniformem mixtionem. Et hæc mixtio per successiuam decoctionem in minera inspissatur & induratur, & fit metallum. Et hi quidem quamuis sint affines ueritati, non tamen ueritatem coniiciunt puram.

Divisio dicendorum de tribus principijs. Sulphure scilicet, Arsenico, & Argento uiuo. Cap. XXVII.

Sicut sermone uniuersali determinauimus de metallorum principijs naturalibus. Restat igitur ut nunc ponamus uniuscuiusq; principij capitulum. Cum ergo tria sint, Sulphur, Arsenicum, & Argentum uiuum. Primo ascribemus capitulum de Sulphure. Secundo de Arsenico. Tertio de Argento uiuo. Deinde uniuscuiusq; metallorum, quæ sunt effectus eorum, ponemus capitulum determinatum, secundum quod est ex opere naturæ. Deinceps hinc

hinc ad ea quæ huius magisterij sunt fundamenta, & illorum operationes transeundo, horum omnium causas assignabimus.

De Sulphure. Caput xxviii.

Icimus igitur quod Sulphur est pinguedo terræ, in minera terræ per temperatam de-coctionem inspissata, quo usq; induretur, & sicca fiat, & cum indurata fuerit, Sulphur uocatur. Habet siquidem sulphur homogeniam & for-tissimam compositionem, & est uniformis substantiæ in suis partibus homœomera, quia homogenium est. Ideoq; non auferetur eius oleum ab ipso per distillatio-nem, sicut ab alijs rebus oleum habentibus. Qui ergo quærunt ipsum calcinare non perdendo de illius sub-stantia aliquid, de quo sit curandum, in uanum labo-rant, quoniam non calcinatur nisi per magnam indu-striam, & multum de illius substantia dissipando. Ex centum enim partibus uix tibi tres sufficienter reserua-bis post calcinationem. Figi similiter non potest nisi calcinetur prius, commisceri atamen, & aliquantulum illius fuga retardati, & illius potest adustio reprimi, & cum commixto facilius calcinatur. Qui ergo quærerit ex eo opus elicere, illud per se præparando nō eliciat, quo-niam cum mixto perficitur, & sine illo protelatur ma-gisterium usq; ad desperationem. Et cum suo compari-fit tinctura, & dat pondus completum uicuiq; metal-

lorū,

lorū, & ipsum à foeditate depurat & illustrat, & perficiatur cum magisterio, sine quo nihil horum præstat, sed potius corrumpit & denigrat, non igitur sine magisterio ipso utaris. Qui etiam in præparatione ipsum commiscere & amicari corporibus nouerit, sciet unum de secretis naturæ maximum, & uiam perfectionis unam, cū multæ sint uiae ad unum effectum, & unum intentum. Et quodcunq; corpus ex ipso calcinatur, acquirit pondus sine dubio. Aes quoq; assumit ex eo solis effigiem. Mercurio quoq; associatur, & per sublimationem fit Vifur. Calcinantur deniq; omnia corpora ex eo facile, præterquam Sol & Iupiter. Sol uero difficultime. Et non coagulatur argentum uiuum ex eo in Solē uel Lunam, in quib; sit utilitas per artificiū debile, sicut Philosophorum quidam fatui putauerunt. Et ita dicimus, quod quæcunq; corpora minus habent de humiditate, facilius per sulphur calcinantur, quam quæ multam. Per Deum altissimum, ipsum illuminat omne corpus, quoniam est aliud in tinctura alumén & tinctura. Difficillime quoq; soluitur, quia non habet partes falsuginosas, sed oleagineas, quæ non facile in aquam soluuntur. Quæ autem facile uel difficile soluuntur in aquam, in Capitulo solutionis monstrabimus satis aperte. Sublimatur uero, quia spiritus est. Et si commiscetur Veneti, & adunatur secum, fit mirabile uiolaceum. Cū Mercurio quoq; miscetur similiter, & fit ex eis per decoctionem cœlestinus color & delectabilis. Non putet tamen quis

quis, quod sulphur per se opus compleat Alchimiæ, nō enim esset hoc nisi uanum credere, hoc autem satis lucide probabimus in sequentibus. Eligitur autem crassum & lucidum. Et de Sulphure hæc dicta sufficient.

De Arsenico. Caput xix.

Restat nos de Arsenico determinare ad præsens. Dicimus igitur quod est de subtili materia, & simile cum sulphure, ideo non oportet illud aliter diffiniri, quam sulphur: in hoc autem diuersificatur à sulphure, quia est albedinis tinctura de facili, rubedinis autem difficillimæ: sulphur uero rubedinis de facili, albedinis autem difficillimæ. Est autem sulphuris & Arsenici duplex genus, cī trinum scilicet, & rubeum, quæ sunt huic arti utilia, reliqua autem multa genera non. Figitur autem Arsenicū sicut sulphur. Vtriusq; uero sublimatio ex metallorum calcibus melior est. Non sunt autem sulphur & Arseni cū materia perfectiua huius operis. Non enim completa sunt ad perfectionem, habent autem adminiculū perfectionis in casu. Eligitur autem lucidum, & squamosum, & scissile.

De Argento uiuo, seu Mercurio. Cap. xxx.

Argentum autem uiuum, quod etiam Mercurius appellatur antiquorum usu, est aqua uiscosa in uscriteribus terræ, substantiæ subtiles in albae

Ils albae terrae per calorem temperatissimum unita tota
in unionem per minima, quousque humidum contemp-
tur a sicco, & siccum ab humido æqualiter. Ideoque fugit
superficie planam de facilis, propter suæ aquæ humi-
ditatem. Non autem adhæret, uiscosam licet habeat
humiditatem, propter siccitatem illius, quæ illam con-
temperat, & non adhærere permittit. Est etiam (ut qui-
dam dicunt) materia metallorum cum sulphure. Adhe-
ret quoque tribus mineralibus de facilis, Saturno uidelicet,
& Ioui, & Soli, Lunæ autem magis difficulter. Ve-
neri uero difficilius quam Lunæ, Marti autem nullo
modo, nisi per artificium. Ex hoc itaque maximum elici-
as secretum. Est enim amicabilis, & metallis placabilis,
& medium coniungendi tinturas, & non submergitur
aliquid in Argento uiuo, nisi Sol. Soluuntur tamen Lu-
piter & Saturnus, Luna & Venus ab eo, & commiscen-
tur, & sine ipso aliquod metallorum deaurari non potest. Fi-
gitur & est tinctura rubedinis exuberatissime resectio-
nis, & fulgidi splendoris, & non recedit a commixto, do-
nec est in natura sua. Non est tamen medicina nostra
in natura sua, sed iuuare quandoque potest similiter in
casu.

De effectibus principiorum naturæ, quæ sunt
corpora metallica. Caput **xxxii.**

Icamus de metallicis corporibus, quæ sunt
effectus horum naturæ principiorum. Sunt
autem sex numero. Aurum, Argentum,
Plumbum,

Plumbum, Stannum, \AA s & Ferrum. Dicimus igitur quod metallum est corpus minerale fusibile, sub malleo ex omni dimensione extendibile. Est autem metallum (ut diximus) densae substantiae, & fortissimae compositionis & firmae. Habent autem affinitatem magnam metalla ad inicem, non tamen perfectum diminutum perficit per eius commixtionem. Si enim aurum cum plumbo admisceatur fusione, non fit ex hoc plumbum aurum, sed evanescit plumbum ab admixtione, & aduritur. Aurum autem in examinatione remanet. Similiter in reliquis inducendo cadit secundum communem cursum. Secundum uero nostrum magisterium perfectum imperfectum adiuuat, & imperfectum in nostro magisterio per se perficitur sine administratione alicuius rei extraneae, & imperfectum hoc eodem magisterio perficitur. Et per Deum, se inicem alterant & alterantur, & se inicem perficiunt & perficiuntur, & per se tantum unumquodque perficitur, sine alicuius adminiculo.

De Sole, siue Auro,

Caput XXXII.

Tulimus tibi in generali capitulo summam de intentionibus metallorum, specialem tibi tamen faciemus de uno quoque sermonē. Et primo de Auro. Dicimus ergo quod Aurum est corpus metallicum, citrinum, ponderosum, mutum, fulgidum, æqualiter in uentre terræ digestum, aqua minerali diutissime lauatum, sub malleo extensibile,

bile, fusibile, examinationem cineritij & cementi tolerans. Ex hac diffinitione itaq; elicias, quod aliquod non est aurum, nisi causas diffinitionis & differentias omnes habeat auri. Quicquid tamen metallum radicitus citrinat, & ad æqualitatem perducit & mundat, ex omni genere metallorum aurum facit. Ideoq; per opus naturæ perpendimus, & artificio æs in aurum mutari posse. Vidi mus nanc; in mineris æris, à quibus emanabat aqua, secum adducens eris squamas tenuissimas. Ipsaç diurno & continuo lapsu lauit & mundauit. Deinde uero aqua cessante fluere, uidimus cum siccata arena has squamas per triennium in solis calore excoqui, inter quas est inuentum aurum uerissimum. Estimauimus itaq; per aquæ beneficium illas mundatas fuisse, per Solis aitem calorem in arenæ siccitate æqualiter digestum, & ad æqualitatem peruenisse. Imitantes autem naturam cum possumus, similiter alteramus, non tamen in hoc se qui naturam ualemus. Aurum quoq; est preciosissimum metallor; & est tinctura rubedinis, quia tingit ac transformat omne corpus. Calcinatur autem & soluitur sine utilitate, & est medicina lætificans, & in iuuentute corpus conseruans. Frangitur facilime cum Mercurio, & odore plumbiteritur. Non est autem in actu aliquid quod magis in substantia illi conueniat, quam Iupiter & Luna. In pondere autem & surditate, & putrescibilitate Saturnus, in colore autem Venus, in potentia quidem magis Venus, deinde Luna, deinde Iupiter, & deinde Sa-

turnus

turnus, ultimo uero Mars. Et hoc est unum de secretis naturæ. Cum ipso similiter commiscentur spiritus, & figurantur per ipsum maximo ingenio, quod non peruenit ad artificem duræ ceruicis & pectoris.

De Luna, siue Argento. Caput XXXIII.

Olis itaqꝫ Capitulo præmisso, dicamus sermonem nostrum de Luna, communī uocabulo argento. Dicimus igitur quod argentum est corpus metallicum, album albēdine pura, mundum, durum, sonans, perdurans in cinericio, sub malleo extendibile, ignibile, fusibile. Est itaqꝫ albedinis tinctura, & indurat Iouem per artificium, & conuertit ad se, & commiscetur Soli, & non frangit, sed in examinatione sine artificio cum eo non perseuerat. Qui nouit ipsum magis subtiliare, & post subtiliationē inspissare & figere cum auro associatum, cum eo manet in pugna, & ipsum non dimittit penitus. Positum super fumum acutorum, sicut aceti, salis Ammoniaci, & agrestis, fit coelestinus color mirabilis. Et est nobile corpus, sed diminutum à nobilitate auri, & inuenitur eius minera determinata, & aliquoties habet confusam mineralē cum alijs corporibus, & illud non est ita nobile. Calcinatur autem similiter, & soluitur labore magno cū nulla utilitate.

De Saturno, siue Plumbo. Cap. XXXIV.

 E Plumbo similiter tradamus capitulum, & dicamus, quod plumbum est corpus metallicum, liuidum, terreum, ponderosum, mutum, parua participans albedine, cum liuiditate multa, cinericium & cementum refugiens, molle, facile omni sua dimensione parua compressione extensibile, & facile fusibile sine ignitione. Plumbum autem quidam fatui putant, & dicunt multum in natura sua auro approximare. Sed quia sunt duræ cœnitis, omni ratione uacui, nullam ueritatem coniçere, quantum in se est, ex subtilissimis rebus queunt, sed de eis secundum sensum iudicant. Et quia uident illud ponderosum, & mutum, & non putrescere, credunt illud Soli multum approximare, sed hoc totū est erroneum, ut latius à nobis in sequenti negocio probatur aperte. Plumbum quoq; multum habet de substantia terra, ideo lauatur, & in stagnum per lauacrum uertitur. Per hoc ergo patet stannum magis perfecto assimilari. Et plumbum similiter aduritur, & fit minium, & ponitur super uapores acetati, & fit cerussa. Et licet non multum perfectioni approximet, ex eo tamen per nostrum artificium de facili argentum facimus, & non seruat pondus proprium in transmutatione, sed mutatur in nouum pondus. Et hoc totum in magisterio acquirit. Est etiam Plumbum argenti examen in cinericio, cuius causas dicemus.

De

De Ioue, siue Stanno. Caput XXXV.

Ouis ergo traditione non omissa, significa
mus filijs doctrinæ, quod est corpus metal
licum, albū, non purū, liuidum, & sonans
parū, terreitate pauca participans, stridorē,
molliciem liquefactionis sine ignitione, uelocitatem in
radice possidēs, cinericū & cementū non expectās, sub
malleo extēsibile. Est ergo Iupiter inter diminuta à per-
fectione, corpori magis pfecto in radice suæ nature affi-
nis, Soli scilicet & Lunæ, Lunæ magis, Soli uero minus.
Hoc itaq; in sequētibus lucide narrabitur. Iupiter qd al-
bidinē multā ex radice suæ generationis suscepit, ideo
omnia nō alba corpora dealbat. Vitiū est tamē ei, quod
omne corpus frangit, præter Saturnū, & purissimū So-
lē. Et Iupiter multū Soli & Lunæ adhæret, & ideo ab e-
is p examina nō de facili recedit. Suscipit tincturā rube-
dinis, & splēdet in eo fulgore inæstimabili, & pōdus ac-
qrit in magisterio huius artis. Induratur uero & munda-
tur facilius quam Saturnus. Et qui sciuerit eius uitiū fra-
ctionis auferre, subito ex eius pfectuo pfrui letabit. Con-
uenit enim Soli & Lunæ, nec separabitur ab eis unq;.

Do Venere, siue Aere. Caput XXXI.

E Venere uero sermo noster sit ad præsens.
Et est corpus metallicum, liuidum, rube-
dine fusca participans, ignibile, fusibile,
iñ sub

sub malleo extensibile, cineritium & cementum refugiens. Venus itaq; (ut narratum est) in profundo suæ substantiæ colorem & essentiam auri prætendit, malleatur uero & ignitur ut argentum & aurum. Ideoq; secretum ex ea assumas, quia est medium Solis & Lunæ, & facile ad utrumq; conuertere naturam illius accidit, & est bonæ conuersionis, & pauci laboris. Conuenit cum tutia uehementer, quæ illam citrinat citrinitate bona, & ex hoc proficuum elicias. Excusamur itaq; per eam à labo-ribus indurationis et ignitionis illius. Assumas igitur eam præ cæteris imperfectis in opere minori & medio, in maioru uero minime. Hoc tamen præ loue uitium ha-
bet, quod liuescit de facili, & infectionem ex acribus & acutis suscipit, & eradicare illud non est facile artifici-
um, imò profundum.

De Marte, sive Ferro. Caput xxxvii.

MArtis uero narratio, & secretu illius totum est ex operæ naturæ, quia est corpus metal-licum liuidum multum, parum uero rubeum, albedine non pura participans, durum, ignibile, fusibile fusione non recta, sub malleo extensi-
ble, & multum sonans. Est autem Mars duræ tracta-
tionis, propter impotentiam suæ fusionis, qui si medici-
na illius naturam immutante fundatur, coiungitur So-
li & Lunæ, & non separatur per examen, sine magna ir-
dustria, sed si præparatur, coiungitur, & non sepa-
ratur.

tur per aliquod artificium, si eius natura fixionis non immutetur ab eo, sola remota immundicie illius. Est ergo tinctura rubedinis de facili, albedinis uero difficulter. Et cum coniungitur non alteratus, non immutat colorum commixti, sed auget illud in quantitate. Inter omnia igitur corpora Iupiter in splendidius, & lucidius, fulgidius & perfectius in solare & lunare transformatum corpus. Sed in eo est opus facilis tractationis, & longi laboris. Post illum uero Venus minus perfectae mutationis eligitur, difficilioris tractationis, breuioris uero quam Iupiter laboris. Saturnus uero post Venerem perfectionem in transmutatione ab illa diminuita habet, facilis tractationis, longissimi uero laboris. Mars uero inter cætera minimæ perfectionis in transmutatione consistit, tractationis utique difficillimæ, & laboris longissimi. Quæcunq; igitur à uelocitate liquefactionis corpora remotiora sunt, difficilioris inueniuntur in transmutationis opere tractationis. Et sunt huiusmodi Venus & Mars. Quæ uero magis, magis: & quæ maxime, maxime: Quæcunq; uero maioris liuiditatis & infectionis de terra sunt participantia, & hæc laboris maioris inueniuntur, & minoris perfectionis. Quæcunq; autem perfectionum diuersitates paulò prius à nobis determinatae sunt, in minoris & medijs operis artificio repertæ sunt, in maiori uero unius perfectonis sunt omnia, non autem unius tractationis aut laboris sunt. Remanet enim dicere, & quæ tractationis

i ii faci-

facilitas & difficultas, & quæ breuitas laboris, & longitudo, in radice in natura corporum inuenta sunt. Iam ergo principia naturalia ipsorum corporum, traditione uera, quæ est ex intentione naturæ prescripsimus, & ipsorum corporum similiter determinatos sermones in singulis Capitulis ueraciter exposuimus, & secundum sententiam eorum, qui intima naturæ uidere potuerūt, & secundum nostram, qui ad ea peruenimus cum instantia laboris. Nunc uero secundum quod innuimus, expedit huius artis defectum supplere, & principia omnia huius magisterij tradere in huius nostri sermonis ultima parte, & perfectionem quam uidimus, secundū eius exigentiam, cum causis suis monstrare.

Q V A R T A P A R S H V I V S PRIMI LIBRI, DE PRINCIPIIS artificialibus huius artis.

Diuisio dicendorū in hac parte, cū insinuatione perfectionis, in secundo libro tradēdæ. Cap. x x v i i i.

 Vnt duo quæ determinanda sunt. Principia scilicet huius magisterij, & perfectio eiusdem. Sunt itaq; huius artis principia modi operationum ipsius, quibus applicatur artifex ad hoc magisterium. Qui quidem à se inuicem sunt diuersi. Est enim unus modus Sublimatio, & Descensio alter, & unus etiā Distillatio, & unus ex modis est Calcinatio, & alius Solutio, & alias Coagulatio, Se- ptimus

ptimus uero modus est Fixatio, Octauus uero Ceratione. De quibus singulis singulas narrationes faciemus. Perfectio uero consistit ex consideratione eorum, quibus peruenitur ad eam, & ex consideratione rerum iuantium, & ex consideratione ipsius rei, quæ ultimo perficit, & ex qua cognoscitur, an in perfectione fuerit magisterium, uel non. Consideratio eorum, quibus peruenitur ad operis complementū, est consideratio substantiæ manifestæ, & colorum manifestorum, & ponderis in unoquoq; corporum mutandorum, & eorum corporum, quæ non mutanda sunt ex radice sue naturæ absq; illo artificio, & consideratio illorum similiter in radice sua cum artificio, & consideratio principiorum corporum, secundum suum profundum, occultum & manifestum, secundum naturam suam, sine artificio, & eorum similiter cum artificio. Quoniam si nō cognoscerentur corpora & illorum principia in profundo suæ naturæ & manifesto, cum artificio, & sine, nesciretur quod superfluum in eis, & quod diminutum, qua ratione necesse foret nos nunquam ad perfectionem transmutationis illorū peruenire. Consideratio autem rerum iuantium perfectionē, est consideratio naturarum, illarum rerū, quæ corporibus sine artificio uidemus adhærere & mutationē facere. Et sunt Marchesita, Magnesia, Tutia, Antimonium, & lapis Iazuli, & consideratio eorum, quæ sine adhærentia corpora mundificant, & sunt scilicet sal & alumina, nitra

nitra & boracia, & quæ illorum naturæ sunt, atq; consi-
deratio uitrificationis mundatis per consumilem natu-
ram. Consideratio uero rei quæ perficit, est considera-
tio electionis puræ substancialiæ argenti uiui, & est mate-
ria, quæ ex materia illius assumpsit originem, & ex illa
creata est. Non est autem ista materia argentum uiuum
in natura sua, nec in tota sua substantia, sed est pars illi-
us, non est autē nūc, sed cum lapis noster factus est. ipse
enim illustrat, & ab adustione conseruat, quod perfecti-
onis significatio est. Consideratio uero rei ex qua co-
gnoscitur, utrum magisteriū in perfectione sit, uel non,
est cōsideratio cinericij, cementi, ignitionis, expositi-
onis super uapores acutorum, extinctionis, commixtio-
nis sulphuris adurentis corpora, reductionis post calci-
nationem, & susceptionis argenti uiui. Hæc autem om-
nia deinceps narrabimus cum causis suis, & cum experi-
entijs facilibus, quibus poteris manifeste cognoscere,
sermones non errasse nostros. Et hæc experimenta erūt
tibi penitus nota.

De Sublimatione, cur sit inuenta . Cap. xxxix.

Rosequentes igitur nostrum propositum,
dicimus de sublimatione. Et fuit causa in-
ventionis eius, quia non inuenerunt anti-
qui nostri, nec nos, nec qui post nos erunt
aliquid, quod uniretur corporibus, nisi spiritus solos,
uel aliquod, quod naturam corporis & spiritus in se cō-
tineret,

tineret, & hos projectos super corpora sine illorū mun
datione, uiderunt uel non perfectos colores dare, uel ex
toto corrumpere, adurere, denigrare & defœdere. Et
hoc secundum diuersitatem ipsorum spirituum. Quidā
enim sunt adurentes, ut sulphur & arsenicum & marche
sita, & hi quidē corrumpunt ex toto. Alij uero non adu
runt, ut omne genus tutiæ, & hi quidē imperfectos co
lores dant, & illud ideo, qui quæ adurunt, & denigrant
& fœdant. Duplīci de causa hæc faciunt. Vna, quia un
ctuositas adustiua sulphuris, de cuius proprietate est,
de facili inflammari, & per inflammationem denigra
ri, & per consequens denigrare, ab eis nō est ablata. Al
tera uero causa est terreitas, quæ ab eis similiter ablata
nō fuit. In his autem, in quibus non datur perfectus co
lor, est causa terreitas, liuidum faciens eum. Potest etiā
adustio liuidum creare colorē. Ideoq; ingeniani fuimus
hos mundare ab unctuositate uidelicet adurente, eā ha
bentes scilicet, & à terrea superfluitate oīnes. Et ad hoc
per nullum magisterium potuimus peruenire, nisi per
solam sublimationem. Ignis enim cum eleuat, subtilio
res partes semp eleuat, ergo dimittit grossiores. Ex hoc
patet, per sublimationem spiritus à terreitate mūdari,
quæ & ingressiōnem impediebat, & colorem immuni
dum dabat. Experientia uero notum tibi facit satis per
uisum tuum, illos ab ea absolutos esse. uides enim eos
splendidiores & magis peruios, & eos facilius corporū
densitatē subintrare & penetrare, & non fœdū ut pri
k us,

us, colorē facere. Quòd uero per sublimationē adustio remoueatur, patet experimento, quoniam arsenicum quod prius ante sui sublimationem, impium & pronū erat ad adustionem, post eius sublimationem inflammarī se non permittit, sed solummodo sine inflammatione recedit & hoc idem in sulphure (si experieris) inuenies. Quia autem in nullis alijs quām in spiritibus uidimus adhærentiam ad corpora cum alteratione, per nullam aliam causam suimus ab eis excusati, quin necessarium fuerit, illos præparasse, cum mundatione illorum, quæ est per sublimationem, ideo huius fuit causa necessaria inuentionis. Sublimationis igitur narremus ordinem totum sine diminutione, & ipsius causam.

Quid sit sublimatio. & de tribus gradibus ignis
in ea obseruandis. Cap. XL.

Icimus igitur, Sublimatio est rei siccæ per ignem eleuatio, cum adhærentia sui uasis. Sublimatio uero diuersificatur propter diuersitatem spirituum sublimandorū. Quædam enim fit cum forti ignitione, quædam uero cum mediocri, quædam uero cum igne remisso. Si igitur sublimetur arsenicum uel sulphur, necesse est illa per remissum ignem sublimari, quoniam cum habeant partes subtilissimas coniunctas uniformiter grossis, ascenderet utiqz illorum tota substātia sine purificatione aliqua, imò denigrata & cōbus̄ta. Ut igitur separat quis immun-

immundam terream substantiam, necesse est ingenia duorum inuenire generum, proportionem scilicet ignis, & mundificationem cum commixtione fecum, quoniam commixtio cum fecibus partes comprehendit grossas, & tenet illas in aludelis fundo depresso, nec eas scandere permittit. Vnde & necesse est, artificem triplicem ignis gradum sublimationi applicare. Vnum proportionatum taliter, quod per eum ascendant alterata tantum & mundiora & lucidiora, donec per hoc manifeste uiderit ipsa mundari a terrea feculentia. Alter uero gradus est, ut quod in fecibus remansit de pura illorum essentia, sublimetur cum maiori expressione ignis, uidelicet cum ignitione aludelis & ipsarum fecum, quam uidere poterit oculis suis. Tertius uero gradus est, ut administretur ignis debilissimus sine fecibus, ei quod sublimatum a fecibus, & iam depuratum est, ita ut uix ali quid de illo ascendet, & quod ascendet de illo sit res subtilissima, quae in hoc opere nihil ualeat, quia illa est res, mediante qua adustio fit in sulphuribus. Est igitur tota sublimationis intentio haec, ut remota terreitate illius per ignis administrationem debitam, & abiecta similiter ex ea subtilissima & fumosa illius parte, quae adustione cum corruptione adducit, relinquatur nobis pars illa, quae in aequalitate consistit, quae simplicem fusionem super ignem facit, sine adustione aliqua de igne fugiente sine inflammatione illius. Quod uero subtilissimum sit adustiuum, manifestissimis argumentationibus probatur.

k ij

Quia

Quia ignis ad suam conuertit naturam unūquodcū eōrum quod magis affini illi est, quia ex unaquaqcū re adustibili magis affine est, quod ex illa est subtile, & adhuc magis affine est, quod subtilius est, Ergo & maxime affine quod subtilissimum est. Ab experientia similiter, quoniā sulphur uel arsenicum nō sublimatum uelocissime inflammatur, Sulphur uero facilius. Sublimatum uero directe non inflammatur, sed euolat & extenuatur sine inflammatione, præcedente tamen fusione. His itaq; patet, sermonē nostrum ueridicum esse.

De fecibus corporum metallicorum, spiritibus
in sublimatione addendis, & earum quantitate
ac qualitate,

Cap. XLI.

Probatio uero administrationis secum, cū proportione sua est, ut eligatur materia illa cum qua plus cōueniant spiritus sublimandi, & cui permisceantur profundius, quoniā illa cui magis uniuntur, potentior est in retentione secū sublimandorū, quam cui non. Huius rationabilis satis est & manifesta probatio. Probatio uero quod necessaria sit secum administratio, est, quia si non cōiungerentur sulphur uel arsenicum sublimandum, cū sece de aliqua re fixa, tunc necesse esset ea cum tota sui substantia ascendere, non mundata. Experientia uero sciunt, nos uerum dicere, qui in sublimationibus exercitati sunt. Probatio uero, q; necessaria sit taliū secum administratio,

zio, quibus sublimanda conueniant & uniantur in pro-
 fundo suo, quia si feces non permiscerentur per minima,
 tunc idem contingere, sicut si fecem non haberent, scili-
 cet ut ascenderet tota illorum essentia sine mundatione
 aliqua, sicut ascendunt sine fecibus cum tota substantia, er-
 go & similiter a fecibus sublimata quibus non uniuntur,
 accidere necesse est. Experientia scit uerum hoc esse, qui
 hoc uidit & nouit, quia cum sublimauit a re extranea a cor-
 porum natura, sublimauit in uanum, ut nullo modo de
 purata post ascensionem illorum inueniret. Si uero cum
 calce alicuius corporis sublimauit, tunc bene sublimauit
 & perfecte mundare potuit, cum facilitate. Est ergo in-
 tentio fecum, ut administrentur de calcibus metallois.
 Est enim in illis facilis operationis sublimatio, cum re-
 bus autem alijs difficultima. Non est ergo aliquid, quod lo-
 cum illorum possit obtinere. Non autem dicimus sublima-
 tionem impossibilem sine calcibus corporis, sed ea difficulti-
 cilimam & longissimi laboris & protelationis usq[ue] in de-
 sperationem. Sed in hoc tamquam aliquid bonitatis habet,
 quia quod sublimatur absque fecibus, uel sine corporis cal-
 cibus, est quantitatis multae, quod uero cum fecibus, mi-
 noris. Adhuc uero & quod cum corporis calcibus, mini-
 me est quantitatis, sed facillimi laboris & breuissimi. Il-
 lud uero quod plus nos excusat a fecib[us] de corporibus,
 est omne genus salis præparati, & huius cōsimilium in
 natura. Et est nobis cum eis sublimatio multae qualitatis
 etiam possibilis, quia facilis fit ab eis sublimatarum fe-
 kij cum,

cum separatio per salium solutionem, quod in nullis alijs rebus esse contingit. Proportio uero fecum est, ut quantitas fecum quantitati sublimandorum aequetur. In hoc enim etiam rudis artifex errare non poterit. medio crem uero artificem, ponere medietatem ponderis sublimandorum ex fecibus, sufficiens esse contingit, & in hoc errare non debet. Exercitato uero & maxime experto, minima illarum pars sufficit. Quanto enim minores fecum sunt quantitates, tanto & maioris exuberantiae sublimationem necesse est esse, dummodi & secundum diuersitatem subtractionis fecum, fiat proportionalis illi subtractio ignis. In parua enim quantitate, paruus ad perfectionem ignis eliciatur, in magna magnus, in maiori maior.

De moderando igne in Sublimatione.

Capit. XLII.

Ed quoniam ignis non est res quæ mensurari possit, ideo contingit in illo errare saepissime, cum quis exercitatus non est, tam ex diuersitate fornacum & lignorum adurendorum, quam uasorum & coaptationis illorum, De quibus omnibus expedit artificem attentum solicitare. Sed communem adducimus regulam. Quod in primis expedit cum paruitate ignis, solam aqueitatem ex sublimandis exprimere, qua remota, si quid ascendit per illum, tunc in principio hic non augeatur ignis, ut per debilissimum

simum ignē subtilissima pars tollatur, & seorsum ponatur, quæ est causa adustionis. Cū autē iam nihil uel modicum ascenderit (quod experiri poteris cū intromissione bombacis lycinij in superius foramen aludelis) uigoretur ignis sub eo, & quātū uigoris debeat esse ignis, tibi experientia lycinij ostendet. Si enim parū de sublimando uel mundū exierit, adhuc paruuus erit ignis, ageatur igitur. Si uero multū & immundū, tunc superflus est, subtrahatur igit̄. Si uero mundū & multum, proportionālē inuenta est. Immundū aut̄ uel mundū per extractionē lycinij, quod in foramē aludelis positū est, cognoscetur. Secundū em̄quā quantitatē mundiciē uel immundiciem ex sublimando respexerit artifex adhæsisse lycinio, syllogisare poterit, & in tota sublimatione necessario pportionalē ignē, & ex hoc ignis rectificatio- nē inueniet sine fallacia. Melior uero modus fecū est, ut sumant̄ ferri squamæ, uel æris cōbusti. Et hæc quidē ppter priuationē malæ humiditatis, de facili sulphur aut arsenicū sibi imbibūt, & secū uniūt. Huius aut̄ uiam scit exercitatus solus.

De erroribus circa quantitatē fecū & dispositionē fornacis in sublimādo sulphure & arsenico uitandis. itē de For nace cōstruendo, & lignis eligendis. Cap. X L I I I .

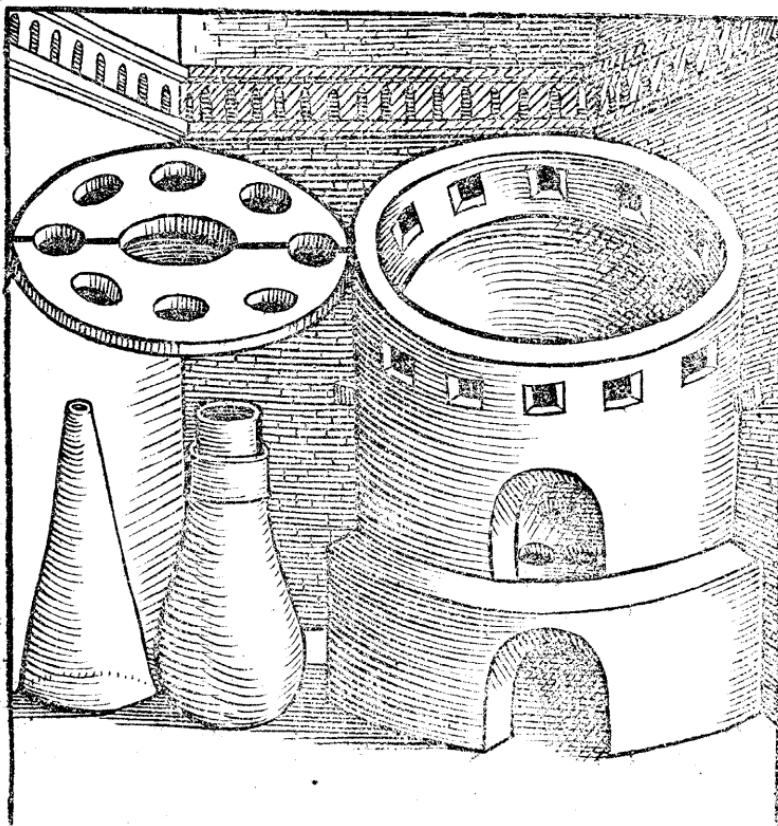
Xpedit ergo nos rectificare artificē in omnibus, in quibus contingit errare ignoranter, in horz duorum spirituum sublimatione. Narremus igit̄ primo, q̄ si multas fces

ces posuerit, tunc si nō augmentauerit ignē proportionalem, nihil ex sublimando ascendet. Quomodo autē illum inueniat, iam ei sufficienter narratū est. Et si paucam fecum quantitatem, uel non ex corpore calce posuerit, tunc si illius proportionē nō inueniterit, ascendit sublimandum cum tota substantia. Et huius tradidi simili-
ter inuentionem sufficientem. Ex fornace uero similiter contingit errare, nam magna fornax magnū dat ignē,
paruū uero parua, si ligna & foramina auricularū eius proportionātur. Si igitur posuerit multā rei subliman-
dæ quantitatem in paruam fornacem, ignem eleuatio-
nis sufficientem non poterit exhibere. Si uero paucam
quantitatē in magnam fornacem, sublimationem ex-
terminabit propter ignis excessum. Similiter uero spis-
sa fornax condensatum & fortem dat ignem, tenuis ue-
ro rarum & debilem, in quibus similiter errare contin-
git. Similiter uero cum spaciois auriculis furnus, & clas-
rum & magnum dat ignē, cū strictis uero debilem. Itē
si maior fuerit uasis in coaptatiōe ad furnū distantia à
spondilibus eius, magnū dabit ignē, si uero minor, mi-
norem. In quibus omnibus contingit errare maxime.
Rectificatio ergo horū est, ut furnus scilicet construat
secundum intentionē ignis quam quærit, spissus scili-
cet cum liberis auriculis, cū distantia uasis aludelis mul-
ta à spondilibus furni, si magnum quærit ignem. Si ue-
ro mediocrem, mediocrē in his omnibus inueniat pro-
portionem; si uero debilem, proportionem in his ean-
dem

dem inueniat. Et has proportiones oēs docebimus te in
uenire cū proportione uera & experiētia determinata.
Si igit̄ uolueris multā sublimationis quantitatē eleuare
tūc uas aludel tantæ capacitatis inuenias, q̄ illā suscipi
at super fundū, ad eleuationē unius palmæ. Ad illud co
aptes furnū ut suscipiat aludel in mediō sui cū distantia
parietū suor̄ per duos digitos. Et furno factō, facies il=
li decem auriculas æquedistantes proportione una, ut
una æqualitas sit ignis ad omnes partes illius. Tunc ue
ro stipite ferreo in medio fornacis ex trāsuerso in spon
dilibus eius firmato, qui à fundo fornacis distet ad ex=
tensionem unius palmæ cum pollice suo, & ad spissitu=
dinē unius digiti, super eo firmetur uas aludel, & circū=
linatur ad furnum, quē sequens demōstrat descriptio.
Tunc uero aduerite, si bene & libere se expediuerit de fu
mositatibus, & flamma libere per totū furnum transiue
rit in circuitu aludelis, tunc bene proportionatū est, si
uero non, non. Et tunc dilata eius auriculas, & si emen=
datur, bene quidē, si uero non, tūc necessario relinquīt,
quod distantia aludelis à parietibus nimis parua est, ra
dantur ergo tunc parietes, & amplietur distantia, & po
stea tentetur. Reiteretur ergo ampliatio auricularū &
rasura spondilium, quo usq; libere se absoluat à fumo,
& flamma in circuitu aludelis sit lucida, & fumus libere
per auriculas exeat. Ista est sufficiens experientia ad om
nem sublimationis quantitatē inuentione magni=
tudinis furni, & dilatationis auricularū eius, & distan=

I distan-

tiæ aludelis à parietibus eius. Inuentio uero spissitudinis furni est. qd si quæsieris magnū ignē, maior spissitudo illius sit, ad mensurā extensionis palmæ cū pollice suo. si uero mediocrem, ad mensurā unius palmæ. si uero minorē, ad spissitudinē duorū digitorū formetur.

Similiter uero ex lignis eliciatur proportio, quoniā ligna solida fortem dāt ignē, spongiosa uero debilem,
sicca

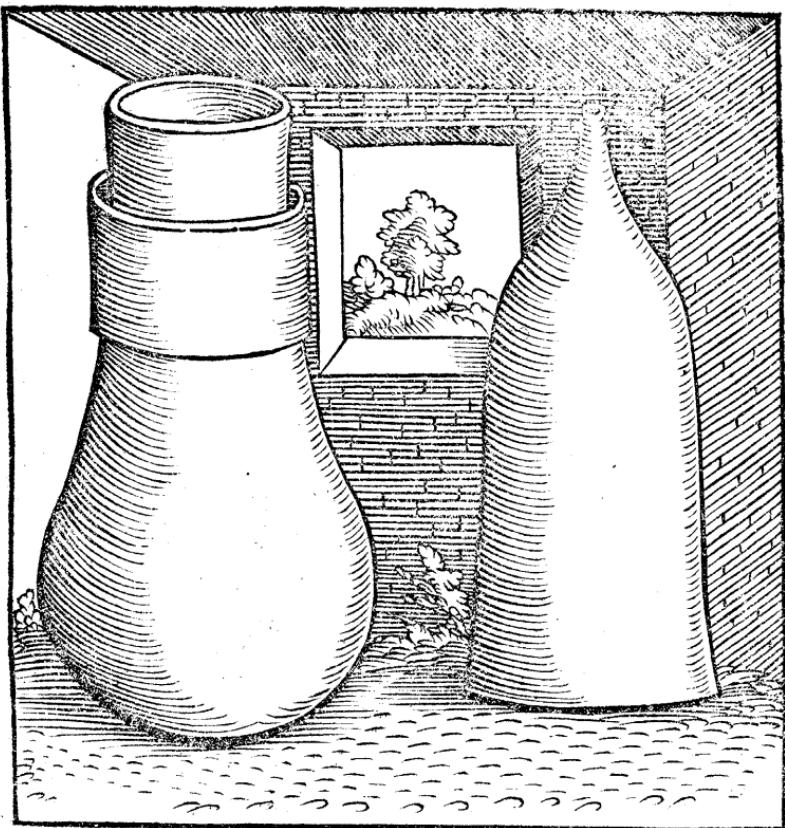
sicca magnū & cito terminabilē. Viridia paruū & multum durantē. & similiter solida multū durantem. spongiosa uero de facilī terminabilē dant ignē. Consideratione ergo distantiae aludelis & magnitudinis & paruitatis auricularū, & spissitudinis & tenuitatis furni, & diuersitatis lignorū præmissis, accidet omniū ignium diuersitates perquiri, cū experientia sua uera. Ex conclusione uero maiore uel minore auricularum, uel fenestræ furni, per quā ligna intromittuntur, & administratione diuersitatis lignorū, & additione & subtractione illorū, accidet inueniri determinatū spaciū temporis duratio-
nis ignis, scilicet ut scientia determinata sciatur, quantū unusquisq; ignis in suo gradu perdurare poterit in æq-
litate. Et hæc inuestigatio est maxime tibi utilis & ne-
cessaria, qm̄ per eam excusaberis à multitudine laboris
immensi. Exerciteris igit̄ in ea & in oībus à nobis nunc
nouissime determinatis, quia qui se exercuerit, inueni-
et, qui uero non, non.

Ex qua materia & qua forma uas Aludel sit
faciendum. Cap. X L I I I .

SK Ntentio uero uasis Aludelis est, ut fingatur
vas de uitro spissum, de alia em̄ materia nō
ualet, nisi forte similis esset substantiæ cū ui-
tro spissum, solum enim uitru & ei simile, cū
poris careat, potens est spiritus tenere ne fugiant & ex-
terminentur ab igne. Alia autē materia nulla, quia per
1 ij poros

poros eorum successiue diminuuntur & euaneſcunt ſpiri-
tus. Nec metalla in hoc ualent, quoniam ſpiritus pro-
pter amicitiam eorum & conuenientiam illa penetrant
& cum illis uniuntur, quare per illa tranſeuntes euane-
ſcunt, quod per ea, quae à nobis determinata ſunt, aper-
te probatur. Necessario & experientia reperiū est, hoc
nos uerum dixiſſe, ergo per aliquid non excusamur à
ſuſceptione uitri in compositione Aludelis. Fingatur er-
go concha uitrea rotunda, cuius fundus ſit paruæ curui
tatis, & in medio ſpondiliū eius formetur zona uitrea
circundans eam, & ſuper illam zonam fundetur paries
rotundus æquedistans à conchæ pariete ad grossitudi-
nem cooperculi ipſius conchæ, ita ut in diſtantia hac ca-
dat paries coopertorij large ſine pressura. Altitudo ue-
ro huius parietis ſit ad mensuram altitudinis parietis
conchæ, aut paulo plus, aut paulo minus. Formetur ue-
ro duo coopertoria ad mensurā huius concavitatis du-
orum parietum, æqualia, quorum longitudo ſit æqua-
lis, & ſit unius ſpannæ, & figura eorum figura una, ſcili-
cet piramidalis, in quorum capitibus duo æqualia ſint
foramina, unum ſcilicet in uno, alterū in altero, in qui-
bus ambobus poſſit cadere maiori gallinæ pēna, ut hic
paulo poſt clarius cernere licebit. Eſt ergo conchæ uafis
intentio, ut poſſit moueri ſecundum artificis uolunta-
tem coopertorium illius, & quod iunctura ſit ingenio-
ſa, per quam ſine lutatione aliqua non pateat ſpiritibus
egreſſio. Qui ergo in hoc poſteſt magis ingenari, non
excuſu

excuset se ab hoc per nostram traditionem. Et est specialis intentio super hoc, scilicet ut concha interior cum spondilibus suis usque ad medium subintret coopertorum suum. Cum enim humorum sit ascendere & non descendere, per hoc inuenimus inuentione prima, spiritus non habere ad consumptionem exitum, & propter hoc excusat modos alios, quos inuentione nostra quaesiuimus. Et hoc experiendo, videbunt nos uerum aestimasse de illo. Intentio uero & una est, ut saepissime euacuetur aludelis caput, ne praemilia sublimandorum multiplicatione in illud, cadat ad illius fundum, & detineat multitudo reiterationis sublimationis occupatum logo tempore. Est & similiter intentio altera, ut semper seorsum separetur, quod sursum ad propinquitatem foraminis capitatis aludel ascendit in puluerem, ab eo quod fusum & densum in frustis, & apud fundum illius, peruum, & clarum, cum adhaerentia ad uasis spondilia concendisse inuenitur, quoniam hoc minus habet de adustione, quam quod prope foramen reperitur scandisse. hoc autem in superioribus aperta probatur ratione uidelicet, & experientio. Probatio uero bonitatis & perfectionis sublimationis est iam dicta. Et est, ut inueniatur clara & lucida, & non aduratur cum inflammatione. Haec est ergo perfectio intentionum sublimationis, sulphuris uidelicet & arsenici. Et si non inuenta est sic, reiteretur opus super illa, cum consideratione omnium suarum intentionum, quo usque sic inueniatur.

De sublimatione Mercurij sive Argentii uiui.
Caput X L V.

Vnc uero totam intentionē sublimationis argenti uiui determinemus. Est igitur completa, summa illius depuratio terreitatis, & remotio aqueitatis illius. Excusamur enim à labo-

à labore remotionis adustionis eius, quoniam eam nō
habet. Dicimus igitur, quod ingenium separationis su-
perfluæ terræ ipsius est, ipsum commiscere rebus, cum
quibus affinitatem non habet, & sublimationem eius
reiterare ab eis multoties. Et harū genus est talk, & calx
corticum ouorum, & marmoris albi. Similiter & uirū
minutissime tritum, & salis omne genus præparati. Ab
istis enim mūdatur, Ab alijs uero rebus habentibus af-
finitatem cū eo, nisi sint perfectionis corpora, corrum-
pitur potius, quia sulphureitatem habent omnia talia,
quæ ascendens cum eo in sublimatione ipsum corrum-
pit. Et in hoc experientiam uides, quia si sublimas illud
à stanno, uel à plumbo, ipsum post sublimationem infe-
ctum conspicies nigredine. Ergo melior est eius subli-
matio per ea cum quibus non conuenit. Cū quibus au-
tem conuenit melior esset, si sulphureitatem non habe-
rent. Ideo à calce melior est sublimatio, quā à rebus om-
nibus, quoniam illa parum conuenit, & sulphureitatem
nō habet. Modus uero remotionis aqueitatis ipsius su-
perfluæ est, ut quādo commiscetur calcibus, à quibus
sublimari debet, teratur & cōmisceatur illis cum imbiti-
one, quo usq; de illo nihil appareat, & postea super ig-
nē lentissimū aqueitas imbitonis remoueatur, Qua re-
cedente, etiā argēti uiui aqueitas cū ea recedit. Sit tñ ig-
nis tā lenis, ut pēū argēti uiui tota substātia nō ascēdat.

Ex

Ex multiplici igitur reiteratione im̄bitionis cum cōtritione, & leni afflatione, aqueitas illius maior deletur, cuius residuum per sublimationis reiterationē remouet. Et cū uideris illud albissimum, excellens niuem albedine sua, & quasi mortuū aludelis spondilibus adhārere, tūc super ipsum reitera sublimationē eius sine fecibus. Quoniā adhāret pars illius fixa cū fecibus, & nunquā per ingeniorum genus aliquod ab illis separari posset. Aut post illud figas partem illius, & modum fixionis eius in sequentibus narratū tibi expresse trademus. Et cum fixeris illam, tunc reitera sublimationem residuæ partis super eam, ut illa similiter figatur, & serua, quod tentabis super ignem. Si fusionem bonā dederit, tunc sufficientem sublimationem illi administrasti. Si uero non, adde illi de argēto uiuo sublimato partem aliquā, & reitera sublimationē, donec fiat. Quod si lucidum & albissimū habuerit colorē, & perium, tunc bene mundasti: si non, non. Igit̄ ne sis in præparatione illius quæ per sublimationem fit, negligens, quia qualis erit munitatio, talis & perfectio per illud sequitur, in proiectione illius super unūquodq; imperfectorū corporum, & super ipsum uiuum non præparatum. Vnde & quosdā contingit ferrum, quosdā uero plumbum, & quosdam per illud uenerem, & quosdā stannum formare. Quod contingit propter purificationis negligentiam, quandoq; illius solius, quandoq; in sulphuris sibi admixti, uel eius cōparis. Si igit̄ directe sublimando mundaue-
ris,

ris, & illud perfeceris, erit albedinis tinctura firma & perfecta, cui non est par.

De sublimatione Marchesitæ. Cap. XLVI.

Vfficienter igitur sublimationis argenti uia summa intentionis tradita, nunc ad ipsius Marchesitæ sublimationem accedamus. Duæ autem sunt illius sublimationes. Prima quidem sine ignitione perficitur, alia cū ignitione. Et illud ideo, habet enim duplē substaniā. Vnā, scilicet sulphur purū in natura sua, aliam uero argentū uiuum mortificatum. Prima utilis est, sicut sulphur. Secunda uero utilis, ut argentū uiuum mortificatū, & mediocriter præparatum. Assumamus igitur hāc ultimā, quia per illam excusamur à superiore argēti uiui & à labore mortificationis eius. Est igitur totus modus sublimationis illius, ut teratur, & in aludele ponatur, & sublimetur sine ignitione sulphur eius, semper remouendo quod ex illo sublimatur, sæpiissime propter causam dictam, & augendo ignis uigorem usq; ad ignitionē aludelis. Et prima sublimatio marchesitæ debet fieri in uase sublimationis, quo usq; sulphur recesserit, & postea in isto successiue & ordinate procedere, quo usq; totum quod in ea de sulphure constat, exierit. Quod probare poteris his manifestis experientijs. Nam cū totum illius sulphur fuerit eleuatum, uidebis colorem eius, quod post illud sublimabitur, mutari in albissimum, mixto

m coele

cœlestino eidē colore clarissimo & amœno. Aliter etiā, quia qd' erit de sulphuris natura cōburetur, & flammā dabit ut sulphur. Quod uero secūdo post illud sublima tū fuerit, nec inflāmabit, nec p̄prietates sulphuris ostendet aliquas, sed uiui argēti mortificati in sublimationis reiteratione.

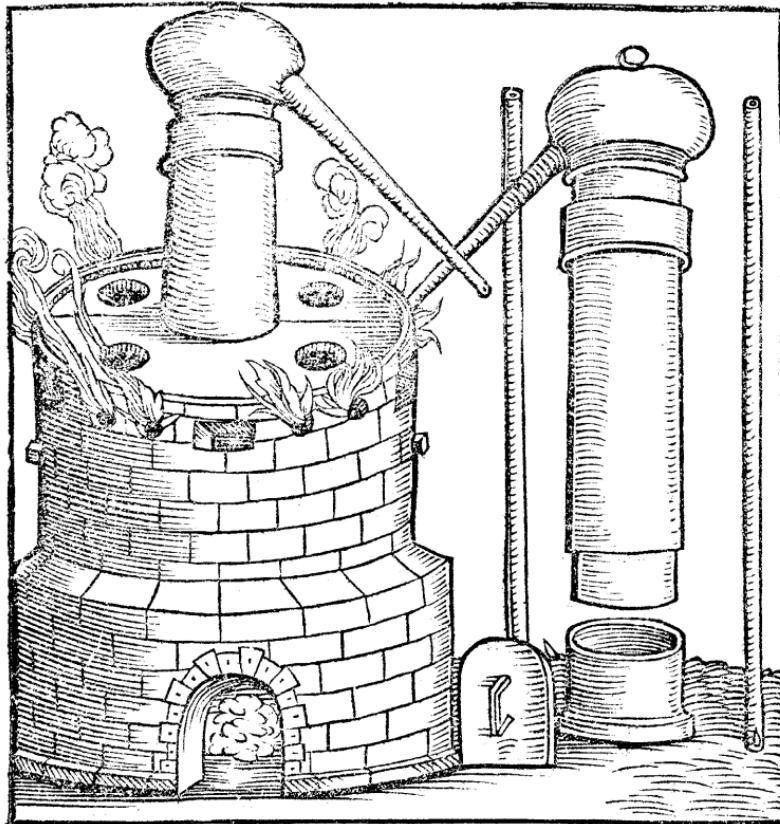
De vase, in quo Marchasita recte pos-
sit sublimari. Cap. XLVII.

Llud ergo colligamus per suū sublimatiōis modū, qui est, ut fiat uas terreū solidissimū, & bene coctum, ad longitudinē mediæ sta-
ture uirilis. Ad latitudinem uero, per quam manus subintrare possit. Et fiat fundus eius qui sepa-
rari & coniungi possit ad similitudinem unius planæ parapsidis profundæ multum. Et mensuretur ab orifi-
cio illius uasis, usq; prope fundum, ad mensuram longi-
tudinis unius manus cum digitis suis. Et de illo loco
usq; ad caput eius uitrificetur interius uas uitrificatione
spissa multum. Et super caput illius ponatur alembicus
cum laxo naso. In tali enim vase sublimatur illud. Con-
iungatur igitur fundus uasi suo per lutum firmæ tena-
citis, & super ipsum fundum spargatur Marchesita,
& super caput uasis alembicus laxi nasi, & ponatur in
furnum, de cuius proprietate sit fortē ignitionem da-
re, fusionis scilicet argenti, uel ueneris, si artifex indi-
guerit, quem in summa nostri operis, ubi diuersitates
omnium instrumentorum narrabimus, tibi sufficien-
ter

ter trademus, & caput furni circunda cum rota habent
te foramen in medio sui, ad magnitudinem uasis, per
quod illud uas intrare possit, & luta iuncturas in circui
tu uasis & furni, ne ignis exiens impedit atque in sublima
tionis adhaerentia, relictis tanum quatuor fenestris
paruis in rota, quæ claudi & aperiri possint, per quas
mittantur carbones in furnum, & in lateribus fornacis
similiter aliæ quatuor sub illis intermediæ, per quas &
similiter carbones mittantur, & sex uel octo foraminis
bus ad magnitudinem digiti minoris, quæ nunquam
claudantur, ut per illa furnus à fumositatibus se libere
possit expedire. Et sint foramina illa in iunctura fur
ni cum rota sua. Furnus uero magnæ ignitionis est,
cuius spondilia sunt ad altitudinem cubitorum duo
rum. In medio sit rota, minutissimis & creberrimis
perforata foraminibus, cum luto fortiter annexa. Ca
pita foraminum superius sint stricta, inferius uero la
ta, ut cinis uel carbones possint liberius ex illis cadere,
& relinquat ipsa continue ad susceptionem aëris liberius
aperta. Nam aëris libera & multa susceptio per in
feriora foramina, est causa una magnæ ignitionis
per furnum, exerciteris ergo in eo, & ipsum inuenies.
Causa uero longitudinis uasis est, ut extra ignem
multa quantitas eius extendatur, & infrigidetur, ut
furni sublimationis locum refrigerij inueniant & ad
haereant, & non inueniant uitiam fugæ, & suæ ex
terminationis. Hoc autem nouit ille, qui dum subli
m ij masset,

masset in breuibus aludelibus, nihil ex sublimato inuenit, quoniā propter breuitatem aludelis æqualis fuit p totū ipsum ignis. Ideoq; semper in fumi substantiā conuersum sublimandum stetit, & nō alicubi adhæsit, sed successiue per poros uasis euanuit. Vas ergo in omnibus sublimandis ad maiore sui partem in loco sui refri gerij extendatur. Causa uero uitrificationis uasis est, ne fumi ascendētes in loco suæ ascensionis, porosum inueniant aludelis parietem, & illum penetrantes aufugiāt. Vitrificatur ergo locus ascensionis illorum, ut obseret illis uia fugæ. fundus uero aludelis non, quoniam ipsius fundus in igne consistit, qui uitrificationē ipsius funderet, qua fusca, & fundus eius, & similiter sublimandum funderetur, & uitrum fieret. Est enim uitri proprietas, omnia uincere, & ad se conuertere. His igitur omnibus consideratis cum causis eorū, fiat ignis sub aludele quo usq; certificatus fueris experientia ueridica, illud totū ascendisse. Est autem experientia, intromissio baculi terrei bene cocti, habentis foramen paruum in capite suo, usq; ad mediū eius ueniens, ad quantitatem digiti minoris prope ipsam rem à qua fit sublimatio. Et si foraminis aliquid adhæserit ex sublimando, non est totum sublimatum, si uero non, tunc sublimatum est. Et hac ea dem exercitatione in omnibus sublimandis certificari poteris. Descriptio uero uasis aludelis sublimatiōis Marchesitæ ultimæ, & cum fornace & baculo suæ experientiæ hæc est.

De subli

De sublimatione Magnesiæ & Tutiæ, item corporum imperfectorum, & de additione materialiæ subleuantis ea. Cap. XLVIII.

Sublimationis uero Magnesiæ & Tutiæ est eadem intentio cū intentione ultimæ sublimationis Marchesitæ. Non enim possunt hæc omnia sine ignitione sublimari, ideoq; omnia unam intentionem habent cū causis ipsis & ex m iñ perien

perientijs eisdem, & habent unum ordinē generalem. Quia sine fecibus sublimari debent, quæcunq; sublimari cum ignitione necessario contigerit, quia in scipis feces habent sufficietes, imò superfluas, & huius signum est difficultas sublimationis ipsorū. Sublimantur etiā si militer omnia corpora à perfectione diminuta hoc eodem ordine, et nō cadit diuersitas aliqua, nisi quia ignis sublimationis uehementior est in corporibus, quām in Magnesia, Marchesita, & Tutia. Et non diuersificantur similiter corpora in sublimationibus suis, nisi qd quædam indigent admixtione rei subleuantis ea, quædam uero nō, ut facilior fiat eorū eleuatio. Sed una tamen specialis in corporū sublimatione considerationis experientia reperta est bona, uidelicet ut in fundo aludelis nō sit multa corporis sublimandi quantitas, Quia multitudine sublimationem impedit. Et planicies sit in fundo aludelis sublimationis, & non concavitas, ut possit æqua liter & tenuiter super fundū sparsum corpus æqualiter & multum in omnibus suis partibus eleuari. Corpora uero indigētia admixtione rei eleuātis, sunt scilicet Venus & Mars, propter suę fusioē tarditatē. Venus itaq; Tutia indiget, Mars uero Arsenico, & cū his eleuantur de facili, quoniam cum eis maxime conueniunt. Fiat igitur post illorum considerationem sublimatio, ut in Tutia, & illisimilibus in sublimatione, & disponatur eorum sublimatio hoc eodem ordine cum causis suis & experiencijs.

De

De Descensione, & modo purificandi
per pastillos. Caput XLIX.

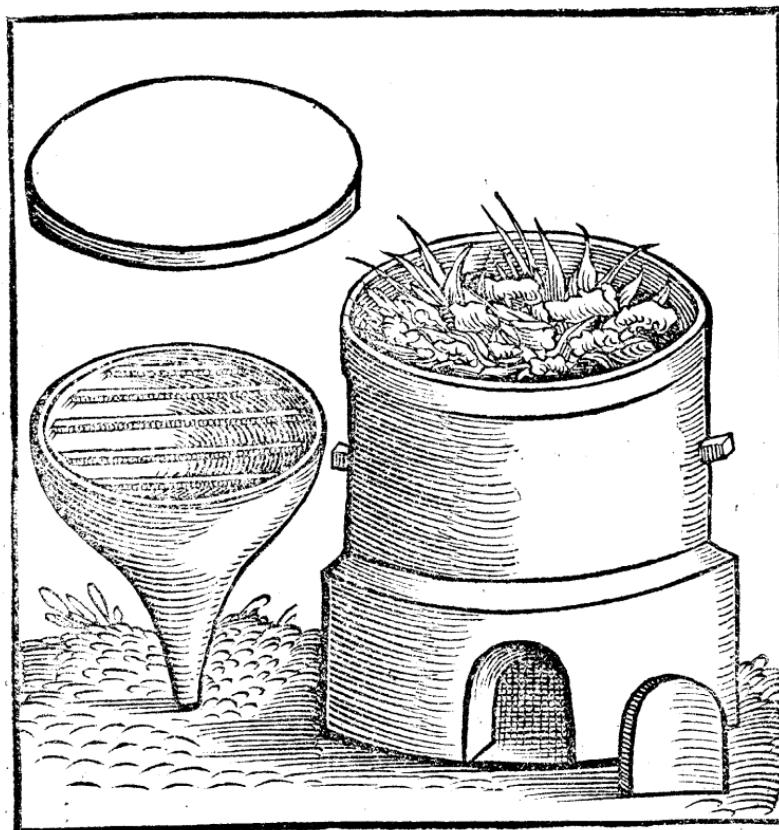

Arratis itaqz sublimationis intentionibus cum causis suis omnibus, restat nos Descensionis modum monstrare, cum causis suis similiter & suo ordine determinato, & completo. Fuit ergo inuentionis illius causa triplex. Vna scilicet ut cum materia aliqua inclusa est in illo vase quod uocatur descensorium Chemicæ, post fusionem suam descendat per foramen illius, & per eius descensionem simus certi, fusionem suscepisse. Alia, ut corpora debilia per eam à combustione præseruentur post reductionem à calcibus eorum. Nam cum à calcibus corpora debilia tentamus reducere, non omnem illorum partem tempore uno reducere possumus. Si igitur pars illa, quæ primo in corpus reducta est, reductionem totius expectaret, per ignem evanesceret maior illius quantitas. Necesse igitur fuit ingeniarí, ut statim cū reducta est pars, ab igne deponatur. Hoc autem per descensoriū fit. Est & tertia causa inuentionis illius corporz depuratio ab omni re extranea. Descedit enim corpus fusum mundū, & omnem rem extraneā in concavitate illius dimittit. His itaqz tribus necessitatibus inuenta delcensione, determinetur modus illius cū instrumento suo prius notificato cū causis suis. Dicimus igitur, quòd forma eius talis erit, ut fundus illius sit acutus

tus, & parietes illius sine scrupulo æqualiter sint terminantes in fundi acuitatem, ut possit unūquodq; fusibilem libere sine adhærentia ad fundi illius foramen descendere, & coopertoriū eius (si necesse sit) ad similitudinem planæ parapsidis, & bene cōueniat illi, & sint de bona & firma terra, & non de facili per ignis pressuram findente. Mittatur igit̄ res, cuius intentio sit descendere, in illud, super baculos rotundos ex terra factos, ut magis fundo superiori approximēt, & cooperiatur cū eo, & iunctura firmetur, & in igne de carbonibus ponatur, & super ipsum suffletur, quo usq; tota res descendat in uas sibi suppositū. Potest tamē (si res fuerit difficilis fusionis) ponī super tabulam planā, uel paruæ concavitas, à qua possit de facili descendere cum inclinatione capitis descensorij, si fusa fuerit. Purificātur enim per hoc corpora. Sed per pastillū melius purificātur, cuius modus purificationis est idem cū modo purificationis descensorij. Et ideo per illum excusamur ab eo. Tenet em̄ feces corporę, ut descensorium, & melius, & ideo narramus modū illius. Dicimus igit̄ quod accipimus corpus, de cuius intentione est mundari, & illud in grana minutissima, uel limaturam, uel in calcem (quod perfectius est) redigimus, & ei cōmiscemus calcem aliquā de cuius intentione nō sit fundi, & postea illud fundimus. Inuenimus enim per illud corpora mundari multa iteratione, sed non mundificatione perfecta, quam perfectionem scimus esse, sed mundificatione utili, ut media-

cina

cina perfectionis suscepta, melius & perfectius per eam transformentur corpora. Est enim administratio p̄cedens eam, omnem autem administrationem sufficien-
ter in sequentibus tibi narrabimus. Nunc uero De-
scensorij ponamus descriptionem.

n De Distil-

De Distillatione & causis eius, ac de tribus eiusdem generibus, scilicet per alembicum, descendens, & per filtrum. Cap. L.

Onueniens est igitur, ut sequentes proposiuū nostrū, sermonē de distillatione tradamus cū causis suis. Est igitur distillatio uaporū aqueorū in suo uase eleuatio. Diuersificatur itaq; distillatio. Nam quædā est per ignem, quædam uero sine igne. Quæ uero per ignem fit, duorū generum inuenitur. Quædam est per eleuationē in alembicum, quædā per descendens Chemiæ, qua mediante oleū ex uegetabilibus elicetur. Causa quare inuenta sit distillatio, & causa generalis inuentionis cuiuslibet distillationis est purificatio liquorosi à fece suæ turbulentia, & cōseruatio illius à putrefactione. Videmus enim rem distillatā quocunq; distillationis genere puriore effici, & melius à putrefactione custodiri. Causa uero specialis inuentionis illius, quæ per ascēsum fit in alembicum, est inquisitio aquæ puræ sine terra. Cuius experientia est, quod uidemus aquam sic distillatam, nullam fecem habere. Causa inuentionis aquæ puræ, fuit imbitio spirituū & medicinarū mundarū, ut si quando scilicet indigemus imbibitione, aquā purā habeamus, quæ fecem post ipsius resolutionē nō dimittat, qua fece medicinæ nostræ & spiritus mūdati possint infici & corrumphi. Causa uero inuentionis eius, quæ per descendens fit, fuit olei puri in natura sua extractio, quia per ascensum

sum oleum in natura sua combustibili haberi nō potes-
 rat, & huiusmodi inquisitio fuit scilicet, ut color eius, q
 cū substantia sua permixtus est habeatur. Hic em̄ iuuā-
 re potest in casu. Distillationis uero quæ per filtrū sine
 ignitione perficitur, causa inuētionis, fuit aquæ sola se-
 renitas. Dicamus igitur nūc omniū distillationum mo-
 dos, cū causis suis. Eius itaq; quæ per ascēsum fit, est du-
 plex modus. Alia enim fictili olla cineribus plena perfi-
 citur. Alia autem cū aqua in uase suo cū graminibus uel
 lanositate, ordine suo disposita, ne cucurbita uel distilla-
 torius alembicus rumpantur, anteq; ad perfectionē de-
 ducatur. Ea uero quæ cū cineribus, maiori, & fortiori,
 & acutiori perficitur igne, quæ autem cū aqua, mansue-
 to igne & æquali. Aqua enim acuitatem ignitionis nō
 suscipit, quemadmodum cineres. Ideo per eam quæ
 cum cineribus fit, colores & grossiores terræ partes ele-
 uari solēt. Cū ea uero quæ cū aqua fit, subtiliores & sine
 colore, & ad naturā aqueitatis simplicis approximan-
 tes magis eleuari cōtingit. Subtilior ergo fit separatio
 per eā quæ aqua perficitur, quam per eā, quę cineribus eli-
 citur. Experiētja hoc nouit uerè esse, qui cū distillasset
 oleū per cineres, oleū uix alterauū suscepit in recipientē.
 Volēs uero partes eius separare, ad id necessitate pue-
 nit, ut cōtingeret per aquā distillare. Et tūc per eius rei-
 terationē separauit oleū in partes suas elementales, ut al-
 bissimam & serenissimam aquam ex rubicundissimo
 extraxerit oleo, remanente in fundo alembici totali-

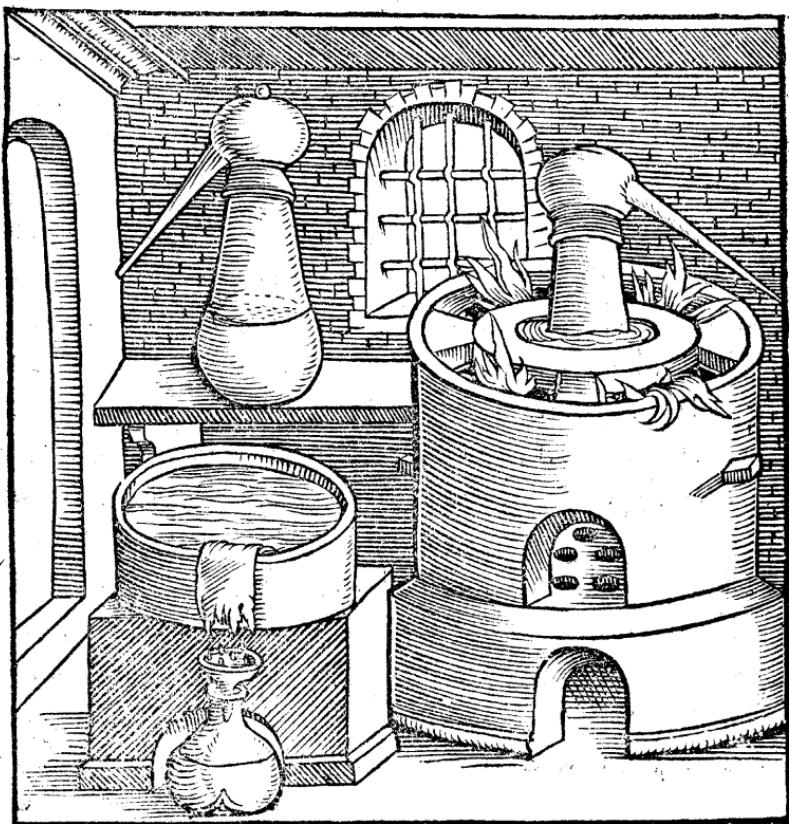
n ij ter

ter illius rubore. Per hoc ergo magisterium ad omnis rei uegetabilis, & eius quæ ex uegetabili processit in esse, & omnis rei consimilis, ad omnium determinatā ele-
mentorū separationem peruenire necesse est. Per eā uero quæ per descensum fit, ad cuiuslibet rei oleum per ueniri determinate potest, scilicet uegetabilium omnium, & eorum consimilium. Per eam uero quæ per fil-
trum fit, ad cuiuslibet liquorosi serenitatem perueniri potest. Hæc autem omnia etiam parum uel minimum scientibus sunt manifesta & nota, qui uero hęc ignorat, nihil ex hoc nouit magisterio. Exercitetur igitur, & de facili ea inuestigabit. Dispositio igitur eius quæ per ci-
neres fit, est ut sumatur olla fortis ex terra, & coaptetur in furno, simili sublimationis furno præfato, cum eadē distantia à furni spondilibus, per eandem inuestigatio-
nem, & similibus auriculis, super cuius fundum ponan-
tur cineres cribellati ad digitī spissitudinem, & super ipsos cineres ponatur uas distillationis, & cooperiatur in circuitu eius cum eisdem, usq; prope collum alembi-
ci, postea uero infundatur in illud res, de cuius intenti-
one sit sic distillari. Ultimo uero cooperiatur illud cū alembico, cuius collum fuscipiat collum cucurbitæ infe-
rioris intra se, usq; ad curuitatem cannalis ipsius ale-
bici, ne uiam fugæ inueniat distillandum. Et postea lu-
tetur alembicus cum cucurbita sua, & firmetur eorum iunctura, & supponatur ignis quo usq; distillet. Alembi-
cus uero & eius cucurbita de uitro sint. Ignis uero il-
lius

Iius ageatur ei secundum exigentia distillationis, quo usq; uideatur totum distillandum cum magna ignis ex pressione distillatum esse. Secundæ uero intentionis distillationis dispositio, quæ per aquam fit, est similis huic in uase & alembico. Differt tamen ab ea in hoc, q; in hac sumitur olla ferrea uel ænea, & coaptatur ad furnum, ut dictum est. Postea super fundum illius ollæ stratum de graminibus, uel lana, uel re consimili construatur, ad spissitudinem trium digitorum, ne cucurbita frangatur, & eisdem graminibus, uel rebus consimilibus cooperiatur in circuitu cucurbita, usq; prope collum alembici, & super ipsa stramina uirgæ subtilis superspargantur, & super uirgas ponantur lapides ponderosi, qui suo pondere cucurbitam, & alembicum, & ipsa stramina deprimant, & depressa firmiter & stabiliter teneant super ollæ fundū, ne natū leuata per ipsam aquā. et sit leuatio hæc causa fracturæ uasis, & distillandæ rei perditio. Postea uero super stramina fundatur aqua usq; ad ollæ plenitudinē, & supponatur ignis, quo usq; distilletur totum. Dispositio uero eius quæ per descensum fit, est, ut fiat desensorium uitreum, cum copertorio eius, & lutetur utruncq; & intromittatur quod sic distillari quis intendit. Et fiat super caput illius ignis. Descendet enim distillatio eius. Dispositio uero eius quæ per filtrum fit, est, ut ponatur liquor distillatus in conchā lapideā, & filtri bene abluti & madidi. ponatur pars latior in dictū liquorē usq; ad fundū con

n in chæ

chæ. Pēdeat uero exiliō pars eius ab orificio cōchæ ex
tra. Et sub capite illius filtri ponat uas recipiēs distillati
onē. Cū ergo distillare ipsum filtrū īcipiet, primo aqua
distillabit, qua madidū fuit, qua cessante, succedit illi li
quor distillādus. Qui si nondū serenus fuerit, totiēs ad
conchā reuertāt, quo usq; serenissimus distillef. Hęc aut
q; facilia sunt omnia, magna pbatione nō indigēt, ide
oc̄ eorū pbatōnē siluimus. Descriptio uero omniū ua
forū distillatiōis cuiuslibet, à nobis nūc tradite, est hęc:

De Calcinatione, tam corporū, quam spirituū, cū
causis & modis suis. Caput L I.

Post igitur distillationis narrationē, sermo
nem nostrū tradamus de calcinatione. Est
ergo calcinatio, rei per ignem puluerisatio,
per priuationē humiditatis partes cōsolida-
dantis. Causa inuentionis eius est, ut sulphureitas adusti-
ua corrumpēs & defœdās, per ignem deleatur. Diuersi-
ficatur uero secundum diuersitatē rerum calcinandarū.
Calcinantur igitur corpora, & calcinantur sp̄iritus,
& res aliæ extraneæ à natura horum, diuersa tamen
intentione. Quia igitur sunt corpora imperfecta,
duorum scilicet generum, Dura uidelicet, ut Venus
& Mars. Mollia uero, ut Iuppiter & Saturnus, quæ
omnia calcinantur. Necesse fuit illa diuersa intentio-
ne calcinari, generali scilicet, & speciali. Generali atta-
men una intentione calcinan̄t. Et est, ut sulphureitas illa
corrumpēs & defœdās deleatur per ignē. Sic em̄ cōbu-
ritur omnis ex quacunq; re sulphureitas adustiuā, quæ
sine calcinatione deleri non potest. Quoniā ipsum cor-
pus solidū est, & propter soliditatē & latitationē occul-
tatæ sulphureitatis in cōtinuitate substantiæ argēti ui-
ui defenditur per illud ab adustione. Ideoq; necesse fuit
continuitatem eius separare, ut ignis liberius ad quam-
cunq; minimam eius partē perueniēs, sulphureitatē ex-
 eo comburere possit, & non defendat ipsum continui-
tas

tas argenti uiui in illo. Et est communis intentio simili-
ter in illa depuratio terreitatis. Inuentum est enim, q̄
corpora per reiterationem calcinationis & reductionis
mundantur, ut monstrabimus in sequentibus. Specia-
lis uero calcinatio corporum mollium est, ut cum his
duabus intentionibus sit intentio per eam illa indurare
& ignire, ad quod peruenitur cum ingeniosa reiteratio-
ne calcinationis super illa, De qua in sequenti traditio-
ne determinare nos expedit. Inuenimus enim per id in-
genium manifeste ipsa indurari. Sed manifestius & ci-
tius Iuppiter induratur. Causa uero inuentionis calcin-
ationis spirituum est, ut ipsis melius figantur, & facili-
us soluantur in aquam. Quoniam omne calcinati ge-
nus fixius est, quam non calcinati, & facilioris solutio-
nis. Quia partes calcinati magis subtilitatem per ignem,
facilius cum aquis commiscentur, & in aquam conuer-
tuntur. Et hoc si expertus fueris, sic inuenies se habere.
Calcinatio uero aliarum rerū, facit ad exigentiam præ-
parationis spirituum, & corporum. De qua latius à no-
bis determinabitur in sequentibus. Non autem est de
perfectione harum aliquid talium. Modus igitur ipsis
us calcinationis est diuersus, propter diuersitatem cal-
cinandorum. Calcinantur enim corpora aliter, quam
spiritus uel aliæ res. Et corpora à se inuicem diuersa, si-
militer diuersimode calcinantur. Corpora enim mol-
lia unum modum habent generalem ad calcinationis
intentionem, scilicet, quod ambo per solum possunt
calci

calcinari ignem, & per salis acuitatem, præparati uel non præparati ambo similiter. Primus igitur modus per ignem solum sic perficitur, ut sumatur uas ferreum, uel terreum ad similitudinem parapsidis formatum, cuius structura sit firma, & coaptetur ad furnum calcinationis horum, taliter, quod sub illo possint carbones proieciri & sufflari. Projiciatur uero in fundum uasis illius plumbum uel stannum, quod super tripodem ferreum, uel tres lapidea columnas sedeat firmiter, & ad furni sui parietes similiter firmetur, quatuor uel tribus lapidibus coartantibus illud ad eos, ne uas moueri posset. Furni uero figura eadem fit cum forma furni magnæ ignitionis, de quo narratum est iam, & narrabitur similiter sermone completiori. Accendatur igitur in illo furno ignis sub uase calcinationis, ad ipsius calcinandi corporis fusionem potens. Et cum ipsum corpus cunctum nigram super se creauerit ignis calore, subtrahatur illa ab eo cum pala ferrea uel lapidea, quæ se non permettit coburi ad infectionem calcis. Hæc autem exscoriatio tam diu continetur, quo usque ipsum corpus in puluerem couertatur. Quod si Saturnus fuerit, ad maiorem ponatur ignem, quo usque in citrinissimum mutetur color rem calx eius. Si uero Iuppiter, similiter exponatur, & dimittatur, quo usque in albedinem mutetur completam. In hoc tamen sollicitum reddimus artificem, quod Saturnus de facili à calce sua redit ad corpus. Iupiter uero difficillime. Ideoque ne contingat illum errare in ex-

o

positione

positione Saturni, post primam eius pulucrisationem, ad maiorem ignem, ne illius calx prius redeat in corpus, quām perficiatur. quoniam temperantia ignis indiger, & successione augmenti illius paulatim, cum cautela, quo usq; in calce firmetur sua, ne de faciliter redeat in corpus, ut possit illi maior ignis administrari, ad suæ calcis perfectionem. Similiter ne cōtingat errare in loue, propter difficultatem eius reductionem, ut si quando posuerit in reductionem calcem eius, euueniat ei, quod non reducat, sed inueniat eam prioris dispositionis aut in uitrum redactam, & æstimet reductionem eius impossibilem. Dicimus enim, quod si in loue reductione magnum non adhibuerit ignem, non reducet. Si uero magnum, non necessario illum reducere cōtingit, sed possibile est illum in uitrificationem reduce re. Et illud ideo, quia Iupiter in profundo suæ naturæ argenti uiui fugitiuam inclusam habet substantiam. Quæ si longam in igne traxerit moram, fugiet, & corpus priuatum humiditate relinquet, ita ut potius aptū ad uitrificationem, quām ad corporis metallici fusionem conuerti reperiatur. Omne enim propria priuatum humiditate, nullam nisi uitrificatoriam dat fusionem. Ideoç; necessario relinquitur, ut cum ignis impetu maxime ueloci, reducere celeriter festinet. Aliter enim non reducitur. Exercitetur ergo ad illud, & sciet.

Modus uero calcinationis horum duorum corporum

rum, quæ à salis acuitate perficiuntur, est, ut proieciantur super faciem illorum salis quantitas, post quantitatem sapissime in fusione sua, & permisceatur agitatione multa per baculum ferreum, super ignem, quo uulper salis mixtio- nem in cinerem uertantur. Et postea per eundem modum perfectionis perficiatur illorum calx, cum suis consideratio- nibus. Sed in hoc est etiam differentia in horum duorum cor- porum calcinatione. Quia plumbum ex primis calcinatio- nis laboribus ad puluerem conuertitur facilis quam Iu- piter, non tam perficitur illius calx facilis quam Iouis. Dependet autem huius causa ex eo, quod Saturnus hu- miditatem magis fixam habeat, quam Iupiter.

Veneris uero & Martis est idem modus, diuersus tamen à primis, & illud propter liquefactionis eorum difficultatem. Et est, ut laminati ponantur ad fortē igni- tionem, de cuius intentione non sit fundere. Propter multam enim terreitatis eorum in illis quantitatem, & multam sulphureitatis adustiæ & fugientis mensu- ram, de facili per hunc modum adducuntur in calcem. Et illud ideo, quia ex multa terreitate argentum uiui sub-stantiæ intermixta, turbatur argentum uiui debita conti- nuatio. Et ideo porositas in eis causatur, per quam & sul- phureitas transiens euolare potest, & ignis ex causa illa ad eam accedens, cōburere, & eam eleuare potest. Per hoc igitur relinquitur, & partes rariores fieri, & in cinerem per discontinuitatem raritatis conuerti. Manifesta igitur experientia huius est, quia exposita ad ignitio-

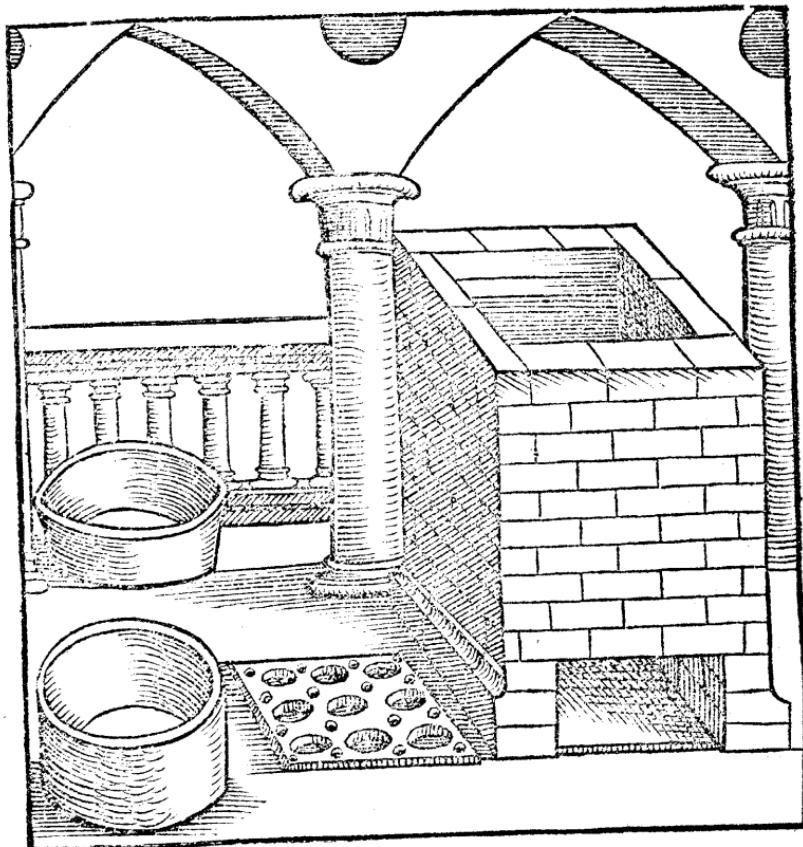
o n̄ nem

nem lamina Veneris, flammam dabit sulphuream, & squamam in superficie sua causabit puluerisabilem. Et illud ideo, quia ex propinquioribus partibus necessitate est faciliorem sulphuris combustionem fieri. Modus uero furni calcinationis huius, est idem cum modo furni distillationis, nisi quod foramen solummodo unum magnum debet super caput suum habere, unde a fumositatibus se libere absoluat. Et situs calcinandorum in medio furni sit, ut in circuitu libere ignem suscipiant. Vas uero eius sit terreum, ad formam parapsidis factum.

Modus autem calcinationis spirituum est, ut eis ad fixionem approximantibus, administretur ignis, successiue & paulatim, illum augendo, ne fugiant, quo usque maximum eos tollerare ignem contingat. Et uas eorum sit rotundum, undique clausum, & furnus idem cum nouissime dicto. Cum consimili auctem furno, & consimili uase, omnis similiter res calcinatur. Excusamur tamen a maiori labore, quam qui adhibetur in custodia fugae. Quoniam alia res non fugit, nisi spiritus, & quod spirituum naturae approximat.

Descriptio uero omnium, quae narrata sunt nouissime est haec:

De Solu-

De Solutione. Cap. LII:

DE Solutione sermo noster ampliatus inuit, solutionem rei siccæ in aquam esse redactionem. Dicimus igitur, quod omnis solutionis perfectio adducitur cum aquis subtilibus, & maxime acutis, & acribus, & ponticibus, fecem nullam habentibus, sicut est acetum distillatum,

tum, & uua acerba, & pira multæ acritudinis, & mala
Granata similiter distillata, & his similia. Fuit autem
causa inuentionis eius subtiliatio eorum, quæ nec fusio-
nem nec ingressio[n]em habent. de quibus magna utili-
tas amittebatur spirituū fixor[um], & eorum, quæ ipsorum
naturæ sunt. Nam omne quod soluitur, necesse est sa-
lis, aut aluminis, uel eorum consimilium naturam habe-
re. Est autem natura eorum, quod fusionem dant, ante
illorum uitrificationem. Ergo & spiritus soluti fusionē
præstabunt similiter similem. Cū ergo multum ex na-
tura sua, corporibus & sibi inuicem conueniant, habi-
ta fusione, necesse est per illam corpora penetrare, &
penetrando transmutare. Ad hoc uero ut penetrant &
transmutent, sine magisterio non peruenit, quod est
scilicet, ut post solutionem & coagulationem illius ad-
ministretur illi aliquis ex spiritibus purificatus, non fi-
xus. Et totiens ab illo sublimetur, quo usq[ue] secum mane-
at, & illi uelociorem præstet fusionem, & ipsum in fusio-
ne à uitrificatione conseruet. De natura enim spiritu-
um est, non uitrificari, & à uitrificatione commixtum
saluare, donec in eo fuerint. Spiritus ergo qui magis
naturam seruauit spiritus, magis à uitrificatione defen-
det. Magis autem seruauit spiritus, solummodo purifi-
catus, quām purificatus, fixus, calcinatus, atq[ue] solutus.
ideo necesse est tales illi admisceri. Resultat enim ex
his bona fusio, & ingressio, & fixio stans. Ex operibus
autem naturæ probare possumus, sola saluum & alumini-
num

num, & similiū naturam seruantia, solubilia esse. Nō enim in operibus illius omnibus considerantes, inuenimus alia solui, præter illa. Igitur quæcunq; soluuntur, necesse est per illorum naturam solui. Sed quia uis demus omnia uere calcinata solui per reiterationem calcinationis & solutionis, Ideoç; probamus per illud, omnia calcinata ad salium uel aluminum naturam approximare, ideo se in proprietatibus necesse est cōcomitari. Modus uero solutionis duplex est, scilicet per simū calidū, & per feruentem aquā. Quorū est una intentio, & unus effectus. Modus ergo per simū est, ut ponatur calcinatū in ampullā uitreā, & super illud fundat quantitas aceti distillati, uel cōsimilis, duplū eius, & obturatur caput ipsius bene, ne respiret, & sub fimo tepido solui dimitatur, & postea per distillationē filtri solutū remoueatur. Non solutū uero iterato calcineatur, & post calcinationē iterato similiter soluatur, donec per reiterationem operis super illud, totū soluatur. Modus uero qui per bullientem aquam fit, uelocior est. Et est ut calcinatum in ampullā similiter ordinetur cum aceto, obturato foramine, ne respiret, quæ in caldario pleno aqua & stramine sepeliatur, ut in distillationis modo per aquā præceptum attulimus per ordinem. & postea succendatur sub ea ignis, donec aqua per horā ferueat. Post hoc uero solutū distilletur, & seorsum seruetur. Non solutū uero iterato calcinetur, & iterato eodem ordine soluatur, donec per reiterationem totum soluatur.

Descriptio

Descriptio uero eius, quod nunc dictū est, hæc est:

De Coagulatione, & eius causis, deq; diuersis
modis coagulandi Mercurij, & medicinarum
solutarum. Caput. LIII.

Oagulatio uero est rei liquorosæ ad soli-
dam substantiam, per humili priuationem
reductio, Est autem duplex causa inuentio-
nis

onis illius. Vna scilicet argenti uiui induratio. Altera uero inuentionis cauſa est, medicinarum solutarū ab aqueitate illis admixta absolutio. Diuersificatur ergo secundum ipsorum coagulandorum multiplicitatē. Alia enim argentum uiuum coagulatione indiget, alia uero solutae medicinæ. Est tamen ipsius argenti uiui duplex coagulatio. Vna quidem per ablationem totius ab illo humidi innati. Alia uero per inspissationē ipsius humidi, quo usq; induretur. Congelare attamen illud difficillime atq; laborioſe accidet, cum profunditate perspicacis industriæ, & nos narrabimus omne inge-
nium coagulationis illius. Ingenium uero coagulatio-
nis illius cogitauerunt quidam fore per conseruationē
illius in ignis temperamento. Qui cum illud putassent
se coagulasse, post remotionem eius ab igne, inuenierūt
illud fluere sicut prius. Per hoc igitur in stuporem &
in admirationem adducti sunt, uehementer arguentes,
ad hoc perueniri non posse. Alij uero, necessario ex prin-
cipijs naturalibus supponentes, humidum quodlibet
ab ignis calore in siccitatem conuersti, conati sunt cum
perseuerantiæ instantia continuare illius conserua-
tionem in igne, & per hanc continuationem ad hoc deue-
nerunt, ut ex eis aliqui in album, aliqui uero in rubeum
conuerterunt lapidem, aliqui uero in citrinum, cui non
fuit fusio nec ingressio. Et harum diuersitatum causam
non potuerunt æstimare, ideoq; illud abiecerunt. Alij
uero cum medicinis illud coagulare conati sunt, & ad

p hoc

hoc non peruererunt, sed accidit eis illusio, aut quia nō
 coagulauerunt, aut quia insensibiliter extenuatum est,
 aut coagulatio eorū nō fuit in forma alicuius corporis.
 Et horum diuersitatis causam ignorauerunt. Alij medi-
 cinas artificiosas componentes, illud in proiectione co-
 agulauerunt, Sed eorum non fuit coagulatio utilis,
 quoniam ad imperfectum corpus illud conuerterunt.
 Et causam huius similiter uidere non potuerunt. Ho-
 rum igitur nos narrare causas expedit, ut ad coagulatio-
 nis illius magisterium artifex perueniat. Ut autē iam
 à nobis sufficienter narratum est, uniformis est substan-
 tia argenti uiui. Quare non est possibile in breui spa-
 cio temporis per conseruationem illius in igne, aqueita
 tem remouere illius. Nimia igitur festinatio, causa si-
 it primi erroris, Cum uero subtilis sit substantiæ, ab
 igne recedit. Ignis igitur excessus, est caussa erroris il-
 lorum, à quibus fugit. Commiscetur cum sulphure, ar-
 senico, & marchesita de facili, propter communitatem
 in natura sua. Ideoç per illa apparet coagulatum non
 in forma corporis, sed argenti uiui cum plumbo mixti.
 Non enim hæc cū fugitiua sint, possunt illud in ignis
 pugna tenere, quo usq; ad corporis naturam perueni-
 at, Sed fugiunt cum eo per ignis incussionem, & ideo
 illud est causa erroris eorum, qui sic coagulant. Habet
 similiter argentum uiuum humiditatem multam sibi
 unitam, quam ab illo separari non est possibile, nisi per
 ignis cautam uiolentiam, per conseruationem eius in
 suo

suo igne. Et est suus ignis, quem illi augmentando, secundum exigentiam suæ tollerantiae, illius humiditatem tollunt, non relicta sibi parte ad fusionem metallicam sufficiente, qua remota non funditur. Et hæc est causa erroris illorum, qui in lapidem illud coagulant non fusibilem. Habet similiter partes sulphuris naturaliter sibi admixtas, quoddam tamen plus, quod dam uero minus, quod remouere per artificium contingit esse possibile. Cum igitur sit sulphuris proprietas, cum argento uiuo rubeum uel citrinum colorem (secundū mensuram suæ quantitatis) creare, eius ablazione proprietas argenti uiui erit, albedinē dare per ignē. Hæc igitur est causa uarietatis colorum illius post coagulationem eius in lapidem. Habet similiter terreitatem sulphuris admixtā, qua quidē infici omnes suas coagulationes necesse est. Et hæc est causa erroris illorum, qui illud in corpus imperfectum coagulant. Ex diuersitate igitur medicinarum illius coagulationis accidit, diuersa in coagulatione illius creari corpora, et ex diuersitate illius similiter quod coagulandum est. Nam si medicina, uel illud, habuerint sulphur non fixum, necesse est corpus molle ex illo creari. Si uero fixum, necesse est durum. Et si albū, album. Si uero rubeum rubeum. Et si remissum ab albo uel rubeo, remissum similiter necesse est fieri. Et si terreū, imperfectū. Si uero nō, non. Et omne similiter nō fixum, liuidū creat, fixum uero non, quantum in illo est. Pura uero illius substantia

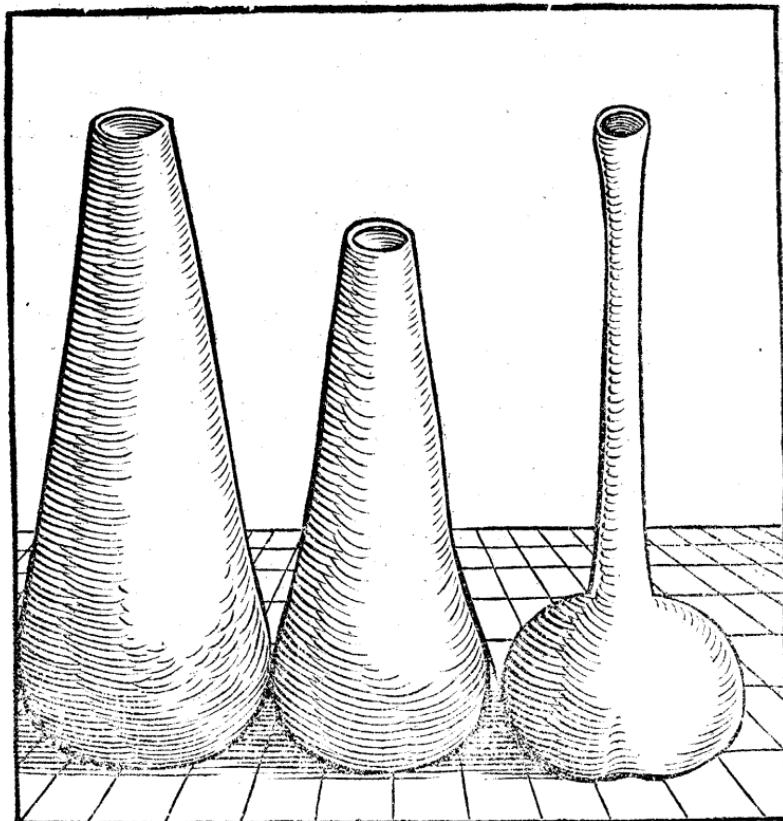
pūj purū

purū creat corpus, nō pura uero è contra. Accidit autē et
 similiter in solo argēto uiuo, absq; sulphuris cōmixtio-
 ne, diuersitas eadem propter diuersitatē mundationis,
 & præparationis illius in medicinis. Ideoç cōtingit ex
 parte medicinę diuersitatis illusio, ut quādoç in coagu-
 latione illius plumbū, quādoç uero Iupiter, quandoç
 autē Venus, & quandoç Mars fiat, quod propter im-
 puritatē accidit. Quādoç uero Sol, quādoç Luna, qđ
 ex puritate uenire necesse est, & cōsideratiōe colorē. Co-
 agulatur igit̄ ex frequēti illius præcipitatiōe cū uiolen-
 tia ad ignis asperitatē. Asperitas em̄ ignis aqueitatē illi-
 us de facili remouet. Hoc em̄ fit per uas, cuius figura sit
 multæ lōgitudinis, in quo inueniat locū refrigerij, ad-
 harentiæ, & quietis in eius spōdilibus, propter suā lōgi-
 tudinē, & nō fugæ uiā, quo usq; iterata uice ad illius fun-
 dū præcipitetur multa caliditate ignitiōis, cū reiteratio-
 ne multa, quo usq; fiat fixū. Coagulatur similiter ex diu-
 turna retētione in suo igne, in uase uitreo, cuius collū sit
 multæ lōgitudinis, & in uentre figurā ampullæ habeat,
 cū cōtinua colli eius apertione, ut per illā possit humidi-
 tas eius euanelcere. Coagulaſ uero per medicinā illi cō-
 uenientē. Et nos illā tibi narrabimus in sequētibus aper-
 tius. Hic uero similiter, ut intentionē nostrā super illo
 narremus cōpletā, secundū quod per nostrū inuenimus
 experimentū. Et est medicina illius, quæ maxime illi in
 profundo eius adhæret, & ei per minima cōmiseretur an-
 te illius fugā. Ex rebus ergo ei cōueniētibus, necesse est
 illam

illā colligere. Sunt autē huiusmodi corpora omnia, & sulphur, & arsenicū. Sed quia non uidemus corpora aliquod in natura sua illud coagulare, sed ab eis ipsum fugere, quantumcunq; fuerint suae cōueniētiæ, ideoq; cōsiderauimus, nullū corpus illi in profundo adhaerere. Subtilioris ergo substatiæ & liquidioris fusionis necesse est medicinā illā esse, quam ipsa corpora. Ex spiritibus etiā nō uidemus, illis in natura sua manētibus, firmā & stabile coagulationē fieri illius, sed fugitiuā, & multæ infectiōnis. Quod quidē contingit, alterū propter spirituū fūgā, alterū uero ex terreæ & adustibilis substantiæ illorū cōmixtione. Ideoq; ex hoc manifeste relinqitur, ex qua cuncunq; re medicina illius eliciat, ipsam necessario debere esse subtilissimæ, & purissimæ substantiæ, illi adhērentis ex natura sua, & facillimæ liquefactionis, & tenuissimæ ad modū aquæ, & fixæ super ignis pugnā. Hæc enim ipsum coagulabit, & in naturā solarē uel lunarē conuertet. Modos ingeniorū medicinæ tibi dedimus, ad quā per illos puenire potes, & ipsam sermone sibi p̄prio de terminauimus. Sollicite igit ad illā exerciteris, & eā inuenies. Sed ut nos nō increpare possis ex eius insufficiētia, dicimus q; ex ipsis corporibus metallicis cū suo sulphure uel arsenico preparatis, hæc medicina elicit, simili ter ex solo sulphure, uel arsenico p̄paratis, & ex solis similiter corporibus elici potest. Ex solo uero uiuo argento facilius, & p̄tinquiūs, & pfectius inuenitur. Quoniam natura propriā naturam amplectitur amicabilius, & ea

p iiij gaudet

gaudet magis, quam extranea. Et est in ipso facilitas ex tractionis illius substantię subtilis, cū iam in actu subtile habeat substatiā. Modis uero inuentionis huius medicinę sunt per sublimationē, ut à nobis narratū est sufficienter. Modus uero fixiōis illius in capitulo suo similiter narratus est. Coagulatiōis uero solutorę modus est, per ampullā in cineribus usq; ad collū cū tēpato igne, quisq; aqueitas euanscat. Descriptio uero longorę ualorę, & eorum in quibus sit omnis coagulatio hæc est:

De Fixione, & causis eius, deq̄ diuersis modis fit-
gendi corpora, & spiritus. Cap. LIIII.

 Ixio uero, est rei fugientis ab igne conueniens ad tolerantiam eiusdem adaptatio. Causa uero inuentionis ipsius fixionis est, ut omnis tinctura, omnisq; alteratio, perpetuetur in alterato, & nō mutetur. Diuersificatur uero & ipsa secundum rē figendarē multiplicitatē, quae sunt uide licet corpora quādam à perfectione diminuta, Sicut Saturnus, Iupiter, Mars, & Venus. Et secundū diuersitatem ipsorum spirituum, qui sunt scilicet sulphur & arsenicum, in gradu uno, & argentum uiuū in alio, in tertio uero marchesita, magnesia, & tutia, & horū similia. Figuntur igit̄ corpora hæc à perfectione diminuta per suam calcinationem, eo quod absoluuntur per eam à sulphureitate uolatiua & corruptente. Et hanc sufficienter in sua narrauimus oratione, scilicet in capitulo calcinationis. Figuntur uero sulphur & arsenicum duobus modis, scilicet per reiterationem sublimationis super illa in uase aludele, quo usq; stent. Est igit̄ ex hoc intentione festinationis fixionis illorū, ut ingenieris ad inuentione reiterationis multiplicis sublimatiōis in breui tempore, quod per duo sit aludela, cū duplicibus suis copulis, hoc ordine scilicet, ut nunq; ab actu sublimatiōis desistas, donec fixa fuerint. Proſciant ergo cum in uno ascenderunt, in aliud aludel, & sic alternata uice fiat.

Et nunq;

Et nunquam ociosa permittantur aludelis spōdilib
adhærere, quin in cōtinua sint ignis eleuatiōe, qusq; e
set illorū eleuatio. Quātocūq; em̄ in breuiori tēpore p
teris multiplices sublimatiōis reiterationes multiplic
re, tāto celerius & melius cōtinget ipsius fixionis tēp
abbreuiare. Ideoq; fuit secūdus fixiōis modus inuētu
q; est per ipsius sublimādi p̄cipitationē, ad calorē, ut
tinuo in illo sit, donec figura ē. Et hoc fit p̄ lōgū uas uitre
cui

cuius fundus sit terreus, & non uitreus (quia scindetur in partes) illi artificialiter cum clausura bona conexus, & per spatulam ferream, uel lapideam, cum ad spondilia eius adhaeserit, deinceps ad ima, caloris continua, per alternas uices, quo usqe figatur.

Fixionis uero modus argenti uiui, est idem cum modo fixionis sulphuris & arsenici, & non diuersificantur inter se, nisi in hoc, quod non possunt sulphur & arsenicum figi, nisi prius eorum partes inflammabiles tenuissimae, subtili diuisionis artificio ab eis separentur, per hunc ultimum fixionis modum. Argentum uero uiuum hanc considerationem non habet, & ad hoc similiter temperatori calore, quam argentum uiuum indigent in hoc modo. Similiter diuersificantur, quia in longiori figuntur tempore, quam argentum uiuum. In eo similiter, quoniam altius eleuantur propter suam tarditatē, quam argentum uiuum. Ideoqe longiori uase indigent quam argentum uiuum ad suam fixionem.

Fixio uero marchesitae, magnisitae, & tutiae est, ut cum post primam illorum sublimationem acquisierimus quod ex eis uolumus, abiectis illorum fecibus, reiteremus super ea sublimationem, totiens conuertendo quod superius ascendit ad id quod inferius remansit, ex unoquoce illorum, quo usqe figantur.

Horum uero descriptio uasorum iam tradita est.
q De Cera-

De Ceratione. Caput LV.

Eratio, est duræ rei non fusibilis mollifica-
tio ad liquefactionem. Ex hoc igitur ma-
nifestum est, quod causa inuentionis huius
fuit, ut quod ingressione ex priuatione
suæ liquefactionis non habebat in corpus, ad alteratio-
nem mollificaretur ut flueret, & ingressione haberet.
Ideo putauerunt aliqui, cerationem debere de oleis li-
quidis & aquis fieri. Sed erroneum est illud, & à princi-
pijs huius magisterij naturalis semotum penitus, & ex
manifestis naturæ operibus reprobatum. Naturam
enim non uidemus in ipsis corporibus metallicis humi-
ditatem cito terminabilem, imò diu durabilem, ad illo-
rum fusionis & mollificationis necessitatem posuisse.
Si enim talem illis posuisset, relinquetur necessario,
ut citissime scilicet ignitione una, corpora totaliter hu-
miditate priuari contingeret. Quare ex illo sequeretur,
post unam ignitionem corpus quodlibet nec malleari,
nec fundi posse. Quamobrem imitantes naturæ ope-
ra in quantum possumus, necesse est nos modum natu-
ræ in cerando sequi. Cerat autem ipsa in radice ceratio-
nis fusibilium humiditate, quæ super omnes est humili-
dites, expectans ignis calorem. Igitur etiam nos con-
simili cerare humiditate necessario expedit. In nullis
autem rebus melius & possibilius, & propinquius hæc
humiditas ceratiua inuenitur, quam in his, uidelicet

Sul-

sulphure & arsenico propinquie, propinquius autem & melius in argento uiuo. Horum igitur humiditatem non uidemus terram illorum relinquere, propter formam unionem, quam in opere mixtionis naturae habuerunt. In omnibus autem rebus alijs humiditatem habentibus, experimento inuenies, eam in resolutione à terrea sua substantia separari, & post illius separationē omni humiditate priuari. In spiritibus autem prædictis hoc minime contingit. Ideoq; non est aliud, per quod ab illorum in cerando, acceptione excusari possumus. Modus ergo Cerationis est per illos, ut totiens super rem cerandam multiplicetur eorum sublimatio, quo usq; in illa cum humiditate sua manentes, fusionem bonam præstent. Hoc autem non fiet ante illorum perfectam mundationem, ab omni re corruptente. Sed mihi melius uidetur, ut eorum olea prius figantur, per oleum tartari, & cum illis fiat omnis **ceratio competēs**, & necessaria ad hanc artem.

Finis libri prīmi Summæ perfectio-
nis Gebri Ῥρ̄pi χημιστα.

q ij Sum-

S V M M A E

PERFECTIONIS GE-

bri περὶ χρέων liber Secundus.

Præfatio. Diuidens hunc Secundum librum in
tres partes. Caput LVI.

RINCIPIORVM itaq; huius magisterij discussione tradita, necesse est ex promissione nostra intentum huius artis complete prosequi, sermone illi conueniente. Et est scilicet consideratio omnis rei, per quam perfectio huius operis apertius ostendatur. Et consideratio necessitatis perfectionis medicinæ, scilicet ut discutiatur, ex qua re melius uel propinquius eliciatur illa, ad omnem imperfecti perfectionem. Et consideratio similiter artificiorum, per quæ cognoscamus, an perfectio sit completa. His tribus itaq; traditis, & tota erit perfectionis tradita cognitio, secundum nostræ artis indigentiam,

P R I M A P A R S H V I V S
SECVNDI LIBRI, DE COGNITIONE RE-
rum, ex qua perfectionis possibilitas,
& modus deprehendi potest.

Quod

Quod cognitio perfectionis huius artis, à cognitione naturae spirituum, & corporum dependeat, & quod de utrisq[ue] copiose uelit tradere.

Caput L V I I .

Ognoscere uero non est possibile transmutationes corporum, uel ipsius argenti uiui, nisi super mentem artificis deueniat uera cognitio illorum naturar[um], secundum suas radices. Prius igitur corporum principia notificabimus, quid scilicet sini secundum causas suas, & quid boni uel mali in se contineant. Postea uero ipsorum omnium corporum naturas, cum suis omnibus proprietatibus monstrabimus, quæ uidelicet sint causæ corruptionis illorum, cum suis experientijs comprobantes.

De natura Sulphuris, & Arsenici. Cap. L V I I I .

ugo in primis spirituum naturam, qui ipso rum corporum sunt principia, afferentes, quæ sunt uidelicet Sulphur, & eius compar, & argentum uiuum. Dicimus quod Sulphur & arsenicum pinguedo sunt terræ, ut à nobis narratum est. Cuius experientiam & manifestam probati one in elicias per illius facilem inflammationem, & faciem eius liquefactionem, per calidum. Non enim inflammatur, nisi quod oleaginum est, nec liquescit per calidum facile, nisi quod illius naturam habet. Sulphur itaq[ue] & illius compar, causam corruptionis habent, in-

q iij flam

flammabile substantiam, & terrae feculentiam. Causam uero perficientem habet mediā, inter hāc uidelicet & illam. Est igitur causa corruptionis in illo terreitas, per hoc, q̄ nec fusionem, nec ingressiōnem habet. Et similiter inflammabilis substantia, quia nec stat, nec stare facit, & quod nigredinem ex omni genere eius præstat. Causa igitur perfectionis in illis est mediocris illarum substantia, quia per illius terreitatem non turbatur ab ingressione, quæ per fusionem bonam perficitur. Et per illius subtilitatem non remouetur eius impressio de facili propter fugam. Non est autem mediocris illorum substantia perfectionis causa corporum uel argenti uiui, nisi figatur. Quæ cum non fixa sit, licet eius impressio non remoueatur de facili, non tamen stabiliter perpetuatur. Ex his itaq̄ elicetur illius mediocrem substantiam artificem diuidere, necesse esse. Diuidere autem putauerunt quidam impossibile esse, propter fortem illius mixtione. Et illi quidem suis operibus manifestis aduersi sunt. Nam ipsum sulphur calcinaverunt, licet non multum, quod nullam fusionē nec inflammationem dedit. Sed illud per diuisionē necesse est euenisce, quia sulphur in sua naturali commixtione permanens, necesse est inflammari & comburi. Ergo per diuisionem diuersarum substantiarum in illo, relinquitur, partem in ipso magis inflammabilem, à partibus non inflammabilibus seorsum in artificio separari, nam si possibile est, per calcinationem ad remotiōnem.

nem omniū inflammabilium partium in illo perueniri, necesse est ex eorū naturalibus operibus, eos confiteri, ad omnem partiū diuisionē posse perueniri. Sed quia hoc dependet ex subtilissimo artificio, cogitauerūt fore impossibile. Patet itaq; ex præmissis in capitulo, q; non est sulphur de ueritate nostræ artis, sed pars eius. Et nos iam deduximus te in cognitionem artificij, per quod ad illius diuisionem possibile est deuenire. In arsenico uero, q;a in radice suæ mineræ, per actionē natu- ræ resolutæ sunt multæ illius partes inflamabiles, ideo artificiū separationis eius est facile. Sed ipsum est albediniſ tinctura, sulphur uero rubedinis. In sulphuris igi- tur diuisione magnam adhibere cautelam, necesse est.

De natura Mercurij, siue Argenti uiui. Cap. LIX.

SB **N** argento uiuo similiter necesse est su- perflua demere. Habet enim corruptionis causas, uidelicet terreā, & adustibilis absq; inflammatione aqueitatis substantiā. Puta- uerunt tamen aliqui illud non superfluam habere ter- ram, uel immunditiam. Sed uanum est quod cogita- tur ab eisdem. Videmus enim ipsum multæ liuiditatis, & non albedinis. Et similiter per leue artificiū uidemus ex illo terram nigrā & feculentam emanare, per laua- tionem uidelicet, cuius modum narrabimus. Sed quia dupliceſ est per illud perfectionem elicere, medici- naſ ſcilicet ex eo facere, & illud perficere, ideoq; necel- ſe est

se est ipsum duplicitis mundationis gradu præparare, propterea duæ mundatiōes Mercurij necessariæ. Vna per sublimationem ad medicinam, & hæc hic innuitur. Alia per lauacrum ad coagulationem, & illa innuetur. Si enim uolumus medicinam ex illo creare, tunc necesse est eam à feculentia suæ terreitatis mundare per sublimationem, ne in proiectione creet colorem liuidum, & ipsius aqueitatem fugitiuam delere, ne totam medicinam fugitiuam in proiectione faciat, & mediocrem illius substantiam saluare pro medicina. De cuius est proprietate non aduri, & ab adustione defendere, & quæ non fugit, & fixum facit. Probatum itaq; perfectiuum esse illud manifestis experientijs. Nam uidemus argentum uiuum, argento uiuo magis adhærere, & eidē magis amicari, post illud uero aurum, & post hæc argentum. Ideo ex hoc relinquitur, ipsum esse suæ naturæ magis. Alia uero corpora uidemus non ad illa tantam conformatitatem habere, & ideo ipsa ueridicè inuenimus minus de illius natura participare. Et quæcunq; uidemus plus ab adustione saluare, illa consideramus plus suam naturam poscidere. Ideoq; relinquitur, ipsum argentū uiuum esse perfectissimum, & adustionis saluatium, quod est perfectionis ultimum. Secundus uero mundationis gradus est ad ipsius coagulationem. Et est ut sufficiat illi solummodo lauatio suæ terreitatis per unā diem. Cuius modus hic est: Sumatur patella terrea, & in ea mittatur argentum uiuum, super quod fundatur

tur acetī fortissimi pauca quantitas, uel alterius rei consimilis, quæ sufficiat ad cooperiendum illud. Post immittatur ad ignem lentum, ne ferueat, & agitetur continue cum digitis super fundum patellæ, ut diuidatur argentum uiuum in similitudinem subtilissimi pulueris albi, donec totum acetum euaporauerit, & ipsum argentum uiuum redeat. Postea uero quod feculentum & nigrum uideris ex illo emanasse, laua & abiice. Et hec iterata uice multiplica, quo usq; uideris colorē suæ terreatis in clarum, mixtu in albo & cœlestino colore perfecte mutari, quod perfectæ lauationis est signum. Cū igitur puererit ad illud, proieciantur super ipsum medicina sue coagulatiōis, & coagulabitur in solifcum, & lūnicū secundum q; ipsa præparata extiterint. Et ipsius narrationē in sequentibus ponemus. Ex iam igit̄ dictis patet similiter argentum uiuum non esse perfectiuum in natura sua, sed illud quod ex ipso producitur per artificium nostrum. Et similiter in sulphure & eius cōpāri est inducere. Non ergo in his possibile est naturaliter naturam sequi, sed per nostrum artificium naturale.

De natura Marchesitæ, Magnesiæ, & Tutia. Cap. L X.

E alijs autem spiritibus naturalem necesse est nos facere traditionem, qui sunt scilicet Marchesita, Magnesia, & Tutia, impressiōnem magnā in corporibus facientes. Et ideo dicamus quid sint cū probatiōibus suis in hoc capitulo.

r

Dicis

Dicimus igitur, quod Marchesita duplice habet in
 sui creatione substatiā, argenti uiui scilicet mortificati,
 & ad fixionē approximantis, & sulphuris adurentis.
 Ipsam autem habere sulphureitatem comperimus mani-
 festa experientia. Nam cum sublimatur, ex illa emanat
 substantia sulphurea manifesta, cōburens. Et sine subli-
 matione similiter ppenditur illius sulphureitas. Nam
 si ponatur ad ignitionem, non suscipit illam priusq; in-
 flammatione sulphuris inflammetur & ardeat. Ipsam
 uero argentū uiui substantiam manifestatur habere sen-
 sibiliter. Nam albedinē præstat Veneri meri argenti,
 quemadmodum & ipsum argentum uiuum, & colorem
 in illius sublimatione cœlestinū præstare, & lucidita-
 tem manifestam metallicam habere uidemus, quæ cer-
 tum reddunt artificem, illam has substancias continere
 in radice sua. Magnesia uero sulphur plus turbidum, &
 argentum uiuum magis terreū & feculentum, & ipsum
 sulphur similiter magis fixum & minus inflammabile
 habere, per easdem probare experientias manifeste po-
 teris, & ipsam magis naturæ Martis approximare. Tu-
 tia uero, est fumus ipsorum corporū albōrum, & hoc ma-
 nifesta probatione perpenditur. Nā proiecto fumo mi-
 xtionis Louis & Veneris, adhærente in spōdilibus fabri-
 cæ fabrorum, eandē impressionem facit cum ea. Et q
 fumus Metallicus non redit, nec ipsa similiter sine alicu-
 ius corporis admixtione. Ideo cum fumus ipsa sit albo-
 rum corporū, alba nō citrinat corpora, sed rubea. Nam
 citri

citrinitas non est aliud, quām rubei & albi determinata proportio. Ideoq; ipsa propter sui subtilitatem magis ad profundum corporis penetrat. Et ideo magis alterat quām suū corpus, & magis adhæret in examine pauco artificio, quod iam tibi narratū est. Quæcūq; igitur alterantur, per argenti uiui uitutem, vel sulphuris, aut horum similiūm necesse est alterari, quoniam hæc sola communicant in natura ad ipsa corpora.

De natura Solis, siue Auri. Cap. L X I.

E corporibus nunc, ampliato sermone eorū intimā narremus essentiā. Et primo de Sole, postea de Luna, ultimo uero de alijs, secundum quod videbitur expedire cū suis probationibus, quæ per experimentū habentur. Est igitur Sol creatus ex subtilissima substantia argēti uiui, & clarissima fixura: & ex substantia pauca sulphuris mundi, & puræ rubedinis, fixi, clari, & à natura sua mutati, tingen-
tis illam. Et ideo, quia contingit diuersitas in colo-
ribus ipsius sulphuris, necesse est & auri citrinitatem
diuersitatem habere similiter. Est enim quoddam ma-
gis, quoddā uero minus in citrinitate intensem. Quod
autem sit ex subtilissima argenti uiui substantia, per-
penditur & ipsum, quia argentū uiuū de facili illud su-
scipit. Nō em̄ argentū uiuū aliud quām suę nature susci-
pit. Quod uero clarā & mundā illius substantiā habuit,
per splendentē eius fulgorē & radiantē manifestat, non

r ī solum

solum in die, uerum etiam in nocte se manifestantem. Quod uero fixam & sine sulphureitate comburente habeat, patet per omnem operationem illius ad ignem: nam nec minuitur, nec inflammatur. Quod uero ipsum sit sulphur tingēs, patet per hoc, q̄ admixtum argento uiuo, ipsum in colorem transformat rubeum: & quod sublimatum forti ignitione de corporibus, ita q̄ illorū ascendat subtilitas, cum ea citrinissimum creat colorem. Patet igitur, q̄ cum pura eius substantia purum colorē generat, cum non pura non purum. Qui uero probatio nis suæ citrinitatis ostensione indiget, sensum non habet: quia per uisum percipitur. Subtilissima igitur argenti uiui substantia ad fixionem deducta, & puritas eiusdem, & subtilissima sulphuris materia fixa, & non adurens, tota ipsius auri materia est essentialis. Maior uero argēti uiui, quām sulphuris in illo probatur quantitas, ideo maiorem argentum uiuum habet ingressiō nem in illud. Igitur quæcunq; uolueris alterare, ad huius exemplar altera, ut ipsa ad aequalitatem eius perducas. Et modum iam ad illud nos dedimus. Et quia sub tiles & fixas habuit partes, ideo potuerunt partes eius multū densari. Et hæc fuit causa ipsius magni pōderis. Per multā uero operatā à natura decoctionē, facta est ex illo paulatiua resolutio, & inspissatio bona, & ultima mixtio, ut cum ignitione liquefaciat. Ex præcedentibus igitur patet, q̄ multa quantitas argēti uiui est causa perfectionis: multa uero sulphuris causa corruptionis.

Et

Et uniformitas in substantia, quæ per mixtionem fit in decoctione naturali. Diuersitas uero in substantia, est causa corruptionis. Et induratio & inspissatio, quæ per longam & temperatam perficitur decoctionem, est causa perfectionis, oppositum uero corruptionis. Igitur si ceciderit super ipsum argentum uiuum sulphur non debite, necesse est secundum diuersitatem illius diuersas corruptiones adduci. Potest enim sulphur quod super illud eadit, fixum, non adustibile esse totum, aut totum adustibile, & fugiens in natura sulphuris: aut fugiens, & non in natura sulphuris, aut partē fugientis, partem uero fixi tenere: sed in parte naturam sulphuris tenere, in parte uero non: aut totum mundum, aut medium im mundum: aut multæ quantitatis, aut paucæ, superans in commixto: aut paucæ quantitatis superatum in illo, aut nec superans nec superatum: aut album, aut rubeum, aut mediocre. Ex his itaq; omnibus diuersitatibus necesse fuit in natura diuersa creari corpora, & his similia: quas omnes oportet narrare nos cum probationibus manifestis.

De natura Lunæ, sive Argenti. Cap. LXII.

Am ergo patet ex præcedentibus, q; si ceciderit sulphur mundum, fixum, rubeum, claram, super substantiam argeti uiui puram, non superans, imò paucæ quantitatis, & superatum, creature ex hoc aurum purum. Si uero fuerit

r. ij sulphur

sulphur mundū, fixū, albū, clarū, quod ceciderit super substantiam argentī uiui, sit argentum purū. Si in quantitate non supereret, diminutam tamen habet puritatē ab auri puritate, & spissitudinem grossiorem, quam aurum. Cuius signum est, quod non densantur partes eius, in tantum ut auro componderet, nec ita fixam substantiam habet, ut illud. Signum est diminutio eius per ignem, & sulphur eius, quod non est fixum, nec combustibile, causa est illius. Et quod sulphur in illo huius sit dispositionis, per illius paululā inflammationē probatur. Idem autē fixū & nō fixum ad aliud quidē & ad aliud relatum esse, impossibile non est autumandum. Lunæ enim sulphureitas ad auri sulphureitatem relata, no fixa, & cōmburens est. Ad aliorum uero sulphur corporū fixa, & non comburens.

De natura Martis, siue Ferri. Item de effectibus Sulphuris, & Mercurij, de c̄z causis corruptionis, & perfectionis. Cap. LXIII.

I uero fuerit sulphur fixum terreum, argēto uiuo fixo terreo commixtum, & hæc ambo nō puræ, sed liuidæ albedinis fuerint, cuius superatiæ quātitas sit sulphuris fixi summe, sit ex his ferrum. Quoniam superantia sulphuris fixi fussionem prohibet, Ideoç ex hoc relinquitur, sulphur uelocius liquefactionis festinantiam per opus fixionis perdere, quam argētum uiuū. Non fixum uero uides mus

mus citius quām argētū uīuum liquefcere. Ex his uero
 manifestatur causa uelocitatis fusionis & tarditatis in
 corporz uno quoqz. Nā quod plus de fixo habet sulphu-
 re, tardius, quod uero plus de adurente, facilius & citi-
 us fusionem suscipit. Quod satis aperte relinquitur à no-
 bis esse monstrandum. Quòd uero ipsum fixum tardi-
 orem faciat fusionē, manifestatur per hoc, q̄ ip̄sum nun
 quam, nisi calcinetur, figitur, & calcinatum nullam dat
 fusionem. Ergo in omnibus illā impedire debet. Quod
 uero nisi calcinetur non figatur, patet experimento illi-
 us, qui illud figit non calcinatum, quoniam ipsum in-
 uenit semper fugere, donec in terrā uertatur. Cuius simi-
 litudo est calcis naturæ. Hoc autē minime in argēto ui-
 uo cōtingit, quoniā figi potest absqz hoc, q̄ in terrā uer-
 tatur, & figi similiter cū conuersione illius in terram po-
 test. Nam per festinationem ad eius fixionem, quæ per
 præcipitationem perficitur, figitur, & in terram muta-
 tur. Per successiuam uero illius iterata uice sublima-
 tionem figitur similiter, & non in terram uertitur, imo
 fusionem dat metallicam. Hoc autem manifestum est,
 & illi probatū, qui utrasqz fixiones illius expertus est,
 usqz in illius cōsummationem per festinā præcipitatio-
 nem, & tardā, per successiuas sublimatiōes. Vedit enim
 & inuenit sic, ut à nobis scriptum suscepit. Et illud ideo,
 quoniā uiscosam & densam habet substantiam: cuius
 signum est contritio illius, cū imbibitione & mixtione
 cum rebus alijs. Sentiatur enim in illo manifeste uisco-
 sitas

sitas illius per multam adhærentiam. Densam autem substantiam illud habere, manifeste uidet monoculus per illius aspectum, & per ponderationem sui immensi ponderis. Auro enim præponderat, cum in natura sua est, & est similiter fortissimæ compositionis, ut narratum est. His igitur relinquitur, ipsum posse figi sine illius humiditatis consumptione, & absq; in terram conversione. Propter enim bonam partium adhærentiam, & fortitudinem suæ mixtionis, si quo modo partes illius inspissentur per ignem, ulterius non permittit se corrumpi, neq; per ingestionem fumosæ flammæ in illud se in fumum ulterius eleuari permittit: quoniā rarefactionem sui non patitur, propter suam densitatem & caracentiam adustionis, quæ per sulphureitatem combustibilem, quam non habet, perficitur. Per hoc igitur inventum est inuentione ueridica duorum secretorum genus mirabile duplex. Vnum scilicet, Causæ corruptiōnis uniuscuiusque metallorum per ignem: quarū una est inclusio adurentis sulphureitatis in illorum substantiæ profundo, per inflammationem illa diminuentis, et exterminantis in fumum ultima consumptione, quantumcunq; in illis argentum uiuum bonæ fixionis extiterit. Altera uero est multiplicatio flammæ exterioris super illa penetrantis, & secum in fumum resoluentis, cuiuscunq; fixionis in eis ipsum sit. Tertia uero est rarificatio ipsorum per calcinationem. Tunc enim flamma uel ignis in illa penetrare potest, & ipsa exterminare.

Si

Si igitur omnes corruptionis causæ conueniant, maxime corpora corrumpi necesse est. Si uero non omnes, remittitur corruptionis uelocitas uniuscuiuscè corporis, secundum remissionem illarum. Secundum genus est bonitas, quæ per ipsum consideratur in corporibus. Quia igitur argentum uiuum propter nullas causas exterminationis, se in partes cōpositionis suæ diuidi permittit (quia aut cum tota sua substantia ex igne recedit, aut cum tota in illo permanēt stat) notatur in eo necessario perfectionis causa. Laudetur igitur benedictus & gloriosus Altissimus : qui creauit illud : deditq; illi substantiam, & substantiæ proprietates, quas non contingit ex rebus ullam in natura possidere, ut in illa possit inueniri hæc perfectio, per artificium aliquod, quod in illo inuenimus potentia propinqua. Ipsum enim est, quod ignem superat, & ab igne non superatur; sed in illo amicabiliter requiescit, eo gaudens.

De natura Veneris, siue æris. Cap. L X I I I .

Redeuntes igitur ad propositum, dicimus, quod si fuerit sulphur immundū, grossum, fixum, secundum sui maiorem partē: secundum uero sui minorē nō fixū, rubeum, liuidum, secundū totum non superans neq; superatū, & ceciderit super argentum uiuum grossum, ex eo æs creari necesse est. Horum itaq; omnium probationem adducere per data ex natura illorum contingit. Nam cum illud

s illud

illud ad inflammationem deponitur, flammat ex eo sulphuream discernere poteris, quæ sulphuris non fixi est signum. Et deperditio quantitatis eius per exhalationem, per frequentem eius combustionem, sulphur illud fixum habere significat. Nam ex ea, sit illius fusionis retardatio, & induratio substancie ipsius, quæ signa sunt, multitudinis fixi sulphuris ipsius. Quod illud autem rubeum immundum, adiunctum argento uiuo immundo, significat per sensum: unde alia probatione non indiget. Experimento itaque elicias secretum. Vides enim omnem rem caloris actione in terram mutatam, cum facilitate solui, & ad aquæ naturam redigi. Hoc autem contingit propter partium subtiliationem ab igne. Res igitur magis subtilis in natura propria ad hanc terream naturam reducta, magis subtiliatur. Igitur magis soluitur: ita & quæ maxime, maxime. Ex his igitur patet causa corruptionis, & infectionis horum duorum corporum, Martis scilicet & Venoris: quia est per sulphur multæ quantitatis fixum, & non fixum paucæ in Venere, minimæ vero in Marte. Cum igitur sulphur fixum in fixionem deuenit per calorē ignis, eius pars s. subtiliantur: sed pars illa que est in apertitudine solutionis suæ substantiae soluitur: cuius signum est expositio horum duorum corporum ad vaporem acetum. Nam per illud floret in superficie ilorum sulphuris eorum aluminositas, per calorē in illo creata subtiliatiuum. Et si posueris haec duo corpora in liquorē ponticū, soluetur de faciliter per ebullitionem multe illorum partes. Et si respexe-

ris

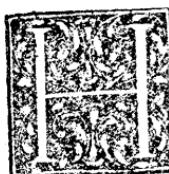
ris in mineris horū duorū manifestā inuenies ex eis. solutam aluminositatis substannā distillare, & in illis adhærere: quæ aluminositas per ponticitatē & facilē solutionē in aquā mutatur. Nō enim ponticū, & facile soluble reperitur aliud quām alumē, & quod illius naturę est. Nigredo uero in utroq; horū duorū corporum ad ignē creatur propter sulphur non fixū, quod in illis concluditur: multū quidē in Venere, parū uero in Marte, et ad naturā fixi approximans. Ideoq; nō de facili talē impressionē de Marte remoueri est possibile. Iam igitur patuit, ex sulphure nō fixo fusionē fieri, & fusionē adiuvari: ex fixo uero fusionē non fieri, & fusionē impediri. Ex argēto uero uiuo fixo nō est necesse fusionē non fieri, & fusionē impediri. Illud scit necessario uerū esse, qui nullo ingeniorū fusionis, sulphur potuit conseruare in fusione post illius fixionē. Argentū uero uiuū siq; potuit per frequentē sublimationis reiterationē ad illud, eo bonā fusionem suscipiente. Ex hoc itaq; manifestū est, corpora esse maioris perfectionis, quæ plus argēti uiui sunt continentia: quæ uero minus, minoris perfectionis. Studeas igitur in omnibus tuis opibus, ut argētū uiuū in commixtione superet. Et si per solum argentum uiuum perficere poteris, preciosissimæ perfectionis indagator eris, & eius perfectionis, quæ naturę uincit opus. Mundare enim poteris intime, ad quod natura non peruenit. Probatio uero eius, quod ea quæ maioris argentī uiui quantitatē sunt continentia, ma-

s ñ ioris

ioris sint perfectionis, est scilicet facilis susceptio argenti uiui. Videmus enim corpora perfectionis amicabiliter argentum uiuum suscipere. Ex præcedētibus itaq; sermonibus relinquitur, duplēcēm esse in corporibus sulphureitatem. Vnam quidem in profunditate argenti uiui conclusam, in principio suæ mixtionis, alteram uero superuenientem. Quarum altera cum labore tollitur, alteram uero nullo artificiorū ingenio, quod per ignem perficitur, possibile est tolli, ad quod possit nostra operatio congrue ac utiliter peruenire, cum iam cū eo ad eandem cerationem unitum factum est. Et hoc ex perimento probatur, quod sulphureitatē adustibilem videmus per ignem deleri, sulphureitatem uero fixam minime. Si igitur dixerimus corpora calcinatiōe mundari, intelligas utiq; à terrea substantia, quæ non in radice suæ naturæ unita est. Quoniā unita mundare per ignis ingenium non est possibile, nisi adueniat argenti uiui medicina occultans & contemperans illam, aut illā de commixto separās. Separatio autem terreæ substantiæ in radice naturæ metallo unitæ ab eius commixto fit. Aut per eleuationem cum rebus substantiam argenti uiui eleuantibus, & sulphureitatem dimittentibus, propter conuenientiam cum eis, ut est Tutia & Marchesita, quoniam sumi sunt, quorum maior pars argenti uiui est quantitas, quam sulphuris. Et huius experientiā uides, quoniam si forti & subīta fusione hæc coniunxeris cum corporibus, spiritus secum adducent corpora in

in fuga sua. Ideoç cum eis eleuare poteris. Aut cum la-
uatione per argenti uiui commixtionē, quam narraui-
mus. Argentum enim uiuū tenet quod suæ naturæ est,
alienum uero respuit.

De natura Iouis, sive Stanni. Caput. LXV.

 Ac igitur inuestigatione proposita, nostrū
propositum sequētes innuimus, quòd si sul-
phur fuerit in radice commixtionis, fixione
pauca participans, album albedine non pu-
ra, non superans, sed superatum, cum argento uiuo se-
cundum partem fixo, secundum partem uero non fixo,
albo non puro commixto, sequetur ex eo stannum. Et
horum probationem per præparationē inuenies. Quia
si stannum calcinaueris, senties ex illo sulphuris foeto-
rem: quod signum est sulphuris non fixi. Et quia flam-
mam non dat, ne putas illud fixum. Quia non propter
fixionem, sed propter superantiam argenti uiui, in com-
mixtione saluantis à combustioneflammam non dat.
Probatur itaq; duplex in stanno sulphureitas: duplex
item argenti uiui substantia. Vna quidem sulphureitas
quæ est minus fixa, qui cū calcinatur foetet ut sulphur.
Per primam probatur mixtionis experientia, Altera
per continuationem illius in calce sua ad ignem, quam
habet, quia magis fixa nō foetet. Probatur uero duplex
argenti uiui substantia in illo, quarum una est nō fixa,
altera fixa: quia ante illius calcinationem stridet, post
s iñ uero

uero triplicem ipsius calcinationē nō stridet, quod est,
quia eius argenti uiui fugitiui substantia stridorem fa-
ciens euolauit. Quod uero argenti uiui substācia fugi-
tiua sit causa stridorem faciens, probatur per lauatio-
nem plumbi cum argento uiuo. Quia si cum argento
uiuo plumbum lauetur, & post lauacrum eius illud fu-
deris cum igne, non superante suæ fusionis ignem, re-
manebit cum eo argenti uiui pars, quæ plumbo strido-
rem adducit, & illud in stannum conuertet. Econuerso
uero, per mutationem stanni in plumbum illud consi-
derare potes. Nam per multiplicē calcinationis reitera-
tionem ad illud, & ignis illi magis conuenientis ad re-
ductionis administrationem, in plumbū conuertitur.
maxime uero cum per subtractionem suæ scoriæ cū ma-
gno calcinatur igne. Et de harꝝ substantiarꝝ diuersitati-
bus certificari poteris per ingenia conseruationis illarū
in instrumentis proprijs, & ignis modo eas diuiden-
tis: ad quem nos peruenimus cum instantia, & uidi-
mus cum certificatione nostra, nos uerum per illud esti-
masse. Quid igitur sit quod post remotionem duorꝝ
non fixorꝝ ex loue, scilicet sulphuris & argēti uiui remā-
sit, te certum reddere nos expedit: ut complete cognos-
cas ipsius louis cōpositionē. Est igitur illud liuidum,
pōderosum, ut plumbū: maiori tamē albedine plumbō
participans. Est igitur plumbum purissimum. Et est in
ipso æqualitas fixionis duorum componentium, argen-
ti uiui scilicet, & sulphuris. Non autem æqualitas quan-
titat-

tatis: quoniam in commixtione uincit argentum uiuum: cuius signum est facilitas ingressio[n]is in illud argenti uiui in natura sua. Igitur si non maioris argenti uiui in illo esset quantitas, non adhæreret illi in natura sua sumptum de facil[i]. Ideoç non adhæret Marti, nisi subtilissimo ingenio: nec Veneri propter paucitatem argenti uiui in illa, in cōmixtione sua. Ex hoc igitur patet, quia difficillime Marti adhæret. Veneri uero facilius, propter maiorem copiam argenti uiui in ea: cuius signū est fusio illius facilis, Martis uero difficillima. Fixio uero harum duarum substantiarum, ad firmam approximat fixionem: nō autem fixa propterea est perpetuo. Et huius est probatio, ipsius corporis calcinatio: & post calcinationē ad fortissimum ignē expositio. Nam per eum non fiet diuisio, sed tota ascendet substantia: purificata tamen magis. Videmus ergo substantiā sulphuris in stanno adurentē facilius separari, quam in plumbō. Et huius experimentum uides per facilem louis inductionem, calcinationem, & meliorationem sui fulgoris. Ideoç considerauimus hæc corruptentia in radice illius non fuisse, sed ei postea aduenerūt. Et quia in prima commixtione non fuerunt illi multum coniuncta, ideo facile possunt separari. Ideoç alterationes in eo sunt uelocis operis, mundificatio uidelicet, induratio, & illius fixio. Et haec causas per ea quæ iam à nobis tradita sunt, manifeste considerare potes. Et quia post has operationes, calcinationem scilicet & reductionem, considera-

considerauimus in fumo suo per magnam eleuationē, & ignis expressionem, & uidimus illum ad citrinitatem pertingere, cum hoc sit de proprietate Sulphuris calcinati, æstimauiimus æstimatione uera, in qua fuimus certificati, sulphuris fixi naturam illud secum multam continere. Qui igitur uoluerint in hac nostra scientia uide re ueritatem, inuestigationem horum omnium perstudeant cum sedulitate operis, donec per eam principia ipsorum corporum, & proprietatem spirituum inueniant inuentione certa nō cōiecturali, quam tradidimus, in hoc nostro uolumine sufficienter ad artis exigentia;

De natura Saturni, siue Plumbi. Cap. LXVI.

Estat nos igitur de Saturno descriptionem ponere. Et dicimus, quod non diuersifica-
tur à loue post calcinationis reiterationem,
ad illius naturam reductio, nisi quod im-
mundiorem habet substantiā à duabus substantijs com-
mixtam grossioribus, sulphure scilicet & argento uiuo.
Et quod sulphur in illo comburens, est sui argenti uiui
substantiæ magis adhæsiuum, & q̄ plus habet de sub-
stantia sulphuris fixi ad compositionem suam, quam lu-
piter. Et harum probationes per experientias manife-
stas adducemus. Quod igitur ipsum sit maioris terreæ
feculentiæ, quam Iupiter, manifestatur per uisum, & per
lauacrum eius ab argento uiuo, in hoc, q̄ plus per laua-
crum emanat feculentiæ ab eo, quam à loue, & q̄ pri-
mū

mum gradum calcinationis suscipit faciliter $\ddot{\sigma}$ Iupiter, quod est signum multæ terreitatis. Nam corpora pluris terreitatis facilitatis inuenimus calcinationis, & terreitatis paucæ difficultatis calcinatiois. Et huius est probatio, difficillima Solis calcinatio cōpleta. Et quod nō rectificatur eius fœditas per calcinationis reiterationē sicut in loue, quod est signū maioris fœditatis in principijs eius ex natura sua, $\ddot{\sigma}$ louis. Quod uero sulphuris quantitas cōbustibilis magis sit argenti uiui substantiæ adhæsiua in eo $\ddot{\sigma}$ in loue, significatur per hoc, q̄ non separatur de eo in fumum quātitas notanda, quin sit citrini coloris multæ citrinitatis, cuius similiter est quod in fundo inferiori ex eo remāsit, id quod necessario unius trium horum esse signum relinquitur, aut nullius quātitatis sulphuris cōbustibilis in eo, aut paucissimæ, aut multum cōiunctæ, in principiorū propinquitate ad radicem cōmixtionis. Sed certificat sumus per illius odorem, ipsum alicuius esse quantitatis, & nō paucæ, immo multæ, quia non remouetur ab eo odor sulphureitatis in breui tempore. Ideo considerauimus consideratione qua certi sumus, sulphur comburēs illius sulphuri non comburenti ad naturam fixi approximanti, in argenti uiui substantia uniformiter esse cōmixtum. Ideo cum scandit fumus eius, necessario cū sulphure nō comburente scandit, de cuius proprietate est citrinitatem creare. Quod uero maior quantitas sulphuris non adurentis sit in ipso $\ddot{\sigma}$ in loue, à nobis adductū est cum

t uerita

ueritate, per hoc q̄ uidemus totum colorem ipsius in c̄trinum mutari, iouis uero in album, in calcinationibus suis. Et ideo in hoc nobis aperta est uia causæ inuestigationis huius operis, per quod in calcinatione mutatur Jupiter facilius in durum q̄ Saturnus, non autem in tarditatem liquefactiōis uelocius q̄ Saturnus. Et illud ideo, quoniam causa duritiei naturæ est sulphur, & argentum uiuum fixum. Causa uero liquefactiōis est duplex, argentum uiuum scilicet, & sulphur combustibile. quo rum alterum, quo ad fusionis perfectionem, sufficit in unoquoc̄ gradu eius, cum ignitiōe scilicet, & sine ignitione, scilicet argentum uiuum. Quia igitur in loue est multa argenti uiui quantitas non uere fixi, remanet in illo multa liquefactionis uelocitas, & nō remouetur ab illo faciliter. Causa uero mollificationis est duplex, argentum scilicet uiuum, & sulphur combustibile. Quia igitur remouetur sulphureitas comburens ex loue facilius q̄ ex Saturno, ideo ex eo altera causarum mollicie remota, necesse est illud indurari calcinatum. Saturnus uero quia utriusq̄ mollitiei causas fortiter habet cōiunctas, non facile induratur. Est tamen diuersitas in mollietie per argentum uiuum, & mollietie per sulphur: quia mollieties per sulphur est cessiuā, mollieties uero per argentū uiuum extensiua est. Et hoc necessario probatur per hoc, q̄ uidemus corpora multi argenti uiui multæ extensionis esse, corpora uero pauci, paucæ. Et ideo Iupiter facilius & subtilius extenditur q̄ Saturnus, Saturnus

nus facilius quam Venus, Venus quam Mars, Luna subtilius quam Iupiter, Sol uero quam Luna subtilius. Patet igitur, quod causa indurationis est argentum uiuum fixum, aut sulphur fixum. Causa uero mollitie i est opposita. Causa uero fusionis est duplex, sulphur non fixum, & argentum uiuum cuiuscunq; generis. Sed sulphur non fixum necessario est causa fusionis si ne ignitione. Et manifeste uides huius rei experientiam, per proiectionem arsenici super corpora difficilis fusionis: facit enim ea facilis fusionis, & sine ignitione. Causa uero fusionis facilis est & similiter argentum uiuum. Causa uero fusionis cum ignitione est argentum uiuum fixū. Causa igitur impedimenti fusionis cuiuscunq; est sulphur fixum. Per hoc itaq; maximum poteris elicere secretum. Quod cum plurimæ argentí uiui quantitatis corpora maximæ perfectionis sint inuenta, pluriſ utiq; quantitatis argentí uiui corpora à perfectione diminuta perfecto magis approximare necesse est. Itaq; & multæ sulphureitatis corpora plurimæ corruptionis esse coniungit. Quam ob rem igitur ex iam dictis patet, louem maximæ perfecto approximare, cum perfectionis plus participet, Saturnum uero minus, minus uero ad huc Venerem, minime uero Martem, eo ex quo perfectio dependet. Aliter autem ex medicina complente, & defectum supplente, & perfectius attenuante ad profundum, corporum spissitu-

tij dinem

dinem, & sub splendentis fulgoris substantia eorumdem palliante fuscedinem, se habere contingit. Ex hac enim maximae perfectibilis Venus existit, minus uero Mars, adhuc minus Iupiter, minime uero Saturnus. Ex his igitur repertum est laboris inuestigatione ueridica, ex corporum diuersitate, diuersas inueniri cum præparatiōe medicinas. Alia enim eget medicina, durum ignibile, alia uero molle & non ignibile corpus. Hoc quidē molificante, & ad profundum attenuante, & in sua æquante substantia. Illud uero indurante & inspissante occultum eius. Ex his igitur nos expedit ad medicinas transire, cum manifestis experientijs, ponentibus nobis causas inuentionis diuerſarum medicinarum, & q̄d diminutum relinquant, & q̄d ad complemētum deducant.

SECUNDA PARS HVIVS

SECUNDI LIBRI, DE MEDICINIS
in genere, & de necessitate perfectionis medici-
næ, oīa imperfecta perficiente, atq; ex qua
re melius & propinquius eliciatur.

Vniuscuiusq; corporis imperfecti, similiter & argenti
uivi necessario fore duplēcē medicinam, unam
scilicet ad album, alteram uero ad rubeum, à qui
bus tamen omnibus excusatū per unicam
perfectissimam. Cap. L X. V II.

Robamus igitur, spiritus corporibus ma-
gis assimilari, per hoc, q̄ magis corpori-
bus

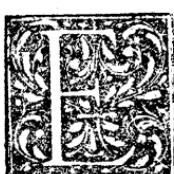
bus uniuntur & amicabilius, q̄ alia in natura. Per hoc ergo adductū est nobis inuentione prima, hoc esse corporum alterationis medicinam uerā. Ideoq̄ omni quo potuimus ingeniorum genere nos ipsos exercuimus, ut per illos, imperfectorum unumquodq̄ corporum, mutatione firma in perfectum lunare & solare transformaremus corpus. Quamobrem ex eisdem medicinam diuersam ex diuersa alterandorum intentione creari nesciit accidit. Cum sint igitur duplicitis generis metalla alterationis, argentum uiuum scilicet perfectione coagulabile, & à perfectione diminuta corpora. & hæc item multiplicita, alia quidem dura ignibilia, alia uero mollia non ignibilia. Dura quidem ignibilia, ut Mars & Venus. Mollia uero, ut Iupiter & Saturnus. Necesse est & materiam similiter perfectiuam multiplicem esse. Alia etenim egēt argentum uiuum materia perficiente, alia uero corpora transformanda. Quinetiam alia egēt dura ignibilia, ut Venus & Mars, alia uero mollia non ignibilia, ut Saturnus & Iupiter. Et hæc utraq; utriuscq; generis cum ad se invicem differant in natura, similiter diuersam ea egere medicinam necessario accidit. Vnius etenim generis sunt Mars & Venus, sed in speciali quadam proprietate differunt. Etenim hic non fusibilis: illa uero fusibilis. Ideoq; alia quidem Mars, alia uero Venus medicina perficitur: & hic quidem ex toto immunis est, illa uero non. Et hic quidem quadam albedine fusca, illa uero rubedine & uiriditate participat: quæ in

c iñ me=

medicina diuersitatis necessitatē imponūt consimiliter. Alterius etiam generis mollitiae corpora, scilicet Iupiter & Saturnus, cum hic & similiter differant, diuersa medicina ea similiter egere necesse est. Est enim hic quidem mundus scilicet Iupiter: ille uero non. At uero & hæc quidem mutabilia omnia, nunc Lunaria, nunc Solaria efficiuntur corpora: ideoq; necesse est uniuscuiuscq; duplīcem materiam fore. Vnam quidem citrinā, in citrīnum mutantem solare corpus; alteram uero albam in album Lunare corpus mutatē similiter. Cum ex qua- tuor igitur imperfectorum corporum unicuiq; duplex materia adinueniat, Solaris uidelicet & Lunaris, Octo in summa erunt medicinæ omnes corpora perficiētes, in forma bona. Perficitur & similiter argentum uiuum in Solare & Lunare: ideoq; & medicinæ alteratī illud duplīcem differentiam esse contingit. Decē igitur erūt omnes medicinæ, quas inuenimus cum totalitate sua ad cuiuslibet imperfecti alterationem completam. Verum utiq; cum diuturni laboris instantia, et magnæ indagationis industria excusari uolumus ab inuentionis labore harum decem medicinarum per unius beneficium medicinæ: & inuenimus inquisitiōe longa, necnon & laboriosa maxime, & cum experientia certa, medicinam unam, qua quidem durum mollescit, & molle induratur corpus, & fugitiuum figitur, & illustratur fœdum splendore inenarrabili, & eo qui supra naturam consistit, Ideoq; omnium harum medicinarum expedit

dit singulum sermonē adducere, cum causis suis, & manifestis probationum experientijs. Primum igitur medicinarum decem seriem, & dehinc quidem corporum omnium, deinde uero argēti uiui, dehinc uero & ultimo ad perficientis magisterij medicinam transeundum, cum tamen præparatione indigeat imperfecta. Ideo ne propter insufficientiam traditionis artis mordeamur ab inuidis, afferamus in primis narrationem de imperfectorum præparationibus, earum inuentionis causæ necessitatem ponētes, quibus quidē in nostro artificio efficiantur congrua, perfectionis albedinis & rubedinis in unoquocū gradu medicinam suscipere, & ab eadem perfici. Dehinc uero addendum medicinarum omnium narrationē sufficientem & congruam,

Vnicuiq; imperfectorum corporum suam præparacionem esse adhibendam. Caput. L X V I I I.

 F Xiam ergo à nobis narratis sermonibus apparet quid superfluum quidue diminutum ex operibus natura relinquat in unoquocū eorum, quæ imperfecta sunt corpora, secundum sufficientem partem: secundum uero complemētum quæ in superioribus obmisimus, hic cōplebimus sufficienti sermone. Primum igitur, cū corpora imperfectionis mutabilia duplicitis generis esse contingat, mollia scilicet, & ignibilia, ut Saturnus & Jupiter. Dura & non fusibilia, aut cum ignitione fusibilia, ut Mars

Mars & Venus: hic quidem nō fusibilis, illa uero cum ignitione: necessario nos natura informando edocuit, ex illorum diuersitate essentiarum, in radice naturæ diuersas præparationes secundum exigentiam illis admistrare. Sunt itaq; unius generis transformanda i mperfectionis corpora duo necessario: plumbum scilicet, quod μέλαγχον id est nigrum dicitur, & per artē Saturnus: & plumbum stridens, quod λευκόν id est album dicitur. Et in hac sententia Jupiter, quæ à se inuicem sunt diuersa in sui occulti profundo ex radice suæ naturæ innata, & in manifesto similiter: quia Saturnus, fuscus, liuidus, ponderosus, & niger, sine stridore totaliter mutus. Jupiter autem albus, liuens parum, multum uero stridens, & modico sono tinnitum adducens: quorum differenciam in profundo illorum tibi cum manifestis experi- entijs monstrabimus ex illarū causis necessarijs. Ex qui bus secundum magis & minus, præparatiōis ordinem colligere bonæ mentis artificem contingit. Primo igitur secundum ordinem corporum præparationem narremus: postea uero & ipsius argenti uiui coagulabilis. Sed & primo unius generis, molliciei scilicet, post hoc uero & alterius. Primi quidem generis corporum po- natur Saturni præparatio & Iouis: postea uero & alio- rum, secundum suum ordinem determinatum: Quia in præparatione corporum nihil superfluum ex pro- fundo ipsius remouendum: sed ex manifesto potius.

Imper

Imperfectorum metallorum defectum, medicina
suppleri, superfluum uero præparatione
tolli oportere. Cap. L X I X.

Atturni uero præparatio multiplex adhibetur essentiæ, & Iouis similiter, secundū ipso rum multiplicis perfectioni approximatio nis, aut elongationis ab ea gradum. Cum sit igitur aliud ex corruptentibus quidem illorum pro fundo adueniens ex ipsorum naturæ radice innata, sul phureitatis scilicet terreitas, atq; impuritas terræ argen ti uiui, illorū creationis principijs essentiali natura com mixta. Aliud uero superueniens post primam illorum mixtionem, corruptionem adducens, & sunt primi ge neris sulphureitas comburens, & illius impuritas, & argenti uiui substantia foeda: quæ omnia sunt Saturni & Iouis perfectionis substantiam corruptentia. Sed horum quidem alterum impossibile est remoueri per aliqui s industriæ medicinam, primi ordinis. Alterū ue ro paruo adminiculo remoueri cōtingit. Hoc quidem remouendum esse impossibile aduenit, propter hoc, q; in principijs naturæ propriæ huius generis corporum in ueram essentiam cōmixta fuerunt, & uera essentia facta sunt. Ideoq; cum non sit possibile ueram rei cuiuscq; in natura remouere essentiam, re permanente, non fuit possibile ab eis hæc corruptētia delere. Quamobrem igitur putauerunt quidam Philosophorum, per hoc ad artem non posse perueniri. Sed nos qnidem & nostro

u tempo

tempore hanc inquirētes scientiam, peruenimus ad hoc idem, q̄ & similiter nullo ingeniorum præparationis modo potuimus corpora illustrare, cum complemēto sui fulgoris lucidi, quin contingeret illa ex toto infici, & denigrari potius. Propter hoc igitur & nos similiter in stupore adducti, multi temporis spacio sub desperationis umbraculo delituimus. Redeūtes tamen in nos ipsos, & nos ipsos torquentes īmensæ cogitationū meditatiōis afflictionibus, respeximus à perfectiōe corpora diminuta in profundo suæ naturæ foeda existere, & nihil ex eis fulgidū inueniri, cū in eis secundū naturam nō sit. Non enim inueniūt in re quod in illa nō est. Cum igitur nihil perfecti in illis inueniatur, necessario & in eisdem nihil superfluum inueniri relinquit in diuersarum substantiarum separatione in illis, & in profundo suæ naturæ. Ideoq; per hoc inuenimus aliquid diminutū in illis fuisse, qd cōpleri necessario accidit per materiā sibi cōuenientē, & diminutū cōplentē. Est igit̄ diminutū in illis scilicet paucitas argēti uiui, & nō recta spissatio eiusdē. Igit̄ cōplementū erit in illis argēti uiui multiplicatio, & spissatio bona, & fixio permanēs. Hoc autē per medicinā ex illo creatā perficitur. Hæc enim cum ex argento uiuo sit in esse deducta, per beneficium illius luciditatis & splēdoris, illorum fuscedinē palliando cœlat & tegit, & splendorem educit, & in fulgorē cōuerit. Cum enim argentum uiuum in medicina præparatum per nostrum artificium sit mundatum, & in substātiā purissimā

purissimam & fulgidissimam redactum, proiectum super diminuta à perfectione illustrabit, & sua fixione perficiet. Hanc uero medicinam in sua narrabimus oratione. Relinquitur itaq; ex præiacētibus necessario, duplicem fore perfectionis inuentionem necessariā, unam quidem per materiam quæ de mixto substantiam fœdam separat, alteram uero per medicinā quæ illam sui fulgoris splendore palliando tegat, & illustrando decoret. Cum nihil igitur superfluum, sed potius diminutum, in profundo corporum contingat reperiri: si quid omnino superflui remoueri expedire, necesse est id ex manifesto suæ naturæ superueniens, & tolli & moueri, diuersis cū p̄parationibus, quas in hac oratione nos expedit enarrare: primum quidem in eadem oratione Iouis & Saturni, ultimo uero & aliorū secundū ordinem.

De p̄paratione Saturni & Iouis. Cap. LXX.

PRÆPARANTUR igitur **S**aturnus & **J**upiter p̄parationibus multiplicibus secundum majoris perfectioni approximationis necessitatem, communī scilicet, & speciali p̄parationis modo. Communis quidem est, per gradus approximationis ad perfectionem multiplices. Est enim unus gradus approximationis, scilicet fulgor ex substantia munda: alter uero durities, cum suæ fusio- nis ignitione: tertio uero fixio, per remotionem fugitiuæ substantiæ. Mundificantur igitur & fulgida u n fiunt

finnt tripliciter : aut per res mundificantes , aut per calcinationis modum & reductionis , aut per solutionem . Per res igitur depurantes mundantur dupliciter : aut in calcem redacta , aut in natura corporum . In calcem uero redacta , purificantur in hunc modum : aut per sales , aut per alumina , aut per uitrum . Et est , ut cum corpus calcinatum extiterit , tunc infundatur super eorum calcē aluminum aut salium aqua , aut cōmisceatur cū ea uitrum , & reducatur in corpus . Hoc igitur toties super hæc corpora alternata uice reiteretur , quousq; munda comple te se ostendant . Nam cum sales & alumina & uitru fun dantur fusione alia cō corpora , ideo ab illis separantur , & secum terream substantiam ducunt , relicta sola corporum puritate . In natura uero corporum similiter , & per eundem depurātur modum . Et est , ut limētur subtilliſſime hæc duo corpora ; post hoc uero cum eisdem ad ministrētur aluminibus , salibus , & uitro uidelicet , & po ſtea in corpus reducantur . Et ſic alternata uice reitere tur , quousq; mundiora appareant . Mundantur & per argenti uiui lauacrum , cuius modum attulimus . Mundificantur & hæc ſimiliter utriusq; generis corpora per reiterationis uicem calcinationis ad illa , & reductionis ſimiliter , cum ſufficientia ſui ignis , quousq; mundiora appareant . Per hanc enim mundātur à perfectione hæc diminuta corpora , à dupli ci corrūpente ſubstantia , hac quidē inflammabili & fugitiua , illa uero terrea feculen tia . Et illud ideo , quia ignis omnem fugitiuam ſubſtantiam

tiam eleuat & consumit. Et idem ignis similiter in reductionis modo omnem substātiā terræ diuidit cū proportione sua. Et hanc proportionem in alio nostro uolumine, quod de perfectionis inuestigatiōe intitulatur conscripsimus: quod secundum ordinem hunc praecepsit librum. In illo enim quæcunq; inuestigauimus, secundum nostræ mentis rationem scripsimus, hic uero quod uidimus & tetigimus complete, secundum scientiæ ordinem determinauimus. Mundificantur & hæc utiq; similiter per solutionem suæ substantiæ, cuius modum iā diximus, & per reductionē similiter eius, quod ex eis dissolutū extiterit. Inuenitur enim illud mundus & perfectius q;z alio quopiam præparatiōis genere, hoc eodem præparationis modo. Et huic modo non cōparatur modus, nisi qui per sublimationem perficitur, & ideo huic æquipolle. Est & similiter præparatio illis, induratio suæ mollis substantiæ, cum ignitione suæ fusionis. & est, ut ingeniemur illis permiscere argēti uiui substantiam fixam in profundo illorum: aut sulphuris fixi, aut sui comparis, aut cum rebus duris, & non fusilibus, sicut est calx Marchesitæ & Tutiæ. Hæc etenim cum illis uniuntur & amicantur, & illa indurant, quo usq; non fundantur, antequam igniantur. Et per medicinam proficientem hoc idem cōpletur similiter, cuius narrationem ponemus. Et est similiter aliis præparationis modus, per remotionem suæ fugitiuæ substātiæ. Et hic quidem perficitur per conseruationem illorum,

lorum post primum calcinationis gradum, in igne illis proportionali. Et quia ordo in modis præparatio-
nis contingit necessario, ideo ponemus ordinem com-
pletum ex illis. Primo igitur mundetur ex eis omnis
substantia fugitiua & adustiuia corrumpēs. Dehincue-
ro terrea superfluitas deleatur. Post hoc soluantur & re-
ducantur, aut per lauacrum argentī uiui lauentur com-
plete. Et hic ordo utilis & necessarius est. Specialis at
tamē horum corporum præparatio, primum quidem
Iouis est multiplex, Vna quidem per calcinationem: &
per hanc induratur eius substantia magis, quod Satur-
no non euenit. Etiam per alumina similiter: hæc enim
proprie louem indurant. Altera uero per conseruatio-
nem eius in igne suæ calcinationis. Per hanc enim stris-
dorem amittit, & corporum similiter fractionem: qđ
Saturno similiter non contingit, quia stridorem non
habet, nec corpora frangit, & per calcinationis reitera-
tionem similiter ab acuitate salis stridorem amit-
tit. Saturni uero secundario est præparatio specia-
lis, scilicet per calcinationem à salis acuitate: per hanc
enim induratur, & per talē specialiter dealbatur, & per
Marchesitam & Tutiam. Modos uero omnes præpara-
tionum determinauimus cōpletius, in libro qui de per-
fectionis inuentione intitulatur, quoniam in hoc abbre-
uiauimus summas illarum.

De præparatione Veneris.

Cap. LXXI.

Imitan-

Mitantes igitur præmissorū ordinem, du-
rōrum corporum præparatiōes narremus.
Primo igitur Veneris, deinde uero Mar-
tis. Est igitur Veneris multiplex præparati-
onis modus. Alius quidem per eleuationem; alius uero
sine eleuatione perficitur. Per eleuationem uero est mo-
dus, scilicet, ut accipiatur tutia, cum qua Venus magis
conuenit, & cum ea per ingenia uniatur. Deinde uero
in suo sublimationis uase ponatur ad sublimandum, &
per excellentissimum gradum ignis, eius eleuetur pars
subtilior, quæ fulgidissimi splendoris inuenta est. Vel
cum sulphure misceatur per minima, & postea eleuetur
per modum suum eleuationis iam dictum. Sine subli-
matiōe uero præparatur, aut per res mundificationem
facientes, aut in calce sua, aut in corpore, uelut tutia, sa-
les, & alumina: aut per argenti uiui lauacru, cuius mo-
du attulimus: aut per calcinatiōes & reductiones, ut in
alijs narratū est: aut per solutiōes & reductiōes eius qđ
solutū est ad naturā corporis: aut p̄ argenti uiui lauacru
mūdificat̄, sicut & corpora reliqua à pfectiōe diminuta.

De præparatione Martis.

Cap. LXXII.

MArtis uero p̄paratio est similiter multiplex.
Quędā enī p̄ sublimationē, qđā uero sine su-
blimatiōe cōplet̄, quæ uero p̄ sublimationē
fit cū arsenico, cuius mod⁹ hic est. Ingenie
mur qđ p̄fundī possum⁹ eidē arsenicū nō fixū unire, ut
cum

cum fusione cum eo liquecat. Postea uero sublimetur in uase propriæ sublimationis. Et hæc præparatio melior & perfectior inter cæteras reperitur. Est & alia præparatio ipsius Martis per arsenicum, sublimatum ab eo multoties, quo usq; maneat quantitas aliqua ipsius arsenici. Hoc enim si reductum fuerit, emanabit album fusibile mundum præparatum. Est & similiter modus tertius præparatiōis eiusdem per fusionem illius cū plumbo & tutia. Ab his enī fluit mundum & albū. Sed quoniam ne minus sufficienter dixisse uideamur, cum nos determinaturos esse promisimus de duorū corporum ingeniosa mollificatione, atq; mollium induratiōe, per calcinationis modum, ideo illum non omittamus: sed mollium quidem primo, durorum uero postea. Et est scilicet, ut soluatur argentum uiuum præcipitatum, & soluatur corpus calcinatum, de cuius intentione sit indurari. Et hæc ambæ solutiones misceantur, & ex eis alternata uice calcinatum corpus misceatur, terēdo, & imbibendo, & calcinando, & reducendo, quo usq; durum fiat & cum ignitione fusibile. Hoc idem & cum corporū calce, & tutia & marchesita calcinatis, solutis, & imbibitis, perfici complete contingit. Et quanto quidem hæc mundiora, tanto & perfectius mutant. Mollificantur similiter & dura corpora cum ingenio cōsimili. Et est scilicet, ut cum arsenico toties coniungantur & sublimentur, & post arsenici sublimatiōem assentur cum proportione sui ignis, cuius modum narauimus in libro for-
nacum.

nacū. Et ultimo reducant cū expressione sui ignis, in oratione sua dicti, quæcū in fusione mollescat, secundū exigentia duritiae corporis. Et hæ qdē alteratiōes oēs sunt primi ordinis, sine quibus nō perficitur magisterium.

De mundificatione Argenti uiui. Cap. LXXXIII.

Gitur ex præmissis necesse est argenti uiui mūdificationē cōplete narrare. Dicimus igitur qd Argentū uiuū mundatur dupliciter, Aut p sublimationē, cuius attulimus modū. Aut p lauacrū, cuius modus hic est. Fundat argenti uiuū in patella uitrea uel lapidea, & sup ipsum aceti quātitas supfundat, quæ sufficiat ad illud cooperiendū. Dehinc uero super lentū ignem ponat, & calefieri permittat, in tantū, ut digitis tractari patiat. Deinde uero digitis agitetur, quæcū in partes minutissimas diuidat, in pulueris similitudinē: & tā diu agite, quæcū aceti totū qd in illo infusum est cōsumet omnino. Deinde uero qd in eo ter reñatis inuentum sit, lauetur cum aceto, & abiñciatur. Toties igitur super illud opus reiteretur, quæcū terretas illius in cœlestinum mutetur colorē perfectissimū, quod perfectæ lauationis est signum. Ab his igitur ad medicinas est transeundum.

Quinqꝫ differentes proprietates perfectionis necessario afferre medicinā perfectissimam, scilicet mundiciē, colore, fusionem, perpetuitatē, & pondus, unde cōiectura sumenda sit, ex qbus rebus eliciat, Cap. LXXXIII.

 Efferamus igit̄ in primis sermonē uniuersalem de medicinis, cū causis suis, & experientijs manifestis. Innuimus igit̄, q̄d nisi qđē omne superfluū, siue per medicinā, siue per præparationis modū auferatur ab imperfectis, scilicet ut ab illis tollat̄ omnis superflua sulphureitas, omnisq̄ terreitas immūda, nō perficietur, ita scilicet, q̄d de cōmixto nō separātur in fusione, post proiectionē medicinę alterant̄ illa. Cum hoc quidē inuenēris, iā ex perfectiōniſ differentijs, unā habes. Similiter utiq̄ nisi & medicina illūstret, & alteret in colorē albū aut citrinū, secundum intentionē quā queris, quæ fulgoris splendorē, & amoenitatis luciditatē adducat, nō perficiuntur à perfectiōe corpora diminuta in cōplemento totaliter. Amplius autē, nisi fusionē Lunarem aut Solarem determinate adducat, nō est in cōplemento alterabile, quia in iudicijs non quiescit, sed de cōmixto separatur omnino, & recedit. Hoc autē à nobis latius determinatū in sequentibus demonstratur in capitulo de cineritio. Amplius autē, & nisi perpetuet̄ medicina cū impressionis alteratiōe firma, nō ualeat ipsius mutatio, q̄a non permanet, sed euaneat̄ impressio. Amplius autē, & nisi pōdera pfectiōniſ adducat, nō mutat sub cōplemento naturae firmo & uero, cui nō sit fraus p̄ credulitatis errorē. Est em̄ pondus naturae unū ex perfectionis signis. Patet igit̄, qđ cū perfectiōniſ differētię quinq̄ sint, necesse est & medicinā nostri magisterij has scilicet adducere in pfectiōe differētias.

Per

Per hoc igitur patet, ex quibus medicina nostra eliciatur. Nam pro ea elicetur, quod maxime corporibus adiunguntur, & amicabiliter eisdem in profundo adhaeret alterata. Ideoque cum in rebus ceteris exquirentes, non inuenimus inuentio nostra rem aliā magis quam argentum uiuum corporum naturis amicari, per hoc opus nostrum in illo impedites, reperimus ipsum esse uera alterabilem medicinam in complemento, cum alteratione uera, & non modice peculiosa.

De præparationibus medicinæ adhibendis, ut differencias proprietatum debitas acquirat. Cap. LXXV.

 Estat igit nos substantiam ipsius & proprietatis substantiae differentias determinate adscribere. Et cum non inuenierimus ipsum sine alteratio naturae illius administratio mutare, inuenimus & similiter ipsum preparari debere necessario, cum non possit in profundo, absque illius preparatio modo. Et est scilicet, ut talis fiat illius substantia, quod permisceatur in profundo, usque ad profundum corporis alterabilis, sine separatio in æternum. Hoc autem non fit, nisi subtiliter ualde cum preparatio certa & determinata in capitulo sublimationis. Et non permanet eius impressio similiter, nisi figura: nec illustrat, nisi fulgidissima ex illo eliciatur substantia, cum sui modi ingenio, & modo suæ operatiois per ignem congruum. Ea non prestat fusionem perfectam, nisi in illius fixioe adhibeat cautela, cum hac dura remollire, & mollia indurare. Est tamē talis, ut cum sufficiet seruet suæ humiditatis

xij pro-

proportionatae, secundum exigentiam eius quae queritur fusiōis. Per hoc ergo patet, q̄ ipsius talis prēparetur & administretur præparatio, qua fulgidissima & munda sufficiat ad fusionē perfectam cōplendā. Et est scilicet, ut si queris per hāc corpora fusiōis dura mollificari, in principio suæ creatiōis ienitus adhibeat ignis. Ignis enim lentus humiditatis est conservatiuus, & fusiōis perfectiuus. Si uero mollia indurare, ipsius cōponatur ignis uehemēs. Talis enim ignis humiditatis est cōsumptiuus, & fusiōis turbatiuus. Et has quidē regulas omnes in omni medicina bonæ mentis artificē necessario considerare expedit. Et multas simili ter alias in ponderis mutatiōe cōsiderationes adducere necesse est, cū causis suis & ordine cōgruo. Est igitur causa ponderis magni, subtilitas substantiæ corporum, & uniformitas in essentia. Per hoc enim tantum illorum possunt densari partes, ut nihil intercidat, & partium densatio ponderis est adductio, & illius perfectio.

De differentijs medicinarū, scilicet quod quædā sunt primi ordinis, quædam secundi, quædam uero tertij. Cap. LXXVI.

Atet igitur, q̄ tam in corporum administrationis præparatione, q̄ ipius perficientis medicinæ modo per operis artifacia subtilitatem

tatem perquirere necessario contingit. Quia quanto maioris ponderis sunt corpora transmutata, tanto & maioris sunt perfectionis inuenta, inuestigatione per artem. Cōpletur igitur sermo utilis de medicinis, si omnium medicinarum differentias narremus. Innuimus quidē, quā medicinarum triplicem differentiam esse necessario accidit. Alia est primi ordinis, alia uero secundi, alia uero tertij. Dico autē primi ordinis medicinam, omnem præparatiōem mineralium, quae super diminuta à perfectione corpora proiecta, alterationem imprimit: quae non adducit complementum sufficiens, quin contingat alteratum mutari & corrumpi, cum euaporatione impressionis medicinæ illius totali. Sicut est omnis sublimatio dealbatua Veneris, aut Martis, quae fixionem non suscepit. Et huiusmodi est omne additamentum coloris Solis, & Lunæ, aut Veneri commixtorum, super furnum cemēti positum, ut ziniar, & similiū. Hoc enim mutat immutatione non stante, sed potius diminuente se per exhalationē. Secundi uero ordinis medicinam dicimus omnē præparationē, quae quando super diminuta à perfectione corpora proiecta est, alterat in differentiam aliquam complementi, relictis differentijs aliis quibus corruptionis omnino, uelut est calcinatio corporum, qua omne fugitiuum deletur. Et est huius generis medicina perpetue Lunā citrinans, aut perpetue Venarem dealbās, relictis alijs in eis corruptiōnis differentijs. Tertij uero ordinis medicinam appello, omnem

x ij præpa

præparationē, quæ quando corporibus aduenit, omnē corruptionem cū proiectiōe sua tollit, & cū omnis complementi differentia perficit. Hæc aut̄ est unica sola. Et ideo per illā excusamur à laboribus inuentionis decem medicinarū secūdi ordinis. Primi igitur ordinis opus minus appellat: Secūdi uero mediū: tertij tandem maius. Et hæc est omnium medicinarum differentia sufficiēs.

De medicinis primi ordinis Venerem
dealbantibus. Cap. L X X V I I.

X ordinis igitur determinati promissione secuta (cū quidē alia sit medicina corporū, alia uero Argenti uiui, Et corporū quidē alia primi ordinis, alia uero secundi, alia uero tertij, & Argēti uiui cōsimiliter) Narremus omnium medicinarū differentias, primo primi ordinis, deinde uero secūdi, postremò tandem tertij: & corporum quidē primo, postea uero Argenti uiui medicinæ, cum sermone completo & ordine congruo, narrationē tradamus. Dicimus igitur, quod primi ordinis medicina corporum, alia est durorum corporū, alia mollium. Durorū quidem corporum alia Veneris, alia Martis, alia uero Lunæ. Veneris quidem & Martis, est pura illorum substantiæ dealbatio, Lunæ uero rubificatio, cum citrinitate fulgoris amoeni. Quia Veneri & Marti rubificatio non adducitur primi ordinis medicina cum fulgoris apparatione, quia ex toto immunda sunt, non apta rubedinis

bedinis fulgorem recipere, priusq; illis adueniat præparatio fulgorē adducens. Narremus igitur in primis Veneris medicinas omnes: postea uero Martis, quæ cadunt in ordine primo. Est igitur medicina Venerē dealbans, alia per Argentū uiuū, alia per Arsenicū. Per Argentū uiuū quippe sic cōpletur medicina dealbās illam. Soluitur etenim primo Argentum uiuum præcipitatū, & soluitur similiter Veneris calcinatio, & hæ ambæ solutiones commiscentur in unum. De hinc uero coagulantur, & super ipsius corpus projicitur eorum medicina, hæc enim dealbat & mundat. Amplius autem & aliter. Soluitur Argentum uiuum præcipitatum, & soluitur litargirium, & hæ ambæ solutiones coniunguntur in unum, & soluitur corporis calcinatio, de cuius intentione sit dealbari, & coniungitur cum prædictis solutionibus, & deinde coagulantur: de hinc uero super illius corpus projiciuntur, dealbatur enim per hanc. Aliter autem. Sublimatur alternata uice ex illius corpore Argenti uiui quantitas, quo usq; cum illa permaneat Argenti uiui pars, cum ignitione completa. De hinc uero ex aceto distillato sæpiissime imbibendo teritur, ut in profundo illius melius commisceatur, ab hinc uero assetur, & ultimo cōsimiliter ab eo Argentū uiuū sublimetur, & iterato imbibatur & assetur. Et sic totiens reteret opus super illa, quo usq; multa Argenti uiui quantitas in eo cum ignitione completa quietescat. Hæc enim primi ordinis bona est dealbatio. Aliter autem,

Super

super argentum uiuum præcipitatum toties sublimetur argentum uiuum in natura propria, quousq; in illo figatur & fusionem præstet. Dehinc uero super Veneris substantiam projiciatur, & dealbatur peculiose. Alter autem soluitur Luna, & soluitur litargirium, & conjunguntur solutiones. Ex his Veneris substantia dealbatur. Sed & melius quidē dealbatur, si in omnibus medicinis perpetuetur argentum uiuum. Dealbatur uero per arsenicum sublimatum: ut si accipiatur calcinatio Veneris, & super illam iteretur eiusdē sublimatio, quo usq; cum eo maneat, & illam dealbet. Sed nisi exerceris te ipsum cum modis sublimationum, non perseverabit in ea arsenicum alteratione aliqua. Et est scilicet, ut post primum sublimationis gradum secundariò reiteres, quem narrauimus in marchesitæ sublimatione. Dealbatur uero & aliter: ut sublimatum arsenicum in Lunam projicias: dehinc uero hoc totum super Venerem, dealbat enim peculiose. Aut cōmisce prius litargirium, uel lumbum ustum solutum cum Luna: deinde uero super hoc arsenicum superiactes, & hoc totum super Venerem projectum dealbat, & est primi ordinis bona dealbatio. Aut solum super litargirium solutum & reductum, projiciatur arsenicum sublimatum, & hoc totum super Veneris fusionem, quoniam dealbat eam cum curialitatis aspectu. Aut commisceantur Luna & Venus, & super has projiciatur omnis medicina dealbata. Luna etenim amica est arsenici magis q; corporū aliquod

aliquid. et ideo fractionem ab eo tollit. Secundario uero Saturnus, & ideo cum illis eum commiscemus. Alter autem Arsenicum fundimus sublimatum, quosq; si ant frusta; deinde uero frustum post frustum super Venerem proijcimur. lubemus etenim in frustis potius quam in puluere proijci, quoniam facilius inflammatur puluis quam frustum: & ideo facilius euanescit q; frustum, & consumitur prius quam super corpus cadat ignis. Tollitur autem & aliter rubedo illius cum tutia uidelicet, & dealbatur. Sed quia Tutiæ dealbatio non sufficit, ideo solum ciuinat. Et citrinatio quælibet aibedini est affinis. Et est modus huius scilicet, ut soluatur & calcinetur omne genus Tutiæ, deinde uero Venus: & haec ambæ coniungantur solutiones, & cum his citrinitur Veneris substantia, & cum Tutia si exercueris, proficuum inuenies. Dealbatur uero per sublimatam Marchesitam, quemadmodum cum sublimato Argento uiuo, & est modus idem.

De medicinis Martem dealbantibus. Cap. LXXVIII.

Estat ergo, & dealbationes Martis ex medicinis sibi proprijs creatas narrare, quæ sunt secundum essentiam primi ordinis, secundum quem fusionem non habet rectam, ideo expedit nos cum medicina fundente illam dealbare. Est igitur omnis medicina Veneris dealbatiua, & Marti similiter, cum eiusdem ordinis præparatione.

y Sed

Sed fusua illius specialis, est Arsenicum cuiuscunq; ge-
neris. Cum quocunq; igitur dealbatur & funditur, ex-
pedit quod cum Argento uiuo coniungatur & lauetur,
quousq; omnis impuritas tollatur ab illo, & fiat album
& fusibile, aut calefiat cum ignitionis uehementia, & su-
per ipsum proficiatur Arsenicum, & cum fusum fuerit
super illum proje Lunæ quantitatem. Quia quando
cum eo unitur, non separatur ab eo per leue artificiū.
Aut calcinetur & lauetur omnis ex ipso solubilis alumī-
nositas, corruptionis infectionem adducens, per modū
solutionis iam dictum. Dehinc uero ab illo sublimes-
tur Arsenicum mundatum per sublimationem aliquā,
& reiteretur multoies, quousq; cum eo aliquid ex illo
figatur. Dehinc uero cū solutione litargirij alterna uice
imbibatur, commiscendo, & agitando, & assando alter
na uice, & ultimo reducēdo cum igne, quem docuimus
in Iouis reductione à calce sua. Ex hac enim exhibit al-
bus, mundus, & fusibilis. Aut solum cum Arsenico sub-
limato in calce sua reducatur, & exhibet albus, mundus,
& fusibilis. Sed eandem artificem expedit adhibere cau-
telam, quemadmodum in Veneris reiteratione subli-
mationis ab ea Arsenici figentis se in illius profundo
docuimus. Dealbatur & similiter per Marchesitam
& Tutiam, cum ingenio & industria, quæ tibi narra-
vimus, Sed horum dealbatio aut mundatio non est
sufficiens.

De

De medicinis Lunam citrinantibus. Cap. LXXIX.

Prosequentes igitur premissorum ordinem. Medicinam Lunae substancialiter citrinantem in ordine primi generis narremus cum ueritate certa. Et est scilicet medicina, que eidem in profundo adharet, & adharet colorat, siue per naturam propriam, siue per artificium huius magisterij. Narramus igitur medicinam, quae ex sua radice innata illi adharet. Deinde uero articia, per quae facimus rem cuiuscumque generis adhærere, cum ingressione firma. Elicimus autem illam aut ex Sulphure, aut ex Argento uiuo, aut ex amborum cōmixtione. Sed per Sulphur diminute quidem magis, per Argentum uero uiuum perfectius. Elicitur autem & similiter per quasdam res minerales, quae non sunt huius generis, quemadmodum est Vitriolum & cuprosa, quod & gumam Cupri, aut eiusdem stillicidium nuncupatur. Afferamus igitur in proximis modos omnes medicinarum, quae ex Argento uiuo consurgunt. Deinde uero quae ex Sulphure, aut ex amborum commixtione. Ultimo uero & eam quae ex gumam Cupri, au simili um. Est igitur modus eius quae per Argentum uiuum fit talis. Sumatur præcipitatum, per præcipitationem mortificatum & fixum. Deinde uero ponatur in furnum magnæ ignitionis, admodum cōseruationis calcium, quem docuimus, donec rubescat in similitudinem usifur. Si uero non rubuerit, tolle Argenti uiu non mortificati

y n parte

partem, & cum Sulphure reitera sublimationem illius. Sit tamen Sulphur ab omni impuritate mundatum, & Argentū uiuū similiter. Et postquā uigesies illius sublimationē reiteraueris super ipsum præcipitatū, illud dissolue cum aquarū acumine dissoluente, & iterato illud calcina, & iterato dissolute, donec exuberanter sufficiat. Post hoc Lunæ partem dissolute, & cū soluta fuerit, solutiones commisce & coagula, & super Lunæ fusionem prōn̄cias. Citrinabit enim citrinitate multum peculia ria multiū. Si uero Argentū uiuum in præcipitatione rubuerit, ad piectionē sive perfectionis, sufficit administratio dicta sine cōmixtione rei tingētis illud. Per Sulphur uero rubificat, sed illius est rubificatio difficultis, & laboriosa immense. Citrinaſ uero & Luna cū Martis solutione similiter. Ad hoc autē nos inducit operis necessitas, ut prius calcinemus illū & figamus, qđ laboris est copia. Dehinc uero hac eadem præparatione administremus, & eadem proiectione super Lenæ substantiam infundamus. Et tamen non resultat eius citrinatio fulgēs, immo fusca & liuens, citrinitate mortifera. Eius uero quæ per Vitriolum aut cuperosam perficitur, citrinationis modus est talis. Tollatur illorum uniuscuiuscq; quantitas certa, & illius sublimetur pars quæ sublimari potest, donec cū expressione sublimetur totali. Post hoc uero iterato quod sublimatum est, sublimetur cū modo ignis illi appropriati, ut ex eo figatur pars post partem, donec maior illius figatur pars. Postea uero calcine

calcinetur cum ignis cautelæ intentiōe, ut possit illi maior ignis ad perfectionem administrari. Post hoc uero soluatur in aquam rubicundissimam, cui non est pars. Dehinc uero ingenieris, ut illi ingressū in Lunare corpus exhibeas. Et hæc ingenia tibi sufficiēter monstrata sunt, si perfecti fueris operis exquisitor, qđ scripsimus. Et quia res huius uidemus Lunæ profunde & amicabiliter adhærere, considerauimus, & est certum, has esse de illorū radice: & ideo per illas alterari contingit. Hæc utique sunt medicinæ omnes primi ordinis quas attulimus. Possunt tamen illarum plures multiplicari modi, salua pigmentalium rerum in modorum uarietatis essentia. Argenti quippe uiui non est medicina in hoc ordine primo, cum nō sit medicina ipsum alterans unica differentia: imò in cōplemēto totali omnino. Quidā uero plures inuenērūt medicinas, sed unum ex duobus necessario evenire cōtigit. Quod aut ex eisdē, aut ex eandem naturā habētibus, illos medicinā creare necessariū est. Aut medicinam componunt, quæ ei quod non est, æquipollet cum alteratione sua, & quæ nec mundo confert, nec mundi partibus, donec motor in sublimi naturæ mobili quieuerit incorruptus.

De differentijs proprietatum medicinæ secundi ordinis. Caput. LXXX.

Estat igitur ad secundi ordinis medicinas transire, cum sermonis sui exigentiae sufficiēntia uera, & manifestis probationibus, cū y iij experi

176 SECUNDA PARS LIB. SECUNDI
experientia uera. Cum sit igitur medicina alia corporę
mutandorum, alia uero argenti uiui perfecte coagulabi-
lis: prius omnium medicinas corporū narremus com-
plete. Dehinc uero ad ipsius eiusdem argenti uiui medi-
cinam coagulabilis in Solificum Lunificumq; uerum.
Est igitur secundi ordinis medicina, quæ quidē imper-
fecta, sola perfectionis unica differentia cōplet. Verum
cum multæ sint corruptionis causæ in unoquoq; imper-
fectorum corporum, uidelicet in Saturno quidem sul-
phureitas uolatiua, & argenti uiui fuga, per quæ corru-
ptionē adduci necessario accidit, & illius terreitas. Fiat
medicina, quæ quidem alterum eorum aut ex toto tol-
lat, aut palliando decoret, relictis solis alijs imperfectio-
nis causis. Quia igitur corporum est aliquid impermu-
tabile, quod in corporum radice innatum est, qd per se
cundi ordinis medicinam tolli non potest: ideo omnis
illa medicina quæ illud de cōmixto tollit, non secundi
ordinis, sed tertij, & maioris ordinis appellatur medici-
na. Et quia superfluitates fugientiū inuenimus per calci-
nationis modum tolli, & per reductiōis reiterationem
terreitatē non innatam: ideo necesse fuit medicinam se-
cundi ordinis inuenire, quæ quidem innatū palliet, &
durū remolliat, & molle induret, in duris scilicet & mol-
libus, secundum complementum nō Sophisticum, sed
Solificum, aut Lunificū ueq; imperfectorū corporum,
perfecte constituat. Cum pateat igit in corporibus
solis quidem mollibus per ingenia artificiorum huius
operis

operis non posse liquefactionis festinantiam tolli, nec impuritatem in principiorū sui radice innatam, necessario euenit medicinam percunctari, quæ quidem in projectione illorum tenuitatem inspissat, & inspissando ad suæ liquefactionis ignitionis sufficientiam induret, in duris spissitudinem attenuet, & attenuando ad fusionis uelocitatē sufficientem cum proprietate ignitiōis adducat, & utriusq; generis corporū fuscedinē palliando decoret: & hoc in album, illud uero in citrinū transformet pfectissimum. Non aut̄ diuersificatur hæc medicina à tertij ordinis medicina, nisi per minoris præparationis imperfectionem. Et non diuersificat à se, quod in diuersorum corporum projectione & pigmentorum acceptatione constat, sed in modo præparationis. Similiter & alia eget præparationis industria corporę molliū medicina tenuitatē inspissans, alia uero durorū attenuās spissitudinē. Hæc quidē ignis cōsumptiui modo, illa uero humiditatis cōseruatiōis administratiōe eget.

De medicina Lunari & Solari pro corporibus
imperfectis. Caput. LXXXI.

Fferamus igitur sermonem uniuersalem de medicinis huius secundi ordinis comple-
tum, cū determinatione certa & uera & pri-
us omnes Lunares omnium à perfectiōe di-
minutorum corporum, cum differentijs præparationis
eorum. Dehinc uero Solares, cum proprijs similiter
diffe

differentijs. Probauimus autem iam ex nostris sermonibus, sulphur cuiusq; generis perfectionis esse corruptuum. Argentum quippe uiuum, perfectiuū est in operibus naturę completis regiminibus. Igitur & naturam mutantes minime, sed imitātes, in quibus nos sequi est possibile operibus. Et argentū similiter in huius operis magisterio uiuum assumimus, in cuiusq; perfectionis medicina, lunari scilicet & solari, tam quidē imperfectorum q; & ipsius argenti uiui coagulabilis. Cum autem iam ex nouissime dictis sermonibus duplīcē medicinæ differentiā diximus: aliam quidē corporē, aliā uero argenti uiui uere coagulabilis. Hinc quidem corporum prius, deinde uero argenti uiui narrationem medicinæ tradamus certam. Est igitur per se huius medicinæ materia cuiusq; generis unica: & est, quod iam sufficienter notum est. Assume igitur illud, & si uis ad Lunarem, secundum ordinem tibi promissum, exercitatū te redde, & præparato illud cum modis huius magisterij notis. Quorum intentio est, ut puram ex illo substantiam dividas, & partem quidem figas, partem uero ad cерandum omittas; & sic totum magisterium prosequendo, donec compleas tentatā illius fusionem. Quod si se subito fuderit in duris, perfecta est; in mollibus uero contra. Hæc enim medicina sup imperfectorē unūquodq; proiecta, in Lunare perfectū mutat corpus, si quidem præuenient huic medicinæ præparationes notae. Si uero non, diminutum relinquit: sed perficit in altera perfecti

fectionis differentia tantum, quantum ex huius generis medicinæ ordinis administratiōe dependet. Quantum uero ex tertij, nō præueniente administratione aliqua, perficit in proiectione sola. Solaris uero huius secundi ordinis medicina imperfectorum cuiuscq; corporum est eadem materia, & administrationis eodem regimine communicans. In hoc tamen differētiam habet, scilicet in maiore partium per modos proprios digestionis subtiliatione, atq; Sulphuris subtili præparatiōis regimine administrati commixtione, cum materia modo nota additio. Et est regimē scilicet ipsius, purissimi Sulphuris fixio, & solutio eius per modū. Cū hoc enim tingitur medicina, & cū hoc projecta super unumq; dīcō à perfectione diminutorum, complet in cōplemento solaris, quantum ex huius secundi ordinis medicinæ præparatione dependet, administratione præueniente nota & certa ipsius à perfectione diminuti corporis. Et super Lunam quoq; projecta, perficit eam in complemen-
to solari peculioso multum.

De medicina coagulante Argentum uiuum. Cap. LXXXII.

Ecundum igitur præmissorum ordinē restat ex operis complemēto, quod in primis nos determinaturos exhibuimus, ad medicinæ Argenti uiui coagulantis ipsum, narrationem transire. Dicimus igitur, quod ex eiusdem illius elicit materia, scilicet ex noto in capitulis huius ope-

z ris

ris multiplicibus. Et illud ideo, quia cum fugitium sit Argentum uiuū de faci i, absq; inflammatione aliqua, medicina eget, quæ subito ante fugam eius in profun- do illi adhæreat, & illi per minima cōiungatur, & illud inspisset, & sua fixione illud in igne conseruet, quo usq; adueniat illi maioris ignis tollerantia, eius humidita- tem consumentis, & conuertat illud per hoc beneficiū in momento in Solificū & Lunificum uerum, secūdum illud ad quod medicina fuerit præparata. Cum igitur non inueniamus aliquid magis illi conuenire, quam ip sum, quia suæ naturæ est, ideo propter hoc æstimaui- mus cum eo medicinam illius posse compleri, & ingenii sumus formam medicinæ illi per ingenia præstare. Et est scilicet, ut præparetur cum modis suis iam dictis cum diuturnitatis laboris instantia: qua omnis illius subtilis substantia & purissima, alba quidem in Luna, citrina uero intesa in Sole perhibetur perfecte. Et hoc quidem non completur, ut citrinum creet, sine mixtio- ne rei tingentis illud, quæ suæ est naturæ. De hinc uero cum hac purissima Argenti uiui substantia, perficiatur cū huius magisterij operis ingenij, medicina, quæ ma- xime Argento uiuo adhæreat, & fundatur facilime, & il- lud coagulet. Conuertet enim hoc in Solificum & Lu- nificum uerum, cum præparatiōe illius præhabita. Sed ex quibus maxime hæc Argenti uiui substantia elici pos- sit, solet quaeri. Etnos quidem respondentes narramus, quod in quibus est, ex illis elicetur. Est autem tam qui- dem

dem in corporibus, quām & in ipso Argēto uiuo secundum naturam, cum unius sint reperta naturæ. Sed in corporibus difficilius: in uiuo autem argento propinquius, non autem perfectius. Igitur cuiuscunq; generis sit medicina, tam quidem in corporibus, quām in ipsi os Argenti uiui substantia, lapidis preciosi indagatur medicina.

Quomodo medicinis ingressio per artificiam concilietur. Cap: LXXXIII.

 Ed quoniā contingit quandoq; medicinā commisceri, quandoq; uero non, ideo modum permiscendi narrabimus, scilicet qualiter unaquæcq; res in corpus profundissime ingressum acquirat, aut unaquæcq; medicinali nō intrās. Et est modus p dissolutiōne eius qd ingreditur, & per dissolutiōnem eius qd nō ingreditur, & per cōmixtiōnem ambarū solutionum. Facit enim ingressuum esse omne illud cuiusvis generis, qd illi per minima coniungitur. Hoc autē per solutionē completur, & cōpletur p solutionē fusio in rebus non fusilibus: & ideo magis apta sunt ingredi & alterare. Et hēc est causa, quare quasdam res calcinamus, quæ non sunt de natura harū, scilicet ut melius soluantur, & ob hoc soluūtur, ut melius ab eis corpora impressionem suscipiant, & ab eis similiter per hēc præparentur & mundentur. Aut ingressum damus his quæ sua spissitudine ingredi non permit-

z ij tuntur

tuntur, cū multiplici sublimationis reiteratione spiritu
um nō inflammabiliū super illa, Arsenici uidelicet, &
Argēti uiui non fixorū, aut cū multiplici reiteratiōe so-
lutionis eius, qđ ingressum non habet. Est tamen bona
cautela ad ingressum rebus impermīscibilibus dandū,
ut soluatur corpus, de cuius sit intentione per has muta-
ri & alterari, & soluantur res, quarum intentionis sit in-
gredi cum alteratione. Non fiat tamen omnium partiū
solutio, sed quarundam: de hinc illud & non aliud im-
bibatur corpus uice post uicem. Per hoc enim benefici-
um in id solum ingressum habet necessario non autem
in quocunq; alio corpore necessario hoc contingit. Ex
his igitur modorū ingenij, necesse est rem quamlibet
ingressum, quo ex illius naturæ pendet beneficio habe-
re, & alterare cum permixtione inuenta. Per hunc igi-
tur sermonem, decem medicinarum completur nume-
rus, cum suæ traditionis sufficientia.

De medicina tertij ordinis in genere. Cap. LXXXIIII.

Estat igitur nos ad tertij ordinis medicinā
transire. Est aut̄ huius ordinis medicina du-
plex, scilicet Solaris & Lunaris. Et est tamē
in essentia una, & agendi modo similiter: &
ideo unica medicina nūcupat à nostris ueteribus, qđ
scripta perlegimus. Est tamen additamentū citrinantis
coloris, qui à Sulphuris fixi mūdissima perficitur sub-
stantia. Differētia inter hanc & illā, Lunarem scilicet &
Solarem

Solarem, hæc quidē id in se continet, illa uero non. Est tamen hic ordo tertius maioris operis ordo appellatus: & illud ideo, quia maioris sagacitatis industria in illius administratione, & perfectionis præparatiōe est, & labore longiori ad ueritatis complementum indiget. Et ideo non diuerſificatur huius ordinis medicina à secundi ordinis in effentia ullatenus, nisi per subtilissimos præparatio nis gradus in creatione illius, & per diuturniorē laboris instantiam. Et hos gradus omnes narrabimus, cū cōplemento sermonis, & præparationis modum cōplete cū causis suis, & experiētijs manifestis: & modorū gradus administratiōis pluris huius tertij ordinis. Alio etem gradu eget Solaris medicina in pigmē torū p̄paratiōe cōpleta, alio uero Lunaris. Hæc quidē Sulphuris administratiōe tingentis eā: illa uero non.

De medicina Lunari tertij ordinis. Cap. LXXV.

Primo igitur administrationis modum Lunaris medicinæ narremus. Et est, ut accipias lapidem illius notum, & per separationis modum illius purissimā partem diuidas, & seorsum ponas. Dehīc uero eius quæ purissima est partis aliquid figas, & aliquid ex illa relinquas: & cum fixa fuerit, solue quod ex illa solubile fuerit: quod uero nō fuerit solubile ad calcinationē mittas, & abhinc sup idē solutionē reitera, donec iterum quod ex ea solubile est, soluatur omnimode. Sic igitur ordo iste seruetur, quo-

z iij usq;

usq; maior soluatur quantitas. Post hæc uero solutiōes omnes simul commisce, & coagula. Dehinc uero leuiter assando, in ignis temperamento conserua, quo usq; illi maior ad illius exigentiā ignis ministrari possit. Post hoc uero primum solutionis ordinem serua, quo usq; iterato totum soluatur quod ex eo est solubile, & iterato coagula, & iterato in ignis temperamento conserua, quo usq; iterato illi possit ignis maior ad eius pfectiōē administrari. Omnes igit̄ hos ordines preparatiōis super illa quater reitera, & ultimo calcina per modū suum: & sic preciosissimā lapidis terrā sufficienter administrando rexisti. Deinde uero seruatę partis non fixae cū hac terrae parte administratę quantitatę p ingenio rū subtilē coniunge modū per minima. Et sit ingenium hoc intentionis leuationis eius per modū sublimatiōis dictum, quo usq; fixum cum non fixo leuetur totaliter. Quod si non eueniat, addatur illi iterato uicissim non fixae partis quantitas, quo usq; ad eleuationē illius sufficiat. Cum igit̄ eleuata fuerit, reiteretur illius sublimatio, quo usq; per hanc administrationis reiterationem figatur totum. Cum igit̄ totū fixū fuerit, iterato cum nō fixae partis quātitate post quantitatē cōbibe, per ingenii tibi notū, qusq; totū iterato leuetur. Igit̄ iterato figatur, quo usq; fusionem præstet facilem, cū ignitione sua. Hæc enim medicina est, quæ omne à perfectiōe diminutū corpus, omneq; cuiuscunq; argenteū uiuū generis, in Lunare perfectissimū transformat corpus.

De mea

De medicina Solari tertij ordinis. Cap. LXXXVI.

Solaris igitur huius medicinæ preparatiōi, non adurentis fit additamentū Sulphuris, per modum figentē & calcinantē, cum astutiæ industria administrati perfecte, atq; solutionis modum multiplicem, cum reiteratione multa, quo usq; mundum fiat: his quidē administratione perfecta præueniente, quæ per sublimationem perficitur. Et est huius scilicet additamenti modus, per reiterationem partis non fixi lapidis, sublimationis, cum ingenio coniungendi quo usq; eleuetur cū ea, & iterato cum illa figatur ut stet, & quanto huius complementi exuberantiae ordo reiteratur plures, tanto & huius exuberantia medicinæ multiplicatur magis, & illius magis augeatur bonitas, & multiplicatur illius augmentum perfectiōis maxime. Et nos quidem, ne mordeamur ab impījs, complementum narramus totum huius magisterij, sub breui sermone cōpleto & noto. Et est illius intentio, ut per sublimationis modum mundetur perfectissime lapis & illius additamentū: & ab hinc quidem cū ingenio rum modo uolatiū ex eis figatur. Dehinc uero fixum uolatile fiat, & iterato uolatile fixum. Et in hoc ordine completur arcanū preciosissimū, quod est super omne huius mundi scientiarū arcanum, & thesaurus incōparabilis. Et tu quidē exerciteris ad illū, cū laboris instantia maxima, & cū diuturnitate meditationis immensæ.

Cum

Cum illa enim inuenias, & sine illa nō. Et huic quidem medicinæ reiteratio bonitatis administratiōis, cum talis cautelæ industria potest in præparatiōe lapidis euenire, quo usq; argentum uiuū mutet in infinitum Solifi cum uerū & Lunificum, & nō dependet nisi in multiplicatione illius. Iam igit laudetur sublimis naturarum Deus benedictus & gloriosus, qui nobis omnium medicinarū reuelauit seriem, cum illarū experiētia, quam illius instigationis bonitate, & nostri laboris instantia perquisiuimus, & oculis uidimus, & manu tetigimus complementum illius nostro magisterio indagatum. Sed & si quidem hanc palliauimus, non miretur doctrinæ filius. Nō enim illi palliauimus, sed malis & improbis eam tali sermone tradidimus, quem latere insipientem necessario accidit: & eodē ad illius inuentionis perquisitionē prudentes allicio. Filij igitur doctrinæ perquirite, & hoc excellentissimum Dei donum uobis solis seruatum inuenietis. Filij insipiētes nequitiæ & maluole prauitatis, immense ab hac scientia fugite, quoniam est uobis inimica & aduersa, & uos in miseriā paupertatis constituet: qniā uobis penitus hoc Dei donū diuinæ prouidentiæ iudicio est occultū, & denegatū omnino. Perquisitis ergo omnium medicinarū modis, nostri propositi prosequentes initium, ad eas quæ huius magistrij perfectionem notificant, cū probationū causis ab hinc transeundum est.

Tertia

TERTIA ET VLTIMA
PARS HVIVS SECUNDI LIBRI
de probationibus perfectionis.

Divisio dicendorum. Cap. LXXXVII.

Rætermisis igitur manifestis experientijs, de quibus narrationem non facimus, cū omnibus sint notæ & certæ absq; ullius sagacitatis ingenio, ponderis scilicet, & coloris, & extensionis per malleum: artificiorum experientias temus, cum cautela, an sit huius artis administrationis proiectio, complementū cum ueritate adducens, quæ sunt scilicet Cineritiū, Cementū, Ignitio, Fusio, Superuapores acutorū expositio, Adurentis Sulphuris mixtione probatio, Extinctio, Calcinatiōis & reductionis reiterated, & Argēti uiui facilis aut difficilis susceptio. Primum igitur secundū ordinem inchoandū: dehinc uero secundum eundem ad alia, secundum promissionem pfecte curramus cum causis eorum notis.

De Cineritio, quare quædam corpora in eo perdurent, quædam non. Cap. LXXXVIII.

Icamus igitur sermonem de Cineritio, cum suis omnibus causis manifestis, & suæ fixionis modo. Est autem sola Solaris & Lunaris substantia, in cineritij perdurans examinatione. Perquirentes igitur horū corporū perfectorū ueras

A sub-

substantię differentias, & causas similiter cineritij, quare quædam magis, quædam uero minus in huius magisterij examine à perfectione diminutorum perdurent, percunctabimur. Est tamen à nobis sufficienter narratum horum duorum secretum corporū in profundo illorum substatiæ. Et est scilicet, quod illorum prima radix multa fuit Argenti uiui quātitas, & purissima illius essentia, & subtilissima prius, postea uero inspissata, donec cū ignitiōe fusionem suscipiat. Quæcunq; igitur à perfectione diminuta plus terreitatis habent, minus in hoc perdurant examine: quæcunq; uero minus, plus. Quoniam hæc quidem magis adhærent, propter eorū partium subtilitatē, maxime se permiscen tem & unientem. Et similiter quæ maioris tenuitatis sunt corpora, aut econtra quidem, quæ maioris spissitudinis corpora, q; quæ in perfectione consistunt, necesse est de commixto separari omnino, quia non sunt eiusdem fusio nis, & ideo separantur. Et quidem quæ minoris sunt Argenti uiui quantitate participantia, facilius de commixto separantur. Patet igitur, quod cum sit multæ terreitatis Saturnus, paucę Argenti uiui quantitatis, facilisq; tenuitatis liquefactionis, quę maxime perfectioni examinis cineritj sunt opposita, ideo inter cætera corpora minime in cineritj artificio in commixto perdurat, imo cito tissime separatur & cedit. Ideoq; cum inter cætera à perfectione diminuta corpora magis cedat, per hoc magis pprius est huius magisterij examini, & illud ideo,

quia

quia citius cedit, & citius imperfectorum unumquodc^z secum de commixto trahit. Et propter hoc saluatur maior perfecti quantitas ab ignis examinis combustione forti, quia non quiescit spacio temporis longo perfectū in consumptione examinis: & ideo ex eo per Plumbi examen minus comburitur, & facilis depuratur. Quia uero Iouis substantia, pluris Argenti uiui capax extitit, & minore terreitatis quantitate, maiorec^z puritate illius, atc^z subtiliore substantia participans, ideo magis in commixto saluatur quam Saturnus & Venus, quia magis commixto in profundo adhaeret. Et haec est causa, quare multa perfecti deletur quantitas, priusquam ab illo separetur coniunctus. Venus uero fusionem cū ignitione præstat. Sed quia tardior est illius quam perfecti fusio, ideo separatur de commixto: tardius tamen quam Saturnus, propter ignitionem substantiae suæ fusibilis. Quia uero minoris est Argenti uiui quantitatis quam Iupiter, & maioris terreitatis, & substantie spissioris, ideo facilis quam Iupiter de commixto tollitur, quoniam in profundo magis Iupiter quam Venus adhaeret. Mars uero fusionem nō habet, & ideo non permiscetur, qd propter suæ humiditatis priuationem contingit. Sed & si propter ignis uehementiam illū permisceri contingat, quia humiditatem nō habet, Lunæ aut Solis humiditatem combibendo, ei per minima unitur, ideo licet terreitatem multam, & Argenti uiui paucitatem, & fusionis causentiam habeat, non separatur ab eis per artificium leue.

A ij Per

Per hoc igitur artificis dilata^t industria, ad cuiusq^z corporis rectificationem ueram, si recte eius quod scripsimus efficaciam nouerit. Si uero fantastice super illud intellectum contraxerit, nihil ex eo ueritatis cognoscet. Sunt autem duo in huius examine perdurātia perfecti onis corpora, Sol scilicet & Luna, propter bonam compositionem, quæ per bonam mixtionem resultat, & illorum puram substantiam.

Cinericij examen, quomodo sit componendum & exercendum. Cap. LXXXIX.

Arremus igitur modum illius. Et est ut tollatur cinis cribellatus, aut calx, aut puluis ossium animalium combustorum, aut horum omnium commixtio, aut quorundam Dehinc itaq^z cum aqua madefiat, & super illud prematur manus, & fiat stratum firmum & solidum, & in medio stratii fiat rotunda fouea & solida, & super illius fundum spargatur uitri triti quantitas aliqua. Deinde uero exsiccati permittatur, & cum sicca fuerit, ponatur illud de cuius intentione sit tollerare huius examen, in foueam dictam, & super illam carbonum ignis fortis succendantur, & super faciem examinabilis suffletur corporis, donec fundatur. Quo fuso, Saturni partem post partē projiciamus in illud, & super illud suffletur cum flamma fortis ignitionis. Et dum uideris illud agitari, & moueri motu concussionis fortis, non est purum.

Expecta

Expecta igitur, donec totū euaneat plumbum. Quod si euauerit, & non cessat illius motus, non est depuratum. Iterato igitur super illud plumbū projice, & super illius faciem iterato suffla, donec plumbum separetur. Quod si non quieuerit, iterato post plumbi proiectiōnem, sufflationem in illius faciem procura, quousq; qui escat, & uideas illud mundū & clarum in superficie sua. Post hoc uero carbones aperi, & ignem dissipā, & in faciem eius aquam perfunde: hoc enim perfecte examinatum inuenies. Et si quandoq; in sufflatione huius examinis uirum proieceris, melius & perfectius depurabitur: q̄niam sordes tollit, & illas infiscat. Poteſt tamen loco uirtri ſal projici, aut borax, aut alumēn aliquod. Similiter & confici poteſt huius examen cineritij in crucibulo terreo, & in circuitu illius ſufflari, & ſup faciē eius ſimiliter, ut citius conſletur examinandum. His igitur ſufficienter narratis, ad cementi examē tranſeamus cū cauſis suis, & ſuis experientijs manifestis & notis.

De Cemento, quare quædam corpora plus, quædam uero minus illud perferant. Cap. XC.

Iximus autem, quod corpora quædam magis, quædam uero minus, per ignis comburuntur calcinatiōis modum: ut quæ pluris ſunt Sulphuris quantitatēm combustibilis continentia, magis: quæ uero minus, minus. Quia igitur Sol inter cætera corpora minoris eſt Sulphuris quā A iij titatis

tatis: ideo inter cætera omnium mineralium corporum minime per ignis inflammationem comburitur. Luna uero post Solem inter omnia corpora reliqua minus est Sulphuris quantitatis participans, pluris autem q̄z Sol, Igitur minus potest secundum hoc inflammatiōis ignitionem temporis spacio longo tollerare q̄z Sol, & res per consimilem cōburentes naturā. Minus Venus: quia Sole & Luna pluris est Sulphuris, & terreitatis maioris, ideo minus inflammationem ignis tollerat. Iupiter uero minus Venere, plus uero Sole & Luna sulphureitatis & terreitatis participat, & ideo minus per inflammationem Venere comburitur, plus uero Sole & Luna. Saturnus uero plus terreitatis & sulphureitatis per naturam in commixtione seruauit, q̄z nunc dicta corpora: & ideo citius & faciliter omnibus dictis inflammatur corporibus, & per inflammationē cōburitur uelocius, propter hoc, q̄ sulphureitatē maxime habet coniunctam & loue magis fixā. Mars uero nō per se, sed per accidēs non cōburitur. Cum enim cū multæ humiditatis commiscetur corporibus, combibit illam, propter suæ humiditatis carentiam: & ideo coniunctus nō inflammatur, nec comburitur, si nō inflammabilia nec combustibilia sint corpora sibi unita. Si uero combustibilia sint illi commixta corpora, secundum naturam suæ combustionis, necessario evenit Martem comburi & inflammari. Cum igitur ex rebus constituatur inflammabilibus cementum, patet causa illius inuentiōis necessaria: & fuit,

& fuit, ut omnia cōbustibilia adurerentur. Cum igitur unum solum sit corpus incombustibile: solum illud, aut ad illius naturam præparatum, in cemēto soluatur. Durant tamen quædā magis, quædā uero minus in cemento. Quæ uero magis, & quæ minus, nota sunt cum causis dīctis. Durant igitur plus Luna, minus uero Mars, adhuc uero & minus Iupiter, minus uero & adhuc Venus, minime uero Saturnus.

Cementi examen quomodo sit componendum &
exercendum. Caput. XC I.

NArremus igitur Cementi modum. Cunqz cognitu nobis sit maxime necessarius in perfectionis examine, dicimus quod illius compositio est cū inflāmabilibus rebus. Et sunt huius generis res omnes denigrantes, & fugientes, & penetrantes, & comburentes; sicut est uitriolum, sal ammoniacum, & æris flos, & lapis fictilis antiqui cōtriti, & sulphuris minima quantitas, aut nihil, & uirilis urina, cum similibus acutis, & penetrantibus. Incementatur igitur hæc oīa cū urina uirili, & sup corporis illius tabulas tenues ponunt, de cuius iniētiōe sit probationis examinari iudicio. Dehinc uero tabulæ conclusæ in fictili vase extendantur super cratem ferream, ita tamen, quod una ex eis alteram nō tangat, ut libere ignis uirtus ad illas percurrat æqualiter, & sic triduo in igne fortí conseruetur fictile. Cautela tamen adhibetur, ut igniantur tabellæ, sed non

sed non fundantur. Post tertiam autem diem tabellas omni impuritate mundas inuenies, si in perfectione illarum extiterit corpus. Si uero non, corruptas omnino & calcinatione combustas. Quidam tamen ponunt ad inflammationē tabellas, absq; compositionum cimento, & depurantur similiter, si perfectionis sint corpora. Si uero nō, comburuntur omnino. Longiori tamē combustionis spacio in hoc ultimo egent examine, quod sola ignis inflammatione perficitur, q̄b quæ cementi exanimantur iudicio. Sed cum Luna quidem à Solis natura non multa distet differentia, paucō administratiōis modo in iudicio cum illo quiescit: Et necq; separatio corporū sit ab inuicem in his duobus examinis generibus, nisi propter diuersitatem compositiōis substantiarum eorum: quia ex eo resultat fusionis diuersitas, & spissitudo & raritas: quæ quidem separationis sunt causæ, quia propter fortem illorum compositionem non corrumpitur illorū substantia à substātia corporis extranei, cum nō fiat illorum per minima mixtio. Et ideo necesse est, illa de commixto à se inuicem separari, sine corruptiōe totali illorum essentiæ. Quamobrē administratio corporū imperfectorum completa, dignoscitur, cū eiusdem fusionis, & ignitionis, & soliditatis, administrationis reperta sunt ingenio.

De Ignitione.

Caput. XCII.

Restat

Restat igitur ut capitulum de Ignitione tradamus. Dicimus igitur, quoniam corpora maximæ perfectionis cum ignitione determinata, reperta sunt ignem suscipere, ante fusionem illorum. Et ideo dicimus, si alterationē illorū completam adinuenire conamur, necesse est ad fusionē illorum corpora administrata redigere. Et est scilicet, ut priusquam fundantur perfectionis corpora, ignitio nem suscipient cum inflammatione, cœlestini coloris amœnitatis, priusquā perueniat illorū ignitio ad albedinem ignis, quam oculus nequaç possit conspicere. Patet igitur ignitionem illorū perfectam compleri ante fusionem, cū rubore intenso, & non cū albedine, quā non possit conspicere oculus. Si enim priusquā igniantur administrata fundātur corpora, in cōplemento nō sunt. Si uero & igniantur cum labore & ignis expressione forti, non est illorum administratio uera. Et hoc quod dem in mollibus. Idem uero in solo Marte cōtingit colligi. Non enim non ignibilia de facili ignitionem præparationis modo suscipiunt, neç non fusibilia fusionē rectam, quam in perfectis secundum naturam inuenimus. Et si cum ignitione flamمام amœnitate cœlestini coloris non prætendant administrata, non est illorū completa administratio. Et si minuitur aliquid ponderis, coloris, pulchritudinis, ignitionis, & similium ex præparamentī differentiarum bonitatis inuentum a studia, non sicut sufficiens artificis indagatio. Reiterato

B igitur

igitur inquirat, donec inueniat cum modis diuina bona
nitate collatis.

De fusione.

Cap. XCIII.

N fusionis igitur narratione sufficientiam tradamus, secundum quod examen est corporum omnium ad ignitionem illorum certam. Dicimus igitur quod unica est perfectionis fusio cum ignitione, sed non cum cuiusque ignitionis genere, sed cum ignitione in qua non albescit omnino corpus, & cum ignitiōe in qua non fit fuscedo igni ad ueniens, & in qua non subito post ignitionē fundatur, & liquefacat corpus ut fluat. Igitur cum se fuderit corpus ex minima ignis pressione debilis, aut sine ignitiōe, aut cum ignitione fusca, huius præparationis necessē est corpus imperfectionis esse, unumquodque imperfectiorū corporum, in artificio diminuto. Et si post fusionē infrigidari omittatur, & omnino subito in nigredinem illius uertatur ignitio, & ob hoc quidem prius quam durescat, ignitionem perdat, non est in complemento corpus, cuiuscunque generis illud extiterit. Sed iudicari quidē expedit molitiae hoc corpus existere ex imperfectionis corporum generibus. Et si quidem cum ignis laboriosa expressiōe fortis & uiolēti fiat illius ante fusionem ignitio & radio fulgoris inæstimabilis albescens omnino, iam non per fectionis, sed duritiae alteratum est corpus. Et ob hoc quidem si post illius fusionē ab igne tollatur, & subito indu

induretur, ut non fluat, manente illius ignitione fulgida, iam nō Lunaris aut Solaris perfectionis corpus existit, cuiuscunq; generis & præparationis corpus fuerit administratum, sed sub Martis differentiarum natura ponatur. Patet igitur ex iam dictis, triplicem in fusibilius ignitionem ante liquefactionem substantiarum illorum experimento recolligi: Vnam scilicet fuscam, alteram uero rubeam & claram, albissimam uero tertiam, radio fulgētem. Prima quidem est mollium: secunda perfectoru: tertia uero durorum corporum ratiōe & experimento probatur. Sed & qui harū omnium ignitionum desiderat gradum perquirere, omnia fusibilia conflet corpora, & ignis consideret sufficientiam ad fusionis perfectionem cōpletam, & considerando recolligat omnium signorum fusionis gradus differentiam, & sic quidem inueniet: aliter uero non. Et hoc quidem tibi adducatur exemplar in omnibus à nobis determinatis atq; determinandis examinationis maneriebus. Et hæc itaq; de fusione dicta sufficientant.

De expositiōe corporū super uapores acutorū. Cap. XCIII.

Rosequētes igitur sermonis cōplemētū, de corporū expositiōe super acutorū uapores narremus. Dicimus igitur, quod perfectio-
nis uidemus corpora sup acutorū uaporem expolita, acriū uidelicet, ponticorū & acetosorum, simili-
liter omnino aut nihil florere, aut amoenissimum cœle-

Bij stinū

stimum florem emittere. Sed Solem purissimū non florere: Lunam uero, aut Solem non purū, super acutorū uapores exposita, florere compētimus, & cœlestium amoēnissimū, amoēnius Solem & Lunam. Et ob hoc igitur naturam imitantes, & nos similiter in præparatis colorem cœlestiū creemus corporibus, qui per argenti uiui bonitatē perficitur, ut sufficienter à nobis narratum est in præcedentibus nostri sermonis. Quæcunq; igitur præparata corpora super uapores acutorū extirrint, & cœlestiū non creauerint amoēnitatis colorē, nō sunt in præparationis complemento totali. Itaq; est ex corporibus quoddam, quod rubeum fuscum, aut citrinum fuscum uiriditati admixtum colorem in examine ponticorum floret in superficie sua, ut huius generis est Mars. Quoddam uero uiride fuscum in superficie floret, cœlestino admixtum turbido, & huius generis est Venus. Quoddā uero album fuscum, & huius generis Saturnus cōperitur. Quoddā uero album clarū, & huius generis est Iupiter. Quia igitur maxime perfectum corpus, minime floret, aut nihil: & si quid floret, tardissimo temporis floret spacio: Et Iupiter quidem omnium tardissime inter diminuta à perfectionis complemento corpora gummositatem suam floret. Ideo per huius magisterij examen consideramus Iouem, maxime perfectioni approximare in opere maioris ordinis. Per hoc igitur examen perquiri poterit, in quo per tristatū temperamēti genere cōsistat corpus, si recte horū considera-

SUMMAE PERFECTIONIS GEBRI. 199
consideraueris ordinem, quæ narrauimus in hoc capitulo. Sin autem non, tuæ imputa temeritatis insipientiæ.

De Extinctione ignitorum. Caput. XCV.

Nextinctiōis igitur examine narrationem adducamus totalem. Est tamen multiplex illius experientia, in qua cognoscitur utrum in perfectione magisteriū cōsistat. Primum igitur, si ignitum corpus in liquore extinguatur, & Lunare quidem album non fiat, & Solare citrinum fulgidum, sed in alienum mutetur colorem, non est in complemento alteratio magisterij. Vt si quidem in reiteratione suæ ignitionis & extinctionis in aquis salium aut aluminum cuiuscunq; generis administratione creatis, scoriam nigredini affinem in sua superficie prætendere: aut extinctione illius in Sulphuribus, & ab extinctione, ignitionis reiteratione multa, euanuerit: aut nigredine fecunda se in fecerit: aut omnino per mallei compulsionem se confregerit, fallax est operis artificium. Aut si ex Salis ammoniaci, & uiridis aeris, & puerilis urinæ mixtionis cementatione, aut in natura consimilium, & ad ignitionem positum, & post ignitionem & extinctionem sui, ad extensionē similiter Lunare uel Solare ex toto colorem amiserit propriū, aut scoriam creauerit, in corruptione constat corpus adhuc permanere Sophistica. Vnam tamen generaliter tibi tradimus regulam certam, quod tam in dictis q̄ à nobis dicendis examini

Bij bus, si

bus, si quid ex perfectionis differentijs alteratum commutauerit corpus poteris, uidelicet aut coloris, non recte, sed fantastice indagauit artifex opus: quod non peculiosum, sed perditionis est potius.

De adurentis Sulphuris admixtione, Cap. XCVI.

 X sulphuris igitur mixtione, utrum in perfectione consistat magisterium, approbatur similiter, quia experientia nostra inuenimus sulphur corporibus commixtum, quædam magis, quædam uero minus comburere: & quædam à combustionē illius redire: quædā uero non, nostro cōperimus artificio. Et ex hoc itaq; differentia notari potest inter ipsa à perfectione diminuta corpora præparata in complemento sophistico. Igitur cum inter cætera corpora cuiusq; inuenimus generis, Solem minime per Sulphur cōburi. Abhinc uero & postea Iupiter, deinde uero Luna, post hoc Saturnus, & facilius quidē his omnibus Venus: facillime Mars p Sulphuris oleaginitatē cōburit. Ideo per hoc notatur qd magis, quod minus naturæ perfecti approximat. Et ex diuersitate colorum post corporum combustionem perquiri potest, in quo alteratum genere ex suæ naturæ radice corpus consistat: quoniam Sol quidem citriatum intensum, aut rubeū clarū, Luna uero nigrum coelestino admixtum, Iupiter uero nigrum, modica rubedinis tinctura admixtum, Saturnus uero nigrū fuscum, multo rubori & luiditati admixtum

mixtum, Venus uero nigrum, liuiditati admixtū, multa præexistente combustionē Sulphuris, pauca uero præexistente cōbustione nitidissime, & amœnum uio laceum protendit ex Sulphuris commixtione colorem. Mars uero in omni combustionis genere nigerrimum fuscum colorem creat. Ex reductione autem à Sulphuris combustionē notatur similiter diuersitas in corporibus. Quædam uero redeunt, quædam uero ignis expressione à reductione cum sulphure recedunt, aut tota liter, aut eorum quantitas maior: quædam uero in suæ naturæ corpora, quædam uero in aliud q̄b suæ naturæ redeunt à combustionē ad corpus. Redeunt ad proprij naturam corporis, à Sulphuris combustionē Sol & Luna, recedunt autem Jupiter & Saturnus. Jupiter autem aut totaliter, aut secundum sui maiorem partem. Saturnus uero non ex toto recedit, sed quandoq; maior, quandoq; uero minor illius deletur pars. Horum autem contingit diuersitatem existere propter naturam rerum & corporum, & administrationis eorum in operē præparationis differentiam, quia scilicet ex subita ignis expressione de reductione louem deleri continet. Ex successiuā uero & paulatiua, & Saturnum & Iouem saluari. Eorum tamen reductio in alieni corporis potius q̄b proprij naturam uergit. In clarum quidem uidelicet antimoniū Iouis, in fuscum uero Saturni cōuerti reductionem repertum experientia nostra extitit. Venerē uero minui, in ignis reductionis impressione: Martem

Martem uero magis contingit. Sed Veneris quidē est reductio ponderosa, & citrina fusca, & mollis, nigredinem participans, cum sui augmēto ponderis corporis. Ex his igitur perquiri poterit omnium alterorum natura corporum.

De Calcinatione & reductione. Cap. XCII.

De calcinationis igitur & reductionis reiterationis examine dehinc perquirendum. Innuimus igitur, qđ perfectionis reperta sunt corpora in calcinationis & reductionis reiteratione ex bonitatis differentijs, nihil coloris, pōderis, aut quantitatis, de qua curandum sit nimium: aut fulgoris perdere, quantumcunq; reiteretur ad illa operatiōis illarum multiplicitas. Et ideo, si per reiterationem modorum calcinationis & reductionis à calce, ex omni metallorū alteratorū genere, bonitatis differentijs perdāt aliquid, & stimandū putas sophistice perquisitionē artificem indagasse. Quamobrem igitur ad illas exercites, ut eas cognoscas.

De facili susceptione Argenti uiui.

Caput XCIII.

Am igitur uobis patuit ueridice, maximam argenti uiui quantitatē continentia perfectionis existere corpora: & ideo maxime argento uiuo amicari. Quamobrem autumnandum,

dum corpora magis perfectiōi approximare, quæ magis amicabiliter argentum uiuum combibunt. Et huius est signum argenti uiui facilis susceptio à Solari aut Lunari perfectionis corpore. Ob huius igitur rationis causam, si quidem alteratum corpus de facili in sui substantiam Argentū uiuū nō suscipiat, à perfectionis maxime complemento distare necesse est.

Recapitulatio totius artis. Caput. xcix.

 Via pertractauimus huius magisterij causa rum insufficientiae experientias notas, secundum nostri propositi sermonis exigentia. Restat nos ad complementū totius operis diuini peruenire in capitulo uno, & in summam contra here sermonis abbreviati in Capitulis dispersum magisterium. Dicimus igit̄, q̄ totius operis intentiōis summa non est, nisi ut sumatur lapis, in Capitulis notus: deinde uero cū operis instātia assiduetur super illū opus sublimationis primi gradus: & per hoc mundatur à corrupiente impuritate, & est scilicet sublimationis perfectio, ut cum ea subtilietur lapis, donec in ultimam subtilitatis puritatem deueniat, & ultimo uolatilis fiat. Ab hinc uero cū fixionis modis figatur, donec in ignis asperitate quiescat. Et hic secundi præparationis gradus meta consistit. Sed & tertio similiter lapis administratur gradu, qui in ultimo consistit præparationis cōplemento, scilicet ut iam fixum lapidem cum modis sublimati-

C onis

onis uolatilem facias, & uolatilem fixum, & fixum solutum, & solutum iterato uolatilem, & iterato uolatilem fixum, quousque fluet & alteret in complemento Solifico & Lunifico certo. Ex reiteratione igitur præparationis huius gradus tertij in medicina, resultat bonitatis alterationis multiplicatio. Ex diuersitate igitur reiterationis operis super lapidem in gradibus suis resultat multiplicationis bonitatis alterationis diuersitas, ut ex medicinis quædam quidem sui centuplum, quædam uero ducentuplum, quædam trecentuplum, quædam uero miliecuplum, quædam uero infinitum Solificum & uerum perfectionis Lunificum transmutet corpus. Abhinc igitur & ultimo tentetur, utrum in perfectione consistat magisterium.

Quem modum Author in arte tradenda
seruauerit. Cap. c.

Ed ne nos quidem mordeamur ab inuidis, narramus quia non tradidimus scientiam nostram sermonis continuatione, sed eam sparsimus in diuersis capitulis. Et hoc ideo, quia ea tamen probus quia improbus, si continue fuisset tradita, usurpasset indigne. Et eam similiter occultauimus, ubi magis aperte locuti fuimus, non tamen sub ænigmate, sed sub plana sermonis serie artificem allocuti fuimus, & talis sermonis modo eam ascripsimus, quam solius Dei aliossimi, benedicti, sublimis & gloriosi, & nostræ, qui il-

Jam scripsimus, menti recolligi accidet: aut diuinæ gratia bonitatis perfusi, quæ cui uult largitur, & subtrahit. Non desperet igitur doctrinæ filius, quia si illam quæret, eā inueniet: non doctrinæ, sed proprij motus in-dagatione naturæ. Quia qui per suæ industriæ bonitatem quæreret, scientiam inueniet. Qui uero per librorum insecutionem quæsivierit, tardissime ad hanc perueniet artem preciosissimam. Quia nobis solis, artem per nos solos inuestigatam ædidimus, & non alijs, uerissimam tamen & omnino certam. Solum igitur prudentes ad artem allicuimus, & per ingenia à nobis tradita uia in-vestigationis eisdem exposuimus. Non autem eam in-uentam nisi solis nobis scripsimus, sed & inuentiōis mo-dum & modorum ingenia. Per ea igitur quæ tradidimus, exerceat se bonæ mentis artifex, & Dei donum altissimis se adinuenisse lætabitur. Ad artis igitur excelsæ per quisitionem hæc dicta sufficiant.

Libri Secundi summae perfectionis
Gebri, Finis.

C ii Gebri

GEBRI ARA

BIS PHILOSOPHI SO-

LERTISSIMI, RERVM QVE NATV=
ralium peritissimi P̄P̄I XHμd̄as liber, quem in=
scripsit De inuentione ueritatis siue per=
fectionis. Incerto interprete.

De sex proprietatibus rerum, ex quibus medi=
cina elicetur.

Cap. I.

Onsiderauimus in nostris uoluminibus,
ex secretis principiorum naturalium pro=
prietatibus, quin etiam per experientiā no=
stram & inuestigationem inuentionis no=
stræ omnimode certam, quod ea, ex quibus elicitor no
stra medicina, in corporibus transmutandis habeant in
se has qualitatum proprietates. Primo, quod habeant
terram subtilissimam in se, & incombustibile, aptamq;
ad figendum, omnimode fixam cum suo proprio radia=
cali humore. Secundo, humiditatem aēream & igneā
uniformiter illi terræ coniunctam sic: quod si unum fu
erit uolatile, sit & reliquum. Et quod ipsa humiditas sit
super omnes humiditates expectās ignis calorem, usq;
ad sui sufficientis inspissationis terminum completum,
quo ad indigentiā completionis ipsius cū permanentia
inseparabili terræ sibi annexæ, sine euaporatione. Ter=
tio, q̄ humiditatis dispositio naturalis sit talis, qđ per
benefi-

beneficium suæ oleaginitatis in omnibus suarum proprietatum differentijs, terram sibi annexam, conuersiōe utriusq; in alterum homogenice, sic comtemperet unctuose, & unione totali, & uinculo cōiunctionis inseparabilitatis æqualiter, ut post finalis præparationis gradum fusionem bonam præstet. Quarto, quod hæc oleaginitas sit tantæ puritatis essentiæ, & ab omni re combustibili seu urente artificialiter emundata, quod omnia cum quibus per minima coniungitur, non comburatur, sed à combustionē præseruet. Quinto, quod clarā & splendidā habeat tincturā in se, albam uel rubeam, mundam & incombustibilem, stabilem & fixam, quod ignis nequaquam ualeat ipsam permutare, neq; sulphurea adustiua seu acuta corrodētia ipsa corpora corrum pere & defœdare. Sexto, quod totum compositum ineratum cū suo cōplemento finali, sit tātæ subtilitatis, materiae cōtenuitati, qđ post finalē suæ decoctionis terminū, in proiectiōe tenuissimæ maneat fusionis admodū aq; & penetratiōis profundę, usq; ad ultimū rei pmutabilis, cuiuscūq; fixiōis ipsum extiterit in cōplemento, & cū uicinitate sua seu affinitate adh̄creat suo simili naturaliter, cū inseparabili cōsolidatione cōtra imp̄ssionē ignis in ipsa hora, sua spiritualitate corpora in uolitū reducens.

De septem medicinæ proprietatibus. Cap. II.

Is cōsideratis, inuenimus inuestigatione nostra, septē proprietates rerū in nostro lapi-

C iij de ne-

de necessarias & oportunitas, & sunt hæc, oleaginitas, materiæ tenuitas, affinitas, radicalis humiditas, puritatis claritas, terra figēs, & tinctura. Prima uero differentiā proprietas, est ipsa oleaginitas, dans in proiectiōe uniuersalē fusionē, & apertio[n]ē materiæ. Nā primū qd. necessariū est post medicinæ p[re]iectionē, est ipsius medicinæ subita & cōueniēs fusio[n]e, q[uod] cū oleaginitate minerali pficit ac inuiscerat. Secūda est materiæ tenuitas, siue ipsius subtilitas spiritualis, tenuissime fluens, in fusio[n]e ad instar aquæ penetrās in profundū rei alterabilis, q[uod] secūdo post fusionē medicinæ, necessaria est ingressio eius immediate. Tertia est affinitas siue vicinitas inter elixir & rem transmutandā, dans adhærentiā in obuicatione sui similis & retentione, quia tertio post medicinæ ingressio[n]ē immediate adhæretia cōueniens est & necessaria. Quarta est radicalis humiditas, ignea, congelās, & cōsolidans partes retentas cū adhærentiā sui similis, unione omniū partiū cōsimiliū inseparabiliter in æternū. quia quarto, post adhæretiā, oportuna est partiū cōsolidatio cū sua radicali humiditate uiscosa, & necessaria. Quinta est puritatis claritas mūdificatiua, dās splendorē emineniē, in cōbushtiōe existēti, nō adurētis. Nā post cōsolidationē partiū purificatarū relinquit, q[uod] ignis actualis habet cōburere oēs supfluitates extraneas, nō cōsolidatas, quare sequitur purificatio immedia[ta], & est necessaria. Sexta est terra figēs, tēpata, tenuis, subtilis, fixa, incōbusibilis, dās fixionis permanētiā in so-

lutio[n]

lutiōe adhærētis cū eo, stās & perseuerās cōtra ignē, qā
sexta necessaria est immediate fixio, post purificationē
& oportuna Septima est tinctura dans colorē splendi-
dū & perfectū, albū, aut citrinū intensem, & lunificatio-
nē, seu solificationē rerū transmutabiliū, quia septimo
post fixionē necessaria est tinctura splēdida, & ulterius
color tīgēs, seu tīctura colorās materiā cōuertibile in ue-
rū argētū, uel aurū cū oīb⁹ suis differētijs certis & notis.

Diuisio totius libri in quatuor particulas. Cap. III.

Sufficiēter ad artis exigentia disputauimus
cōtra negātes artē, & de principijs naturali-
bus, q̄ sunt de intētione naturæ in metalloꝝ
pcreationibus, & de corporibus, & eorū p-
creationibus, & præparationibus, & ultimo de medici-
nis, & examinationib⁹ eorū trāsmutatorꝝ, utrū in pfe-
tiōe steterit cōplemētū, in Sūma nostra pfecti magiste-
rij. Et ibidē scripsimus modū inuētionis artis nostrę, &
nostrorꝝ ingenia, secūdū ueritatē quā uidimus, & tetigi-
mus. Hic uero nūc de perfectiōis inuētiōe tractabimus,
& declarabimus speciali modo ea quę necessaria sunt in
hoc nostro magisterio, & modū pparatiōis eorū pōde-
te & mēsura, & pbatione certa nō coniecturali. Volu-
mus aut̄ hūc librū nostrum in quatuor particulas diui-
dere. Et primo de medijs mineralibus, & eorum præ-
parationibus tractare sufficienter, ut sint apta in extra-
ctione sp̄ituū, & corpore imperfectiorū. In secunda de
sp̄ituū mundificationib⁹, & pparationib⁹ integris
eorundem

eorundem. In tertia de imperfectiorū præparationibus diuersis secundū exigentiam operis complementi. In quarta de omnibus medicinis specialiter pro quolibet corpore in Solem & Lunam transformando, cū proiectione, pondere, & mensura, secundum necessitatis exigentiam ad operis complementum.

PRIMA PARTICULA

De mediorum Mineralium præparatione. Cap. IIII.

 Al commune dissoluatur in aqua fontis clara, & per filtrum destillatur, & congeletur in vase terreo, uel plumbeo, uel alio metallo. Sal petræ dissoluat in aqua fontis, & per filtrum destillatur, congeletur in vase uitreo usq; ad ipsius fusionem cristallinam. Sal nitri sic præparatur, dissoluatur in aqua fontis clara, & distilletur per filtrum. Sal gemmæ dissoluatur, ut prius, congeletur in terreo vase uitreato. Sal alkali uerum, fit de zoza dissoluta & per filtrum distillata & cocta ad tertiam partem, & descendit sal in paruo tempore ad fundum uasis ad modum cristalli, & est præparatum. Similiter fit Sal alkali apud aliquos. Accipiunt cinerē clauellatam, pondera quinq; & calcis uiuæ unū, & extrahunt totū lxiij. uiuum, & distillant & congelant, hoc reiterat semel, & est præparatum. Sal ammoniacus fit ex quinq; partibus urinæ humanæ, & parte una sudoris eiusdem, & parte una

una Salis cōmunis, & pte semis fuliginis lignorū, his si mul coctis usq; ad cōsummationē humiditatis, sublima Salem ammoniacū uerū & utilem, hunc iterū in sudore dissolute, & cōgela, & sublima à Sale cōmuni semel, & est præparatus. Sal tartari fit de fecibus uini distillati calcinatis, tartaro ex eis dissoluto & cōgelato, & est præparatū. Sal urinæ, fit ex fecibus urinæ distillatæ calci natis, & iterum in aqua sua dissoluitur & congelatur, & est præparatum, & magni iuuamenti. Multi diuersi mode tractant de Saliū præparatiōibus, nos aut̄ inuen tione nostra inuenimus has præparationes Saliū breui ores, subtiliores, & utiliores ad nostrū propositū profe quendū, cum ex omnībus rebus uere calcinatis Sales p solutionem extrahantur, quæ per uiā prælibatā præpa rari tenētur. Sufficiat igitur nos transire cū his magis usitatis. Alumen glaciale uel rochæ, duplēcē habet præparatiōis modū, unū pro corporib; calcinatis ab luendis: aliū pro sp̄iritib; sublimandis. Primo modo sic præparatur: Dissolute ipsum in aqua clara fontis, & destilla per filtrū, & coque ad eius tertīā partē, & pone in parapsidibus uitreatis, & descendit circa latera uas̄is, & in profundo alumen præparatū crystallinū. Secūdus modus est, ut alumen in uase terreo coquatur, quo usq; humiditas euaneat, & inuenies albū spongiosum, & le ue præparatū pro sublimationibus, & alijs diuersis ope rationibus. Alumen plumosum, dissoluitur & cōgelat̄ ut prius, & est præparatū. Nūc de præparationibus

D atramen-

atramentorū inuestigare expedīt, cū multū necessariū
 sit illud, qd per ea colligimus in cincturie & ligamentis
 spirituū, & aliorū quæ ad illud sp̄eciāt. Atramentū ni
 grū dissoluitur in aqua bullente, & per filtrum distil-
 latur, & congelatur, & est aptum. Cuperosa dissoluē-
 da est in aceto distillato, clarificanda per filtrum, & con-
 gelanda, & sic est munda. Vitriolum Romanum a-
 lia præparatione non indiget, nisi quod in aliquibus ca-
 sibus tenet in igne mediocri & rubificat. Amplius est
 certū, quod à corporib⁹ imperfectis extrahuntur den-
 sa nobis necessaria, & sunt adminicula perfectiōis in ca-
 su, quæ indigēt p̄paratione, & primo de Cerussa plumbi.
 Cerussa plumbi diluenda est in aceto distillato,
 purificanda deinceps à grossioribus, & illud quod ut
 lac emanauit, congeLandum in Sole, uel lento igne, &
 est præparatum. De albo hispanico, Stanni, minio,
 eodem modo fit, sunt enim in urina distillata diluēda,
 & admodum Cerussæ præparanda, & sunt præparata.
 Viride æris in aceto distillato, soluatur, & rubificatum
 limpide congeLandum erit lentissimo ignis calore, &
 est præparatū & aptū. Crocus ferri dissoluendus est
 in aceto distillato, & clarificandus, hęc aqua rubicunda
 croci cōgelata, dat tibi Crocū aptū. Æs ustū tritū &
 ablutū cū aceto distillato, per modū quē insinuauimus
 in præparatione Cerussæ, tibi subueniat. Litargiriū
 in aceto distillato solutū, clarifica & congela, quia bene
 præparatum est, quod iterum quemadmodū alia præ-
 notata

notata dissoluere poteris, & eis uti, dissolutis & cōgeltis, & in hoc est īuestigatio, pfunda. Antimoniuū calci natur, dissoluitur, clarificatur, & congelatur, & teritur, est præparatum. Lapis lazuli calcinatur & abluitur tritus, & est purificatus. Lapis Æmathites, ignitur, & extinguitur saepius in felle taurino. Bolus armenus teritur & dissoluitur ut Cerussa, & congelatur.

Cinnabori semel sublimandū est à Sale communi, & sic est præparatum. Tutia calcinatur & soluitur in acetato distillato, & est optime præparata.

SECVNDA PARTICVL A

De spirituum mundificationibus. Cap. v.

 Raclauimus in prima particula, de eis, quæ nobis necessaria uidebātur in īuētione nostra certa, ad spirituum & imperfectorum corporum præparationem sufficienter. Intendimus hic nunc ampliare sermonem de spirituum sublimationibus seu præparationibus cuiuscq; speciei, quo ad nostri magisterij indigentiam completam. Ne discedas ab hac nostræ īuentionis doctrina, quam in meditatione profunda, & in operibus uidimus maxime nobis necessariā, & omnino certam. Hic uero pondera & speciale modum in eorum præparationibus & sublimationibus īuestigamus, cum experientia omnino certa, & primo de Sulphure, & de suo comparī, & sic de alijs per ordinem.

D ij De

De Sulphuris præparatione.

Cap. VI.

 Vulphur uiuū, clarum, & gumosum tere subtilissime, & coque in lixiuio facto de cineribus clauellatis & calce uiua, colligendo superius cōbustibilitatē eius oleagineā extrahendo, quo usq; clarum uidetur: quo facto extrahe, & moue cum baculo, & caute extrahe illud, quod cum lixiuio egressum habuerit, partes grossiores inferius relinquendo. Illud autem extractum, infrigida parum, & impone ei quartam eius de aceto bono, & ecce totum congelabitur ut lac. Lixiuium extrahe clarum quo ad poteris, residiuum ad lentum desicca ignē & serua. De secum amministratione hunc modum serua. Ad libram unam Sulphuris huius præparati, accipe de squamis ferri bene calcinatis rubeis libram unam, Aluminis rochæ bene calcinati libram unam, & Salis communis præparati libram semis. Hoc totum incorpora bene terendo cum aceto, ut sit liquidum, quod coque, mouendo quo usq; totum bene denigratum fuerit, & desicca, tere optime, & pone in aludele cū largo cooperculo, & sit cooperulum alembici cum magna zona & larga, ad eleuationem spirituum conseruandā, sitq; aludel altitudinis pedis unius cum dimidio, ne calor ignis alembici zonam attingat, & sic sublima, ut docuimus in summa perfectionis nostræ. Collige autem quod in zona collectum fuerit densum, quod uero ad latera uasis superius

rius in alembico adhæret lcue & puluerisabile, proïce, quia combustibile & foedum ac defœdās est. Collectū uero, per se pone in phialam, & coque super cineres tam diu donec humiditas combustiua paulatim deleatur, & serua munde, quia perfecte mundificatum est.

De Arsenici præparatione. Caput. VII.

Alus compar Arsenicum, post contritionem buliendum est in aceto, & ibidem tota pinguedo combustibilis extrahēda & desiccan- da. Sume deinde libram unā cupri calcinati, & semis aluminis calcinati, & salis communis præpara- ti tantum ut aluminiis, & tere cum aceto ut sit liquidum, & coque ut in sulphure, & sublima in aludeli sine alem- bico, & sit lōgitudinis unius pedis, collige albū & den- sum clarum, & lucidū, & serua, quia satis est aptum.

De Argenti uiui præparatione. Cap. VIII.

Argentum uiuum sic sublima. Sume de eo li- bram unā, uitrioli rubificati lib. duas, alu- minis rochæ calcinati lib. unam, & salis cō- munis lib. semis, & salis petræ quartam par- tem, & incorporatum sublima, & collige album densum clarū & ponderosum, quod circa uasis spondilia inuen- tū fuerit, & serua ut tibi de alijs scripsimus. Sed si in pri- ma sublimatione inuentū fuerit turbidum uel immu- dum, quod tibi accidere poterit, propter tuam negligē-
D iij tiam

tiam illud cum eisdem fecibus noueris iterum sublimare & serua.

De Marchasitæ præparatione.

Cap. ix.

Archasita trita ponatur in aludel magni fundi ad digitis spissitudinē, & primo Sulphur cū lento igne collige, & cū cessauerit, uigori ignem, renouato cooperculo, & ascēdet qd Argenti uiuū locum obtinet, ut tibi plenarie scripsimus in perfectionis nostræ summa completa.

De Tutiæ præparatione.

Cap. x.

Vtia puluerizata in aludele posita magnæ ignitionis administratione, sublimatur & fit bona. Sal ammonicus sublimat à Sale cōmuni, ut in practica de salibus tibi scripsi mus. Argentū uiuū ita sublimatur rubicundissimum: Recipe librā unā Mercurij, & libras Vītrioli rubificati duas, & librā Salis petræ simul mortificato, & sublima etiā ab alumine rochæ calcinato, & Sale petræ cū eisdē pōderibus. Et est magnū nostræ inuentionis secretū, fēces præmittendū, quin cōsideratio fecū sit notanda in Sulphuris sublimatione & sui cōparis, qd Sulphur sublimatū à calce cupri, magis dealbatur, qz à calce ferri. Et sic inuestigandū est de Arsenico, nam à ferro sublimatur magis rubeū. Possunt etiam sublimari à Vītriolo & alumine calcinato, & cum Sale cōmuni & Sale petræ commis-

VERITATIS SIVE PERFECTIONIS. 217
cōmixtis, & ita sufficienter tradidimus sp̄iritū præparations artificiose non modice.

TERTIA PARTICULA
huius libri, quomodo corpora sint præparanda. Cap. XI.

 Ertiā nostrā particulā ponimus īimperfecto rū corpore præparationem cōpletam, & in uestigamus modū, qualiter præparari debeat ut perficiantur, quo ad cōplemētū pri- mi ordinis uel secundi per se, sine medicina. Secūdo præparationem eorum ad recipiendam medicinam albam, uel rubeam.

De præparatione Saturni. Caput XII.

 Aturnū calcina cū sale cōmuni p̄parato fu- sum, cū spatula ferrea agitando q̄usq; in ci- nerē uertatur, coque per diē naturalē, & sit aliquantulū ignitus, & nō multū, ablue cum aqua dulci cōplete, deinde calcina per triduum, donec intime rubificetur, & si uis ad albū, cū aqua aluminis albi imbibe, & reduc cū oleo tartari, uel eius sale. Si uero ad rubēū, imbibe cū aqua croci ferri, & uiridis cr̄is prædicto, & reduc cū sale tartari ut prius, & hoc itera quo usque sufficiat.

De præparatione Iouis. Caput XIII.

 Ouem calcina ut Saturnum. Et albifica eius calcem, per triduum ut in Saturno, nec erra-

errabis in eis reductiōe, quia difficilis est, nisi fiat in furno illorum qui per cinericiā uel cementa reducunt, & fit ad libitū. Scias tu inuestigator huius operis, quod preparations fecum reductibilium plenarie in hoc libro conscripsimus, cum totus iste liber sit practicus cum inuestigatione certa compilatus. Sed in summa nostra praeferuauimus nobis aliū stilū magis Philosophicū, cum ibidem ut Theoricus, hic uero ut Practicus purus, artem complete inscripsimus. Ut autem artifex errare non possit, subiunge illud, quod reducere quæris, scili-
cet tantum, quantum illud quod prestare habet reduc-
tionem, & calcem diuisam codunare. Sed in tincturis est
alia consideratio. Nam tingens multiplicandum est su-
per tingendum, donec tinctura appareat, quod conside-
rabis in corpore uel medicina; & hoc est unū de secretis
nostris. Postq̄ reduxeris hęc duo plumba, & inuenieris
splendorem & colorem, & omnia alia ad uolitum tuum
forte ignitione carebunt, & ut consequaris intentum,
incipe sic. Dissolute tutiam calcinatam, & stannum cal-
cinatum, & has aquas misce, & cum hac aqua imbibe
calcem stanni, uice post uicem, sic cum induixeris octa-
uam partem tutiæ in totam calcem, reduc in corpus, &
uide si ignitionem habuerit, bene quidem, si uero non,
reitera, donec ignitionē habuerit. Et omnes aquas disso-
lutiua spirituū & corporum ponam in fine libri huius,
& quodlibet eius pro suo genere; nec mireris q̄ disper-
simus huius practicę specialia in diuersis uoluminibus,

cum

cum ab improbis hanc artē fugere conamur . Cum talk uel Mercurio præcipitato, uel utilius cū Luna pura ad hoc deducta calcinando & soluendo peruenimus ad horum duorum corporum, ignitionē & duritiam completā cum splendore inenarrabili. Scias tamē qđ sola speculatio, quæ multū ualeat in Summa nostra, in hac nostra in uentione parū prodest. Sed terere, coquere, assare, inhumare, calcinare, fundere, destruere, cōstruere, corpora emundare, cū his clauibus aperies occultas feraturas arcani nostri, sine quibus ad huiusmodi cōuiuij epulas non uocaberis. Deltrue sine ira, & cōplebis cum lēticia.

De præparatione Martis. Cap. x i i i .

Artem sic præpara: Tere librā unam limaturæ eius, cū libra semis Arsenici sublimati. Imbibe illud cum aqua Salis petræ & alkali, ter reiterando, funde uiolenter, & habebis ferrum album, itera quo usq; sufficienter liquefacat, cum dealbatione peculiosa.

De præparatione Veneris. Cap. x v.

Eneris purgatio duplex est, una quidem ad albū, alia uero ad rubeum. Ad albū purgatur sic. Calcina ipsam solo igne, quemadmodum tradidimus in Summa nostra perfecti onis. Sume ipsam calcinatam, tere libram unam cū uncis quatuor Arsenici sublimati, & imbibe cū aqua litar

E girij

girijs ter uel quater, & reduc cum Sale petræ ac oleo tar-
tari, Et inuenies corpus eius album splendidum pro me-
dicina suscipienda. Est et alia præparatio eius ad ru-
beum. Tere libram unam limaturæ eius cum uncis
quatuor Sulphuris, uel laminas eius cum Sulphure ce-
mentando, & sic calcina & ablue cum Salis aqua & alumini-
nis, & cum reducentibus reduc in corpus mundum, a-
ptum ad tincturam rubeam. Est etiam tertia præpa-
ratio eius. Calcina ipsam solo igne, & tunc dissolue
partem eius, & tanū Tutiae calcinatae dissolue, & cum
dissolutione imbibe quater uel pluries, residuum cal-
cis uel cum sola Tutia dissoluta, sic quod intret Tutia
ultra calcis medium, & sic reduc cum reducentibus, &
habebis corpus mundum & splendidum, & cum paruo
adminiculo ducitur ad statum altiorem, si uerus inqui-
sitor fueris ueritatis. Est et quarta præparatio eius,
ex se ipsa calcinata rubea, solo dico igne, facias uiride in-
tensum, quod flos cupri nuncupatur. Illud autem uiri-
de dissolue cum aceto distillato, & congela, congelatū
cum reducentibus reduc, quod aptum erit ad multa, si
inuestigatio tua non erit negligens, in operibus simili-
bus per nos datis. Hunc uero librum composuiums, ut
sit introductorius Summæ nostræ, uel ea absente sit to-
tius cōclusio finalis, ad cōplementū utriusq; medicinæ.
Nam hic ponimus practicam gradatim, illuc uero theo-
ricam speculationis nostræ, modo magis generali, cum
demonstrationibus manifestis ordinatam.

Quarta

Q V A R T A P A R T I C U L A
huius libri de medicinis. Cap. xvi.

Ecundum ordinem præmissorū practicabimus in hac quarta particula nostra, iterum inuestigationis modum componendi medicinā quamlibet, albam uidelicet & rubeā secundū naturā & proprietatem corporis transmutandi, uel ipsius Mercurij cum omnibus suis pertinentijs occultis & manifestis. Et in secundo uel tertio ordine, nihil sophisticū recipit hic liber noster, cū de ueritatis inuentione intituletur. Quamobrem primo de Elixirīs albīs incipiēmus.

De medicinis albīs pro Ioue & Saturno. Cap. xvii.

Edicina alba pro Ioue præparato. Sume Lunæ purissimæ libram unam, Mercurij uiui libras octo, & amalgama, quo facto, ablue cum aceto distillato & sale communi præparato usq; ad colorē cœlestinū, uel lazurij, quo ab luto, extrahe de Mercurio quantum poteris, exprimendo per pannum spissum, & appone Mercurij sublimati duplum Lunæ, tere sufficenter, & coque in phyalā uitrea cooperta per diem & noctem, extrahe, tere. & iterū coque, frange phalam, & separa illud quod sublimatū est ab inferiori puluere quasi rubeo, & caue de nimio igne, aliàs totum funderetur in massam nigrā, puluerē
E ī pone

pone super porphyriten, & adiunge ei duas partes Ammoniaci præparati, & partem unā Mercurij sublimati, tere trituratione bona, & imbibe cum aqua Salis alkali, uel aqua Salis petræ, si zozam nō inueneris, & pone ad distillandum cū imbibitum fuerit cum lento igne, & extrahe totam aquam, sic ut remaneat sicut pix fusa, redde illi aquam, & sic ter faciendo. Deinde extrahe, & tere super lapidem, & desicca multum, imbibe cum oleo ouorum rectificato uel desiccato, uel cum oleo Salis alkali, uel petræ, uel tartari, donec fundatur cum ingressu, & projice unam partē super quincꝫ Stanni præparati, & est Luna perfecta in secundo ordine, absqꝫ errore.

Item alia medicina super louem. Sume talk calcinatum, & tere cum sale ammoniaco, ana, & sublimater uel quater, & dissolute cum aqua, qua imbibe Lunam calcinatam, ut in prima medicina fecisti, toties donec habet suum pondus, & da ei ingressum cum oleis prædictis, & projice unam partem super decem partes louis præparati, & videbis intentū. Tertia medicina louis fit cum una parte Lunæ dissolutæ in aqua sua, uidelicet stillicidij Cupri & Salis petræ, ut in fine habetur, cui adiunge duas partes talk dissolutæ, uel Tutie calcinate, & dissolutæ recipiendo aquā ter uel quater, cōgela, & incera cū Arsenico sublimato, quo usqꝫ fundatur, & p̄jce unam partē sup octo partes louis præparati. Et si uis has medicinas projicere super Saturnū præparatū ad albū, tūc minue Saturnū in suo triduo, & fac ut in loue.

De

De medicinis Solaribus, pro Ioue & Saturno. Cap. XVIII.

Rima igitur medicina Solaris sic fit: Calcina Solem, amalgamando prius cū Mercurio, uelut in luna, extrahe Mercurium per pannum, tere cū duplo salis cōmuniſ prēparati, pone super lentū ignē, ut recedat Mercurius, extrahe salem cum aqua dulci, & desicca, & sublima ab eo tantū salis ammoniaci, reddendo sibi quater, tunc dissolue in aqua uitreoli, & petræ, & iameni, ut in fine libri huius habetur. Solue crocum à ferro extractum per calcinationem, uel cuprum calcinatum rubeū. Iunge has aquas ana, extrahe aquā per distillationem, & redde sibi quater. Ultimo desicca, & imbibe cū oleo tartari rectificato, ut in fine libri huius, quo usq; fluat ut cera, & tingit quatuor partes obrise. Secunda fit in sole soluto, ut in prima, & uiridi facto de cupro, calcinato & dissoluto, ana, mixtis & inceratis, distillando & reiterando, & in fine incera cum sulphure præparato, quo usq; fundatur ut cera, & tingit octo partes Saturni splēdide.

Tertia fit ex auro soluto, & sulphure soluto, & uiridi dissoluto, mixtis & præparatis ut in secunda, & in fine inceratis cū oleo capillorū præparato, uel ouore. quia una est uia, & cadit una pars super decem Saturni. Pos sunt etiam hæ medicinæ projici super Iouē præparatū in rubeū, & erit ita splēdidissima perseverans materia, ut opus finissimū, secundum eius gradū. Nam hæ me-

E ij dici-

dicinæ alterant in secundo ordine, ut retulimus.

De medicinis albis pro Venere, & Marte.

Caput xix.

SRANSEAMUS nunc ad Veneris medicinas, & Martis, & primo de medicinis horæ ad albū Sume argēti, ut supra calcinati, partē unā, tē re cum duabus partibus arsenici præparati, & una pte Mercurij p̄cipitati, & imbibe cū aqua salis petræ, litargirij, ammoniaci, ana, quuscq; pōdus suū biberit, desicca & incera cū oleo albo, ut in alijs, quuscq; fluat, & cadit una pars super quatuor Veneris, uel Martis præparatorum. Secunda medicina fit ex Luna calcinata, & tantum Iouis calcinati & soluti, misce, desicca, & incera, cum duplo horum arsenici sublimati, quo usq; fundatur. Tertia fit ex Luna calcinata, ut supra, arsenici & sulphuris sublimatis & tritis, cū tantum salis ammoniaci, quod sublima ter ab eis, & projice unam partem super sex horum duorum corporum præparatorum.

De medicinis rubeis, pro Venere & Marte.

Caput xx.

SOLARIS uero medicina fit, ut sumas thutiæ libram unam, calcina & dissolue in aqua uitrioli & petræ, tū cum ea aqua imbibe calcē Solis, ut bibat cius duplum, distilla, recipiendo aquam, & hoc quater reddendo. Ultimo incera cum

cū oleo capillorum, uel felle taurino, & uiridis æris præparato, & erit exceilens, purum, & laudabile. Tu autem porrige manum ad nostra dicta, aliter inuanum stu-
des, & recipe in corde, in nostris uoluminibus inten-
tionem nostram, & uidebis nos uerum inuestigasse.

De Medicina tertij ordinis ad album.

Caput XXI.

 Inc uero ad tertij ordinis gradum ascen-
demus, Et primo de Medicina Lunari, tam
pro corporibus imperfectis perficiendis,
quam pro ipso Mercurio in ueram Lunam
coagulando. Primo dissolute Lunam calcinatam in
aqua dissolutiuā ut prius, quo factō, coque eam in phi-
ala cum longo collo, non obturato ore per diem solum,
usquequo consumetur ad eius tertiam partem aquæ,
quo peracto, pone in loco frigido, & deuenient lapilli
ad modum cristalli fusibiles, & hoc est argentum redu-
ctum ad Mercurium nostrum fixum & fusibilem, de
quo recipe uncias quatuor, de arsenico albo præpara-
to uncias sex, & de sulphure præparato uncias duas, &
misce simul bene terendo cum eo salis petræ, uel am-
moniaci, & pone in phyala cum longo collo per septi-
manam, & indurabitur ut pix, extrahe, & iterum incera
ut prius coquēdo per quatuor dies, & iterū incera tertia
uice, & inuenies illud oleū fusum infra triduū, & cū infri-
gidatum fuerit frange, & extrahe, & inuenies laminam
fixam

fixam, fluentem ut cera, & est primus gradus. Iterū appone tantum ut prius de noua materia, & iunge cum isto fermento, & fac ut prius, & sic tertio, & quarto. Et inuenies medicinam cuius bonitas est magna & excellens, cadit enim super decem cuiuslibet corporis, uel ipsius Mercurij in lunam ueram. Hunc autem lapidem custodi, & ratiocinare per modum à nobis traditum in summa nostra, & peruenies ad altiora. Nec enim pro posuimus, cuncta in uno solo monstrare uolumine, cū liber librum exponat & declaret.

De medicina Solari tertij ordinis. Cap. XXII.

Edicina uero Solaris fit ex Sole dissoluto, & præparato ad modum Lunæ, cui apponere sulphuris soluti partes tres, arsenici partem unam, ut in fine habetur, per omnia faciendo ut in Lunari capitulo, & erit medicina tingens omne corpus, & ipsum Mercurium in uerum solem, uel amplius, secundum modum iam tibi traditum. Lege & perlege Summam perfectionis nostram, & inuenies modum regiminis tibi ordinatum, ut in infinitum tinges, si ingenium acutum possideas, nec discurre hinc inde in diuersis philosophorę dictis ambiguis. Nam oēs ad unam tendunt perfectionem, tibi à nobis sufficienter traditam. Experiri poteris, si tantum ualeas, si autem, recede, quia damnum incurres & inanitionem.

De aquis

De aquis solutiuis, & oleis inceratiuis. Cap. XXXIII.

 Ili doctrinæ perquire experimenta, nec de-
 sine, quia fructū in eis inuenies millecuplū,
 quia tibi soli hunc librū scripsi, quem com-
 plere uolo cum aliquibus aquis & oleis, in
 nostro magisterio multum necessarijs, cum hjs sigillabi-
 mus librum nostrum de perfectionis inuentione. Et
 primo cum aqua nostra dissolutua, de qua mentionem
 fecimus in Summa nostra, cū loquuti fuimus de Disso-
 lutione cum aquarum acumine. Primo sume libram
 unā de Vitriolo, de Cupro, & libram semis Salis pe-
 træ, & unam quartam aluminis lameni, extrahe aquam
 cum rubigine alembici. nam dissolutua est multum,
 & utere ea in capitulis prælibatis: fit autem multo acuti-
 or, si cum ea dissolueris quartam Salis ammoniaci, quia
 soluit Solem, Sulphur & Argentum. Aqua alia phi-
 losophica nostra inceratiua. Sume oleum distillatū
 ab ouorē albuminibus, tere cum medietate Salis petræ,
 & Ammoniaci, ana, & fit optime, uel cum Sale alkali mi-
 sce, et distilla ut prius, & in quantum hoc plus reiteraue-
 ris, tanto melius incerat: aut cum oleo tartarino, coniun-
 ge oleum prædictum, & distilla oleum inceratiuum al-
 bum. Oleum inceratiuum rubeum. Sume oleum
 uitellorum, seu capillorum humanorum, cui adiunge
 tantum Salis ammoniaci, & iterum distilla, & hoc ter,
 & erit oleum rubicundissimum inceratiuum. Oleum

F uiridis

uiridis æris fit, cū uiride æris dissoluitur in aqua salis Ammoniaci, & cum illo congelato, admisce oleum uitellorum, & distilla, & hoc ter renouādo, & habebis oleum uiridis æris ad incerandum aptum & utile.

Oleum fellis fit, extrahendo à felle oleum, ut à capillis humanis, per omnia faciendo ut in alijs. Et non dico, quod ista dent humiditatem radicalem mineralem, ut probauimus in Sulphure & Arsenico, sed saluant tinturam à combustionē, donec ingrediatur, & postea fuginunt in expressione ignis, ut à nobis alibi narratū est. Quicunqz artifex secundum dicta nostra, in hoc libro nostro tradita, perfecte & studiose fuerit operatus, inueniet post complementum operis sui, nos uerum inuentio gasse, & in hoc liber noster terminatur, qui de inuentione ueritatis seu perfectionis intitulatur..

Finis.

GE B R I A R A'

BIS PHILOSOPHI SO-

LERTISSIMI, RERVM QVE NATV=

ralium peritissimi Liber Fornacum ad exer-

cendam xpudar pertinentium. Interpretate

Rodogero Hispalensi.

Præfatio, diuidens librum in tres partes. Cap. 1.

Onsiderauimus consideratione nō fan-
taстica, nos totā artem tradidisse in uo-
luminibus nostris. Sed ne ob inuidiam
mordiamur, hunc librum Fornacū præ-
scripsimus, in quo tractabimus practicā
manualem, tam in spirituum quām cor-
porum præparationibus, ut artifices leuius contingere
ualeant ad operis complementum. Cum ergo ultima
consideratio in rerum cognitione magis propinquā-
rum cōsistat, & in modo operandi, & res à rebus regi-
mine ignis extrahi possunt. Et cū ad hāc rem peruenire
non possumus nisi separando superflua à cōtento desis-
derato, scilicet sulphuris combustibilitates & territates
corpus qđlibet infœdātes. Hinc est qđ primo singulos
operandi modos tractabimus, utpote qualis furnus cū
suis instrumentis speclat ad quamlibet rem præparan-
dam, usq; ad operis complementum cū regimine ignis
illi appropriato; & qualia uasa pertincent ad propositiū,

F ij ut

ut artifex perficere possit suam operationem. Secundo , quæ res præparandæ sunt, ut ex simplicibus seu commixtis uerum Solem uel Lunam generare ualeat cum splendore. Tertio narrabimus illa quæ perfici possunt cum alteratiuis, & quæ naturaliter alterantur cum complemento totali, Et modum permiscendi cum proportione d:bita, & cum medicinis longo tempore ad hæc præparatis. In fine autem pertractabimus recapitulationem omnium experimentorum nostrorum, cum quibus peruenimus ad noticiam ueritatis huius.

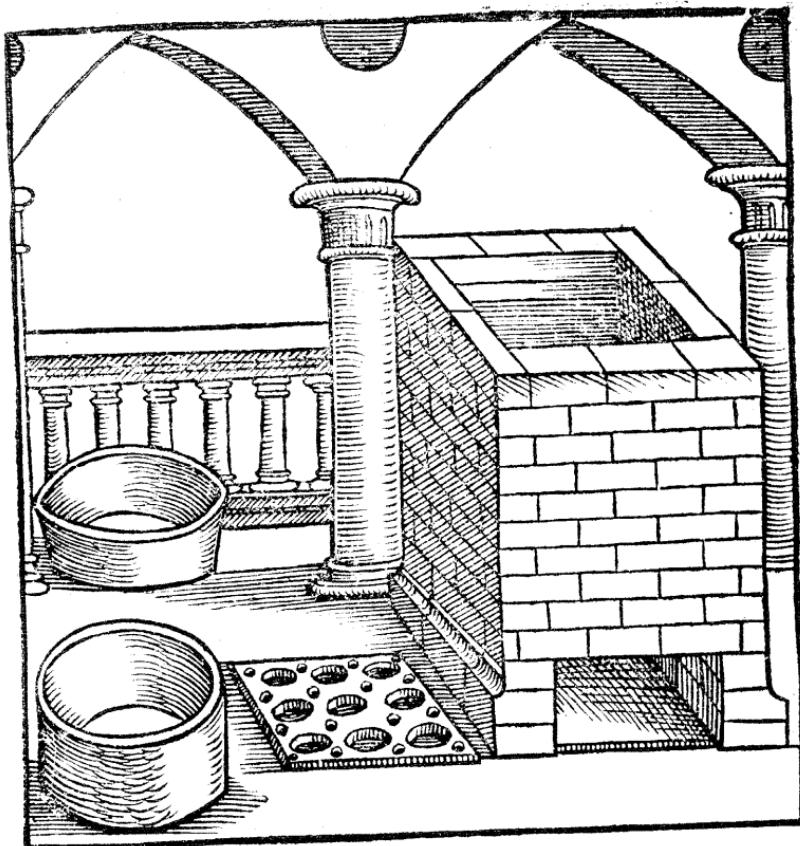
PRIMA PARS HVIVS libri de modis operandi.

De furno calcinatorio. Cap. II.

 lat furnus calcinatorius quadratus in lōgitudine quatuor pedū, in latitudine triū pedū, & sit spissitudo parietū dimidij pedis in hūc modum. Ponātur ergo Luna, Venus, Mars, uel aliæ res calcinandæ in patellis terreis de fortissimo luto, de quo crusibula fiunt, ut possint in ignis aspitate stare, usq; ad calcinandi totalem combustionē. Calcinatio thesaurus rei est, nec te deat calcinationis. Studeas autem in nostris uoluminibus quæ diximus. Per calcinationem mundificantur corpora imperfecta, & per reductionē calcinati in solidam massam. Et tunc proieciantur medicina nostra super ea, & gaude,

De

Furnus
Calcina-
torius.

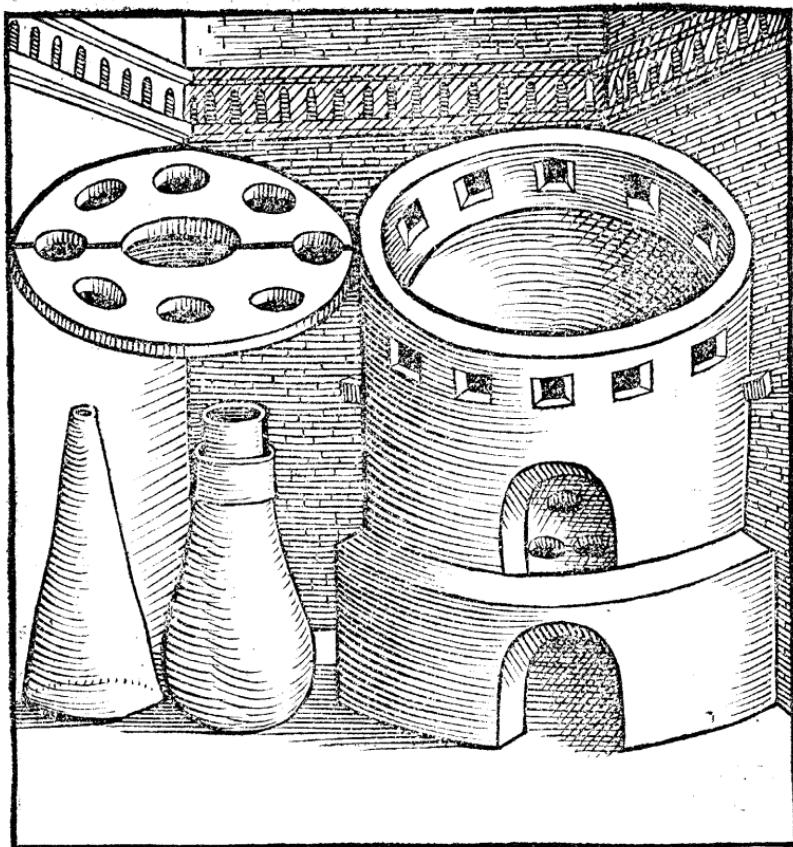
De furno sublimatorio. Caput III.

Iat furnus sublimatorius, uidelicet per mo-
dum in Summa nostra de spirituum subli-
matione prius traditum complete secun-
dum hanc formam.

F in In subli-

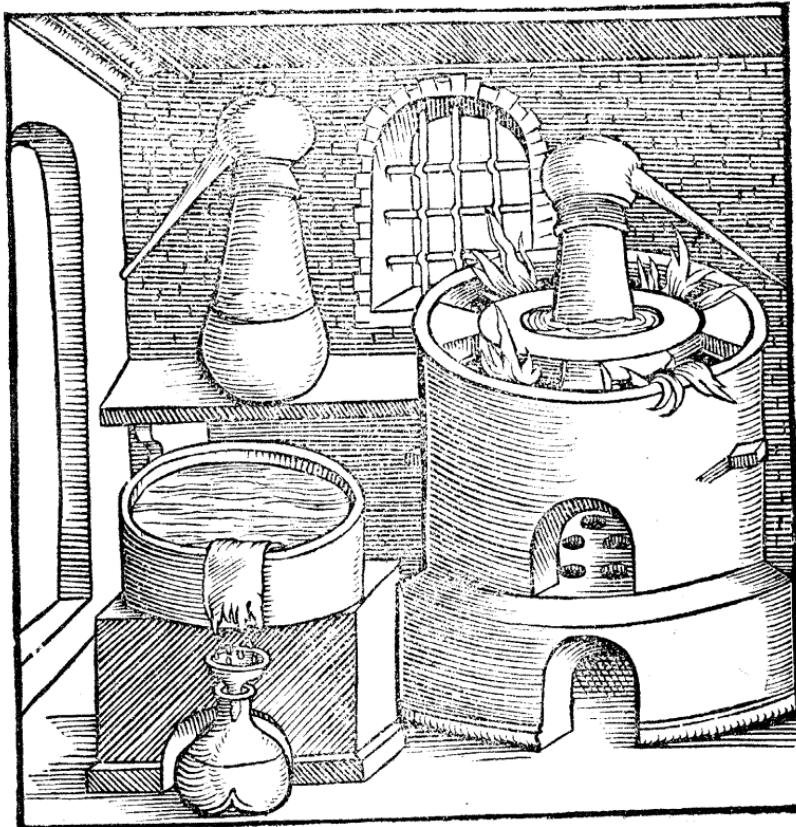
Furnus
Subli-
matori-
us.

In sublimatione sulphuris debes cooperculum sublimatorij fas-
cere cum magno libero cōcauo cannali interius ad modū alem-
bici sine naso . Nam aliter descenderet totum sublimatum ad
fundum uasis præ nimio calore . Nam in fine sublimationis
non ascēdit sulphur, nisi cum expressione, usq; ad ignitionem
aludelis, & nisi sublimatum in cannali retineretur superius cū
leuiter fundatur, d̄ scēderet iterum per uasis latera, usq; ad fun-
dum, & sic nihil inueniretur sublimatum, ut nouū est expertis .

De furno distillatorio. Caput IIII.

Furnus distillatorius est idem cum furno sublimatorio, sit autem uas distillatoriū ad modū istius figure.

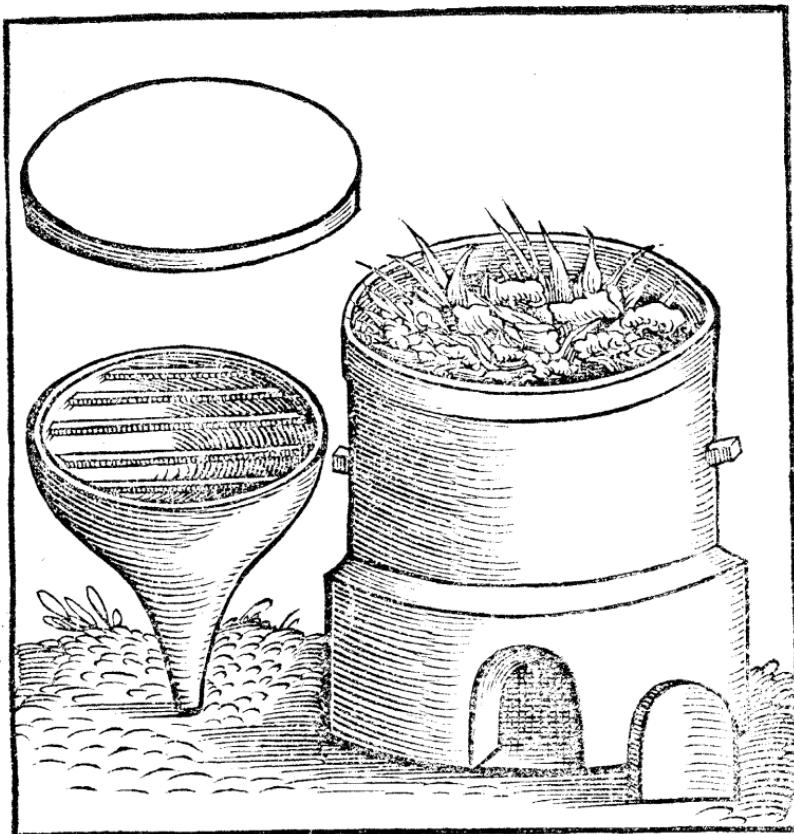

Ignis autē administrandus est secundū exigentia rei distillādæ. Modū autē sufficienter descripsimus distillatoriū tam mineraliū aluminum, quam uegetabiliū, in Summa nostra perfectionis.

De

De furno descensorio. Caput V.

FVRNUS autem descensorius fit in hunc modum.

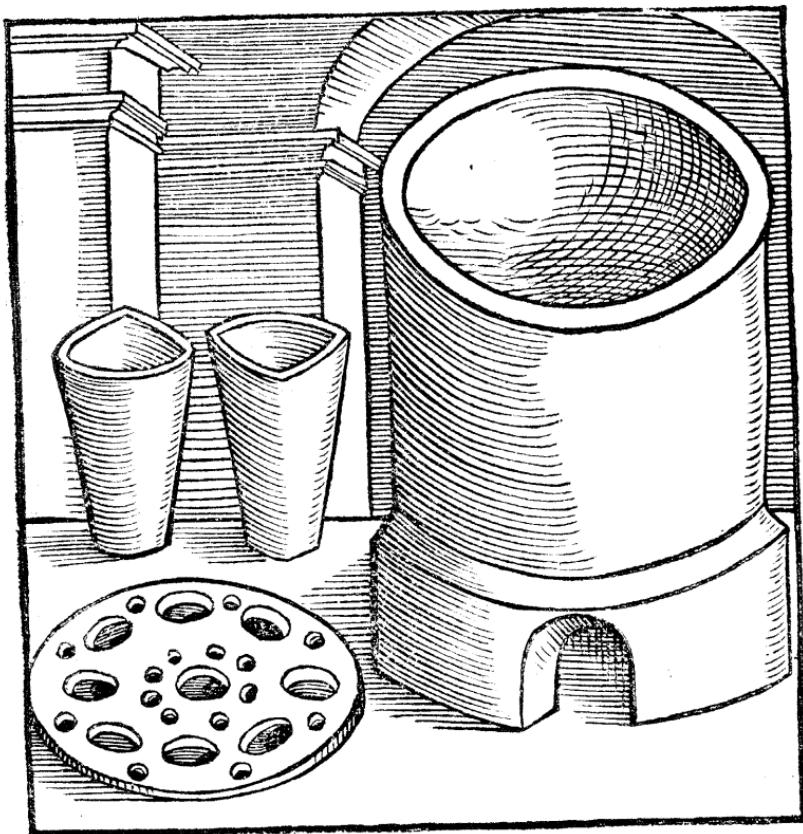

Et est apd' nos inter fusores cineritiorū, & cementorū, mirabilis usitat'. Reducunt aut̄ oīa corpora calcinata, cōbussta, soluta, & coagulata p̄ hūc furnū ī solidā massam. Imò cineritia & cemēta, & testæ seu crusibula, in quib⁹ s̄æpius fusum est argentū ad recuperationē illius metali imbibiti.

De

De furno fusorio. Cap. vi.

Vrnus fusorius, in quo omnia corpora leui
ter funduntur per se, & est furnus iste multū
usitatus inter fusores monetarios, nec nō &
aurichalcū in his furnis fundit, & tingit cum
Tutia uel Calamina, ut notum est expertis, & sic fit.

G

De

De furno solutorio. Cap. VII.

Vrnus dissolutorius fit cū cacabo aquæ ple
no cū instrumentis ferreis, in quibus artifici
ose tenentur alia instrumenta, ne cadant, in
quibus fit omnis dissolutio, & hæc est for
ma furni & uasorum, ut sequitur.

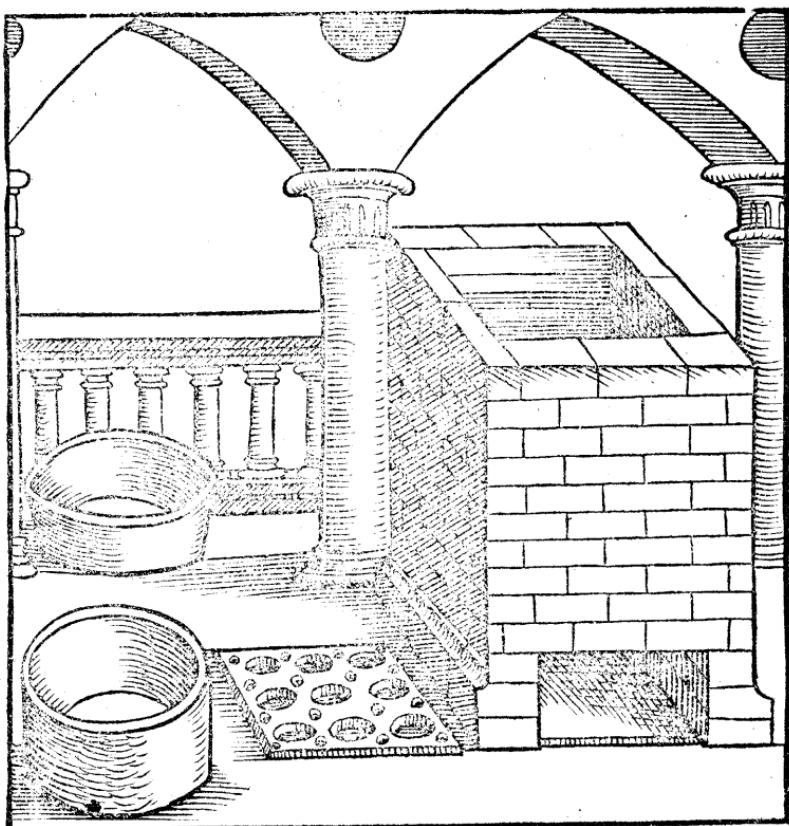

De

De furno fixatori uel Athannor. Cap. VIII.

Iat furnus fixatorius ad modum furnū calcinationis, & sit patella profunda terrea p[er]ple na cineribus cribellatis. Sit autem uas cum materia fixanda bene sigillaum in me dio cinerum situata , sic quod spissitudo cinerum subtus & superius & in circuitu sit ad spissitu-

G ij dñcm

dinem quatuor digitorum, uel secundum illud, quod fixare desideras, Quia maior ignis requiritur in uno & in alio fixando per hunc furnū, & per hanc uiam peruererūt antiqui philosophi ad opus magisterij, qd notū est uere philosophantibus, quod per nos est satis monstratum sufficienter in libris nostris, illis qui fuerūt ueritatis inuestigatores. Et hæc sup̄ est figura Athannor. Qui uero in huiusmodi potest magis ingeniari, non ex cuset se ab hoc, per nostram traditionem.

SECUNDA PARS DE REBUS PRAEPARANDIS.

De præparationib⁹ spirituum mediorum mine
ralium & aluminum, Cap. IX.

N hoc capitulo dicam præparationes spirituum, & primo Mercurij. Si autem perfete desideras eum sublimare, ad libram eius pone salis communis libras duas et semis, & salis petræ libram semis, mortifica totum, simul terendo cum aceto, quoisque non appareat in eo de uiuo aliquid, & sublima ut scis, quia utile. Sublimatur autem Mercurius rubeus, scilicet libra una eius, ab una libra salis petræ, & libra una uitrioli, cum quibus optime teritur, & sublimatur rubeus & splendidus. Sublimatur autem Arsenicum, scilicet libra una, à libra una limatur Veneris, & salis communis libra semis, aluminum calcinati quarta libræ unius. Mortificantur cum

cum aceto super ignem mouendo, quousq; totum deni gretur, & iterum imbibe, desicca mouendo, & hoc ter. Sublima azymum, & utile. Sulphur autem decoctū in lixiuio et exsiccatum sublimatur cū eisdem fecibus, sicut arsenicum, excepto, quod loco limaturæ Veneris ponitur limatura Martis, uel batitura squamæ eius, in uase prædicto. Sal autem amoniacum à sale cōmuni sulimatur, æquis pōderibus impositis. Tertia uero, & Marchasita, atq; corpora imperfecta sublimantur, ut narratum est in Summa nostræ perfectionis. Sales uero & alumina præparantur, & bauratia, & uitriola, ut in libro nostræ inuestigationis sufficierter scripsimus.

Decalcinatione Iouis. Caput X.

Vpiter specialiter calcinatur sic: Sit testa magna super furnum situata, & stanno imposito, cum tantundem salis communis preparati, & aluminis roche calcinati. Mouetas semper cum spatula ferrea perforata, quousq; totum fuerit incineratum. Cibra & pone in igne, & sit semper ignitum, quousq; optime dealbetur, & serua.

Decalcinatione Saturni. Caput. XI.

Atumnus eodem modo calcinatur ut Iupiter, sed calx eius rubificatur ut miniū, quod serua.

G ij Decal-

De calcinatione Veneris. Caput XII.

Enus sic calcinatur: Ponitur in furno calcinationis p̄dicto, uel in sua limatura, uel per se, uel cū arsenico puluerisato, uel cū sulphure, inungēdo cum oleo cōmuni, Et sic calcinat̄ per tres uel quatuor dies igne fortissimo. Calcinat̄ percute, ut cadat à tabulis, residuum calcina, calcinatum & tritū recalcina, quo usq; optime rubificetur, & serua.

De Calcinatione Martis. Caput XIII.

Ars qđem calcinatur per eius limaturam in p̄dicto furno, quo usq; optime rubificatus fuerit, ut puluis impalpabilis sine tactu. Et dicitur crocus Martis.

De calcinatione mediorū mineraliū. Caput XIV.

Mnia atramenta, sales, alumina, & Thutiæ genera cū tartaro, & alijs diuersis calcinant̄ in furno dicto Calcinatorio, cum igne mediocri, uel forti, secundū exigentiā rei calcinandæ, ut patet in libro De inuestigatione perfecti magisterij, sed omnia corpora calcinantur ut in testamento nostro.

De ablutionib⁹ calciū, corporū cōbustorū. Cap. xv.

Blutio omniū corporū cōbustor̄ & calcinat̄ or̄ sic fit; Habeas primo uas terreū uitreatum

tū, magnū, impletū aqua dulci calida. Cū qua ablue calce quamcūq; corporis calcinati, fricando sēpius, ut totū sal & alumē dissoluat, tūc cū residentiam fecerit, euacua aquam caute, ne aliqd de corpore exeat lotionē. Calcinatū iterū impone in aquā calidam, & reitera ut prius, quousq; bene & perfecte ablutum fuerit, & serua.

De incerationibus calcīū ablutorū . Caput xvi.

 Ncerationes Calcīū ablutorū fiunt sic: Calcem ablutam desicca, post dissolute in acetū distillati librīs duabus, salis communis, aluminis glaciei, salis gemmæ, ana, uncias duas, & quatuor libras calcis ablutæ prædictæ, desiccatae imbibe, quousq; totam imbiberit aquam prædictam, desicca, & serua .

De reductione Calcīū in solidā massam . Caput xvii.

 Eductio illius calcis ablutę & inceratę sic fit: Calcem inceratā ablue cum urina distillata, quousq; extraxeris sales, & alumina cum spurcitia corporis calcinati, qua desiccata, ipsam imbibe cum oleo tartari, in quo dissolute ad libram unam olei, uncias duas salis Amoniaci, & unciam unā salis petræ . Sint autē calcis libræ quatuor, & talis imbibitio fiat pūices desiccādo & imbibendo, & desicca, & descēde in descēsorio magno, & reduc ī solidā

Iidam massam, corpus purgatum, à sulphureitate combustibili, uirtute ignis calcinantis, Et à terrestreitate fœtida, uirtute salium, quæ in reductione secum retinent terræ feculentiam, corpore purificato ab immundicis accidentalibus, quæ ei superuenerunt in minera sua. Quod autem in radice suæ generationis ei innatum fuerait spurciæ, palliari poterit cum medicina, cuius major pars argenti uiui substantiam in se cōtineat, ut à nobis monstratum est sæpius, in summa nostra, ad artis exigentiam.

De solutionibus corporum præparatorum, & de eorum coniunctionibus certis, cum proportione certa, ut meliora appareant cum fulgore, post eorum reductiones. Caput XVIII.

Vm dupliciter corpora ad perfectionem reducantur, aut per præparationis modum, & commixtione perfectorum cum imperfctis, aut per medicinam ad hoc præparatā. Hic vero narrabimus, quare perfectum imperfectum perficit. Et etiam imperfectum ad perfectū reducitur cum præparationibus à nobis generaliter demonstratis. Et has præparationes in hoc capitulo specialius tractare proponimus sufficienter. In primis narramus, quod corpus, ut prædictum est, mundatum per calcinationis & reductionis modum, uel limari oportet, uel in granulas diuidi, ut notum est. Quoniam post fusionē prœjci-

projicitur super tabulam minute perforatam super aquam frigidam, dictam aquam fortiter mouendo. Et iste est modus noster. Hanc granulaturam dissolue in aqua dissolutua nostra, quæ sit ex sale petræ & uitriolo, quantum eius medium, uel limaturam eius dissolue in aquam limpidam, Appone fermenti præparati tertiam eius partem, Extrahe aquam & redde, & hoc septies. Et postquam reductum est in corpus affina per suum examen, & gaudebis de hoc quod generasti. Et quia pertractauimus de corporum imperfectorum administratione perfecta, nunc speciales regulas de quo liber corpore dabimus, ueriores & certas. Primo de loue incipientes dicimus. Postquam præparaueris Iouem & reduxeris eum, dissolue illum in aquarum acumine, quo dissoluto, ut prædiximus, ad eius nouem partes, adiunge de talk calcinato & soluto partem unā, aquas claras commiscendo. Hoc autem rectifica, aquam per alembicum septies, extrahendo & reddendo. Et cum ultimo rectificatum fuerit, da ei de aqua salis petræ imbibendo & desiccando, & reduc in corpus mundum, ignitionem & cineritium expectans. Si enim Argentum uiuum præcipitatum & dissolutum, cū Luna dissoluta coniunxeris, & loui dissoluto, ut diximus, apposueris, inuenies post reductionem corpus nobilie pertractatum, sub proportione prænominata.

Saturni autem regimen, compleetur eo præparato & dissoluto, cum tertia eius fermenti rubei dissoluti,

H quibus

quibus ut prius præparatis, corpus quidem pulchrum te inuenisse lætaberis. Veneris quidem regimē specialius pertractantes, narrauimus qd' eā præparatā & dissolutam rectificabis septies uel pluries, aquā ab ea distillando & reddēdo. Qua coagulata, fac inde uiride nobilissimum, cum sale ammoniaco in aceto distillato. Illud aut uiride in uase Martis rubifica & dissolute iterū, cui adiūge Lunæ p̄paratæ & dissolutæ tertiam partē eius, fermenti aquā post extrahendo & reddendo septies, hoc autē reduc in corpus, & gaudebis. Martis aut re gimen est, ut Veneris, sed propter eius maximam fœditatem nihil boni in eo expectabis. Lunæ uero regimen est, quod eam dissoluas & coagules septies, uel ad minus quater. Et ad eam dissolutam, adiunge aquas fixas rubificantes, quas narrauimus, & inuenies corpus apium solare, quia cum Sole conuenit, & remanet cum eo quiete. Et si tuum adjutorium Venus optime purgata & dissoluta, cum ab ea extrahatur sulphur mundissimum, tinctus & fixum. Et dico tibi quod Mercurius purificatus & fixus, habet palliare fœditatem corporū imperfectorum. Fixum uero Sulphur extractū à corporibus purum, colorare cum splendore. Et ex hoc magnū secretum tibi elicias, quod ipse Mercurius atq; Sulphur extrahi possunt, iam à perfectis quam imperfectoris corporibus debite præparatis. Sunt enim ad hoc ad minicula, spiritus purificati & media mineralia, ut opus ad perfectionem educatur congrue, necnon & peculiōse multum.

Tertia

TERTIA PARS DE COR-

poribus perficiendis & medicinis alteratiis.

De modo perficiendi tertij ordinis, Cap. xix.

Vm autem sufficienter pertractauimus omnes modos imperfectorum corporum carentes in secundo ordine, nunc ad tertij ordinis metas est transeundum. Quæ autem sunt medicinæ, & quales secundi & tertij ordinis, sufficienter demonstratum est in libro nostro perfecti magisterij, ubi demonstravimus demonstratione competenti & uera, lapidem nostrum de Argenti uiui substantia esse procreandum, & hoc sufficienter ut theoricus speculatius. Hic uero practicam manifeste resera biunus enodatam, & est, ut studeas Lunam uel Solem resoluere in aquam suam sicciam, quam uulgus Mercuriu uocat. Et hoc, ut duodenaria proportio contineat partem solam corporis perfecti. Nam si cum igne lento, hæc bene rexeris, inuenies per quadraginta dies corpus illud in meram aquā conuersum. Signumq; suæ perfectæ dissolutionis est nigredo desuper apparens. Si uero utrumq; opus album & rubeum perficerere conaris, utrumque fermentum per se modo iam dicto dissolute & serua. Et est nostrum Argentum uiuum de Argento uiuo extractum, quod uolumus pfermēto. Pastā uero fermentandā extrahimus more solito

H ij ex

ex imperfectis corporibus. Et ex hoc tibi tradimus regulam generalem, quod pasta alba extrahatur de Ioue & Saturno, Pasta uero rubea ex Venere & Saturno. Est autem ut in fermento corpus quodlibet per se disoluendum.

De regimine Louis & Saturni.

Cap. XX

T quia in hoc capitulo demonstrabimus regimen Louis & Saturni. Primo innuimus quod hoc caput est ad album, & est modus talis: Accipe librā unā Louis mundissimi, & funde, quo fuso impone duodecim libras Mercurij bene mundati, mouēdo totum ut cōmisceatur, quod pone in phialam cum collo unius pedis, in furno Athanor. Et aliam phialam Saturni sic præparati, & subiace ignem lendum per septimanam, Et habebis pastam dissolutam, aptam ad fermentandum à fermento albo, secundum proportionem quam monstrabimus ad præsens. Sint pastæ louialis quatuor partes, Saturni tres, fermenti albi pars una, Ista dissoluta, ut diximus, misceantur per minima, & ponantur in putrefactio- ne, in modum dissolutionis nostræ ignis modiocris per septem dies, quibus extractis & bene mixtis, per pannum liquidiora exprime, quod uero reman- sit spissum, in Chimia bene sigillatum, pone in Athanor, sicut prius, per tempus prædictum, & sic ter, quousque biberit totam aquam suam. Tunc pone in

Chimi-

Chimiam in furno fixationis per duodecim dies, tunc extrahe, & reduc cum reducentibus. Et illud inuenies, qđ antecessores nostri maximo studio inuenerūt, generās generatū. Idem autē in cineritio cū plumbo affina . Et inuenies corpus albedine perfectum, generans perpetuo suum simile . Cuius expositionem unā cū cæteris meis antecessoribus, cum eo quod scripsimus, successoribus relinquo .

De regimine Veneris, & Saturni . Caput xxi.

Int pastæ Veneris libræ tres, Saturni libre duæ, fermenti libra una, his optime dissolutis, fiat commixtio per minima, quam serua calore, ut in albo dictum est, extrahe aquā, & quod in panno remansit, pone in Chimiam optime sigillatam per tres septimanas . Extrahe reddendo sibi tertiam partem aquæ suæ reseruatæ, & coque ut in capitulo præcedenti, Et sic ter . Cum autem biberit totam aquam suam, pone in orobo ad figendum . Et cum fixū fuerit, reduc cum reducentibus corpus paratum ad augmentandum & tingendum .

De regimine Martis . Caput xxii.

Vm Martis solutio nimiū inueniatur dif-
ficilis, propter quā plures modos, & diuer-
sa etiā alia experimēta per nos facta, in fine
huius libri pertractabimus. Sint ergo Mar-
tis

H ij tis

ris pastæ libræ duæ, Veneris libræ quatuor, Saturi libræ quatuor, milceantur sine fermento, & coque per septem dies, & inuenies totum siccum. fige, & pone cū medietate eius Litargirij triti, & commixti simul in reducotorio, & inuenies corpus mineralē, & multum utile, si ea sapias, quæ pertractauimus saepe.

De regimine Lunæ. Caput **XXIII.**

Regimen Lunæ est, ut reducatur de mineralia sua ad nobilior, & hoc ut dissoluas eam, de qua accipe libras tres, Veneris dissolutæ libras quatuor, fermenti dissoluti libram unam, coniunge aquas, coque per septem dies cum lento igne, in Orobō clauso, ut in Marte, cum tota aqua sua, deinde fortifica ignem paulatim per alios septem dies, & sit quasi sublimationis. Sed per alios septem dies da sibi parum fortiorem ignem, ut figura tur tota aqua secum, quem puluerem in pauca quantitate reduc, & si retinuerit secum partem Mercurij, (quod leuiter scire poteris, si calcinare sciueris) bene quidem. Si uero non, iterum ad figendum impone, quo usq; sufficiat, hoc autem reduc cum reducentibus rubeis. Et Lunam coloratā, transmutatam, & fixam inuenies, quā honora. Nam si bene studueris in nostris uoluminibus, inuenies per considerationē nostram, super quæ actionem suam fundare debeat uerus inquisitor.

De regimi-

Deregimine Mercurij. Caput XXXIII.

Egimē Mercurij sit duobus modis. Primo iplum bene lotū, & purificatum, amalgamabis cū nostra subscripta pportione certa. Se cūdus modus est, ut ipsum distilles, & inde aquā uitæ facias. Quantū ad primū modū, hæc est pro- portio. Sint Mercurij unciæ quadraginta octo, Solis uncia una, Lunæ uncia una, Veneris uncia una, Saturni uncia una. Fūde hæc corpora, primo Venerē & Lunā. Scđo Solē. Tertio Saturnū. Extrahe ab igne, & sit ī ma gno crusibulo, habeasq; dictū Mercuriū bene calefactū in alio, & cū indurare cepit, ifunde paulatim Mercuriū, mouēdo cū baculo, & reimponēdo sup ignē, et mouēdo quousq; bene fuerit amalgamatū cū Mercurio toto. Po ne ad dissoluēdū p sepiē dies, extrahe aquā cū pāno, re siduū fac uolatile, supponēdo ignē ignitiōis. Istud iterū imbibe cū aqua sua tota, & pone ad generandū, iterū ad ad desiccandū p q̄draginta dies, & inuenies lapidē, quē pone ad figēdū, & habebis lapidē augmētabilē, usq; in infinitū. Custodi ergo hūc librū à filio tuo, qd iste expo nit cuncta, quæ scripsimus in diuersis libris nostris.

De fermento Lunæ ad azymū. Cap. XXXV.

Ermentū Lunæ ad azymū, fit, cū Luna disso luta fuerit, in aqua sua corrosiua. Et si hæc a quā decoixeris ad tertiam, & in aere posueris p se in balneo, uel in simo p aliquāt dies, erit o leū Lunæ, & ipsum fermentū, quod serua ad album.

De

De fermento solis ad rubeum. Caput XXVI.

Ermentum Solis, fit cum Sol dissolutus fu-
erit in aqua sua, & decoctus atq; præpara-
tus secundum capitulū prædictum fermen-
ti Lunæ, Erit fermentum solis ad rubeum,
quod serua.

De fermento Fermenti, tam albi, quam rubei,
super Mercurium. Cap. XXVII.

Ompositio medicinæ nostræ, quæ dicitur
fermentum fermenti super Mercurium, fit
per hunc modum ad album: Accipe fermen-
tum Lunæ, quod est eius oleum, & appone
duplum eius arsenici sublimati, & in aqua dissoluti, qui
bus appone Mercurij dissoluti quantum arsenici, com-
misce aquas, easq; pone super ignē per diem ad in cor-
porandum. deinde extrahe aquam per alembicum, &
redde. Et hoc quindecies sic incerando, & erit currens,
ut cera fusibilis. Tunc appone tantum ceræ uirgineæ
fusæ, & cōmisce, & proīce super Mercurium lotum, se-
cundum quod tibi uidebitur expedire. Nam illud reso-
lutum augmentatur in uirtute & pondere. Si autem
ad rubeum sit hoc fermentum fermenti, dissolute solem
in aqua sua, (compositiones autem omnes aquarum il-
larum, & aliarum rerum, sufficenter sunt traditæ in li-
bro nostro, De perfectionis inuentione, & dissolu-
di mo-

di modus, quare hic omisimus) quo Sole dissoluto, ad partem eius appone duas partes Sulphuris dissoluti, in eadem aqua simul, & tres partes Mercurij dissoluti. Sintq; omnia ista ueraciter dissoluta in aquam clarissimam, quibus mixtis coque per diem, ut fermentetur, deinde extrahe aquam, quindecies semper reddendo, incera cū cera crocea uirginea .i. oleo sanguinis, uel oleo ouoru, ad mediū, p̄jce super Mercuriu crudu, secūdū quod uidebitur tibi expedire. Scias utiq; si hanc medicinam perfeceris, secundum modum tibi traditum in tertio ordine Summæ nostræ de medicina Mercurij congelatiua, inuenies per reiterationem operis, & per subtiliationem eius, quod una pars tingit Mercurij infinitas partes, in Solem altissimum nobiliorem omnisi soli naturali.

Recapitulatio experimentorum authoris. Cap. x x v i i.

Vm intendamus in hoc nostro uolumine declarare cuncta dubia, quæ accidere possunt cuilibet artifici, concludam librum meum, cum omnibus ueris experimentis permanentibus, & expertis. Et per has operationes ueras percipere poterit inuestigator nouus, ueritatem seu falsitatem receptorum diuersorum sophisticorum, ne tempus suum exponat uiliter, & bona similiter, in falsificorum receptionibus. Et primo de spiritibus Solis, postea de alijs consequenter modis suis, tam de corporibus

I ribus

ribus quām dē spiritibus. Sed istud capitulum diūsum est in duo. Primo narramus experientiam antiquorum per nos expertam. Secundo rectificationes eorum omnium. Sed ad ea quāe sunt albedinis, est prius insistendum, pro ut nos incepimus. Bona dealbatio. Recipe Realgaris unciam unam, Argenti uiui sublimati uncias tres & semis, Tartari calcinati unciam unam, tere & incorpora, & pone in phialam cum longo collo unius pedis, sic quōd duo digiti intrare possint, & sit lutata, & pone super ignem coopertam cum panno. Fac primo ignem lentum per quartam horæ, deinde subtus & incircitu, augmenta ignem, quo usque furnus ulterius ardescat cum ignitione, infrigidatum frange, & quod metallinum inueneris, extrahe & collige magnam copiam. Quia iam dicam tibi modum, qualiter hæc medicina rectificetur utiliter.

Dealbatio artificiosa. Super Tutiam sublimato unam partem Mercurij sublimati, & duas partes Arsenici sublimati, quo usq; habuerit ingressum. hoc Venerem dealbat clare, & speciose multum. Item alia. Cum litargirio dissoluto imbibe Mercurij sublimati partes tres, Arsenici sublimati partes duas, quo usque fiant octo pondera. Cui adjunge Arsenici sublimati alia octo, tere simul, & funde cum oleo tartari & dealbatis Venerem præparatam ad libitum. Item alia.

Arsenicum metallinum cum tantūdem calcis Lunæ, tere, & imbibe cum aqua salis ammoniaci, & desicca, & tere

& tere , & post dissolue salēm tartari ī aqua salis petræ , cum quo oleo imbibē medicinam , desicca eam ter incerando , & desiccando , & gaudebis de hoc , quod nunc narrauimus . Item alia nostra . Iouem calcinatum , ablutum , & desiccatum , toties imbibē cum Arsenico metallino , cum medietate eius Mercurij sublimati , quo usque fundatur , & intret Venerem . nam ipsam dealbat splendide , præparatam . Item .

Super Tutiam calcinatam , dissolutam , & coagulatam , sublima Arsenicum sublimatum album , sic quod Arsenici sint tres partes , Tutiæ uero una , reiterando sublimationem super ipsum quater . nam habet ingressum cum illis . adiunge Mercurij sublimati medietatem totius , terendo & incerando quater cum aqua salis ammoniaci , petræ & tartari , ana , cum quo coagulato . Cementa laminas Veneris præparatas , & funde , & erit resualde pulchra . Item alia . Venerem calcinatam & inceratam tere , cui adiunge Arsenici sublimati , & dimidiam partem Mercurij sublimati , qui bus bene tritis , & mixtis , adiunge parum de aqua Ammoniaci , incerando super marmore , post desicca & sublima . Sublimatum redde fecibus iterum imbibendo . Et sic ter , in quarta uice imbibē cum aqua petræ , & sublima id , quod sublimari patitur , reitera , donec fūsum maneat in fundo , illud autem in cupro præparato , resplendebit cum nitore . Item . Super

I ij calcem

calcem Veneris præparatam , toties sublima Arsenicū sublimatum , quoad aliqua pars Arsenici remaneat, cū eo in asperitate ignis . Illud autem imbibitum cū aqua petræ , & ultimo inceratum cum aqua Lunæ & Mercurij præcipitati , in fine cum oleo tartari rectificati , quo usq; fluat Martem dealbat mirifice . Et intrat secundū ordinem , si sagaciter ambulaueris in conuallibus huius artis . Dixi nanc; alib; , quod si Mercurij ubique præcipitati obtineat in commixto , splendidius ambulabis , præcipue si fermentum album dissolutum , cum Mercurio dissoluto , post aliqualem eius fixionem , ad iunctum fuerit per medium incerationis , inuenies te iuxta viam ambulasse . Et quia probauimus louem qualitercunq; præparatum , in toto primo ordine totaliter inutilem , qualecunq; sibi magisterium superuenerit , etiā Saturnum & Martem ; propter hoc in Summa nostra , dedimus eum medicinæ tertij ordinis subseruiturum , quia excellentissime ibi decoratur , ut saepius est , pbatum in Summa perfectionis nostræ , & iam infinitos modos de facto probauimus , & sciuiimus . Aptiora tamen descriptissimus de ipsius Veneris dealbatione ,

Ludi Mercuriales,

Cap. XXIX.

Vncautem incipiam de Ludis Mercuriali-
bus . Fac cementum de litargirio argenteo ,
& sale alkali de zoza , hoc pone in crusibulo
ad spissitudinē digiti , ibidem pone globū
amalga-

amalgamationis Mercurij & Lunæ, superpone residuum cementi, ut sit globus in medio cementi. Desicca, luta, et pone in lento igne per medium diem, paulatim ignem uigorando, sicq; de uespere, usq; ad crepusculū calere incipiat, cum modica ignitione extrahe, & in cineritio affina, & erit Luna in pondere, & surditate, & fixione multum melior. Item. Lunā amalgama cum mercurio, cui adiunge tantum Saturni, quantum est Lunæ. pone in crusibulo alio, sic, quod tres quartæ sint uacuae, superpone oleum sulphuris, & coque usq; ad olei consumptionem, post tene per duas horas in igne mediocri, & generabitur ibi lapis niger, cū paruo rubore, hūc lapidem fac transfire per cineritium, & Lunam inuenies augmentatam in pondere, surditate & fixione.

Item aliud præmeditandum. Lunam amalgamatam cum Mercurio tere cum duplo eius arsenici metalili. Cui adiunge Veneris amalgamatæ proportionē decuplam, Lunæ scilicet & arsenici, tere totum, & fige, & reduc in corpus, & bene tibi erit.

Citrinatio Lunæ. Caput xxx.

Postq; duximus in cognitionem illorum aliantium cum magisterio, Nunc ad citrinationem Lunæ accedamus, specialius quam in Summa nostra. Zyniar nostrum philosophicum ex Venere præparata deductum, dissolute cum aqua dissolutionis Lunæ, cui adiunge mediū eius

I iij Mer-

Mercurij rubificati per sublimationē, & aliqualit̄ fixati & dissoluti, Lunæ aut̄ dissolutæ, quātū ipsum zyniar appone, q̄b̄ fermētatis p̄ diē, extrahe acq̄ p̄ distillationē & redde, & hoc decies. In fine coagula & reduc in corp̄, & gaudebis ab inuēto. Alīr. Solue ipsū zyniar & crocū nostrū p̄paratū cū Mercurij sublimatiōe, q̄usq̄ rubeat, adiunge tñ salis amoniaci, & sublima ter ab illo croco, qđ dissolute. Sint aut̄ crocus & zyniar ana, cui adiunge tñ de Luna dissoluta, quātū de duobus, facut in p̄cē denti incerādo, & reduc, quia leue. Itē. Aliū modū tibi tradimus leuiorē. Recipe croci & zyniar dissolutore ana, adiunge tantū auri dissoluti, incera ut prius. In fine congela, & da illi quartā eius de oleo salis petræ, & p̄fice tantū Lunæ, & erit tinctura cū citrinali aspectu.

Aliter aut̄ & optime. Fac aquā de zyniar nostro, et de illo croco nostro, & imbibe calcē Solis & Lunæ ana, q̄usq̄ biberint eorū p̄odus. In fine incera cū oleo amoniaci & petræ, et reduc in corpus nobile. Itē. Sublima amoniacū à uiridi nostro, cui tūc adiunge crocum & zyniar, ex quibus bene cōmixtis, sublima bis uel ter, amoniacū extractū de prædicto, & in fine dissolute totum, cui adiunge tertiā auri dissoluti, Incera ut prius, & con gela. Et proīce supra Solem & Lunam, ita quod Lunæ sint duæ partes, Solis autem una, & erit bonum.

Finis libri Fornacum.

Doctis.

257

DOCTISSIMI

VIRI ROGERII BACHO-

NIS DE ALCHEMIA LIBELLVS, CVI TITVS

lum fecit, Speculum Alchemiæ.

P R A E F A T I O.

VLTIFARIAM, multisq; modis loque
batur olim philosophi per sua scripta,
quum uelut in enigmate, & quasi nebu-
losa uoce, scientiam quandam præ cæ-
teris nobilem, nobis penitus obumbra-
tam reliquerūt, & sub desperationis ue-
lo negatam omnino, & hoc non sine causa. Quare ego
præcipio, ut præ omnibus aliorum scriptis, super ista
septem capitula, transformationem metallorū in se con-
tinentia, mentem tuam firmiter fundes, & eorum prin-
cipium, medium, & finem sæpius in corde reuoluas, &
subtilitatem talem in eis inuenies, qua adimplebitur
animus tuus.

De diffinitionibus Alchemiæ. Caput. I.

N pluribus antiquorū codicibꝫ plures inue-
niunt istius artis diffinitiōes, quarū intētiō-
nes nos in hoc capitulo cōsiderare oportet.
Nā Hermes de hac scientia dicit: Alchemia
est scientia corporea, ex uno & per unum simpliciter
com-

composita, preciosiora ad inuicem per cognitionem et effectum coniungens, & eadem naturali cōmixtione in genus melioris conuertens. Alius quidam dicit. Alchemia est scientia docens transformare omne genus metalli in alterum. Et hoc per medicinam propriam, sicut patet in multis philosophorum libris. Quare Alchemia est scientia, docens facere, & generare quandam medicinam, quæ elixir nuncupatur, quæ quando proiecitur super metalla, seu corpora imperfecta, perficit ipsa complete in momento proiectionis.

De principijs naturalibus, & procreationibus
mineralium. Caput. II.

Ecundo principia naturalia, & procreatio-
nes mineralium perfecte declarabo. Vn-
de primo notandū est, quod principia mi-
neralia in mineris sunt Argentum uiuum et
sulphur. Ex istis procreantur cuncta metalla, & omnia
mineralia, quorum multæ sunt species, & diuersæ. Sed
dico quod natura semper proposuit, & contendit ad per-
fectionem auri. Sed accidentia diuersa superuenientia
transformatum metalla, sicut in multis inuenitur philoso-
phorum libris satis aperte. Nam secundum puritatem,
& impuritatem praedictorum duorum, scilicet Argenti-
uii, & sulphuris, pura & impura metalla generantur,
uidelicet: Aurum, argentum, stannum, plumbum, cuprum,
ferrum. De quorum natura, uidelicet puritate et impu-
ritate

ritate, uel immunda superfluitate, & defectu talia accipe uera. De natura auri. Aurum quidem est corpus pfectum, ex Argento puro, fixo, claro, rubeo, & ex Sulphure mundo, fixo, rubeo, non adurente generatum, & nullum habet defectum. De natura Argenti. Argentum est corpus mundum, purum, ferè perfectum, ex Argento uiuo puro, ferè fixo, claro, & albo, & de tali Sulphure pcreatū, & deficit ei pauca fixatio, & color cū pondere. De natura Stanni. Stannum est corpus mundū imperfectum, ex Argento uiuo puro, fixo, & non fixo, claro, albo in suo manifesto, & rubeo in suo occulto, & de tali sulphure pcreatū, & deficit ei sola decoctio siue digestio. De natura Plumbi. Plumbum est corpus immundū & imperfectum, ex Argento uiuo impuro, non fixo, terreo, seculento, aliquantulum albo in manifesto, & rubeo in occulto, & ex tali sulphure adustibili ex aliqua pte, pcreatū. et deficit ei puritas, fixatio, cū colore & ignitiōe. De natura cupri. Cuprum est corpus immundū & imperfectum, ex Argento uiuo impuro, non fixo, terrestri, adurēte rubeo non claro, & ex tali sulphure generatum, & deficit ei fixatio, & puritas cū pondere, habetq; nimis de colore impuro, & terrestreitate non adurente. De natura Ferri. Ferrum est corpus immundū & imperfectum, ex Argento uiuo impuro, nimis fixo, terrestri adurēte, albo & rubeo, non claro, & ex tali sulphure generatum, & deficit ei fusio, puritas, & pondus. et nimis habet de sulphure fixo immundo, & terrestreitate adurēte. Hæc ergo iā dicta Alchemista q̄libet notare debet.

K Ex

Ex quibus propinquius materia elixiris sit
elicienda.

Cap. III.

N iam dictis, sufficienter determinata est procreatio, tam perfectorum quam imperfectorum metallorum. Nunc ad materiam imperfectam perficiendam eligendamque redeamus. Cum ex capitulo præcedentibus satis notum sit, quod ex Argento uiuo & Sulphure cuncta procreent metalla, & quomodo ipsorum impuritas immundi ciaque corruptir, & cum nulla res metallis adhiberi debat, quæ non ex ipsis sit composita seu orta, satis nobis aperte relinquuntur, quod nulla res extranea, quæ ex his duobus non sumplitur originem, potens est & sufficiens ipsa perficere, uel eorum transmutationem facere nouam. Quare admirandum est, quod aliquis prudens suam fundat intentionem super animalia, siue ueterabilia, quæ ualde sunt remota, cum inueniantur mineralia satis propinqua. Nec credendum est omnino, quod aliquis philosophorum, posuerit artem in prædictis remotis, nisi similitudinarie. Sed ex prædictis duabus fiunt metalla cuncta, & nihil eis adhæret, nec eis coniungitur, nec ea transmutat, nisi quod ex illis est. Et sic de iure oportet nos accipere Argentum uiuum & sulphur, pro lapidis nostri materia. Nec Argentum uiuum per se solum, nec sulphur per se solum, aliquod generat metallum, sed ex amborum commixtione diuersa metalla

talla diuersimode procreatur, & mineralia multa. Ergo ex amborum commixtione materia nostra constat eligenda. Sed finale nostrum secretum, est excellentissimum et maxime occultum. Ex qua re minerali debet fieri p^r pinquius & uicinus, Et hoc ipsum eligere sollicite tene mur. Pono igitur, quod eligatur materia nostra, primo ex uegetabilibus, ut sunt herbæ, arbores, siue omne p^r grediens è terra. Tunc oportet inde prius fieri Argentum uiuum, & sulphur, per longā decoctionē, à quibus, & à quārum operatiōe excusamur. Cum nobis natura p^rponat Argentum uiuum & Sulphur. Etsi eligeremus ex animalibus, ut sunt sanguis humanis, capilli, urina, egestio, oua gallinarū, & omnia quæ ex animalibus procedunt, oportet etiā ex ipsis fieri Argentum uiuum & Sulphur decoquēdo, à quibus excusamur, ut prius. Sin eligeremus ex medijs mineralibus, ut sunt oīa genera Magnesiarū, Marchasitarū, Tutiārū, Atramentorū, seu uitriolorū, aluminū, Baurach, saliū, & aliorū multorū, oportet si militer, ut ex prædictis, Argentum uiuum inde fieri & Sulphur decoquēdo, à quibus, ut ab alijs præcedētibus excusamur. Et si eligeremus aliquē ex septē spiritibus per se, ut solum Argentum uiuum, aut Sulphur solummodo, aut Argentum uiuum, & unum è duobus sulphuribus, aut sulphur uiuum, aut auripigmentū, aut Arsenicū citrinum, aut rubeum solum uel compar, nequaq^z perficeremus, quia cū nuncq^z natura perficit aliquid, sine ambonum cōmixtiōe æquali, nec nos, à q^zbus tūc, ut à p^rdictis

K ī Argen

Argento viuo, & Sulphure, in sua natura excusamur. Finaliter, si eligeremus ipsa, quodlibet sicut est, oportet nos commiscere secundum debitam proportionem, quam humanum ignorat ingenium, & postmodum de coquere, ad coagulationem in solidam massam. Et ideo excusamur à receptione amborum in sua propria natura, uidelicet Argenti uiui & Sulphuris, cum ignoremus dictarum proportionem, & inueniamus corpora in quibus inuenimus prædicta proportionata, coagulata & coadunata debito modo. Hoc secretum tene secreterius. Aurum est corpus perfectum & masculinū, sine superfluitate aliqua aut diminutione. Etsi imperfeta, sola liquefactione sibi commixta perficeret, esset elixir ad rubeum. Argentum est etiam corpus ferè perfectum & sc̄emineum, quod si etiam imperfecta ferè perficeret sola fusione uulgari, esset elixir ad album, quod non est, nec esse potest, quia solummodo perfecta sunt. Quod si illa perfectio esset commiscibilis imperfectis, nō imperfectum cum perfectis perficeretur, sed potius illorum perfectio cum imperfectis diminueretur, & imperficeretur. Sed si essent plusquam perfecta, uel in duplo, uel in quadruplo, centuplo, uel ultra, interim perficerent imperfecta. Et quia natura semper operatur simpliciter, Perfectio in eis simplex est, & inseparabilis, & incōmīscibilis, * nec arte ad opus abbreviandum poneretur in lapide p̄ fermēto, & reduceretur tūc in pristinum, quū summa uolatilis superat summā fixi

*

fixi. Et quia aurum est corpus perfectū, ex argento uiuo rubeo, claro & ex tali sulphure, ideo non eligimus ipsum pro materia lapidis ad Elixir rubeum, eo quod ita simpliciter est pfectum, sine mundificatione ingeniosa, & tam fortiter digestum, & coctum naturali caliditate, quod cum igne nostro artificiali vix in aurum & argentum operari ualemus. Et quamvis natura aliquid perficiat, tamen intime mundicare, seu perficere, ac purificare ignorat, quia simpliciter operatur super illud, quod habet. Quare si eligeremus aurum uel argentum pro materia lapidis, vix aut difficulter inueniremus ignem in eis agentem. Et licet non ignoremus ignem, tamen ad intimam sui mundificationem & perfectionem peruenire non possemus, propter sui fortissimam compactionem, & compositionem naturalem, quare excusamur à receptione primi ad rubeum, seu secundi ad album, cum inueniamus rem, uel corpus aliquod, ex tam mundo, uel mundiore sulphure, & argento uiuo, super quod natura parum, uel minimum est operata, quod cum igne nostro artificiali, & experientia artis nostræ, ad congruā sui decoctionem, mundificationem, colorationem & fixationem cum ingenio nostro opere, super hoc continuato, ualemus peruenire. Eligenda est ergo materia, in qua est argentū uiuum mundum, purum, clarum, album, & rubeum, non ad complementū perductum, sed commixtum æquāliter & proportionabiliter, per modū debitum cum sul-

K iij phure

phure tali, & in massam solidam congelata, ut cum ingenio & prudentia nostra, igneque nostro artificiali ad mundiciam sui intimam, & ad ipsorum puritatem peruenire possimus, & tales efficere, quod ipsa post operis complementū sit millies millesies fortior & perfectior, quam ipsa corpora simplicia caliditate naturali decocta. Esto igitur prudens. Nam si in capitulis meis subtilis & ingeniosus fueris, in quibus manifesta probatione, & aperte materiam lapidis cognoscendā demonstravi, gustabis illud delectabile, super quod philosophorum intentio cadit tota.

De modo agendi, & igne moderando, & continuando. Caput 111.

Credo te inuenisse, si non es durissimae cervi cis, & uelo ignorantiae totaliter perfusus, uel insipientem, per uerba iam dicta, certam philosophorum materiam, lapidis benedicti preitorum, super quam operatio Alchemiae est adhibenda, cum imperfecta conamur perficere, & hoc cum plus quam perfectis. Et cum nobis natura tradidit imperfecta solummodo cum perfectis, oportet nos plusque perficere, materiam in capitulis notam cum nostro opere & labore artificiali. Et si ignoramus agendi modum, quid est in causa, quod non uidemus qualiter natura, quae olim metalla perfecit, frequenter operatur? Videamus ne quod in mineraliis per continuatā caliditatē que in mon

mōtibus mineraliū est, aquæ grossities in tantum deco-
quiſ & inspissatur, ut fiat per tēpus arg entū uiuū: Et ex
pinguedine terre p eandē decoctionē & caliditatē gene-
rat ſulphur: Et q̄ p illā caliditatē pſeuerant ſup ipſa cō-
tinuatā, ex p̄dictis ſecūdū ipſoꝝ puritatē et impuritatē,
cūcta generat metalla: Et q̄ natura tā pfecta q̄ impfe-
cta cūcta, ſola decoctiōe p̄ficit, ſiue facit metalla: O ni-
mia demētia, q̄ duos, rogo, cogit p aliena regimina me-
lancholica & fantastica uelle pſicere p̄dicta: Quēadmo-
dū q̄dā dicit: Væ uobis q̄ uultis ſupare naturā, & metal-
la plusq̄ pſicere nouo regimine ſeu ope orto ex capito-
ſitate uīa inſenſata. Et Deus naturę dedit uīā linearē, ſci-
licet decoctionē cōtinuā, & uos inſipiētes ipſam imitari
ſp̄nitis, uel ignoratis. Itē. Ignis & azot tibi ſufficiūt. Ali-
biꝝ. Calor oīa pſicit. Et alibi. Coque, coque, coque, &
nō te tādeat. Et alibi, fiat ignis uester blādus & mitis, q̄
p singulos dies ſemp æq̄lis ardēdo p̄duret, nec inuale-
ſcat, ſin alī, ſequet maximū dānū. Et alibi. Patien̄ & cō-
tinue. Et alibi. Tere iſpum ſeptē uicibꝝ. Et alibi. Scias q̄
una re, uidelicet lapide, una uia, ſcilicet coquēdo, & uno
uafe totū magiſteriū terminat̄. Et alibi. Igne terit̄. Et ali-
bi. Hoc opus multū creationi hominis assimilatur. Si-
cūt enim infans in principio leuioribus nutritur cibis,
oīſibus autē cōfortatis, ſemper fortioribus. Sic & magi-
ſterium iſtud, primo indiget igne lento, quo ſemper in
decoctionis eſſentia qualibet eſt agendum. Et quam-
uis ſemper loquamur de igne lento, reuera tamen
ſentimus

sentimus, quod in operis regimine paulatim & vicissim usq; ad finē augmentandus & maiorandus est ignis.

De qualitate uasis atq; fornacis. Caput v.

Erminum, modumq; agendi iam determinauimus, nunc de uase ac fornace, qualiter & ex quibus fieri debeant, audire licet. Cum natura naturali igne in mineris metallorum de- coquat, decoctionem illam sine uase ad hoc apta dene- gat. Et si naturam sectari proponimus in coquendo, qua re uas eius esset rei ciendum? Videamus ergo primo, qualis locus sit generationis metallorum. Manifeste percipitur in mineralium locis, quod in fundo montis est calor æqualiter perdurans, cuius natura est semper ascendere, qui in ascendendo semper desiccatur ubiq; & coagulat aquam spissiorem, seu grossiorem in uentre, seu uenis terræ sive montis absconditam in argentū uiuum. Et si illius loci pinguedo mineralis ex terra huius modi calefacta fuit congregata in uenis terre, currit per montē, & est sulphur. Et ut uidere licet in uenis prædi c̄tis illius loci, illud sulphur ex pinguedine terre, ut præ tactum est, generatum, obuiat etiam argento uiuo (ut etiam scriptum est) in uenis terræ, & aquæ spissitudinem mineralis procreat. Ibi per calorem in mōte æqua liter perdurantem, longo generantur tempore diuersa metalla, secundum loci diuersitatem. In mineralium uero locis inuenitur caliditas semper durans. Ob hæc

de

de iure nobis notandum constat , quod mons mineralis externus est ubiqꝫ clausus in se ipso & lapideus, quia si calor exire ualeret , nequaquam metalla procrearentur . Si ergo naturam imitari intendimus , habemus necesse tali modo furnum, ad instar montium, non magnitudine, sed caliditate continua prouidere, ita quod ignis impositus cum ascendit exitum non inueniat , & reueneret calor uas, materiam lapidis continens in se, firmiter clausum. Quod uas rotundum debet esse cum paruo collo, de uitro, uel de terra aliqua, naturam siue compositionem uitri repræsentantē, cuius os cum tali cooperto & bitumine debet esse signatum uel sigillatum. Et sicut in mineris calor immediate non tangit materiam Sulphuris & Argenti uini, quia terra montis inter est ubiqꝫ. Sic immediate ignis tangere non debet uas in se materiam continens prædictorum, sed in alio vase similiter clauso, illud est ponendum, ut ita materiam superius & inferius, & ubi cunqꝫ sit, melius & aptius, calor temperatus attingat, unde Aristoteles dicit in lumine luminum, qd Mercurius in triplici vase est coquendus , Et quod uas de uitro sit durissimo, uel, quod melius est, de terra naturam uitri possidente.

De coloribus accidentalibus & essentialibus in
opere apparentibus. Cap. vi.

Xquisita lapidis materia , modum agēdi certum cognosces , per quē modum, per quod L regi-

regimen lapis decoquendo in coloribus diuersis saepius transmutatur. Vnde quidam ait: Quot colores, tot nomina. Secundum diuersos colores in opere apparet per philosophos eius nomina uariata sunt. Vnde in prima lapidis nostri operatione, est putrefactio appellata, & sic lapis noster niger. Vnde quidam dixit: Cum inuenieris ipsum nigrum, scias quod in nigredine illa albedo occultata est, & tunc oportet illam extrahere à subtilissima illa nigredine eius. Post uero putrefactionem rubescit, non rubidine uera, de quo quidam ait: Saepius rubescit & saepius citrinescit, & saepius liqueficit, & saepius coagulatur, ante ueram albedinem. Et seipsum etiam dissoluit, seipsum coagulat, seipsum putrefacit, seipsum colorat, seipsum mortificat, seipsum uiuificat, seipsum denigrat, seipsum dealbat, seipsum rubore decorat cum albedine. Fit etiam uiridis. unde aliis ait: Coque cum donec natus uiridis tibi apparent, & est eius anima. Et aliis. Scias quod in uiriditate anima illa dominatur. Apparet etiam ante albedinem color pauonis, unde quidam sic ait: Scias quod omnes colores qui in mundo sunt, aut excogitari possunt, apparent ante albedinem, & deinde albedo sequitur uera, unde quidam ait: Cum autem purus decoquatur donec ueluti oculi piscium elucescat, eius utilitas expestanta erit, & tunc lapis in rotunditatem est congelatus. Alius autem ait: Cū inuenieris albedinem supereminentem in uase, esto certus quod in albedine illa rubedo

bedo occultata est, & nō oportet te illam extrahere: ueruntamen coque, donec totum rubeum fiat. Est enim inter ueram albedinem & ueram rubedinem, quidam cineritius color, de quo dicitur: Post albedinem errare non potes, nam augmentando ignem ad cinericium peruenies, de quo aliud dicit: Ne cinerem uilipendas, nam Deus reddet tibi liquefactum. Et tunc ultimo rex diadematē rubeo coronatur, N V T V D E I.

De modo proīciendi medicinam super quodlibet imperfectorum. Cap. V I.

REIPROMISSÆ finem perfecte compleui, uis deliciet magisterij magni, ad elixir excellētissimum rubeum & album faciendum. Finaliter de modo projectionis, quæ operis est complementum, & læticia desiderata & expectata, tractare nos oportet. Et rubeum quidem elixir, cū trinat in infinitum, ac omnia metalla transmutat in aurum purissimum. Album uero elixir dealbat usque in infinitum, & quocunq; metallum ducit ad albedinem perfectam. Sed sciendum est, quod unum metal lum magis est remouū à perfectione quā aliud. Et aliud propinquius alio, & uicinus. Et quamuis qdlibet metallum per elixir ad perfectionē redacatur, tamen leuis, citius, & melius, & perfectius propinq; reducuntur, qdlibet multum

L i j multum

mulium remota. Et cū inueniamus metallū propinquū
 & uicinum perfectioni, excusamur per ipsum à multis
 remotis. Quæ uero metalla remota & propinqua, &
 quod propinquius & uicinus perfectioni sit, In capi-
 tulis meis, si sapiens & ingeniosus fueris, satis aperte
 inuenies, & ueraciter determinatum. Et proculdubio
 qui in hoc meo Speculo intātum est ingeniatus, quod
 sua industria inuenire scit materiam ueram, bene sapit
 super quod corpus ad perfectionem sit projicienda me-
 dicina. Nam precursores istius artis, qui eam per suam
 philosophiam inuenerunt, demonstrant digitis satis
 manifeste uiam linearem, & denudatam cum dicūt: Na-
 tura naturam continet; Natura naturam superat: Et na-
 tura obuians suæ naturæ lētatur, & in alienas transmu-
 tatur naturas. Et alibi. Omne simile applaudit suo simi-
 li, quia similitudo dicitur causa amicitiæ, de quo multi
 philosophi notabile secretum reliquerunt. Scias quod
 anima corpus suum cito ingreditur, quæ cum corpore
 alieno, nullatenus coniungitur. Et alibi. Anima enim
 cito corpus ingreditur suum, quam si cum alieno corpo-
 re coniungere statueris, incassum laborabis. Nam & ip-
 sa uicinitas magis est lucida. Quia enim corporea, in re
 gime fluit incorporea, & econuerso, incorporea cor-
 porea, & in complemēto totū corpus fit spirituale fixū,
 & quia elixir illud spirituale euidenter, siue album, siue
 rubeum ultra naturam suam tam multum est præpara-
 tum & deductum, non est mirum, q̄ incommiscibile
 est

est corpori, super quo solummodo projicitur liquefacto. Graue est etiam projicere super mille milia & ultra, & illa in continenti penetrare & transmutare. Quare uobis unum secretum magnum & occultum iam tradam. Cominiscenda est pars una cum mille corporis uicinioris, & hoc totum includatur firmiter in vase apto, & posse in furno fixionis, primo cum igne lento, & semper augmentando ignem per tres dies, donec inseparabiliter sint coniuncta. Et hoc est opus trium dierum. Tunc iterum & finaliter projicienda est pars quaelibet istius una super alias mille partes cuiuslibet corporis uicinioris. Et istud est opus unius diei, seu unius horae, uel momenti. De quo semper mirabilis est laudandus Deus noster in æternum.

F I N I S.

L 13

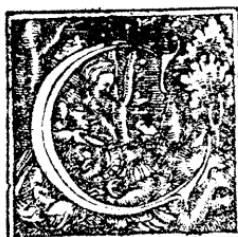
RICHARDI

ANGLICI LIBELLVS

V T I L I S S I M V S N E P I X H M E I A S.

Cui titulum fecit, Correctorium.

Præfatio. Quomodo ars imitetur naturā. Cap. 1.

Vm omnis rerum emendatio illius rei naturam augmentet, cuius est. Ideo in multis philosophorum datis, per artem emendatur natura, ultra suū motum, quem habuit in prima forma. Et tamen nulla res laborare potest, nisi mediantē natura, cum ipsa natura in arte occulte & intrinsece laboret per artis administrationem, per hoc sequitur, emendationem naturæ uirtutis esse augmentationem, & artis laborem, illius rei emendationem. Quoniam natura perficit suum gradum, quem naturaliter perficere potest, & illum præterire nequit, nisi ipsa natura impedita fuerit per artis impedimentum. Quamuis enim ars naturam non transcendat, faciens nouam naturam, per simplicem laborem, tamen ars transcendent naturam, quo ad illam naturam, quam potest propriè subtiliare. Et ideo dicitur: Ars imitatur naturam, non quod nouam ædificet, sed quod illius naturæ uirtutem subtilitet. Ad hæc incipit ars proficere, ubi natu-

ra

ra deficit, subtilem naturam in re inclusam detegere, & ipsam manifestare. Cum natura generat metalla, tincturas generare nequit, quamuis bene tinturam in se plenam occulte contineat. Vnde philosophus: Natura continet in se, quibus indiget, & non perficitur, nisi moueatur arte & operatiōe. Quare in nostro opere ars nō est aliud, quam adiuuamē naturae. Quod patet in multis artiū opibus laicorū. Vbi natura primū producit lignū. Secundo, ustio ignis de ligno cinerem. Tertio, ars de cinere uitrum. Et hoc taliter intelligendū est. Si in cineribus ista prima materia uitri occulta non fuisset, ars nequaquam uitrum inde produxisset, aut perfecisset, sine natura præhabita. Et sic perpēdes, q̄ è nullis rebus aliquid elici potest, quod in ipsis non existit. Ideo omnis species, in sua specie, & omne genus in suo genere, et omnis natura in sua natura, naturaliter virtutis affectat augmentum, & fructum affert iuxta naturā suam, & non in alia natura sibi contraria, cum omne seminatum suo semini correspondeat, hoc dicimus quo ad generationem. Non generatur ab homine, nisi homo, nec ab aliquo tali, nisi simile sibi, & quo ad naturam imitandā per artem, non facit hoc aliqua res simpliciter laborans per ministeriū naturae, nisi per naturae illius complexionē, quoniā si aliena natura peior introducitur, immediate ars simpliciter nō imitāt naturā, sed ille peiores naturae extraneae inficiunt illam naturam, & statim non fit ex ea, quod fieri credebatur. Quoniam omne

omne peius laborans in aliquare, nimirum melius destruere, & omne melius laborans in aliquare, nimirum peius perficere. Et ideo unicuique artifici naturam imitari necesse est, & illius naturam cognoscere, cuius rei natura ars sua imitatur, alioqui fatue per artem, ipse naturam dinoscitur emendare.

Studium philosophiae esse necessarium ad
hanc artem. Caput II.

Tudium secundū doctores, ammonet ignorantiam, & reducit humanum intellectū ad ueram scientiam, & cognitionem cuiuslibet rei. Ergo in primis necesse est, per studium huius suavis operis scientiam acquirere, & per philosophica dicta ingenium acuere, cū in ipsis sit cognita uia ueritatis. Si ergo laborantes laborem nō despexerint, fructum inde prouenientem dulciter gustabunt. Qui uero studere abhorruerint, laborando perpendant in suis cogitationibus. Vtrum ars ipsorum sit naturae imitatione, præcipue illius rei, cuius naturam ars illorum emendare debet. Nam præter naturae imitationē impossibile est ipsis secreta philosophorum ad perfectum finem perpetrare. Sicut de his loquitur philosophus. Hi transiunt ad practicam, sicut Asinus ad foenum, nesciens ad quid porrigat rostrum, nisi in quantum sensus exteriores, sine intellectu, per uisum & gustum ad pabula deducunt. Sic ipsi asini sine ueris principijs, & studijs fructuosis

osis, ac naturarum cognitione, querunt perficere opera naturæ, & secretum secretissimum totius naturalis philosophiæ, ac opus optimum, quod hominem ornat moribus, ditat beneficijs, auxiliatur pauperi, & corpus humanum incolume conseruat præbens ei sanitatem. Et postea subditur, de illius occultæ naturæ medicina. Et ideo omnes huius artis beneficium diligētes, studijs insisteret tenentur, & ex libris ueritatem exhaustire, & nō ex fabulis fictis & operibus mendosis, cum hæc ars nullatenus ueraciter inueniatur, (quamuis hominibus multæ sophistificationes appareant) nisi post terminum studij, & philosophicorum dictorum cognitionem, seu per scientes fidem informationem cum dicitur. Qui enim in legendis libris deses extiterit, in præparandis rebus promptus esse non poterit. & ultra, Non bene potest de leui practicæ assuescere, cuius mens in studijs renuit desudare.

De principijs naturalibus.

Cap. III.

On est autem hæsitandum, hanc artem habere uera principia naturalia, cum ipsa natura corpora metallica formet in minera, quod patet per Aristotelem quarto Metheoron, ubi distinguit corpora mineralia in quatuor species. In lapides, in liquefactiua, in sulphura, & sales. Et horum quædam sunt rarae substantiæ, & compositio nis debilis, & quædam fortis substantiæ, & quædā eoru

M

ductilia

ductilia, & quædam non. Et quæ illorum rationes generationis sint, patet ibidem, ergo hic nō est necesse ponere.

Quot sint partes mineralium. Cap. IIII.

DIstinguuntur autem corpora mineralia specialiter in duas partes, scilicet in partem metallicam, id est in metalla, quæ originem ex Mercurio ducunt, ut Aurum, Argentum, Cuprum, Stannum, Plumbum & Ferrum, & dicuntur mineralia maiora. Et in partem mineralem, quæ originem ex Mercurio non ducunt, ut sales, atramenta, alumina, vitriolum, arsenicum, auripigmentum, sulphur, & similia, & dicuntur mineralia minora, sunt tamen corpora non metallica. Cum manifestum sit, quod maiora mineralia, id est, corpora metallica, originem habeant ex sulphure & Argento uiuo, secundum magis & minus despurato. Et nunc ponam differentiam eorum generationis, & dicam unde originem habeant, quod tamen sufficienter patet in multis philosophorum libris,

De metallis, quæ originem ducunt ex Mercurio in genere. Cap. v.

SVnt autem ductibilia, omnia liquabilia metalla, quæ originem ducunt ex Mercurio. Nam materia eorum est substantia aqua, mixta cum substantia terræ, commixtione forti, & non potest unum ab altero separari, quare congelatur substantia aqua illius cum frigore magno post actionem

actionem caloris, & ideo ductibilia sunt, & fabricabilia. Sed non congelatur sola aqua, nisi siccitate, quæ alterauit aqueitatem & terrestreitatem, cum in ipsis humor non est nimis unctuosus, nam congelatio eorum est ex siccitate terrestri, ideo non faciliter soluitur, nisi per actionem caloris uehementem in ipsis, secundū qd sunt fortius ac fortius commixta.

Quomodo metalla ex Mercurio fiant, in specie. Cap. v i.

Rerum natura omnium liquabilium genera, naturaliter operata est ex Mercurio, uel Argento uiuo, & sui sulphuris substantia quod propriū est Argenti uiui quod coagulatur ex uapore, siue ex calore sulphuris albī, uel rubei non urens. Vnde Aristoteles in quarto Metheoron: Si sulphur album non urens fuerit, congelat Mercuriū in Argētū bonum. Si sulphur purum cum rubore clarum, & in eo uis igneitatis simpliciter non urens, congelat Mercurium in Aurum purissimū, quoniā omne siccum naturaliter exhibet suum humidum, ut in suis partibus sit consumatum. Vapor ergo sulphuris, Argentū uiuum coagulantis ex sua substantia, est terreus subtillis, aereus decoctus, & digestus à commixtione prima sibi unita à coctione caloris, postea eleuata decocta & digesta, donec habeat uitam sulphuream, coagulandi Mercuriū in corpora metallica, secundū qd sulphur fuit simplex uel adurēs, qd pfectiōne uel imperfectionē

M i i n

in metallis causat, ut postea apparebit. Exemplum de his, quod ipsorum prima materia, sit Argentum uiuum, quoniam cum liquefit per calorem, conuertitur in ipsum. Certum quippe est, ipsa antea fuisse Argentum uiuum, quia omnis res, de eo, in quod resolutur, est. Nā glacies conuertitur in aquam calore mediante, necessarium est ergo, prius aquam glaciem fuisse.

De generatione Sulphuris, Mercurij, & quæ ex eis oriuntur metalla, in generali, & quomodo perfecta ab imperfectis differant. Cap. VI.

Ic notandum est, quod Sulphur prouenit ex pinguedine terræ, in minera per temperatam decoctionem inspissata, quo usque induretur & sicca fiat. Et cum indurata fuerit Sulphur uocatur. Argentum uero uiuum in sua radice prima, est compositum ex terra alba, subtili, nimium Sulphurea, cum aqua clara fortiter admixta, & unita tali unione per minimam, quo usque humidum temperatur à sicco, & siccum ab humido æqualiter, donec si at substantia una, non quiescens in superficie plana, nec adhæreat tangentí propter siccitatem, quæ alterauit aqueitatem in ipso. Est autem homogenium in natura, quia aut totum remanet in igne, & fixum, aut totum euolat in fumum, cum sit incombustibile & aereum, & hoc est signum perfectionis, & ideo cum postea de terra sulphurea decurrit, calefactum superius

superius ascendit. Vnde in sua natura est, ut per calorē sublimetur. Veruntamen continua sublimatione nimirū sublimando depuratur, decoquitur, & inspissatur, ac per sulphur album & rubeum gradatim congelatur, quod quidem sulphur dissoluitur multoties, & postea congelat argentum uiuum, & illius sublimatione ince- ratur caloris actione, donec uix in millibus annoꝝ suc- cessive, & operatione naturæ in perfectum metallum congeletur. Et sic quidem ipsa natura in uasis minerali- bus mediante calore operatur metalla. In istis ergo ope- ribus naturam imitari oportet quicunq; uult medicinā perficere ad imperfectorum perfectionem, licet ista cor- pora differant in compositione sua ab argento uiuo, quæ ab eo generantur eodem modo, quo ipsum fuerit purum uel impurū, & sulphure mundo uel immundo, sibi extraneo, ut dictum est. Si enim argentum uiuum coagulatur à sulphure albo, non urente, erit argentum. Si coagulatur ex sulphure puro, in quo est uis igneita- tis, similiter non urentis, erit aurum. Si uero sulphur fuerit malum & debile, & Mercurius bonæ substanciæ, conuertit ipsum in æs. Si uero argentum uiuum fuerit porosum, terreum, & immundum, & sulphur etiam im- mundū, foetidū, & terreum, & fixæ substanciæ, fit ex ipso ferrum, quod postea non funditur. Stannum uero ui- detur argentum uiuum bonū habere, sulphur uero ma- lum, non bene mixtum, & quasi non bene congelatum. Plumbum uero habet argentum uiuum malum & gros-

M ij sum

sum, mali saporis et foetidū, ac debilitate virtutis. Vnde assidue per ignis uiolentiam corruptitur. Sic differunt corpora metallica ab argento uiuo, secundū quod ipsis inest sulphur extraneū, uel adurens, uel simplex. Et sic consideratur, quae uirtus sit in ipsis. Cū enim multa quantitas sulphuris sit infectio, & multa quantitas argenti uui in ipsis dinoscitur esse perfectio, cum sit incombustibile & aerium, quoniam sulphur comburit & comburatur, & perfectionem omni tempore impedit. Hæc uerbo ad uerbū sunt philosophorū dicta super Aristotelem in quarto Metheoron. Credendū est aut, quod ipsorum philosophorum ueritas in aliquo mendacio nunc̄ est reperta. Sic faciens ars sequitur uiam naturæ, ex quibus elici ueritas potest, nec est credendum fabulis fictis, nec operibus mendosis, ab opere naturæ omnino extraneis, ut dicitur: Qui credit in mendacium, & non secretis philosophorū, perdit tempus cum opere, & labores.

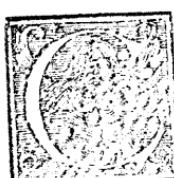
De formatione Mineralium, quæ originem ex Mercurio nō ducūt. Caput. VIII.

 Vnt autem media mineralia secundū quod dictū est, quæ originē ex Mercurio nō ducūt, id est, ex Mercurio propinquo, & debilis substātīæ, & horū quædā sunt sales, q̄ liquefiunt humido faciliter, ut alumen & chalcantum, sal simplex, & sal amoniacus, sal petræ lapidis, & omnia genera salium. Et quædā sunt unctuosa, nec liquefiunt solo humo.

humore faciliter, ut auripigmentum, arsenicū, sulphur, & alia sulphurea. Nā aqueitas sulphuroꝝ est cōmixta cū terra fīscosa, cōmixtione forti, cum feruentia caloris, donec facta sunt unctuosa, & postea coagulata sunt ex frigore. Atramenta uero composita sunt ex sale & sulphure & lapidibus. Credit̄ in eis esse uis mineralis aliquorꝝ liquabiliū, q̄ ex eis fiūt, ut chalcanthū & calcatar, quæ generantur ex maioribus granis atramenti, & nō soluūtur, nisi soluatur salſedo cū ipsis, quę est in ipso sulphure, & postea cōgelatur in frigore, & istud iā accipit uim mineralē, ab aliquibus corporib⁹ naturaliter in terra, qđ accipit uim ferreā crit rubeū, uel terreū, & calcatar. Quod aut̄ uim æreā accipit, hoc erit uiride aeris, uel chalcanthū. Vnde est possibile ista duo, scilicet calcatar & chalcāthū ab ipso generari. Quāuis aut̄ oīa p̄di et̄a participēt in ui minerali cū metallis, tamen corpora metallica artificialiter ex ipsis fieri nō possunt, cū alterius sint naturæ, & cū eis ex una materia ppinqua origine nō duxerint. Nō tamen nego, quin cū ipsis possint metalla purgari aut dissolui, ac sophistica forma p ea introduci, ut in ipsis errēt homines. Potest q̄q̄ plumbi nigredo siue immundicia abstergi, uerum tamen plumbum semper manet plumbum, quamuis videatur argentum, & introducant in eo nouas qualitates alias, ut appareat argentum. Sicartifices etiam posunt facere cōgelationes p ea, id est, ex Mercurio humi dū extrahere cū rebus siccis, ut uideatur Mercurius coagu-

agulatus, sed ista coagulatio est pessima. Philosophorum autem coagulatio, non humidum exiccat, sed Mercurium suæ radicalis humiditatis consumptione coagulat. Audi quid dicat Aristoteles. Sciant artifices Alchemiæ, species rerum transmutari non posse, sed similia illis facere possunt, & tingere rubeum citrino, & albū tingerere colore rubeo, donec fiat multum simile auro, vel argento, ut hi qui coniungunt stannū, cuprum, & Mercurium, & inde faciunt aurum sophisticum. Sic expolitio, per minera mineralia non est impossibilis, at uapor caloris, ponderis, etiā diminutio cōtra hæc nō stāt, sed contra uerum aurum & argentum, quæ nequaquam in natura & arte concedūtur fieri, nisi reductiōe corporum in primam materiam, sic species rerum transmutari possunt, ut postea Aristoteles subdit, & hoc non sit per solam liquefactionem, sed per cōgelati Mercurij resolutionem, cū admixtione sui spiritus, corpus in Mercurium transformatur.

De generatione Sulphuris uolgi, & simplicis,
& Mercurij. Caput IX.

Vm iam dictum sit, quod sulphur in metallis est impedimentum, nunc ponō differentiā in Mercurij generatione & sulphuris, quamuis ex utracq; parte causent metallum, scilicet Mercerius essentialiter, & sulphur ex parte accidentali, namen illud sulphur adhuc est duplex, uiuum, & adurens,

& adurēs. Viūū causat metalla, quamvis unum differt ab alio secundum quod plus existit uiscositate terræ infectum, cum tamen Sulphur simplex uiuum, causans Aurum & Argentum, non est nisi uapor calidus & siccus, generatus ex purissima siccitate terrestri, in quo omnibus modis p̄dominat ignis, & illud dicitur elementum cū Mercurio metallorum. Sed generatio sulphuris uulgi differt à generatione Mercurij, ut dictum est, qđ aqueitas sulphuris uulgi est commixta cū terrestreitate uiscosissima, cū feruente calore, & facta sunt unctuosa. Sic generatio Mercurij differt in parte secunda à generatione sulphuris istius, cū sit generatus ex terra subtilissima, albissima, sulphurea, cū limpidiſſima aqua, quā terra parit, admixtione fortissima, ita quod unū ab altero separari non possit, donec nō quiescat in superficie plana, nec adhæreat tangentī propter siccitatē terræ, que alterat aqueitatē ratione fortis admixtionis, & ideo est elementum cum sulphure simplici, omnium ductibiliū. Vel pprie, simile est aliquibus ductibilibus, & ideo propter concordiam aliquā ipsorum generationū, cōmīscetur sulphur Mercurio, & unum alterat aliud in natura. Quare unumquodq̄ corpus metallicū, in se sulphur expresse habere dinoſcitur & Mercuriū. Cū liqueſcit calore mediāte, apparet Mercurij substātia & sulphuris, maxime in colore, & cute rubea ſuperius natāte, Sed priū naturę unius est adhærentia alterius, cum unū ſine alio, metallum generare nō possit. Et inquantū sulphur

N fit

sit magis simplex, iniāū magis gaudet & coheret Mercurio simplici ac mundo, ut fortius unū cum alio cōien-
gatur, & sic tūc perfectiora ex ipsis generantur metalla.

Qd' impossibile sit media mineralia artificialiter
fieri metalla. Cap. x.

Ed q̄a in p̄cedente capitulo determinatū est,
minora mineralia artificialiter non posse fie-
i metalla. Ideo ppter maiorē ueritatē, restat
hoc oītius probandū. Primo sic: Quia minora minera-
lia de prima metallorum materia, q̄ est Mercurius, non
sunt generata. Cum autē generatio eorū cū generatione
Mercurij in primo differat in forma, & materia & cōpo-
sitiōe, Ideo etiā metalla fieri nō possunt. Quia unius spe-
ciei una est materia prima, & sperma ex q̄ generat̄. Sed
prima ps antecedētis patet, quia minora mineralia non
sunt generata ex Mercurio, ut patet p Aristotelē, & Aui-
cennā. Ideo si deberēt fieri metalla, oporteret q̄ primo
transirēt in materiā primā metallorū. Sed q̄a artificiali-
ter id fieri nō potest. Ideo metalla minime erūt. Sic secū-
da ps antecedētis sufficiēter patet, ut declarauū est in p̄ce-
denti capitulo. Secūdo ad idē. Quia minora mineralia
principiū artis artificialiter fieri nō possunt, qd est Mer-
curius, ideo etiā mediū & finē non pertingūt, q̄ sunt me-
tallū & tūctura. Cōsequētia tenet. Quia nutrīmētum in
hoīe per generationē nō potest fieri homo, nisi prius cō-
uertat̄ in spēria, & sic addito suo simili nouus genera-
t̄ homo. Sed quia minora mineralia à metallis extraneæ
sunt

sunt naturæ, quāuis in aliquo vi minerali participet, tñ debilioris sunt uirutis, & adustibilia. Ideo natura metallica de ipsis nō gaudet, sed ea respuit. Cōseruat aut̄ ea q̄ suę naturę sunt. Verbi gratia. Si misceret̄ aqua & terra, tūc separant̄ ab inuicē, quia terra perit fundamētū, cū sit grauis & sicca, aqua uero superficiē. Et nequaq̄ artificia liter sic possunt cōiungi, q̄ istae duę naturæ st̄et in una natura cōiunctim, q̄uis aqua possit abluere & mūdare terrā. Sed q̄ siccitas terræ artificialiter mutet̄ in humidum aqueum, credi impossibile est, licet terra madefiat aq̄. Sic minora mineralia possunt cōiugi cū metallis, & ea purgare, & aliq̄ modo nouam formā introducere, sed cū ipsis permanere, & illud immaturū maturare natura nō cōcedit. Quare fatui sunt, q̄ tot & tā diuersa negocia, & sophisticatiōes ad decipiēdū hoīes adducūt. s. res impportionabiles, q̄ nec naturā dāt, nec eā recipiūt. s. secūdi nas, testas ouorū, crines, sanguinē ruffi hoīs, basiliscū, uermes, herbas, sterlus humanū, & sic de infinitis generibus stercorū, uolētes cū pessimis optiā perficere, & naturæ def. cū cum his adimplere. Sed q̄a in his naturalibus, nec aliquatenus talium unq̄ uerā materiā imaginando sunt perscrutati, uolentes sterlus seminare & metere triticū, quod satis uidetur impossibile, ut dicit̄: Quæ se minauerit homo, hæc & metet. Ergo si sterlus sem̄ inat, sterlus inueniet. Quare nō est mirum, q̄ nullus in tali stercore perficit, cum sint delusi, & omnes ipsis adhærentes. Semina igitur Aurum & Argentum, ut affe-

N ij
rant

rant fructū, cū labore tuo, mediante natura, quia ipsum habet, & est illud quod quæris, & nulla alia res mundi. Cum alia omnia sint foetida, & nature cedant per ignis assiduitatē & examen. Sunt & aliqui Alchemistē in minoribus mineralibus laborātes, scilicet in quatuor spiritibus, ut in sulphure uulgi & arsenico, auripigmento, & sale ammoniaco, uolentes ex his tincturas perficere, sed illud minime facere possunt, ut patet p diffinitionē naturæ. Quia tingere nō est aliud, q̄z tingēs tinctū in naturā suā trāsformare, & secū sine ulla separatiōe permanere, docens naturā preliari cōtra ignē persequentē, & ita, ut natura tingentis & tincti cōcordent, uerbi gratia: Si ex Auro uel Argēto tinxeris plumbū uel stannū, uel aliqd tale, qd cōcordat in naturis, quia originē ex utraqz pte ex Mercurio duxerūt, & cū maturū immaturo cōiungi tur, cū maturo perficiet in tali uia. Sed cū isti quatuor spiritus sint alterius naturę cū metallis, ut sufficiēter prius dictū est. Ideo si tingūt, tūc quæro, utrū debeat cōuertere, uel conuerti. Si conuerti, tunc tinctura non est, ut prius patuit per eius diffinitionem. Si autem cōuertere, tunc tingendū cōuertet in suā naturam, & hæc est terrena, naturæ metallicæ cōtraria, ideo tingēdo, metallū facere nō potest. Qd aut̄ tingēs tingendū cōuertat in suā naturā, probatur, q̄a omne generās naturaliter generat sibi simile, sed q̄a natura q̄tuor spirituū generās, est terrea, igit̄ generabit sibi simile, qd etiā erit terrea materia sicut ipsum. Sic etiā omnem aliā tincturā fatuam, q̄ non inue

inuenitur in proprietate metallicæ naturæ, despicias cū
uijs alijs naturæ extraneis, quia in ipsis non est aliud, ni
si rerum consumptio, temporis perditio & laboris, cum
omnia ista apparenter sint metalla, & non existenter,
quæ per minora mineralia, uel consimilia sunt præpa-
rata. Et ergo stultum est, quærere in re, quod antea nō
fuit in illa, sicut uerum aurum & argentum in rebus fœ-
tidis & adustilibus.

De differentia sulphuris uulgi, & philosophorum
simplicis, non adurentis. Caput 11.

Vnc querendū est de differētia Sulphuris
simplicis philosophorū nō adurentis, & sul-
phuris uulgi. Cū philosophus generaliter
loquatur: Sulphur coagulat Mercurium.
Vtrum omne sulphur Mercuriū coagulet? Dicendum
est, quod non. Quia omne sulphur uulgi, secundū phi-
losophum, metallis est contrarium. Item Auicenna:
Non intrat in magisterium nostrum, quia non est or-
tum ab eo, cum semper inficiat, denigret, & corrumpat,
quocunq; modo per artificium præparetur. Est enim
ipsum ignis infectus. Ergo si figitur, fusionem impe-
dit, nec est impossibile corpori coniungi. Cuius exem-
plum cernitur in ferro, quod sulphur fixum, grossum,
immundum in se habere dīoscitur. Si uero calcinatur,
in terream redit substantiam, ut puluis mortuus, & quo
modo posset alijs metallis uitā inspirare? Habet enim
N iij dupli-

duplicem superfluitatē, inflammabilē substantiā, & ter
ream feculentiam. Igitur per hoc cōsidera sulphur uul-
gi, & non philosophorū, cum sit ignis simplex, uiuus ui-
uificans alia corpora mortua, & ea maturans, & ita,
quod naturae defectum supplet, cum ipsum sit per se
superfluæ maturitatis, secundum quod in sua natura
est perfectum, & per artificium magis ac magis depura-
tum. Vnde iterum Auicenna: Tale sulphur non repe-
ritur super terram, nisi quantum existit in istis duobus
corporibus Sole & Luna. In Sole autē perfectius, quia
magis est digestum, & decoctū. Philosophi autem sub-
tiliter sunt imaginati, q̄modo ex istis corporibus pfe-
ctioribus sulphura illa elici possent, & ipsorum qualitates
melius purgari p̄ artem, ut hoc fieret in arte, mediante
natura, quod antea in ipsis nō apparuit, quamuis plena-
rie occulte habuerint. Et hoc nequaquam fieri conce-
dūt sine corporis solutione, & in primā materiā reducti-
one, quod est argentum uiuum, ex quo facta sunt ab in-
itio, & hoc sine ulla admixtione rerum extranearū, cum
extraneæ naturæ lapidem nostrum nō emendent, quo-
niā nihil conuenit rei, nisi quod p̄ pinguis est ei, cū sit
medicina simplicis, ac mineralis naturæ, ex aqua Mer-
curiali producta, in qua aurum & argentum prius sunt
soluta. Verbi gratia. Si in simplici aqua congelata gla-
cies ex niue * creauit uirtus, in ea soluitur per calo-
rem, & redit in primam substantiam aqueā, & sic aqua
tingitur ex uirtute, quæ occulta fuit in glacie. Si autē
glacies

glacies non resoluit per calorem, in aquam, non coniungitur aquæ, in qua iacet, nec illa aquam tingit sua uirtute, quæ in ea ante coagulata fuit ex parte specierum. Sic eodem modo, si corpus non resolueris in Mercurium per Mercurium, occultam uirtutem ex eo habere non potes, puta, sulphur digestum, & decoctum per opus naturæ in minera. Sic lapis est unus, una medicina, quæ secundum philosophos, dicitur Rebis, id est ex bina re, scilicet ex corpore & spiritu albo uel rubeo, in quo multi fatui errauerunt, diuersimode exponentes illud :

Est Rebis in dictis rectissima norma figuris.

Id est, duæ res, & hæ duæ res sunt una res, id est, aqua cōiuncta corpori, qua corpus soluit in spiritu, id est, in aquâ Mineralens, ex qua factū est ab initio: & sic ex corpore & spiritu, fit una aqua Mineralis, quæ dicitur elixir, id est fermentum, quia tunc aqua & spiritus est una res, ex qua fit tinctoria, & medicina omnium corporum purgandorum, quod multis fatuis uidetur impossibile. Igitur ex una re, quæ est aqua corporis, & spiritus, medicina perficitur. Vnde uersus.

Hæc fallit multos sua per problemata stultos.

Ars unam pascit rem, quā quiuis bene noscit.

Hanc optant plura rem, res sic est tamen una.

Illi non similis præ est, precio quoq; uilis.

Nec contemnenda, nam perficit illa stupenda.

Hanc tu fixare debes, & in igne domare.

Sic

Sic quod & ascendat, & rursus ad infima tendat,

Dissipa rem captam, per rem prius hanc satis aptam.

Leniter extractam, sic massam contere factam,

Hæc non festinet, sed temporis ordine fiat.

Item alij uersus, quod corpus grossum fiat spiritus subtilis, id est, fixum uolatile. Et è conuerso, uolatile fit fixum.

Aspera res lenis quoq[ue] fit uasis in amoenis,

Quæ dum calcatur, tamen à doctis adamatur.

Alij uersus, quod uice uersa fit fixum.

Sed dum fixatur hæc res, & in igne domatur,

Hanc tegit umbra sua, rerum substantia quinta.

Id est fermentum secundum, qualiter incepisti, taliter finias cum fermento. Alij uersus de Inceratione, cū funditur, tunc omnia cum eo funduntur.

Omnia coniungit, si funditur, omnia fundit.

Et sequuntur plures uersus secundum Albertū, ad quos remitto studiosos. Et sic exposui tibi quid sit Rebis, & elixir, & medicina, & unde dicantur, & quæ sit aqua philosophorum, ex qua uiua fiunt elemēta postea, & e converso unum fiant. Versus.

Quatuor ex uno fiunt, & quatuor unum.

Hæc sunt secreta, sic gaudebis sine meta.

Et sic secundum philosophos, habemus naturā sulphuris & Mercurij super terram, ex quibus aurum & argentum factum est sub terra. Ex his dictis uidetur quomodo ars imitatur naturā, & per nullum alium modum.

Quomodo

Quomodo sulphur album & rubeum existat
in Luna & Sole. Caput XII.

Vm sit dictū, q̄ sulphur philosophorū ru-
beū existat in Sole, p̄ maiorē digestione, &
sulphur albū in Luna per minorē digestio-
nē.* Vnde philosophus: Citrinatio nō est
aliud q̄ cōpleta digestio. Nā calor agēs in humidum,
primo generat nigredinē, & agēs in siccū, generat albe-
dinē, quā albedinē ignis transcēdit, agens in eo purissi-
mā citrinitatem cauſat. Et hæc oīa in plūbi calcinatione
attēdi possunt. Etiā dicit philosophus, q̄ iam actu unū
quodq̄ pfectoꝝ corpore ſuū sulphur bonū cum Mercurio
cōtineat, ſcīlicet, aurū aureum, & argenteū.
Ideo sulphur albū, p̄ citrinitatē fit aureū, eō q̄ sulphur
rubeū, id est ignis ſubſtācia eſt ibi, qui hoc albū plus di-
gessit, & ſic sulphur albū & rubeū ex utraq̄ pte existit
in Sole. Quare ignis eſt ſumma cī pfectio, ut in igne ge-
nerati. Et ideo amicabilē cōgaudet natura ſuę igneq̄ na-
turæ. Vnde q̄rit: Vtrū aliquæ res extraneę hocī corpo-
ribus poſſint cauſare? Cū ars nō ſit aliud mediāte natu-
ra, niſi coctio, & digestio illius naturæ p̄ ſimplicē labo-
rē. Verbi gratia. De mane cū surrexi, & uideo urinā me-
am albā, iudico me niſi paꝝ dormiuiffe, repono igīt
me ad dormiendū, & accepto ſomno, urina fit cītrina, &
hoc nullo alio modo fit, niſi p̄ digestionē caloris natu-
ralis in me exiſtētis. Sic ſequere naturā p̄ artē ſimiliꝝ de-

O coquēdo

coquendo, digerendo, & maturando, & subtiliendo, cū iā actu cōtineat natura in se ignē naturalem, quo maturat, henc caliae res nō habēt, et eum dare non possunt. In Luna uero non est, nisi sulphur simplex albū, nō tantū digestum sicut rubeū, cū nō sit nigredine priuatum per actionem caloris, quē in se naturaliter continet, sed ignis species est obiecta, & occulta, agēs tam in arte quā in natura, & econuerso. Et ideo nō est impossibile, quod ars mediante natura, hoc plus digerat & perficiat, cum naturaliter natura appetat perficere: sed per se non potest, nisi iuuetur arte & operatiōe: quāuis isti labores, ut credo, non perueniant ad hominem durae ceruicis. Quia boni laboratores raro inueniuntur. Et ideo non sit uerū Argētum & Aurum, nisi fiat ita digestū & decoctū, uel ut medicina, cum qua tingitur & in melius melioratur peius. Quia omniū philosophorū intentio est, cū meliori peius perficere. Quod fatui cōtrarie intelligūt, qā cū peiori melius perficere nitūtur, & hoc quærūt in re, qđ nunquā fuit in illa, scilicet Aurū & Argentum in sterco ribus, & in rebus adustilibus, & hoc faciunt sophistice: ut appareant horuinibus uera, ut dictum est prius.

Quōd in alijs corporib⁹ ægris, non est utile hoc sulphur quærere, cum in ipsis non sit. Cap. XII.

Væri uero non immerito potest, utrū in aliis ægris corporib⁹, hoc sulphur, scilicet album & rubeum, ad Mercurium tingendū elici

elici possit. Dico quod non. Quia prius dictum est, qd
 in ipsis non est aliqua materia maioris temperantiae, &
 minoris fecis, quam in istis duobus corporibus quibus
 insunt radij tingentes, quibus uti possis ad tingendum,
 sed cum alijs non tinges, cū prius dictū sit, quod in se cō
 tineant sulphur fœtidū & adustibile, & nō uirtualis na-
 turæ, sicut in istis, cū oīs ars nō ualeat nisi præhabita na-
 tura quam sequatur. Posses tamen purgare metalla im-
 perfecta cum minoribus mineralibus, & cum purgata
 essent, non haberent auream uel argenteam naturam in
 se, quia decoctio, uel digestio, aurea non fuit in eis, sicut
 in istis duobus corporibus, nec sulphur ita maturum, &
 ideo ipsis immaturis succurrendum est cum maturo, ut
 maturentur. Igitur non tingunt, sed tinguntur, quia
 tinctura auri uel argenti, in ipsis habet proportionabi-
 lem naturam, quia cum eis originē ex Mercurio duxerūt.
 Ex ijs manifeste patet, qd minora mineralia tingere
 nō possunt. Quia si corpora imperfecta metallica, quæ
 conueniunt cum Auro & Argento ex parte Mercurij,
 tingere non possunt, nec naturam auream siue argente-
 am infundere, quomodo tandem illa facere possent, quæ
 non conueniunt in aliqua natura cum eis? & ideo non
 est tingendum, nisi cum illis quibus inest uirtus tingen-
 di. Tinge ergo cum Auro & Argento, quia aurum au-
 reum, & argentum argenteum tribuit colorē & naturā.
 Quare omnia alia despicias cū in ipsis nullus fructus sit,
 sed solū rerū perditio, nec non temporis & laboris.

O ñ Quòd

Quod aurum curet infirmitates, & alia corpora
metallica. Cap. X I I I I.

 Vm autem inter uulgares & dictos philosophos aurum famam teneat, quod in prima sua dispositione manens, lepram curet, & plures alias uirtutes habeat, hoc non est nisi propter cōpletā eius digestionem, quia excellētia ignis in eo agens oēs malos humores cōsumit in corporibus ægris existentes, tam in calidis q̄z in frigidis causis. Sed hoc Argentū facere non potest, q̄a tantā superfluitatem ignis non habet, & tantū nō est digestū & coctū natura li maturitate. Tamē isto non obstante ignicitatē in se occulta & uirtualiter habet, sed non ita plene, quia adhuc vis nō uincit alias qualitates elemētares sicut in auro. Et ideo Argentū in sua prima dispositiōe manēs, nō curat leprā ita potenter, nisi plus per artem digeratur, quo usq̄ habeat summos gradus Auri, & oēm maturitatē. Quare alia egra corpora metallica, minus curāt infirmities, secundū qđ magis differūt in pfectiōe & maturitate ab eis. Aliq̄ minus, aliud magis differt, & secūdū hoc min⁹ curāt, qđ est ex defectu sulphuris infecti, foetidi & urētis, ex q̄ in genere coagulatiōis facta sunt ab initio, & ideo nō curāt, cū ignis in ipsis ita infectus sit, elemēta ribus fecibus, & urēs, cū admīxtiōe aliarū elementariū q̄litatū. Nūc ad ppositionē primā uirtutis aurī curantis. Cū autē tāti uigoris sit promulgatū, & hoc in prima sua

sua dispositione manens. Quid est mirum, si in medicinam (sicut expertum est) per artis ministerium sequentis naturam, redigatur, & eius virtus subtilictur per digestionem decoctionis, & qualitatum purgandarum, quod plures ac infinitas, seu omnes ægritudines tunc habeat curare. Quod patet per Arnoldum de Nouailia expertissimum medicū huius summi operis, qui Dominum Apostolicū, Dominū Innocentī à peste incurabili cum hac medicina *

tinctum, & opere naturæ per artis ministerium, non est aurum, aut argentum vulgi, quoniam additur eis additione magna, in prosperitatibus multarum utilitatum, ad omnem ægritudinem cuiuslibet generis expellendam. Et nominanter has assignauit uirtutes. De sene facit iuuenem, & senem reuirescere facit naturam, conseruat sanitatem, roborat infirmitatem, omnem corporis expellit ægritudinem, uenenum declinat à corde, arterias humectat, liuidam immundiciē à pulmone dissoluit, vulneratum cōsolidat, sanguinem mundificat, lapidē frangit, contenta in spiritualibus purgat, si caput reumaticū est, purgat à fluxu, stomachum in calore naturali confortat. Et si ægritudo fuerit unius mensis, sanat eam in uno die, uel hora. Si uero ægritudo fuerit unius anni, sanat eam in octo diebus. Si uero morbus fuerit antiquus longo tempore, cum alijs medicinis incurabilis, sanat eam in dimidio mense. O felix scientia cum sciente, Quare non immerito hæc medicina super omnes

O iij alii

alias medicorū medicinas est quaerenda, qā qui habet eam, incomparabilem habet thesaurū, & in salubri constellatione natus est, in hoc seculo diues, diuītis infinitis super reges & principes huius seculi. Quis non diligenter talia , quæ sanum & longæuum se utentē, supra omnes medicorę medicinas conseruāt : cū ipsum dītēt, & alios nō depauperēt . Hæc sunt bona iusta corā Deo & hominibus, non per usuram acquisita, seu fraude & deceptione mendaciū, ac per mercimonia in deceptiōnem plurimorū, ut in omniū aliorę bonorum acquisitiōne, quia hæc ars est speciale donum Dei, ut dicitur : Labores manuum tuaꝝ quia manducabis, beatus es, & bene tibi erit. Sed econtrario ait beatus Augustinus ad omnes alios Alchemistas, qui hoīes sophisticatiōibus eludunt : Vos deceptores estis, & sententia excomuni-
cationis aggrauati, cū uestra opera, elementa falsa sint,
& mala. Et excludēs seu saluans artifices naturam imi-
tantes, quamvis pauci huius artis ueritatem summe co-
gnoscere ualeant, ut supra ad propositū dictū est de uir-
tute huius medicinæ. Sic truffatores in stercore aurę &
argentū qrentes in libris ipsoꝝ pprījs, q̄s & ipsi pprīe
cōposuerūt, & ipsos tamē cōposuisse philosophos testā-
tur, qđ' ueritas nō testat, quoniā ueritatē posuerūt. Cū
ueritas philosophorę (ut dictū est ab aliquo) in forma
mendacij non cernitur unq̄ fuisse reperta, sed semper
naturæ motum & modum imitantur. Sic enim in libris
uestris scribitis in arte Alchemiæ . Caueras tibi ab odo-
re eius

re eius, ne te interficiat. Ecce qualis medicina, quæ cum uiuiscare deberet, morte inducit. Quare hoc nō est mis-
rū, q̄ sit res iutoxicatiua, cū antea ex stercoribus & uene-
nōis receptis sit cōposita. Videte fatui, q̄modo uestra
opa differāt ab opibus naturę. Quare tantū fatigamini
in huiusmodi rebus altis, ad quæ puenire non poteritis
taliē laborādo: nisi miraculoſe fieret cōtra naturā, ut ac-
cidit beato Ioanni, qui de uirgis fecit aurum & argen-
tum, confisus in potentia Dei, & de arena maris lapides
preciosos. Dico enim uobis, qualis est medicina, tale fit
& aurum & argentum. Cum merdam seminaueritis,
merdam metere uisi estis, & apparentias sophisticatio-
num. Reuertamini fratres ad uiā ueritatis, qui eā igno-
ratis, quoniā ppter uosmetipſos cōſulo ſtudere & labo-
rare, ſapientū dicta reuoluendo, ex quibus ueritas elici
potest, & nō casualiter, aut temere opa accedite, p hoc
quod ſcribitur: Recipe hoc uel illud, id est, merdam, &
fac ſtercus. Scitote q̄ hæc ars à philoſophis occulte tra-
dita est, ppter eius nobilitatē, & nō æſtimate eā in foro
effe uenalē, aut uendendā & emendam, ſicut libri ueſtri
multarum falſitatū continent. Vnus emit, alter uendit,
diſcas mihi merdam, & ego te docebo ſtercus. Sic per-
merdatus alium permerdat, & omnis mundus exiſtit
quaſi permerdatus. Volentes ergo alios ditare, uoſi pſi
infinitis paupertatibus eſtis ſubiecti. Fratres reuer-
tamini, cum ſapientia cognofcat uos errare cum libris
ueſtris. Philoſophorū uero libros perlegite, & plectos
repe-

repetite. Si autem repetitos non intellexeritis, non doctores, seu philosophos reprehendatis, sed uestræ ignorantia calumniam reddatis.

Quod duo particularia tantum sint uera in hac arte, quorū primum est in Mercurio. Cap. x v.

PRIMUM uniuersaliter omnibus intuentibus, ad quas præsentes peruererint declaro, q[uod] in totius huius artis serie, non sunt nisi duo particularia, quæ particulariter perficiunt secundum philosophos & naturam. Quamuis deceptores infinitas sophistications, dealbationes, & rubifications faciant, quibus fideles deluduntur. Primum particulare, tam in albo, quam in rubeo, existit in Mercurio, sine administratione medicinæ perfecte, licet corpus, cum quo perficitur, in se ipsius tincturam contineat particulariter, si moueatur arte & operatione, ueluti natura requirit. Primum quod in natura particulariter ex utracq[ue] specie perficitur est, cum Mercurius sit prima materia omnium metallorum, compositus ex terra albâ nîmium sulphurea, & aqua clara, & ideo albedo terræ transpareat limpiditatem aquæ, & sit color in eo albissimus, ut docet experientia, & hic sit immaturus, possibile est, ex eo fieri Solem & Lunam. Vnde philosophus: Admisseatur alijs corporibus metallicis, quia sunt de materia eius, & ipsa generata sunt ab eo, & ideo per artificium illud sibi potest mittere digestam naturam in eū,

ut cū

ut cum eis perficiatur. Et sic quibus cōpletebitur metallis
 sit similis ipsis, sine aliqua admixtione extranea, cū sim-
 plicer natura cōgaudeat suæ naturæ, & non per aliud
 mediū extraneū, scilicet cum sole Sol, cū Luna Luna, cū
 Venere Venus, & sic de alijs, quia unumquodqz mittit
 in illū uim suam, etiā, quia cōtinet in se sulphur suū bo-
 num immaturū, quod per artē maturatur. Quare alia
 metalla sic coagulata & infecta per sulphur, particuliari-
 ter, sicut ipsum Sol & Luna fieri nō possunt. Prima ra-
 tio est, si enim corpora imperfecta metallica trāforma-
 rētur & admiserētur cū Sole & Luna, tunc ipsorū Mer-
 curius haberet illud in se præhabitū sulphur malū, & si
 purgarentur, adhuc in tantum purgari non possent, q
 reducētur in Mercuriū, sicut ante talē supfluitatē, nec
 etiam posset corpus perfectū in eo dissolui. Et cū in eo
 dissolui nō posset, naturis ex utracqz parte seratis, unum
 qdqz in examinatione ab altero separetur, ex quo nō ha-
 beret in se naturam perfectam occulte, cum qua solutio-
 nes proprie ipsorū perficere possent, mediante arte, ut
 alia corpora perfecta subuenirent cum natura sua, quæ
 naturaliter est perfecta. Secunda ratio. Si insoluta
 adiungerentur perfectis corporibus, minus Aurū & Ar-
 gentum fieri possent, cum naturaliter per congelationē
 ex utracqz parte, naturæ eorū seratæ sint, & cū non sit me-
 dium aperiens illas naturas, & nec una uis in aliā cōiun-
 gi possit naturali cōiunctiōe, nec mitti, ita ut redeat in
 Mercuriū, ex q ex utracqz parte originē duxerūt. Ideo p
 P asperitatē

asperitatē ignis ab inuicē separantur, scilicet per combustionem naturae imperfectae, & per resistentiā naturae perfectae, ut bene cernitur. Sed cū coniungere uolueris, facias mediū per Mercuriū, qui dissoluit & aperit naturas, ut simpliciter unū possit transire in aliud, & perfectā uim mittere in imperfectū, ut secū pficiat. Et hi sunt labores uiae particularis, quibus Aurū & Argentū fieri potest, sed uniuersaliter nō. Nota. Mercurius crudus dissoluit corpora, & reducit ea in primā materiam, sed Mercurius corporū hoc facere nō potest. Est enim ppter cruditatem sui sulphuris, qđ in prima habuit alba terra, ex qua cū aqua clara factus est ab initio, qđ illud crudū semp appetit corrodere, qđ suae naturae uicinus est. Primo aurū, secundo argentū, & sic de cæteris. Quare alter Mercurius corporū sic facere nō potest, qđ per cōgelationem illud crudū sulphur, qđ antea fuit in illo, est alteratū in natura, & ideo nō corrodit sicut primū, nec serum aperit, & ideo una uis nō mittitur in aliā, sed unū, qđcꝝ manet per se, quāuis cōfluctualiter sint coniuncta, secundo naturaliter ex utraqꝝ parte sunt serata. Quare in examinatione, & per asperitatē ignis imperfectū cōbūritur, cū una natura alteri succurrere nō possit. Sed cum Argentū uiuū crudū hoc facere possit, scilicet naturas seratas aperire, ut unaqueqꝝ res suae naturae uicinæ sit ad iuuamen. Ideo si dissoluerit argentū, inueniet argenteā naturā. Et si Aurū, inueniet aureā naturā. Si plumbum, plumbeā, & sic de alijs, per ipsorum sulphur cōgelatur, ut dicit

dicit philosophus, & simile fit illis. Si uero ista corpora quæ suam naturam participant, scilicet imperfecta, non possunt ipsum perficere, minime ista quæ suæ naturæ non sunt, nec in uir minerali cum eo participant, sicut tu quæreris in multis stercoribus. Et ideo est particulariter possibile ex eo fieri argentum & aurum, & in alijs corporibus non, ut audiuisti. Nota. Duplex est solutio corporum in Mercurium. Per Mercurium scilicet in Mercurium, & in aqua Mercurialē. Prima solutio requiritur ad particularia, Secunda ad uniuersalia. Prima solutio corporū in Mercurium, nō est aliud, nisi cōgelati resolutio, id est, quod per solā solutionē seratū aperitur, propter ingressum unius naturæ in aliā, & ista resolutio est in particularibus. Secunda solutio est in aqua Mercurialem, & hæc est in uniuersalibus, & ista nō fit per solā solutionē sulphuris immaturi in Mercurium, sed per putrefactionē corporis & spiritus in calido & humido. Cum putrefactio omniū rerū naturā, adinuicē ligatarū, sit solutio & separatio, & sic separent partes adinuicē ligatae, ut unaquæcū pars separe ab alia. Et hoc fit p solutionē elementorum, q̄ in generatione Mercurij sunt cōnexa. s. aquæ & terræ. Et eadē partes cū purgatæ fuerint in natura p cōuersione cōiunguntur, & plus se diligunt, ppter ipsorum mundificationē q̄ antea. Quāuis ista sparatio fieri nō posset in corporibus, nisi per spiritum. Et sic ars transcendit naturam in una via, quod artificialia subito fiunt, cum tamen naturalia antea prolixè facta fuerint.

P ij Non

Non credas, quod sint elementa vulgaria, sicut aqua nubis, & consimilia, sed humidum aqua, frigidum terra, calidum aer, siccum ignis. Et sic sunt in naturis rerum elementatarum, cum nequaquam possit partes ita naturaliter separare, quod simpliciter in elementa, secundum quod fuerint, transmutentur, cum primo natura mutauit unam qualitatem in aliam. Taliter ars bene separari potest, ut humidum a sicco, frigidum a calido separetur. Sed tamen una qualitas adhuc de naturali commixtiōe possidet naturā alterius in aliqua parte, p̄ hoc possunt p̄ partē uiceuersa cōiungi, sicut diuisa sunt. Si enim una qualitas non participaret naturā alterius, scilicet aqua naturā terrę in frigiditate, & aer aquam in humiditate, & sic de ceteris. Tūc sequeret, quod naturale opus esset totaliter destructum, cū simplicia essent elementa, sicut antea fuerunt ante Mercurij generationem. Et ars destruxisset naturam, a capite incipiens, scilicet ab Auro & Argento, usque ad primū, id est Argentum uiuum, & ultra ista principia ad simplicia elementa, secundum quod antea fuerunt ante Mercurij generationem, quod tamen ita remote in arte est impossibile. Etsi esset possibile, tunc sequeret quod de novo extra primā materiam, Mercurij scilicet metallorum, ars cōponeret elemēta, & viceuersa generaret Mercurium sicut destruxisset, quod est impossibile artificialiter fieri. Sed bene ars destruit a capite, usque ad pedes, id est Mercurium, a pedibus aedificans usque ad caput, in subtiliori forma naturalis substātię, quam antea fuit. Sic diuidūt species rerū cum

cum in aliam formam transmutantur, quam antea fuerunt, quod dicit Aristoteles. Sciant artifices Alchemie species rerum transmutari non posse, quod uerum est, ut ipse confirmat, nisi in primam materiam conuertantur, id est in argentum uiuum, & ultra hoc non consulo, cum fieri sit impossibile.

De secundo Particulari, quod est in Luna. Cap. XVII.

 Vm superius dictum sit, qd Luna contineat in se sulphur album, sicut aurum, cum ignis species sub albedine in eo obiecta sit, ideo omne argentum est possibile fieri aurum, ut dicit philosophus. Non est aurum, quod non prius fuisse erit argentum. Sic argentum continet in se aliquas qualitates indigestas, quae possunt ab eo purgari, ita qd per arte particulariter transeat in Mercurium fixum, id est, in unicissimam naturam auri, quia tunc omne illud continet in se, quod & aurum, per appositionem sulphuris rubei philosophorum, per hoc plus digeritur, & citrinatione in eo causatur in adiunctione corporis perfecti, cum fuerint simpliciter unius naturae. Hoc autem in alijs corporibus fieri est impossibile, cu tam uicinitatem naturae perfecte non habeant, sicut ipsum. Quia est impedimentum in generatione ipsorum per sulphur austibile & foetidum, nec ipsa sunt medium, de quo loquitur philosophus: Non fit transitus ab extremo in extreum, nisi per medium, id est ex Mercurio non genera-

P iii tur

tur aurum, nisi prius fuerit argentum, nec in se habent sulphur ignis simpliciter non urentis, sed sulphur adurens, & ideo in Mercurium fixum particulariter transformari non possunt, cum semper prædictum sulphur ea comburat per ignis examinationem. Et sic habes rationes, quomodo particulariter aurum & argentum fieri possunt.

De sophisticis particularibus. Cap. XVII.

Ristoteles dicit: Sciant artifices Alchemiæ, species rerum transmutari non posse, sed similia illis facere possunt, & tingere rubeū citrino, ut uideat aurū, & albū tingere donec sit multū simile auro uel argento. possunt quoq; plumbi immundicias abstergere, uel alterius corporis, ut uideatur aurū & argentū, ueretamen plumbū semper manet plumbū, cū in se nō habeat aurū & argentū, sicut prius dicitū est, ut hi q accipiunt salē ammoniacū, uel alia minora mineralia, ut in ipsis errent homines, sed aurum & argentum sophisticum faciunt. Coniungunt enim stanum & cuprū cum Mercurio, ut appareat hominibus argentum, & aliquo modo fabricabile, & in igne examinabile, secundum eos, qui in igne experti sunt, qui tamen in hoc deluduntur, & in examinatione naturæ. Adustibile & foetidum, secundum quod est, ueram naturam argenteam non habet in se, sicut appetit in colore & in examinatione aliqualiter. Prima ratio est:

Cuprū

Cuprum continet in se Mercurium mundum aliquatenus, nisi in quantum in sulphure existit defectus, quia sulphur foetidum & adustibile habet, quod in quantu[m] adustibile, cōburit, & rubedinem non ratione digestio[n]is habet, sed ratiōne sulphuris rubei & immundi, tamē Mercurius habet substantiā præ sulphure, & ideo tardius in igne deficit, quām plumbū vel stannum, quoniam Mercurius resistit, nisi in quantum uiolentiam patitur a sulphure sibi commixto. Et quod per plumbum citius cōburitur, hoc est ratione Mercurij plumbi imperfecti, q[uod] infectus Mercurius cū infecto sulphure, sicut plumbū est, quærerit aliquid uicinū suæ imperfectioni, & cū argentiū & cuprū cōmixta sunt, in argento nō inuenit aliquā rē infectā, sicut in cupro, ubi inuenit primo sulphur adurēs, cui citius cōmiserit. Et in cōmixtione uniuersali Mercurius cupri magis inficit, cū plumbū sit ex utraq[ue] parte, scilicet Mercurij & sulphuris, infectū & plumbi malū, citius adhucreat malo, q[uod] bono. Et inquantū maius malū malo cohæret, instantū debilius & peius erit. Et ideo citius coadhæret cupro, quām argento, infectis & cōburēs illud, cū natura cupri & argenti, ut audiuiisti, ex utraq[ue] pte sint seratē, peiori subuenire nō possunt. Et ideo cōburi tur cuprū ab argento, q[uod] fluctualitē cōiuncta fuerūt. Natura līt aut ex utraq[ue] pte naturae eorū sunt seratē. Et sic bñ plumbū cōburit cuprū ab argento, q[uod] tardius separat sine plumbō, q[uod] nū inquantū magis cōburit, in tantū debilius erit, et cōbustibile. Sed in cōiunctiōne stani cū cupro & Mercurio, Mercurius

Mercurius aperit aliquo modo naturas feratas, & coniungit hæc duo, scilicet stannum & cuprum. Nam cum ex utraq; parte aliquo modo mundum habeant Mercurium, & sulphur malum debiliter commixtum, coniungitur Mercurius Mercurio, sed quia habet potentiam sulphuris, uariādo colorem cupri, qui existit in sulphure, ita quod noua forma appareat, & iā ita cito sulphur comburi non possit, sicut ante ipsum Mercuriū, & Mercurius crudus coagulatur per ea, & alteratur cū ipsis in natura, sic ut aliquo modo appareat argentū, quamuis uerum argentum non est, cum in eo non fuerit debita digestio, & decoctio, & sulphur non sit ita simplicis & virtualis naturæ, sicut ipsum argentum uiuum, cum aurum & argentum ex utraq; parte sui Mercurij & sulphuris, sufficienter sint digesta, & bonæ maturitatis, & in omni digestione perfecta. Sic habes argentum sophisticum ex stanno, cupro, & Mercurio, & si tunc admiscerent aliquos pulueres minorum mineralium, tunc magis debilitarent sulphur, & sic non esset impossibile, q; Mercurius ageret super potentiam naturalem, sed semper in fine diminuitur, & comburitur in igne, cum sulphur non sit virtualis naturæ, sicut ipse Mercurius, sed semper occulte comburens, & inficiens Mercurium, quamuis Mercurius sit suppeditatus, & sic postmodū in stercus redeat, secundum quod sterlus fuit. Sic intellege, quomodo uerum aurum & argentum differant ab auro & argento sophistico, quamuis plures sophisticatio-

tiones fiant eodem modo per alia metalla, in rubeo uel in albo, adiunctis medijs mineralibus, uel aliquot ipso rum. Sunt uero ipsi laborantes delusi, æstimantes bonum, secundum apparentiam, hoc facit ipsorum ignorantia, quod non cognoscunt naturas metallorum.

De uia uniuersali, sermo generalis.

Cap. x viii.

 Eterminato plogo huius artis, & pticulari-
bus eius: nūc dicemus de uia uniuersali, in q
ars imitaſ naturā. Est aut uia uniuersalis, ut
audiuisti supius, possibilis in naturis metal-
lorū, plantare ramos, in qbus crescūt flores miri odoris
& rosulae tā albæ, q̄ rubeę. Primū aut incipere, est solue-
re lapidē in suā primā materiā, & est cōiunctio corpis &
spiritus, ut ex eis fiat una aqua Mercurialis. Vnde Aui-
cenna: Primūq̄ incipere, est soluere lapidē in suū Mer-
curiū. Vnde Rasis philosophus: Nisi corpora soluas, in
uanū laboras. s. Argētū & Mercuriū, ad elixir album: &
Aurū & Mercuriū ad elixir rubeū. Et hoc in balneo rori-
do, ratiōe putrefactiōis, ut corpora uiscositate aq̄ Mercuri-
alis soluant. Vnde Parmenides: Cū cōiuncta est in unū
pmanēs aqua, cū qua fuit ab initio, postea sequitur ele-
mentorū diuisio, & ipsorū purgatio. Vnde Albertus
Magnus: Quatuor ex uno fiunt & quatuor unum.
Id est, ex aqua Mercuriali. Tertiū est terre mūdificatio,
de q̄ dicit Morienus philosoph⁹. Hęc aqua cū terra sua
putreficit, p̄ hoc magisteriū totū dirigetur. Vnde Rasis
philoso-

Q philoso-

philosophus iunge siccū humido, humidū est aq̄, siccū uero terra. Postea sequit̄ terræ sublimatio, de qua dicit Parmenides philosophus: Ipsum dealbatū cito igne sub limate, ut exeat ex eo spiritus, quem in ipso inuenieris, & terra maneat calcinata, de qua terra dicit philosophus Parmenides, & Morienus: Sic cinerē q̄ est in fundo, ne uilipēdas, q̄a est diadema corporis tui, & pmanētiū cinis. Sic sunt quatuor elemēta sic p̄parata, ut supius intellexi sti. Nec cōiunxeris ea ante ipsorū mundificationē, cū ppter eorū immūdicā separant̄, qđ dicit Ascanius: Spiritus nō cōiungunt̄ corpī, donec à suis immūdicjs pfecte fuerint denudati. Et fermentū albū & rubeū cōiungunt̄ secundū qđ elemēta sunt alba uel rubea. Si alba, tūc reqritur ignis. Si rubea, tūc elemēta p ignē rubificant̄, ut ipsa digerat, maturet, cōsolidet, & absorbeat fordes aquarum in cōiunctiōe. Habeat pportionabiles uirtutes q̄ tuor elemētorū, terre in frigiditate & siccitate, aq̄ in frigiditate & humiditate, aeris in humiditate & caliditate, ignis in caliditate & siccitate. Ignis & terra extrema sunt elemēta. Aqua & aer, sunt media elemēta, q̄ cōiunge per debita & uera pōdera, ut plus diligāt se q̄z antea. Primo terrā cū aq̄. Secundo aerē cū igne. Et sic cōuerte naturas, & qđ qris, inuenies. Tūc terra habilis est ad soluēdū, aq̄ efficax ad mūdandū, oleū uel aer in q̄ portat̄ spiritus ad miscendū. Ignis ad tingēdū. Sic corpus retinet spiritū, sicut spiritus retinet animam, cum adiunctiōe fermēti.

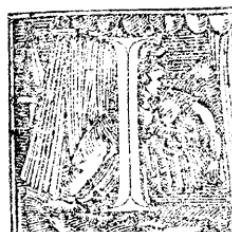
F I N I S.

SEQVITVR

LIBELLVS ALIVS ΠΕΡΙ
ΧΗΜΕΙΑΣ UTILISSIMVS, ET RERVM
metallicarū cognitione refertissimus, Rosarius Mi-
nor inscriptus. Incerti quidem, sed harum ta-
men rerum non imperiti authoris.

PRÆFATIO.

Aenigma de arte Alchemiæ, & de modo
tractandi authoris. §. I.

 Nquit author libri, qui Rosarius dicitur. Descendi in hortum meum, ut uide rem plantas diuersorum nascentium, & inter flores cæteros Rosarij mei, inueni rosam niueam seu albam, *itemq; san-
guineam seu rubedine decoratam, ele-
gi pulcherrimā, & inspexi, quod paucæ & raræ, quia
non germinauerant mala punica. Dixiq; uoce non
tacita: Reuertere, reuertere Hortulane, reuertere &
augmenta Rosarium meum, per totum hortum mul-
tiplica, seu de nouo construe & planta, ut decoretur
hortus albis & rubeis rosis splendentibus, superfluisq;
abstractis & reiectis, utilibns & necessarijs diligenter
intende. Ipse autē Hortulanus rosarum plantas separa-
uit, & replantauit, augmentauitq; duplicando, triplican-
do

Q ij do

do, quadruplicando, & sic uicissim multiplicando, usq^z
ad albedinem plenam, & deinde ad rubedinē perfectā.
Sed hoc totū per augmentationē plantarē, quod mihi
placuit. Innuebat aut̄ adhuc nō satisfecisse. Quicquid ta-
men circa hoc erat scibile, mihi plenarie demonstrauit.
Posuitq^z idem tempore debito rosas albas & rubeas in
terra sua, dimisitq^z eas increscere in terram suam, dico
propriam, unde egrediebantur. Et in primo anno subse-
quenti, egressa est planta, quæ annuatim mille milia ro-
sarum produxit. Et ecce hortus meus iam rosarijs imple-
tus est, eduentibus sufficienter pro merosis, & pro om-
nibus intrantibus annuatim. Deo itaq^z reddo laudes,
& gratias Hortulano gratas. Et in hoc codice, cæteris
meliori, qui non sine causa Rosarius intitulatur, cun-
cta quæ uidi, & uera probauit, intelligentibus, sapien-
tibus, & artifici idoneo perfecte scribam, ut quicunq^z
per portas Hortulano mediante, ad hunc Rosarium
ingressus fuerit, non solum de rosis partem habebit, sed
uidebit etiam artes cunctorum operantium in Rosari-
um albū uel rubeū, & per consequēs acquirēt discretio-
nem discernēdi circa hoc intentionē scripturarū omnīū,
ubicūq^z magisterium obscurū uidebitur & manifestū.
Nā in hoc est ueritas omnino nuda, & etiā uestita. Nu-
da scientibus & discretis in ppingoribus naturis mine-
rarū. Vestiā autē stultis, in remotioribus, imò impos-
sibilibus naturis uegetabilium, & animalium, secun-
dum solum textum magistrorum, artem inuide obscu-
ranti

rantium laborantibus. Perfectam enim uobis scribo ue
ritatem, & operationes certas, & ueras & integras, sine
deuiatione aliqua.

Admonitio, Cauenda duo genera seductorum, &
quod ars consistat in Mercurio fixo. §. II.

SEd uere uere, multi uenient pseudophilosophi post
me, qui seducent operantes, quorum in genere, tan-
tummodo duos inuenio, scientiam istam cooperientes.
Primus est ignorans artem, & sophisticus. Secundus
uero sciens, & philosophus inuidus. Primus componit
libros deceptorios, deceptiores suas & sophisticata testifi-
cantes, & scribit super capita ipsorum titulos philoso-
phorum bonorum, ut uideantur habere bonam artem,
& elixir perfectum. Et ut magis credantur ab homini-
bus, ferunt pulueres lapidum, albi uel rubei, & tractant
aurum & argentum, sed sequentes deficiunt in operati-
onibus, dum probant scripta illorum. Secundus est
totus inuidus, & composuit libros de illis, quae magis
remora sunt à ueritate, ad prolongandū homines à uia
uera, in quantum potest, studiis probare dicta sua per
solas rationes, quae uidentur insipientibus esse certissi-
mæ, ille ponit artem in herbis, & plantarum fructibus,
& in multis uegetabilibus extraneis & remotis. Vel ut
uideatur nobis relinquere uerā artem, magis philoso-
phice loquitur, accipiens fundamentum super quatuor
elementa, quae sunt materiæ philosophicæ, eaq; à mul-

Q ij tis

tis extrahit, uelut à vegetabilibus, et animalibus, & à multis alijs extraneis, uidelicet ab ouo, à capillis, à sanguine, à stercore, ab urina, à spermate, à bufonibus, & ab alijs multis, quæadmodū scripta illorū demonstrant, & declarant. Vel ponit unū pro alio, uel similitudinarie, uel ad planū, & ponit totā artē uel in principijs prædictis, uel in medijs mineralibus remotis, ut est atramentū, sal borax, alumē, Marcasita, Magnesia, Tutia, & alia mineralia multa. Et quamuis prædicta iuuāt ad festinationē quandoq[ue], & ad mundificationem, seu ad coloris augmentationem, tamen inuident, qui ea ponunt pro materia philosophica completa. Et sic detegunt artem, uel etiam operiunt, & seducunt insipientes, ut uilipendiant artem, aut quamuis accipiāt ueram materiam, & naturam mineralem, tamen per diuersas eorum operationes fictas & impossibiles, seu ineptas, prohibent insipientem peruenire ad complementum. Et o nouellī Alchemiæ artem comparantes per totum ut supra, Creditis expectandum bonum, & transmutationē bonam, & ueram, ab eo quod cito ab ignis combustionē destruitur, & in cineres redigitur? An nō dicitur, quod sulphur & auripigmentum cito cōburuntur, & ab ignis combustionē cito consumuntur? Sed azot semper diuinus manet imcombustum. Perfectum in metallis est argentum uiuum fixum, ut supra.

De eodem quod Mercurius fixus perficiat, Et diuisio operationū, & libelli in duas partes. §. III.

Iam

IAm probauit aperte, & secundum rectam ueritatem, quod defectus in metallis, est defectus argenti uiui, fixi, & puri, & quicquid eligitur in hac arte ad perficiendum, est causa illius, & ergo in ipso est perfectio, & non in aliquo alio. Scias hoc, ne trade obliuioni, ubi cuncte inuenieris ipsum, tene pro lapide maiori, cui nulla res similis existit, nec potest facere quod facit. Si est correctum, corrigit: si fixum, figit: si liquidum, soluit: si spissum, coagulat: si tintatum, tingit. ipsum enim præcellit cuncta corpora in puritate. Et qui posset poenam sustinere ignis, faceret ex eo cum sulphure suo congelato, elixir excellentissimum. Accipitur uiuum & mortuum, sed purum est semper eligendum, quod uiuum est. Multæ operationes ex eo fiunt, quæ diuiduntur per duo. Prima fit cum adiuuamine. Secunda ex se solo, sed natura procedit cum suo sulphure. In duobus uero capitulis binas operationes perfecte complebo. Et scribam quicquid probauit, uel feci, uel uidi. Ex dictis philosophorum nihil teneo ad prælens, nisi quod affirmant dicta mea, quia ueritatem dicam, & liber factus sum ab iniuria. intelligat ergo qui uult dicta mea.

PRIMVM CAPVT.

Promissio & diuisio dicendorum de operatiōnibus Alchemiæ. §. 1.

In primo

N primo capitulo dicam cunctas operatio-
nes, quæ egrediuntur de materia cum auxi-
lio diuino &c. Nullum sophisticum hunc
librum intrabit, ponam semper regimē, ad
perfectionem perducens. Multa siquidem sunt coadiu-
uantia. Dico breuiter, quod adiuuamen calcinationis
est hoc. (et primo dicam de corporibus)

De Calcinatione Saturni, & Iouis. §. 11.

SAturnus & Iupiter calcinantur cum adiutorio ignis
primo, & cum industria artificis, & hoc igne nō supe-
rante suam fixationē, in uase terreo, forti, mouendo cū
baculo ferreo, donec sint incinerata. Cineres imbibun-
tur cum aquis acutis mundantibus. Ad rubeū ualet urī
na humana purificata, aqua sanguinis, uel acetum rube-
um. Ad album ualet acetum albū, aqua salis cōmunitis,
& aluminis, & alia acerba multa post imbibitionem de-
siccantur ad ignem uel Solem, donec peruererint ad cal-
cem albam uel rubeam. Item calcinantur cum adiutorio
saliū, & illa calcinatio bona est, & per adiutorium ui-
trioli & aliorum acutorū. Calcinantur etiā cū adiutorio
sulphuris, seu auripigmēti, & illa est melior. Sed optie
calcinātur cū Mercurio sic: Primo amalgamtur, & te-
rantur, & abluantur cum acutis, usq; ad emendationem
perfectam, deinde misceantur cum salibus acutis teren-
do, & cum aluminib; & alijs acerbis, & exiccentur &
eradantur, deinde deponatur falsedo, cum ablutione.
Sit tamen Mercurius, priusq; desiccatur, cum sale per
sublimati-

sublimationē extractus, & sic remanet calx alba, qua me lior esse nō potest. Et regulam tibi do generalē, q̄d qua literū cū calcinetur Iupiter cum igne, facit calcem albā, Saturnus semper rubeam, nisi cū acutis fuerit dealbata.

De calcinatione Veneris & Martis. §. III.

Venus & Mars cū adiutorio ignis calcinantur, pri-
mo in furno reuerberationis, si ponatur intus lima-
tura illorū, per flammæ reuerberationē calcinatur, & fit
de Marte crocus ferri, q̄d dicitur ferri cementū. De Ve-
nere, æs ustum simplex, uel χολης καιγυμιος. Calcinātur
etiam per ignitionē & extinctionem in acutis, donec to-
taliter cōvertantur in squamas, quemadmodū Iupiter
& Saturnus calcinantur per abstractionē suæ scoriae, de
inde imbibitur calx cum acutis & salis, donec fuerit ru-
beū & mūdū. Potest etiā Veneris calx dealbari & Mar-
tis. Calcinātur etiā cum sulphure & auripigmento, mi-
xtis cū laminis, uel cum limatura illorū, quin etiā cū sali-
bus, aluminibus, & alijs corrosiuis. Et p̄paratur calx cū
ablutione, & desiccatione, donec fuerit ad libitū. Calci-
nant etiā multū bene p̄ ignitionē & extinctionē in Mer-
curio, & quicquid in qualibet extintiōe abradi potest,
abraditur cū cultello, & iterat opus, donec sit ad libitū.
Et preparat cū ablutiōe & desiccatione cū salibus, & ab-
strahēdo Mercuriū, & fiet calx optima. Et scias, q̄d calx
corpis nō figitur, nisi calcinetur cū igne. Et hoc dico, q̄a
omnia corpora possunt calcinari sup uapores acitorū,
uel cū acutis. Sed m. lior calcinatio corporū fit cū Mer-
curio.

R De

De calcinatione Solis & Lunæ. §. IIII.

SOI & Luna calcinātur ad modū Veneris & Martis,
sed qđ melius est, & optimū, p amalgamationē cū
Mercurio, & ablutionē, & desiccationē, uel p abstractio-
nem Mercurij per sublimationē, sicut est narratum. Spi-
ritus uero non possunt calcinari, nisi prius fint fixi.

De calcinatione aliarum rerum & mixturarum. §. V.

CAlcinantur & aliæ res multæ ad extrahendam tin-
eturam ex illis, & ut subtilientur illarum partes &
mundentur. Et scias quòd quodlibet corpus per se calci-
natur, & si aliqua coniungantur, & calcinentur simul, fit
calx mirabilis in effe ctu. Ne obliuiscaris hoc, tenta, &
optimum retine. Hoc de his sufficit.

De sublimatione spirituum. §. VI.

SVblimantur & spiritus & media mineralia, cum ad-
iuuamine. Spiritus sublimantur uel à salibus, uel ab
atramentis, uel ab alumínibus, uel à corporibus, uel
ab istis mixtis. Et nota, quòd sublimatio fit causa pu-
rificationis & fixationis tincturæ. Si sublimantur spi-
ritus cum immundis, immundantur. Si cum adhæren-
tibus, remanent magis fixi cum tinctura inferius, quod
quærimus. Vnde de necessitate oportet ut munden-
tur prius per acuta, & per lauacrum, aut per unicam se-
parationem impuri à puro. Cogitate diligenter super
hoc. Nam illud medium est secretum. Spiritus mundi-
ficatos cum calcib⁹ puris corporum sublimate, donec
figantur, & uidebitis me uerum dixisse.

De

De sublimatione corporum imperfectorum. §. VII.

SVblimantur corpora cum adiutorio ignis, & hoc ex pressione ignis. Et hoc fit ad habendam materiam munde temperatā. Nam quod nimis est uolatile, & ter restreitas immunda, diuidūtur per sublimationē, & remanet substātia temperata, ut dixi, quā quærimus. Sub limantur etiā cum rebus eleuantibus, cū sulphure, auripigmento, Mercurio, & alijs spiritibus. Et illud dico cū corporibus nō fixis, ut sunt Iupiter & Saturnus, q̄ sine fece, uel re aliqua possunt sublimari, & cū quolibet prædictorū. Et Venus & Mars quæ sublimant cū p̄dictis.

De sublimatione corporum perfectorum. §. VIII.

SEd notandum præcipue, quòd corpora fixa possunt etiam sublimari, scilicet Sol & Luna. Sed causa suæ eleuationis est, ut hæc purificemus, uel sulphure uel auripigmento, uel argento uiuo, quod ea facit ascendere citius per reiterationem, & uelocius figantur. Et hoc est secretum intimum, quod dico pro certo, & omnes fere celant. Dico tamen: Corpora debent fieri incorporea in ascendendo, & incorporea corporea in descendendo. Maxima industria est, de corpore facere spiritum, & econuerso. Sed uerum est, quòd si summa uolatilis superat summā fixi, finaliter reuertetur in corpus spirituale, uel album, uel rubeum. Vere non sum inuidus, nam denudaui omnino.

De fixatione. §. IX.

R ij

Figitur

Fligitur autem omne uolatile cum mundatur per iuuenamen ignis, uidelicet decoctione diurna, & hoc est meum secretum, aut per alicuius rei fixæ adiutorium, hoc est per imbibitionē, & reiterationem prædictorū, ut in sublimatione narravi satis aperte. Et hoc est unum de secretis meis magnis. Corpora etiam figūtur, ut præfiguraui calcinando uel coquendo solo igne.

De distillatione. §. X.

Distillātur autem multa pro adiuuamine operis istius. Distillatur aqua à Vitriolo uiridi uel Romano, à sale petri, & alumine plumoso, quæ maxime ualet pro adiutorio istius operis, cū ipsa enim soluuntur mirabiliter omnia corpora cruda & calcinata, & spiritus calcinati uel fixi, solutiōe mirabili & pulchra. Distillātur & aliæ aquæ multæ, & olea, de salibus, atramētis, alumini bus, & alijs rebus multis, mineralibus uegetabilibus & animalibus, sicut inuenitur in libris philosophorū de hacarte tractantium,

De solutione. §. XI.

Soluuntur omnia corpora & spiritus cum adiutorio aquæ corrosiæ supradictæ, uel cum alijs aquis corrosiis, quæ multis fiunt modis, & quia talia in multis inueniuntur philosophorum libris satis ueraciter & aperte, excusamur de illis in hoc nostro Rosario tractare. Sed hoc teneas amice mi, q̄ melior fit solutio ī igne ī fimi calore, & cū Mercurio uiuo, & aqua uitæ, dū ablutus est, sed in primo dicit uenenū seu res mortifica.

De

De Ceratione. §. XII.

Erantur corpora calcinata cum corporibus resolutis, & hoc imbibendo & cerando, & quamuis multæ sint imbibitiones corporum, tamen melior fit cum Mercurio, scilicet quādo est aqua uiua depurata. Et melior inceratio fit cū azot uiuo, & gutta saponis. Nā aqua corporis, cum corpus redactum sit in Mercurium, dicitur sanguis, & qualicunq; modo aliquid cum oleis incurratur, non ualet quicquam, nisi oleum prius sit fixum, & incombustibile factum, & istud oleum non habetur nisi ex metallis fixis, scias hoc excellentissimum secretū, & quod magis carum apud philosophos inuenitur.

De Coagulatione. §. XIII.

Coagulantur cuncta resoluta cum adiutorio ignis, & hoc in uasis firmiter clausis, sed tene à me hoc seceratum, quōd res perfecte coagulata est, quæ fluit cum ignitione conuenienti, & cum expectatione examinis ignis. Sin autem non, reitera opus, & peruenies per reiterationem ad propositum, Domino annuente.

De Particularibus ad albū in genere. §. XIV.

Ecce narravī tibi cunctas operationes ueras & necessarias in opere huius artis ad laborem abbreviandum, & adiuuandam naturam generaliter. Modo ut satisfaciam, specialia & particularia meliora enodabo in hoc capitulo. Primo ergo quomodo corpora augmentantur, & postea de abbreviatione temporis & laboris, & elixir. Et quia nullo modo potest fieri rubeum uerū, nisi præcedat album, talia uero ad augmentandas rosas

R. in albas

albas, ut fiat Luna perfecta, tibi dono. Primo desiccan-
dū est corpus Lunæ, & hoc per calcinationē quam nar-
raui. Et ista est causa, ut humiditas istius, cū quo propo-
nimus augmentare ipsam, radicabilius & firmius illi ad
hæreat sine separatiōe, deinde calcinandū est aliud cor-
pus nō fixum, cum quo proponis operari, & hoc ut per
eam figatur. Nā uolatile in ipsis euolat per calcinationē
ignis, & remanet terra azyma & mūda. Per eandē etiam
calcinationē deleāt unctuositas glutinosa, & immundi-
tia de corpore, & reducit in statū pristinū, & remanet
terra munda, nō adurēs, nec denigrās corpora. Deinde
resolute calcē Lunæ in aquam mundam & clarā, sicut de
monstrauī tibi in .§. Dissolutionis. Secundo calcem
azymam cuiusuis corporis similiter resolute, aquas con-
iunge, & illam bene cōmixtā congela in massam albā,
& in fine congelationis descende per botum. Et melior
modus est iste, quem unq̄ probauī. Accepi unam par-
tem corporis fixi, & tres partes nō fixi, Item resolutam
calcem Lunæ, & aquam etiam corporis non fixi, iterum
coniungebam istam aquam, coniunctam composui cū
prima massa prædicta iterum calcinata, & resoluta, &
erat tunc augmentata prima pars, & tres sui partes, il-
lud totum congelatum feci secundo descendere, illud
opus reiterauī quindecim uicibus, nec meliorem Lu-
nam Deus unq̄ creauit, tenui ipsam auro cariore. Inue-
ni etiam aliū modum leuiorem multum, uidelicet imbi-
bendo calcem corporis non fixi, cum aqua calcis Lunę,
teren-

terendo uel cerando super marmor, bene desiccando,
& descendendo. Et iterum secunda uice nouam calcem
non fixi, imbibendo, cum resoluto calcis nouæ Lunæ,
apponendo calcē primæ massæ, uidelicet unā partē isti
us cū tribus partibus alterius, deinde desiccādo & descē
dendo, & reiterando p̄ quindecim uices. Sic enim pue-
ni ad Lunā multo meliorē naturali. Propterea probauī
& aliū modū adhuc multo leuiorē, uidelicet resoluēdo
Lunā calcinatā in aquā, & imbibendo cū illa aqua calcē
corporis non fixi, terendo & desiccando, & descen-
do. Iterum reiterauī hoc opus de noua materia, & quan-
do desiccatum erat, posui super tres partes, de nouo de-
siccato, cū parte una massæ præcedentis generatæ, nihil
tamen de reiterationibus obmisī, & inueni in decima
quinta uice Lunā bonā, æquipollentem naturali. Ho-
mo etiam bene potest transire, si uult melius, cum decē
reiterationibus, uel circiter, quanto plus tamen reitera-
tur opus metallicū, tanto melius. Et scias q̄ prædictæ
resolutiones optime fieri possunt cū aquis corrosiuis,
sed semp̄ melior resolutio fit cū Mercurio. Scias hoc.
O quām multa bona procedunt ex corporibus cū Mer-
curio amalgamatis. Haec iam dixi in generali, nunc ue-
ro de quolibet corpore simpliciter tractabo.

De particularibus ad albū in specie. §. x v.

ACcipe unā partē Lunę, & qnq̄ partes uel sex Mar-
atis, & descende simul per botū, ut prætactū est, &
habebis

habebis bonam Lunam. Accipe unam partem Lunæ, & duas partes, uel tantundem de Venere, & descende per botū simul, ut prædictum est, & habebis bonam Lunam. Accipe partem unam Lunæ, & tres partes Saturni, & fac descendere per botum simul, per modum prædictum, & habebis meliorem Lunam. Accipe unā partem Lunæ, & tres partes Iouis, & fac descendere ista ad inuicem per botum, sicut narratum est ante, & est Luna optima, æquipollens naturali in omni examine sine fine. Si fidelis est sermo meus, estote memores animæ meæ, propter ea, quæ dixi. Item, aliter etiam fieri potest optima operatio per amalgamationem Mercurij. Lunam desiccatā amalgama cum Mercurio, ana. sed sint in duplo, Mercurij uel amalgamationis Martis, & pone sex partes istius cum una parte primæ, totū amalgamatum simul decoque, donec Mercurius sit separatus, & descendere, & reitera hoc opus quindecim uicibus, & erit Luna bona. Amalgamatur etiam Luna cū Mercurio, sicut prædicti, & Venus etiam amalgamari debet ad modum Martis. duæ partes istius, & una amalgamationis sublimetur, & descendatur per modū iam dictum, & cū hoc opus iam quindecies reiteratū est, erit Luna bona. Amalgamatur Luna præcipue cum Mercurio, & Saturnus cum eodem ana, & tres partes ipsius cum Luna pone, sublimando & descendendo, & reiterando per præscriptum modum, & peruenies ad Lunā meliorem. Amalgamatur præcipue Luna cum Mercurio.

curio, & Iupiter cum eodem, ana, & sint de ipso tres partes, cum una parte Lunæ, & per reiterationem sublimationis, pro Mercurij separatione, & per reiterationē de scensiōis operis peruenies ad Lunā meliorē de mundo. Prædicta uero sufficiūt in albarū rosarū augmētatione.

De particularibus ad rubeum in genere. §. xvi.

AD augmentādas rosas rubeas procedamus. Prima regula generalis est: pone in omni opere rubeo Solē, quemadmodum Lunam in azymo. Sed notandū, quod calces quorundam corporū solo ignis adiutorio rubificantur, quorūdam non. Quorū rubificantur, sunt hæc: calx Martis, Veneris, & Saturni. Calx uero Lunæ, Iouis, & Mercurij fixi, nō rubificat solo adiutorio ignis, in hoc capitulo primo. Sed in capitulo nostro secundo, & ultimo, in magno uidelicet magisterio, calx illorū rubificantur ad libitum, & cingunt sine mensura. Ecce thesaurus philosophorum. Rubificantur tamen in hoc capitulo primo, cum rebus tingētibus, sicut sunt sulphur, atramentum, aqua ferri, & oleum rubicundum philosophicū à mineralibus seu uegetabilibus, uel animalibus extractū. Et talis modus est operandi, sicut in albo Lunæ, sed in hoc opere Sol est calcinandus & dissoluēdus. Soluētur et omnia corpora nō fixa calcinata. Et per eandem calcinatiōem rubificata in aquis corrosiuis uel dissoluentibus, dico rubicundioribus, aquas cōiunge & cōgela, & descende in massam rubeam, ut de albo fecisti, et reitera hoc opus, ut de azymo fecisti, p. qndecim uices,

S &

& habebis operationē perfectam. In hoc enim opere seruare poteris omnem modū operandi, quē in albo narravi, & istud est in his quāe rubificari possunt cum adiutorio ignis. Et quōd omnes calces corporū rubificari possunt, cū adiuuamine multarū rerum tingentium, restat hic nobis declarare. Sed qā de talibus, quā plurima bona & uera reperiūtur in libris philosophicis istius artis, & aquāe rubedine tingentes, pulueres, & olea, cū quibus calces tam sēpe imbibuntur, desiccantur, soluūtur, & cōgelantur, & descenduntur, usq; ad rubedinem. Ergo uidetur nobis superfluum de illis tractare. Solis tamē tincturam specialem, ad satisfaciendū, à me accipiatis.

Particulare ad rubeum in specie. §. X V I I.

INaquam saltam calidam, postea in dulcem calidam, finaliter in acetum multoties, puta uiginti uicibus limaturam Martis lauate, quo usq; fit clara, bene munda, & ponite eam in vase uitreo, vel uitreato, cum optimo aceto albo, per plures dies, quo usq; per hoc multum rubeescat, quod erit cito. Tunc totum ponitur in distillatio rum uitreū, & distilletur sēpius, quo usq; illa limatura totaliter euancescat. Nam sublimabitur proculdubio cū acetō iam dicto, & transibit tota illa limatura in aquā rubā, stetq; prēterea in quiete p aliqt dies, hæc aqua Luminam præparatā & fusam tingit mirabiliter in colorē rubeum. & in qualibet reiteratiōe opis, calces cū hac aqua imbibe, & exsicca, solue, cōgela, & descēde, donec tinctura si sufficiens, & ista aqua est mineralis & corporea.

Fit

Fit & alia bona per hunc modum: Suntur de uiculis ouorum libra una, & de sanguine humano recenti libra una, & duæ libræ de capillis humanis bene mundis, permisce ista in uitreata rotunda. Deinde recipe salis ammoniaci bene triti, duas libras, & cõmisce omnia simul, & illa uitreata ponatur in illa cum cinere cribellato, & accendatur sub ea ignis lenis, & cum totum resolutum fuerit in aquam, tunc proïce de sulphure citrino super illud, quantum est medietas omnium medicinarum, remoue atur tunc uas ab igne uelociter, mouendo totum simul, postea proïce totum in cucurbitam ad distillandum, & toties distilla super fecibus, commiscendo cum aqua, quæ ab eis distillatur, donec omnia remaneant in fundo sicca. Istud mixtum & tritum cum calcibus dissolutis cõgelatum, tingit peculiose, & ista est tinctura uegetabilis seu animalis.

Apostrophe ad lectorem, & oratio ad Deum. §. xiii.

Ecce amice mi dilecte, ecce quam multa bona iam narravi, ex his quæ in Rosario meo continentur. Non uales tamen adhuc per prædicta, ex illo aliquas accipere rosas. Nam fossatis profundissimis, murisq[ue] fortissimis, ac propugnaculis multis Rosarius meus tam fortiter est firmatus, quod nemo per aliquod ingenium intrare ualet, nisi per septem portas firmissimas & metallicas, multis clavibus mirabiliter clausas. O clementissime Deus ac misericors, si iam aliquid peccavi, respice super me oculis benignitatis tuæ, quia tu solus cognoscis corda hominum, & me iam istud dixisse ex fonte

Sij mise-

misericordiæ solo. Et de p̄ cor te humili ter & deuote cœ
lestis pater, ut non intret in corda iniquorum, sciant at
tem filij sapientiæ & intellectus, quod Hortulanus me-
us, gratia Spiritus sancti paracleti infusus & repletus, so-
lam mihi clauem demonstrauit, per quam cunctæ por-
tæ in ictu oculi mirabiliter, & quasi miraculose aperiun-
tur, in mei Rosarij capitulo primo. Et gratiam, quā mi-
hi Hortulanus meus fecit sua benignitate, pie & amica-
biliter scribam omnibus doctis & intelligentibus.

Compositio aquæ fortis, quæ est clavis Rosarij. §. XIX.

ACcepit enim Hortulanus tres herbas, quas genera-
tas inuenit in loco Rosarij ex eadem terra, de qua
Rosarius est egressus, & erat Chelidonia, Portulaca ma-
rina, & Mercurialis. Ex his tribus cōposuit clavē p̄dictā
quē modū componendi uobis perfectissime enodabo.
Recipe duas libras uitrioli uitridis, & duas salis petræ,
& unam libram aluminis plumosi, terendo quodlibet
per se. Deinde coniunge. Postea habeas aludel uitreū
bene lutatum, exterius circumquaque luto sapientiæ, &
pone in eo puluerem prædictorum, & alembicum de-
super uitreum, iuncturas firmiter cum bono luto sigil-
la, ut respirare non ualeat, & pone super furnum di-
stillationis dando illi lentum ignem. Distillatur enim
prima aqua primo, quā recipias in phialam uitreā cum
longo collo, si cōphiala cum alembico sigillata cū luto
prædicto, cōtinua ignē lentum, donec alembicus intus
colore

colore citrino sit coloratus, & istud est signum aquæ secundæ. Primam deinde aquam cū sua phyala depone, & obstrue cum cera, & appone nouam phyalam, quam firmiter sigillabis augmentando ignem, donec alembicus intus rubescat, quod signum est aquæ tertiae fortissimæ. Depone phyalam cum aqua secunda, & sigilla, & appone nouam phyalam spissam cū collo multum longo, sigillando firmissime cum luto optimo, & augmentando ignē semper, donec tota aqua fuerit egreſſa, quā depone, & sigilla firmiter os cum luto ſigulorū, & uſui referua.

Laudes Aquæ fortis prædictæ. §. XX.

Ista est aqua fortis præciosissima, uirtuosa, quæ dicitur aqua corrosiva, & uere clavis est, per quam solam cunctæ septem portæ metallinæ, uidelicet Rosarij mei aperiuntur in momento. Cum ista clave minerali potes referare septem portas prædictas, & intrare Rosarium, & accipere rosas albas uel rubeas de quacunq; planata uolueris, in uelle tuum. Et indubitanter qui clauem istam secum habuerit, cūcta in Rosario existentia, ipsi cognita erunt. Intellige quod dico, & præpara ei hospitium in medio cordis tui, ut intus per æuum hospitetur.

Cum ista aqua laudabili corrosiva potes in momento resoluere cūcta corpora, tam cruda quam calcinata, omnes spiritus, & omnia mineralia, necnon lapides preciosos, & congelare quando uolueris, ut prædictum est, in una hora. Ista enim aqua tales habet effectus mirabiles

Sij & lauda

& laudabiles, q̄ resoluti solidū, & reddit ligdū, mundat immūdū, corrodit supfluū, fugit fugitiū, cōsolidat disgregatū, augmentat tincturam azymā optime, & rubeā, omnia penetrat, durū mollificat, & molle indurat, & discordantes concordat, & est clavis totius huius artis, in hoc capitulo nostro. Quid dicā de ipsa? Eius laudes inueniunt interminabiles. Valet & aqua prima & secunda ad multa in hac arte, Cōiunge ambas simul, nec meliorē rem habere potes in mundo, ad abluendū calces corporū quascunq;. Quia omnis immunditia, nigredo, corruptio, & sulphureitas adurēs, per eam tollit. In febis uero est maxima tinctura, studeas in ipsis, nā in eis est magnū arcanū. Imbibe feces cū tota aqua, prima & secūda, & dimitte stare, & incorporari per q̄tuor dies, & iterum distilla per præscriptum modū, & habebis plus de aqua fortī corrosiua, quām prius habuisti, & hoc est finale secretum. In hac enim aqua resoluuntur cunctæ tincturæ coadunandæ, earum enim aqua tunc admisce ri potest cum aquis corporum calcinatorum & resolutorum. In ea enim resoluuntur Saturnus & Iupiter, Mars, & Venus, Mercurius, Luna, & Sol. Per ipsam etiam melioratur ziniar, & multa alia, cum quibusc opus ab breuiatur, coloratur, augmentatur. Et hæc de prima parte primi capituli sufficiunt, Ad ipsam tamen complendam, de secunda ipsius parte, & ultima tractabo. Nam bene sequitur Elixir cum iuuamine, post omnīū corporū perfectam augmentationem.

Recluz

Reclusio Rosarij per eandem aquā. §. XXI.

Corpus putrefactum, & deinde cū calore temperato, cumq; retētione seu reseruatiōe suæ humiditatis radicalis philosophice calcinatum, dissolute. Sitq; tamē prius mundatū ab omni re corrūpēte, & hoc erit in principio operis, & istud est de azymo, sitq; calx alba corporis uicinoris imperfecti, fermentū q; azymum bene mundatū, & calcinatū azymū resolute ut primū. Aquæ mundādæ sunt ab immunda fece, cū cōiungēdo in phalam uitreā cum stricto collo & alto, cuius os firmissime sigilletur. Pondus etiā est notandū, suntq; semper partes quatuor imperfecti, & una perfecti. Ponenda est aut̄ phyla cū aqua in furno coagulatiōis, donec totū coaguletur in lapidē coagulatione bona, & fixa. Et habes tunc plantas Rosarij tui unius anni. Itē secunda uice resolute nouam materiā, ut prius in eadem proportione, lapidemq; coagulatum iterū resolute, sitq; ana de istis. Aquas resolutas coaduna, & unitas congela per præstatum modum, & habebis plantas duorū annorū. Tertio resolute de materia noua, ut prius in pondere lapidis anni primi, & cōiunge cum lapide duorū resoluto, cōgela ut prius, & habebis Rosarium tenerrime florentem, & decem rosas producentem. Quarto nouam resolute materiam ut prius, semper in proportione æquali lapidis primi anni, & coniunge aquas anni tertij lapidis, & congela ut prius, & habebis lapidē quadriennij uiginati flores rosarum producentem, & hoc fac quinto, & Rosarius

Rosarius quinquennis triginta producit rosas. Sexto, & produceret centū rosas. Septimo, ducentas rosas. Octavo, trecentas rosas. Nono, mille. Decimo, duo milia. Undecimo, tria milia. Duodecimo centum milia. Decimo tertio, ducenta milia. Decimoquarto, trecenta milia. Decimo quinto, mille milia. Et sic in die decima quinta, habebis opus Lunæ perfectum. In rubeo, siue ad rubeum, semper operaberis in calcibus corporum rubificatis, & resolutis, & cū resolutione Solis. Sed tene hoc meum finale secretum. In quantum plus tintura cum adiutorijs augmetatur, tanto altius tingit. Stude & proba in arte prædicta, & eris breuiter fortunatus. De cunctis autem iuantibus & auxilijs huius artis, manifeste satis in prima parte istius capituli primi dictum est, ideo mei Rosarij capitulum finio.

SECUNDVM CAPVT.

Perfectionis causam solum Mercurium esse. §. 1.

Dictum est superius, quod huius artis præciosissimæ finalis intentio est, meliorare metalia imperfecta, & ad gradū perducere supremum. Et imperfectio & corruptio eorum progressitur ex defectu boni & puri argenti uiui fixi, sicut multoties dixi, & omnes dicunt philosophi periti. Relinquitur itaque ipsum solum esse perfectiuū. Eligamus ergo ipsum, & perficiamus, quemadmodum tunc fecerunt

runt philosophi, qui perfectionem habebant. Ipsum solum, quicquid scribitur, est lapis quem philosophi laudant ubique, quem occultant in infinitis parabolis, & scripturis fictis & similitudinibus, & detegunt eum cum magnis suis philosophijs. Et iam talem inspirauit mihi spiritus Dei gratia, quod cum duobus uerbis eius, omnes libros philosophicos, de hac arte exponam. Ecce uerbum Spiritus sancti: MERCURIUS, EST LAPIS QVEM HONORANT PHILOSOPHI. Diuīsum est cor meum, & sicut librum aperiens legat quilibet & intendat. Solum Argentum uiuum quærimus. In ipso enim totum est quod desideramus, ergo suam in se continet iuncturam. O quam preciosissima creatura est illa, & delectabilis, Deus enim meliorem non creauit, praeter anima rationalem. Habet in se corpus, animam, & spiritum. Corpus stat, anima uiuiscat, spiritus tingit. Ista sunt in Mercurio solo, ex aquae grossitie ui sulphuris puri non uscentis congelato. Mercurius ergo lapis noster est, nec alia res esse potest, quem aquam sicciam nominamus, eo quod ui sulphuris azymi, uel rubri uniformiter est inspissatus, à quo cuncta corpora trahunt originem, ex ipso enim fiunt, & in ipsum reuertuntur. Verbi gratia: Sol ex Mercurio uiuo puro fit, & iterum reuertitur in Argentum uiuum per ingenium, & sic de cunctis corporibus habet fieri.

De differentia Mercuriorum.

§. II.

T

Sed

Seddico uobis istud, quod Argentum uiuum ex Sole factum maioris est uirtutis incomparabiliter, & uelociorem dat fixionem, quam illud quod non erat corpus, semper tamen est Argentum uiuum de argento uiuo, & est calidum & humidum, & masculinum. Argentum uero uiuum ex Luna factum, dat fixationem uelocem, quod est frigidum, siccum, & foemineum. Argentum uero uiuum quod non erat corpus, ex quo tamen generantur corpora, non differt ab alio argento uiuo, nisi in sola digestione, & per ipsum solum, non aliter, omnia corpora in Argentum uiuum reuertuntur.

Similitudo uiam uniuersalem insinuans. §. IIII.

Cuncta nascentia seu plantae ex terra egressae, non ne semper ad terram reuertuntur: & haec postquam in eadem terra fuerint iterum per tempus putrefactae, tunc totum est terra. Sed non qualem uitutem illa terra habet. Videmus enim quod ex terra frumentum nascentur, habens stipulam & grana multa, & si tunc artifici aliter stipulae in terram reponuntur cum simus factae fuerint, videmus quod totus simus reuertitur in terram per putrefactionem. Sed grana reseruata, si iterum ponantur in eadem terra stipularum suarum praedicta, multo magis augmentantur, quod expertis agricolis constat. Sic corpora submersa in Mercurium per conuenientem putrefactionem reuertuntur in Argentum uiuum, quod prius fuerunt, & postea grana metallica, in eadem terra putrida proiecta, multiplicantur, & innumerabiliter crescunt.

Practicæ caligine obducta. §. IIII.

Modu

Modus uero agendi talis, est admodum naturae.
 Argentum uiuum nostrum ui sulphuris azymī
 uel rubei non urentis congelatum seu inspissatum, in pri-
 mis est mundandum ab omni sorde & superfluitate, quæ
 per ingenium deleri potest, & illud ingenium est sublima-
 tio, quæ sic sit. Ponatur lapis in vase aperto super medio
 crem ignem, agitando ipsum Mercurium, ut tota humi-
 ditas superflua euoleat, quæ est in eo accidentalis, ex qua
 opus corrumperetur, & hoc non obmittas, & tunc re-
 manebit (Postquam totum aquosum & indigestum,
 quod nimis erat uolatile, erit depositum, cū igne nō su-
 perāte suā radicalē fixionē) substātia tēperata inter fixū
 & non fixū, apta p opere isto cōplendo. Sitq; semen seu
 fermentū mundissime purgatum, cuius una pars, suffi-
 cit ad duodecim lapidis purgati, fiat amborum ingenia-
 osa amalgamatio, deinde totum amalgamatum ponan-
 tur in vase fortissimo, uitreo, cum collo stricto, aut in-
 terreo, uitri densitatem seu compactionem sustinens,
 quod melius est, sitq; os firmiter sigillatum. Fiatq;
 furnus magnus philosophicus, & spissus, in cuius me-
 dio ponatur uas fortissimum, amplum, terreum, po-
 tens in igne durare, in illo sunt locanda cuncta uasa,
 materiam continentia, & iunc cooperiatur furnus, sitq;
 superioris cum spisso cooperculo clausus, sicutq; in illius
 summitate foramina tria, uel quatuor ad furnum de-
 legandum, subiectiatur ignis lenitus perleueranter. Ignis
 latus dicitur, qui lapidis fixationem nequit superare,

T ij &

& ignis regimen tale debet esse , quod plumbum in ipso continue remaneret fusum . Et hoc solus manifesto. Per tale nanqz regimen habebis in centū uigintiquator diebus completā putrefactionē . Nigredo quoqz est signū putrefactiōis approbatū . Adhuc per prædictū regimen, habebis secundū signū, quod erit rubedo durās per triginta dies, in illis uero diebus complebitur perfete . Tertium autem signū, est uiriditas, quod in caliditate complebitur prædicto regimine, in septuaginta diebus, inter tertium uero signū & inter quartum, apparebunt omnes colores, qui excogitari possunt , tunc fit ibi matrimonium , copulatio , & spiritus & animæ coniunctio, tunc enim dominantur simul, & quodlibet prius pro se, sub suo signo, scilicet in primo signo dominabat corpus, in secundo signo spiritus, in tertio anima . Tempus coniunctionis regimine modicum augmentato, erit cōpletū in septuaginta diebus omnino , & superueniet signum quartum , quod erit azymatio utilis, transibūtqz cum augmentato regimine , centum quadraginta dies, & erit completum albedinis signum quod diximus . Si postea continuaueris regimen cum augmentatione, uidebis inter quartum & quintū cineres discoloratos , sicut tamē chari apud te, nam Deus reddet eis liquefactionem, infundendo spiritum suum igneum, & uidebis cum Deus uoluerit, signum quintum, claritate & rubidine splendida inenarrabiliter decoratum . Time Deum, & honora eum de tua substantia.

De

De tincturæ perfectæ proprietatibus . §. V.

Multa quidē in hoc Rosario meo narrata sunt, ad operis cognitionem habendam, & ignorantes ad magisterium ueritatis introducendos . Et quia nihil in eo ponitur superfluum, nec ipsum uolo mittere diminutum *

Respic rubeum completum,

& rubeum à sua rubedine diminutum, & omnem rube dinem fixi & non fixi, mortui & uiui, mineralium, uegetabilium & animalium, respice uiuum uiuificantem, & mortuum mortificanē, album albificantem, & rubeū rubificantem, atq; imperfectum perficientem. In quantum autem albedo perfecti augmentatur, in tantum tingit in albedinem, & sic de rubeo . Sed nota, & considera qualia sint corpora, & quid eis in sua liquefactione adhiberi possit, & secum perseveret, & permaneat in examine, neq; enim omne azymum, nec rubeū tingit corpora in Lunam & Solem . Tinctura corporis talis esse debet, quod ipsa cum corpore liquefacto cōmisceatur, & ipsum liquefactum ingrediatur, quēadmodū ipsum met corpus faceret cum eodem. Tinctura ergo debet esse substantia corporea, ex corporibus extracta, uel per beneficium mediorum mineralium uegetabilium, seu animalium augmentata, in re semper corporea. Verissima ergo tinctura albedinis est sulphur, ex Luna uera al bisimū & pfectissima tinctura rubedinis, est sulphur: ex Sole uero rubicundissimū. Est ergo unū possibile, si cut & aliud. Hoc scit artifex prudens & discretus .

T iij Epilo-

Epilogus seu recapitulatio omnium dicatorum. §. VI.

Si per iuuamen argenti uiui crudii frigidi, & humidii,
 & per ipsius beneficium exrahitur sulphureitas calida, sicca & munda, comburens omnia causa suæ virtutis adurentis, remanet argentum uiuum purum, & coctum in corporibus, ui sulphuris cōgelatum. Sic per iuuamem alicuius argenti uiui, exrahitur à Luna uel Sole sulphur purissimum, & remanet sulphur azymum uel rubeum, tingens nigredines & fixum. Cuius una pars tingit duas, uel tres, uel quatuor uel sex partes cum iuuamine primæ partis in Lunam. Pars uero una rubei tingit argenti uiui cocti in primo capitulo scdm puritatē ipsius argenti uiui partes duas uel tres, uel quatuor, uel sex, ut de albo. In secundo uero capitulo & ultimo tingit una pars sulphuris Lunæ uel Solis partes mille corporis, id est argenti uiui cocti, & uis istius sulphuris per artificis industriam instantum augmentatur cum igne uel cum iuuamine, quod post complementum tingit super mille, uel mille milia & ultra, tamen solo igne cuncta perficiantur. Nam omnis tintura alba uel rubea debet recipere colorem ab igne, aliter non ualet. Iuuamenta autem sunt lapides tales, cū quibus tinturæ puritas, & fixio augmentatur, uidelicet oua, capilli, sanguis, argentum uiuum, sulphur, auripigmentum, sal ammoniacus, atra mentum, alumnen, sal natri, tinkar, tutia, marcasita, magnesia, & cætera. Non tamen putas aliquod istorum sufficiens

ciens pro opere per se solū complendo. Sunt enim ad minicula, & quasi adiutores, cum quibus, & cū quorum iuuamine, corpora mundantur & rectificantur, tinguntur & complementur, & sunt quasi coadiutores & mediatores corporum coniungendor̄, quorum preciosiora & meliora apud nos semper sunt inuenta, oua & capilli, & sanguis iuuenis masculi, ex quib⁹ quatuor extrahuntur elementa, quæ postquam rectificata sunt, supplent defectum elixiris ex metallis præparati, nec metalla per se, nec lapides perficiuntur. Sed ex his quatuor elemen-
ta extracta pro oleo ponuntur in lapide, aut pro anima tincta. Calx uero corporum metallor̄ præparata, pro corpore azymo uel rubeo. Spiritus uero albus uel rubeus ex corporibus extrahitur, uel figitur & præparatur ab ipsis met spiritibus. Si cæteris autem lapidibus abluitur lapis & mundatur, figitur & tingitur, & rectificatur, in operis festinatione. In commixtione uero proportionata prædictor̄ præparator̄ resultat noua forma, & sic fit elixir, in quantum materia plus quam Sol naturalis est digesta & tincta.

Finis Rosarij minoris, in
certo authore.

LIBER SECRE TORVM ALCHEMIÆ, COM- POSITVS PER CALID, FILIVM IAZICHI, translatus ex Hebræo in Arabicū, & ex Ara- bico in Latinum, incerto interprete.

Præfatio de difficultate artis.

RATIAE sint Deo omnium creatori,
qui nos conduxit & recoluit, & docuit,
& intellectum & scientiam nobis dedit.
Nisi Dominus nos custodiret & con-
duceret, essemus sine custodia, & sine
doctore tanquam erronei, imò huius
mundi nihil sciremus, nisi ipse nos doceret, qui princi-
pium est, & scientia omnium, sua potētia & bonitate su-
per populum. Qui dirigit & erudit quem uult, & redū-
cit sua misericordia ad uiam iusticiæ. Misit enim nun-
cios suos ad tenebras, & uias explanauit, & sua miseri-
cordia repleuit suos diligentes. Scias frater, q̄ hoc
nostrum magisteriū de lapide secreto, & officiū hono-
ratum, est secretū secretorum Dei, quod celauit suo po-
pulo, nec uoluit ullis reuelare, nisi illis, qui fideliter tan-
quam filij meruerunt, & qui eius bonitatem & magnitu-
dinem cognoverunt. Qui enim secretum Dei postu-
lat, necesse est ei hoc secretum magisterij plus quam ali-
ud.

ud. Et sapientes qui illud assequuti fuerunt, aliqua de ipso celauerunt, & aliqua reuelauerunt. Sic enim inueni sapientes antecessores, in hoc conuenientes, in suis libris honoratis. Vnde scias, quod discipulus meus proprius, Musa, honorabilior omnibus apud me, in ipsorum libris multū studuit, & in opere magisterij laborauit, unde aggrauauit ipsum eiusdē cōpositio, & in ea multipliciter dubitauit, & ignorauit similiter rerū cōpositio-
nis naturas. Et supplex ac humilis pro ipsa, à me expla-
nationem petiit, & directionem eiusdem. Ego autem ei
dem nihil in ea respondi. Nec uolui discernere, sed præ-
cepi ei, ut libros philosophorum legeret, & in eis quod à me petierat, indagaret. Ipse uero abiens, legit plusq[ue]
centum libros, pro ut inuenire potuit, libros uidelicet
ueridicos, secretos, nobilium philosophorum, & in eis
quod petiit, non potuit inuenire, qui tunc remālit ideo
stupefactus, & quasi extra mentē positus, etiam per an-
num continue in ea perscrutando. Ex quo igitur disci-
pulus meus Musa, qui inter philosophos, in gradum &
modum sapientiae meruerat computari, sic in composi-
tione eius dubitauit, & hoc ei contigit in ea. Quid faciet
ignarus, uel insipiens, rerum naturas non intelligens?
necq[ue] rerum complexiones cognoscēs? Cum autem hoc
uiderem de meo discipulo præelecto, & charissimo, mo-
tus pietate, & dilectione eiusdem, quin etiam nutu & uo-
luntate diuina, ædidi hunc meum librum in obitu meæ
mortis, in quo prætermisi dicere quædam, quæ anteces-

V fores

34° LIBER SECRETORVM ALCHEMIAE
lores philosophi retulerunt in suis libris. Et dixi quædā
quæ ipsi cœlauerunt, & nullo modo dicere, aut refera-
re in scriptis suis uoluerunt. Et explanaui, & exposui
quædam, quæ ipsi cooperuerunt, suis dictis obscuris
& figuratis: Et uocauī hunc meum librum Secretorum
Alchemiæ. In quo nominaui quicquid necesse est in-
quisitori huius scientiæ, siue magisterij iuxta lingua-
eius intellectu conuenientem, atq; sensui inquirentis.
Et nominaui in hoc libro, quatuor magisteria magis-
alta, & meliora, quām sapientes fecerunt. Quorum
sunt Elixir, unum minerale, & aliud animale, alia uero
deo residua sunt mineralia, & non sunt elixir. Vnum,
quorum est artificium lauandi, quod vocant corpora.
Alterum quidem est, facere aurum ex azot uiuo, cuius
factura & generatio, est secundum generationem siue
ordinem generationis in mineris, in corde & interiori
bus terræ existentibus. Et hæc quatuor magisteria atq;
articia, explanauerunt sapientes in libris suis de com-
positione huius magisterij. Sed de eis desuit multum,
& de eius operatione noluerunt in libris suis ponere,
uel si inuenit, non potuit intelligere, & nihil grauius in-
uenit quām illud. Et ideo dicā in hoc meo libro, ipsam,
eiusq; factum. Qui ergo hunc meum librum legerit,
legat aliquid geometriæ, & eius mensuras addiscat, ut
clibanorum fabricam recte componat, nec modum eo-
rum excedat, per augmentum uel diminutionem, &
quantitatem ignium sciat, & modum siue etiam gradū
uasis

uasis operis. Similiter uideat & cognoscat, qd sit radix penitus & principium magisterij, & est eidem, tanquam matrix animalibus, quæ in ea generantur, & capiunt creationem pariter ac nutrimentum, quod prædictum est. Nisi res magisterij inueniat sibi idoneum, destruetur factum atq; opus eius, & eius operarij quæsitū nō inuenient, nec ipsa res proderit in effectū generationis, quia cum non inuenierit causam generationis, siue radicē, & ipsam caliditatem, continget in operationibus casus destructionis. Hoc idem in quantitate ponderum est cōtingens, quæ cum disconuenit in composito, partibus quidem eiusdem naturæ terminum transcendentibus, per augmentum uel diminutionem, destruitur cum ea proprietas cōpositi, & fit effectus compositi cassus atq; uacuus. Et ego ostendo tibi unum exemplum: Nonne uides quòd in sapone, cū quo panni abluuntur & mundificantur, & fiunt albi, generatur in sui recta compositione, hæc proprietas, propter æqualitatem, & reætas compositiones, & debitas compositi, quæ participant in longitudine & latitudine, unde propter hanc participationem cōuenerūt, & tunc apparuit, qd erat in ea de ueritate ad factū, & nota fuit inde uirtus quæ prius latebat, quam uocant proprietatem, & est uirtus ablutionis, in cōposito generata. Cum uero quantitas ipsius cōpositi transcedit suū terminū, & per additionē uel diminutionē, transgredit ipsa uirtus æqualitatis terminū, & exit ad cōtrariū, secundū distemperantiā compo-

Vñ siti.

De quatuor magisterijs artis, scilicet, solutione, congelatione, albificatione, & rubificatione. Cap. 1.

T incipio dicere artificium maius, quod uocant Alchemiam, & certificabo dictum meum, & nihil celabo, nec tacebo hic dicere de eo, nisi illud quod non conuenit dicere, nec est nominare. Dicimus igitur, quod artificium maius, sunt quatuor magisteria, prout dixerūt sapientes, uide licet, Soluere, Congelare, Albificare, & Rubificare. Et hæ quatuor quantitates sunt participes, quarum duæ similiter sunt inter se participes, similiter & aliæ duæ. Et utraque harum duplicitum quantitatum habet aliam quantitatem partipem, quæ est maior quantitas particeps post has duas. Et uolo dicere, pro ijs quantitatibus, quantitatem naturarum, & pondus medicinarum, quæ soluuntur & congelantur per ordinem, nec intrat diminutio, nec additio. Sed hæ ambæ, scilicet solutio & congelatio, erunt in una operatione, & unum factum meruerunt, & hoc ante cōpositionē. Sed post cōpositionē ipsarū opus erit diuersum, sed hæc solutio & congelatio, quas nominaui, sunt solutio corporis & congelatio sp̄iritus, & sunt duo, & habent unam operationem. Quia sp̄iritus non congelatur, nisi cum solutione corporis, & similiter corpus non solvit, nisi cū cōgelatiōe sp̄iritus. Et corpus et aīa, quādo cōiungunt

in

in simul agit uterque eorum in suum socium factum sibi similem. Et exemplum est huius, aqua & terra, quia aqua cum terrae coniungitur, conatur ad soluendum eam cum sua humiditate, & sua uirtute & proprietate, quae in ea sunt, & facit eam subtiliorem, quam prius erat, & reddit eam sibi consimilem, nam erat aqua subtilior terra. Et similiter facit anima in corpore, & eodem modo insipissatur aqua cum terra, & fit consimilis terrae in densitate, quia terra spissior est aqua. Et scias, quod inter solutionem corporis, & congelationem spiritus, non est differentia temporis, neque opus diuersum, ita quod sit unum sine alio, sicut non est inter aquam & terram in sua coniunctione pars temporis diuersa, quod cognoscatur, uel uesperetur una ab alia, in eorum operationibus, sed eorum est unus terminus, & unum factum, & una & eadem operatio circuit super ipsa duo, & simul, ante compositionem. Et ideo dixi ante compositionem, ne putet, qui hunc liberum legerit, & audierit solutionem & congelationem, ut dixi, quod sit compositionem quam nominauerunt Philosophi, quia sic esset in errore sui facti, & suae scientiae. Quia compositione in hoc artificio seu magisterio, est coniunctio siue matrimonium congelati spiritus cum corpore soluto, & eorum coniunctio, & eorum passio est super ignem. Nam caliditas est eius nutrimentum, & anima non dimittit corpus, nec cum eo coniungitur omnimoda coniunctione, nisi per mutationem utriusque a sua uirtute & proprietate, & post conuersionem suarum naturarum. Et haec est solu-

V ij tio

tio & congelatio, quam prius philosophi vocauerunt. Et scias, quod hanc solutionem & congelationem iam cœlauerūt sapientes, & loquuti fuerunt in ea subtili ratiōne, ex dictis obscuris & coopertis, ut sensus inquisitoris ab ipsorum intellectibus elongaretur. Et hoc est exemplum dicti philosophorum cooperti & obscuri in eis. Vngite folium cum toxicō, & uerificabitur in eis principium officij, siue magisterij eiusdem. Et, Operamini corpora fortia cum iure soluto, quo usque utrumq; eorum conuertatur ad suam subtilitatem. Similiter & dictum sapientis in eisdem est. Nisi conueteritis corpora in subtilitatem, ut sint subtilia, & tactu impalpabilia, non dirigetur uobis, quod queritis. Et si trita nō fuerint, reuertamini ad operationem, quo usque terantur, & fiant subtilia, quod si hoc feceritis, uobis quod cupitis dirigetur. Et hoc modo plura uerba talia de eis posuerunt. Nec ullus probantium potuit attingere ullatenus hoc factum talis cœlamenti, quo usq; apparuit ei bona aperitio documenti ostensua, remoto dubio præcedenti. Et similiter nominauerunt compositionem, post solutionem atq; conge-
lationem. Postea etiam dixerunt, quod compositio non completur, nisi cum matrimonio & putrefactiōne. Et iterum ipsorum dictum postea docuit pro solutione & congelatione & divisione, & pro matrimonio & putrefactiōne & compositione. Et hoc est, quia compositio rei est origo nulla. Nisi enim esset cōpositio,

compositio, non produceretur res in esse. Et diuisio est separare partes compositi. Et sic separatio fuit sua coniunctio. Et dico quod in corpore non morabitur spiritus, nec in eo erit, nec cum eo ullatenus remanebit, quousq; ipsum corpus habeat ex subtilitate & tenuatione, ut habet spiritus. Et cum iam ipsum attenuatum fuerit & subtiliatum, & exierit à sua densitate, & spissitudine ad tenuitatem, & à grossitie & corporate, ad spiritualitatem, commiscebitur tunc spiritibus subtilibus, & imbibetur in eis, & sic uterq; euadent unum & idem, & non separabuntur, sicut nec aqua mixta aquæ. Ponatur quod duæ quantitates participes, quæ sunt in solutione, & congelatione, maior sit anima, & minor sit corpus, postea adde quantitatim, quæ est anima, quantitatem, quæ est in corpore, & participabit quantitati primæ, & erunt in uirtute participes solummodo, & operare eas, sicut operati fuimus, & inde habebis quod cupis, & uerificabitur tibi linea, sicut dixit Euclides. Postea accipe eius quantitatem, & scias eius pondus, & adde ei de humiditate, quantum possit bibere, cuius humiditatis non habemus hic pondus determinatum. Postea operare eas operatione dissimili, primo uidelicet imbibendo & sublimando, & hæc operatio est illa, quam uocant albificationem, & uocant eam Yharit, id est argentum, & plumbum album. Et cum iam albificabitur hoc compositum, adde ei de spiritu quantum est

446 LIBER SECRETORVM ALCHEMIAE
est medium totius, & reduc ad operationem, quo usq;
rubefiat, & erit tunc de colore ahsufir, quod est nimis ru-
beum, & assimulauerunt eū sapientes auro. Et effectus
huius ducit te ad dictum Aristotelis, qui dixit suo disci-
pulo Arda. Lutum quando albificatur, nominamus
ipsum Yharit, id est, argentum, & quando rubificatur,
nominamus ipsum Temeynchum, quod est aurum. Et
albedo est, quæ tingit cuprum, & facit eū Yharit. Et illa
rubedo est, quæ tingit Yharit, id est argentū, & facit eū
Temeynchum, id est, aurum. Vnde qui poterit soluere
illa corpora, & subtiliare, & albificare, & rubificare, & ut
tibi dixi, componere imbibendo, & ad idem conuerte-
re, consequetur magisterium, & faciet factum, quod
dixi, sine dubio.

De rebus, & instrumentis huic operi necessaria-
rijs, & oportunis. Cap. II.

To portet te scire uasa in hoc magisterio, sci-
licet Aludela, & sapientes uocant coemet-
ria, seu cribratoria, quia in eis diuiduntur
partes, & mundantur, & in eis perficitur &
completur, & depuratur res magisterij. Et quodlibet
horum habeat Clibanum sibi conuenientē, & utrumq;
eorum habeat similitudinem & figuram operi compe-
tentem. Et iam omnia nominauit, & modum & formā
eorū docuit Mezleme, & plures philosophorū in libris
suis. Et scias quod sapientes in hoc conuenerunt in suis
dictis,

dictis, & celauerunt per signa, & fecerunt inde plures libros, & instrumēta, quę sunt necessaria, in his quatuor predictis. Et sunt duo. Vnum est cucurbita cū suo alem bico: & alterum est aludel, quod est bene factū. Et similiiter quę sunt eis necessaria, sunt quatuor. Et sunt corpora & animæ, & spiritus, & aquæ. Et ex his quatuor, est magisteriū, & factum minerale. Et sunt explanata in libris sapientum, & abstuli ab hoc meo libro, & nomina ui in eo, quod non nominauerunt philosophi. Et qui aliquantulum intellectus habuerit, sciet quæ sunt illa. Et nō feci hūc librū ignaro, & nescienti, sed cōposui ipsum prudētibus, & sensum & sapiētiā habētibus & sciētibus.

De naturis rerū ad hoc magisteriū pertinentiū. Cap. III.

Sciās quid philosophi nominauerunt ea plurib[us] nominibus. Vnde quidam eorū nominauerunt ea mineras, & quidam animalē, quidam autem herbale, & quidā per nomen naturarū, hoc est naturale. Alij quidam uocauerunt ea quibusdam nominibus ad libitum, secundū quod eis uidebatur. Etiam sciās, quod earum medicinæ sunt naturis propinquæ, pro ut dixerunt philosophi in libris suis, quod natura propinquat naturæ, & natura assimilatur naturæ, & natura coniungitur naturæ, & natura submergitur in natura, & natura dealbat naturam, & natura rubificat naturam: & generatio cum generatiōne retinetur, & generatio cum generatiōe uincit.

De decoctione & eius effectu. Cap. IIII.

T scias, q̄ philosophi nominauerūt in suis libris decoctionē. Et dixerūt, q̄ faciāt decoctionē in rebus. Et illud est, qđ eas generat, & mutat à suis substantijs & coloribus ad alias substatijs, & ad alios colores. Et nō trāsgrediaris, qđ dico tibi in hoc libro, & pcedes recte. Respice frater semen, qđ est in uita hoīm, qualiter in ipsum opat Solis caliditas, quſq; exit ex eo granū, & comedūt hoīes, & alia animalia. Postmodū opatur in ipsum in hoīe natura cū sua caliditate, & reddit carnē & sanguinē. Et nostra opatio magisterij est sic. Vnde nostrū semē, qđ à sapientibus est sic, qđ sua pfectio, suusq; pcessus est ignis, q̄ est causa uitę & mortis, q̄ nō tribuit ei uitā, nisi cū intermedio, & sua spiritualitatem, q̄ nō cōmiserent nisi cum igne. Iam uerificaui tibi ueritatem, quam uidi atq; feci.

De subtiliatione, solutiōe, coagulatione, & commixtione lapidis, & eorum causa, atq; fine. Cap. v.

T scias, qđ n̄isi subtiliaueris corpus, quſq; fiat aqua totū, nō rubiginabit, nec putrefiet, & nō poterit congelare animas fugaces, cū tetigerit eas ignis, quia ignis est qui eas congelat, cum auxilio ipsius ad ipsas. Et similiter præcep̄t philosophi soluere corpora, & soluimus, ut adhæreat caliditas eorū profunditatibus. Postea reddimus ad

ad soluendū ipsa corpora, & ad cōgelandū post eius solutionē, cum re q̄ ei appropinquauit, q̄usq; cōiungamus oia cōmixta bona & idonea, cōmixtiōe, quæ est quantitas tempata. Vnde cōiunximus ignē & aquā, & terrā, & aerē, & qñ cōmisiuit se spissum cū subtili, & subtile cum spisso, remāsit alia cū alijs, & cōuersæ fuerūt suæ naturæ pares, cū prius essent simplices, q̄a pars quæ est generatiua, addit & tribuit suam uirtutem in subtili, quod est aer, q̄a adhæsit cū suo consimili, & est pars generatiōis, Vnde accepit potestatē admouendū & ascendendū. Et potuit frigiditas in spisso, quia amisit caliditatem, & exiuit ab eo aqua, & apparuit res super ipsum. Et exiuit humiditas ascendendo, & subtile aeris, & commisiuit se cum eo, quia est suū consimile, & suæ naturæ. Et quando corpus spissum amisit caliditatem & humiditatē, & potuit super ipsum frigiditas & siccitas, & comminuerunt se suæ partes, & diuisæ fuerunt, & non fuit humiditas, quæ coniungeret ipsas partes diuisas, elongauerūt se partes. Et postea pars quæ contraria frigiditatī, quia continuauit, & immisit suam caliditatem & suam decoctionem ipsis partibus, quæ sunt terræ, & in eis ipsius posse ualuit, siue potuit, & habuit dominiū & uictoriā super frigiditatē, & latuit frigiditas, quæ prius erat in corpore spisso per uictoriā caliditatis super eā, cōuersa fuit ps suæ generatiōis, & facta fuit subtilis & calida, & conata fuit siccare cū sua caliditate. Et postea subtile, ascē for naturarū, cū amisi calorē accidentalem, & accidit ei

X ij frigi-

frigiditas, tūc conuersæ fuerūt, & inspissauerunt se, & de scenderūt ad centrū, & cōiuncte sunt naturæ terrestres, quæ se subtiliauerunt, & cōuerſæ fuerūt in suā generationem, & imbiberūt se in eis, & cōiunxit humiditas illas partes diuisas, & conata est terra siccare illā humiditatē, & obsedit eam, & prohibuit ne exiret ab ea, & apparuit q̄derat absconditum super eū. Et nō potuit humiditas separari in retētione siccitatis. Et similiter inuenimus, qđ q̄cqd est in mūdo, retinetur per suū cōtrariū, uel cū suo cōtrario .s. caliditas cū frigiditate, & siccitas cū humiditate. Postea cū quilibet eorū obsedit suū sociū, commiscuit se subtile cum spisso, & factæ fuerūt illæ res una substātia, scilicet sua anima calida & humida, & suū corpus frigidum & siccū. Postea conata fuit soluere & subtiliare cū sua caliditate, & sua humiditate, quæ est sua anima. Et conata fuit claudere & retinere, cū suo corpore qđ est frigidum & siccū. Et sic super hoc circuit & cōuertitur officiū huius. Iam asserui tibi ueritatem, quā uidi & feci, & præcepit tibi, ut cōuertas naturas, à sua subtilitate, & suis substantijs cum caliditate & humiditate, quo usq; conuentantur ad aliam substantiam, & ad alios colores. Et non transgrediaris quod in hoc libro dicitur, & procedas recte in magisterio, prout cupis.

De fixione sp̄iritus. Cap. v i.

T scias, qđ corpus cū cōmiscet se cū humiditate, & ipsum inuenit ignis caliditas, cōuertitur humiditas sup̄ corpus, & soluit ipsum, & tūc

& tūc nō potest spiritus ab eo exire, quia imbibit se cū igne. Et spiritus sunt fugaces, quo usqe corpora cū eis cō miscentur, & conantur pugnare cum igne, & eius flama. Et parum tamen conueniunt istae partes, nisi cum operatione bona, & continuo & longo labore, quia naturae animae est tendens sursum, ubi centrū animae est. Et quis est ille ex probatoribus, qui ualeat duo, uel diuersa coniungere, quorum centra sunt diuersa, nisi post conuersionem naturae earundem, & mutationē substantiae, & rei à sua natura, quod est graue quererere. Ergo qui potuit conuertere animam in corpus, & corpus in animam, & commiscere cum eo spiritus subtile, tinget omnne corpus.

De decoctione, contritione, & ablutiōe lapidis. Cap. VII.

Tu scias illud, quod est multū necesse in hoc secreto atqe magisterio, est decoctio, contrito, atqe cribratio & mundificatio, atqe cum aquis dulcibus ablutio. Vnde qui aliquid huius operatus fuerit, mundificet ipsum bene, & abluat atqe mundificet ab eo nigredinem, & tenebras quae apparent super ipsum in eius operatione. Et corpus subtiliet, quanto plus poterit, postea miscebit cū eo animas solutas, & spiritus mundos, quo usqe sibi placeat.

De quantitate ignis, & eius commodo & incommodo. Caput VIII.

X ij

Et

T cognoscat similiter quātitates igniū, & cōmodū rei huius, & incōmodū eiudem. Prouenit à cōmodo & incōmodo ignis. Vnde dixit Plato in suis sermonibus, in libro suo.

Ignis addit perfecto cōmodum seu profectū, & corruſto incōmodum seu corruptionē. Vnde cū fuerit eius quātitas bona & idonea, proficiet, & cū multiplicauerit in rebus, ultra modū corrumpet ambo, scilicet pfectum atq; corruptū. Et hac de causa oportuit sapiētes mittere medicinas suas super Elixir, ad prohibendū & remouēdū ab eis cōbustionē igniū, & eore caliditatem. Et dixit Hermes patri suo. Pater tīmeo ab inimico in mea māſi one. Et dixit: Fili, accipe canē masculū Corascenē, & caniculā Armeniæ, & iunge in simul, & parient canē colo-ris coeli, & imbibe ipsum uno siti ex aqua maris, quia i- pse custodiet tuū amicū, & custodiet te ab inimico tuo, & adiuuabit te ubiqūq; sis, semp tecū existendo, in hoc mundo & in alio. Et uoluit dicere Hermes, pro cane & canicula, res quæ cōseruant corpora à cōbustione ignis, & eius caliditate. Et sunt illæ res aquæ ex calcibus & sa-libus, quarum facturæ inueniuntur in libris sapientum de hoc magisterio. Et aliqui ex sapientibus nominaue- rūt eas aquas marinas, & lac uolatilium, & his similia.

De separatione elementorum lapidis. Cap. ix.

Nde oportet ô frater, quē Deus honoret, ut accipias lapidē honoratum, uel preciosum quem

quē nominauerūt sapientes, & magnificauerūt, & absco-
derūt & celauerūt. Et ponas ipsum in cucurbita cum suo
alēbico, & separa eius naturas, hoc est, quatuor elemēta,
terrā, aquā, aërem, & ignē. Et sunt ea, corpus & aīa, sp̄ri-
tus & tinctura. Et cū separaueris aquā à terra, & aérē ab
igne, serua utrumq; duorū p se, & accipe quod descēdit
ad fundū uasis, & illud est fex, & ablue ipsam cum igne
calido, q̄usq; auferatur eius nigredo, & recedat eius sp̄is
situdo, & albifica ipsam albificatione bona, & fac ab ea
euolare additiones humiditatū, & tūc cōuertet, & deue-
niet calx alba, in qua non erit obscuritas tenebrosa, nec
immundicia, nec cōtrariū. Postea redi ad naturas pri-
mas, quę ascēderūt ab ea, & mūdifica eas similiter ab im-
mundicia & nigredine atq; contrarietate, & reitera su-
per eas multotiens, quo usq; subtilientur, & purificen-
tur & attenuentur. Et cum hoc feceris, iam misertus est
tibi Deus. Et scias frater, quōd hoc officium est unus
lapis, super quem nō intrat Garib, id est, aliquid aliud.
Cum eo operantur sapientes, & de eo exit, cū quo me-
dicatur, quo usq; compleatur. Non commiscetur cum
eo aliquid, nec in eius parte, nec in toto. Et hic lapis in-
uenit in omni tēpore, & in omni loco, & apud oēm ho-
minē, cuius inuētio nō aggrauat ingrentē, ubicunq; sit.
Et est lapis uilis, niger & foetēs, nō emptus p̄cio, & sine
aliquo, non existit leuis in pondere, & uocant eū Ori-
go mundi, quia oritur sicut germinātia. Et hæc est eius
reuelatio, atq; apparitio inquirenti.

De natura Lapidis & eius origine. Caput x.

Ccipe ergo ipsum, & opare ipsum, ut dixit philosophus in suo libro, quando nominauit eum sic: Accipe lapidem non lapidem, uel qui non est lapis, nec est de natura lapidis. Et est lapis, cuius minera generatur in capite montium, & philosophus uoluit dicere mōtes pro animali. Vnde dixit, Fili uade ad montes Indiae, & ad suas cauernas, & accipe ex eis lapides honoratos, qui liquefiunt in aqua, quando commiscentur ei. Et illa aqua est ipsa uidelicet, quæ sumitur ab alijs montibus & illorum cauernis. Et sunt fili lapides, & non sunt lapides, sed nominaimus eos per similitudinem, quam habent ad eos. Et scias quod radices minerarum ipsorum sunt in aere, & eorum capita in terra, & quando euelluntur à suis locis, au dietur, & erit rumor magnus, & uade fili cum eis, quia cito euanescent.

De cōmixtione elementorū separatorū, Cap. xi.

Tincipe compositionem, quæ est circuatio totius facti, nam compositio nō erit, nisi cū matrimonio, & putrefactiōne. Et matrimoniu[m] est, cōmiscere subtile cum spisso. Et putrefactio est assare, terere, & rigare, quo[u]s[que] comisceantur in simul, & fiant unum, ita quod non sit in eis diuersitas, nec separatio, de aqua mixta aquæ. E tūc conabi

conabitur spissum retinere subtile, & conabitur anima pugnare cum igne, & pati ipsum, Et conabitur spiritus submergi in corporibus, & fundi in eis. Et oportuit hoc esse, quia corpus solutum, cū commiscuit se cum anima, commiscuit se cū ea, cū omnibus suis partibus, & alia in alijs intrauerūt cū sua similitudine, & cōuersa fuerūt unum & idem. Et ideo oportuit, qđ accidat animæ de cōmoditate, & de durabilitate, & permanentia, quæ accidit corpori in loco cōmixtionis. Et similiter spiritui in hoc statu uel permanentia animæ & corporis, conueniens fuit accidisse. Quia spiritus cū cōmiseretur cū ea, cum labore operationis, & cōmixtæ fuerint partes eius cum omnibus partibus aliorū duorū, quæ sunt, uidelicet anima & corpus, iūc conuersa fuerūt, spiritus & alia ambo, unū quid, & indiuisibile, secundū substantiā integrā, cuius saluæ fuerunt suæ naturæ, & conuenerūt suæ partes, unde cum obuiauerit istud compositū corpori soluto, & ipsum cōsequuta fuerit caliditas, & apparuit super faciem eius, quod erat in eo ex humiditate, & liquefactū fuerit in corpore soluto, & transiuit in ipsum, & commis- scuit se cum eo, quod est de natura humiditatis, incen- dit se, & defendit se ignis cum eo. Vnde cum tunc ignis uoluerit cum eo suspendi, prohibebit eum apprehende- re se, id est, adhærere cū spiritu admixto aquæ suæ. Et ignis non adhæredit ei, quousq; sit purum. Et similiter aqua, ex sua natura fugit ab igne, & quando ipsam con- sequitur ignis, & uult eam auolare, & sic fuit corpus cau-

Y sa reti-

356 LIBER SECRETORVM ALCHEMIAE
sa retinendi aquam , & aqua causa retinendi oleum, qd
non comburetur nec consumetur. Et fuit oleum causa re-
tinendi tinturam , & fuit tintura causa faciendi appa-
rere colorem , & causa demonstrandi tinturam, in qua
non est lumen, nec uita . Vnde haec est uita recta & rei
perfectio, & Magisterij, & hoc est quod quæsiuisti. Sci-
as igitur & intellige , & inuenies quod quæris, si Deo
placuerit.

De solutione lapidis compositi. Cap. XII.

Sed postea philosophi subtiliauerunt se ad
soluendum ea, ut bene se commiscerent, cor-
pus & anima . Nam omnia quæ simul sunt
in contritione & assatione, & rigatione, ha-
bent vicinitatem & colligationē ad inuicem, ideoqz po-
test ignis assumere naturam à debiliori, quo usqz defici-
at & euaneat, & similiter reuertitur super partes fortio-
res, quo usqz remaneat corpus sine anima. Vnde quādo
sic soluuntur & congelantur, accipiunt partes ad inuicē,
partes suas magnas uidelicet atqz paruas , & fuit hoc ex
eis complexio, & est eorum assumptio , & sic conuersa
fuerunt illa duo unum & idem . Et quando sic fuit, assu-
mit ignis ab anima, quantum assumit à corpore, nec ad
dit nec diminuit, unde fuit per ea perfectio . Ex eo ne-
cessē est ei capitulū proprium in scientia elixiris, scilicet
dictum, de soluēdo corpora & animas simplices . Quia
corpora non intrant super animas, & erunt retinacula
eis

eis, & excusabunt eas ab omni opere sublimandi, figendi, atque retinendi, & commiscendi, & his similia, nisi cum mundificatione prima. Et scias quod solutio non transcendit hos duos modos, aut enim est extrahere interiorum rerum ad suam superficiem, & erit pro hoc solutio, & est exemplum ad hoc, quod Argentum est frigidum & siccum in sua apparentia, & quando apparet suum interiorum, est solutum, quia est calidum & humidum. Aut dicta solutio est corpus acquirere humiditatem accidentalem, quam non habebat, & addit suam humiditatem cum ea, & ideo soluunt se suae partes, & erit pro eo solutio.

De coagulatione lapidis soluti. Cap. xiiii.

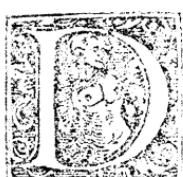

T dixerunt aliqui ex sapientibus: Congela in balneo congelatione bona, quam tibi dixi, & est sulphur luminosum in tenebris, & est Hiacynthus rubeus, & toxicum igneum, & interficiens, & est elixir, quod super nullum remanet. Et leo uictor, malefactor, & ensis scindens, & tyriaca sanatrix, uel sanans omnem infirmitatem. Et dixit Geber filius Hayen: Quod omnes operationes huius magisterij sub sex continantur rebus, quae sunt fugare, fundere, & incendiare, & dealbare, ut est marmor: & soluere & congelare. Et illud fugare, est fugare & remouere nigredinem a spiritu & anima. Et fundere, est liquefactio corporis. Et incendiare, est proprius corporis & eius subtiliatio. Et dealbare est fundere cito corpus proprie. Et congelare, est congelare

Y n corpus

corpus cum anima præparata . Rursum , fugare ca-
dit super spíritum & animam , & fundere & dealbare , &
incerare & soluere , cadit super corpus . Et congelare ca-
dit super animam , & intellige .

Quod unus tantum sit lapis , & de eius
natura . Cap. X I I I .

 Ixit Bauzan philosophus Græcus , cū inter-
rogaverūt eum : Nunquid germinās potest
fieri lapis ? Dixit sic : Duo scilicet primi lapi-
des , Lapis alkali , & lapis noster , qui est ui-
ta illi , qui ipsum scit , & eius factum . Et qui nesciuit & nō
fecit , & non certificabitur , quomodo nascatur , aut pu-
tabit lapidem , aut qui non comprehendit super omne
quod de modis huius lapidis dixi , iam parauit se morti
& pecuniam suam perditioni . Quia nisi hunc lapidem
honoratum inuenerit , non confurget aliis suo loco , &
non uincent naturæ super ipsum . Eius natura est calidi-
tas multa cum temperamento . Vnde qui ipsum sciuit , iā
docuit ipsum , & qui ipsum ignorauerit , non docuit ip-
sum . Habet autem proprietates & uirtutes multas . Nā
ipse mundificat corpora ab additionibus accidentium
ægritudinum , & conseruat substantias saluas , ita quod
non appareant , nec uideantur in eo turbationes cōtra-
riorū , nec fugimentū sui uinculi . Hic est em̄ sapo corpo-
rū & corū sp̄iritus , & eorū anima , quādo cōmīscetur cū
eis , soluit ea sine detrimento . Hic est uita mortuorum ,
& eorū

& eorum resurrectio, medicina conseruās corpus, & purgans superfluitatem. Et qui ipsum sciuerit, sciat, & qui nescierit, nesciat. Nam huius officium nō consurgit prelio, nec associatur uenditioni, seu emptioni. Intellige eius uirtutem & ualorem atq; honorem, & operare. Et dixit quidam sapiens: Non est tibi datū à Deo hoc magisteriū solum pro tua audacia, fortitudine & calliditate, sine omni labore. Nam laborant homines, & Deus tribuit fortunam hominibus. Adora ergo Deum cretorem, qui tibi tantam gratiam suis operibus beneditis uoluit exhibere.

Modus operationis lapidis ad albū. Cap. xv.

Vm ergo uolueris hoc magisteriū honoratum facere, accipe lapidem honoratum, & posne eum in cucurbita, & cooperi cum alembico, & claude eam bene cū luto sapientiæ, & dimitte exsiccati, quod sic facies, quotiescumq; claudes cum luto sapientiæ, postea mitte in stercore calidissimo, deinde distillabis eum, & pones sub eo recipiēs, in quod distilletur aqua, & dimittes sic, quousq; tota aqua distilletur, & exsiccabitur humiditas, & poterit siccitas super eum. Postea extrahes eum siccum, & seruabis aquam, quæ distillauit ex eo, quousq; tibi sit necessaria. Accipiesq; corpus siccum, quod remansit in fundo cucurbitæ, & teres ipsum, ponesq; in vase Chalcofario, cuius quantitas sit secundum quantitatem medici-

Y iii nae, &

nx,& subhumabis eam in stercore equino humido ex-
cellentissime calido, prout potest, & sit ipsum uas clau-
sum bene cum pila & luto sapientiæ, & sic dimittas i-
psum esse ibi. Et cum noueris quòd uoluerit infrigida-
ri stercus, parabis aliud calidissimum, & in eo pones di-
ctum uas. Sic facies cum eo quadraginta dies, renouan-
do sæpe stercus calidum, cum necesse fuerit, & soluetur
medicina in se, & fiet aqua spissa alba, & cum sic eam
uideris, scias eius pondus, & adde eidem quantum
est medietas ponderis ipsius de aqua, quam prius fer-
uasti, & claude tunc ipsum uas cum luto sapientiæ, &
iterum reduc ad stercus equinum calidum, quia in eo
est humiditas & caliditas, & non omittas (ut prius dis-
ximus) renouare stercus, cum infrigidari inceperit,
quousq; compleantur quadraginta dies. Quia tunc
medicina congelabitur in simili quantitate dierz, qui-
bus soluta fuit prius. Postea accipe eam, & scias pōdus
eius integre, & accipe quantitatē eius de aqua, quam
prius formasti, & tere corpus, & subtilia, & pone aquam
super ipsum. Et iterum remitte in stercore equino cali-
do, per unam septimanam & dimidiā, & sunt decem
dies, tūc extrahes, & inuenies corpus iam bibrisse aquā.
Postea tere ipsum & pone super ipsum de ipsa aqua,
quantum prædictum est. Et subhuma eum in sterco-
re, & dimitte ibi per alios decem dies. Postea extrahe,
& inuenies ipsum corpus, quod iam biberit aquam. Po-
stea, ut prius, tere, & pone sup ipsum de prædicta aqua,
iuxta

iuxta quantitatēm p̄dictā, & iterum subhumabis in stercore p̄dicto, & dimittes ibi p̄ decē dies, & posteā extrahes. Et sic facies quarta uice, tūc cū iam quarto complebitur hoc, extrahe & tere, & subhumabis eum in stercore, quo usq; soluatur, deinde extrahe, & reitera adhuc semel, quia tunc est origo perfecta, & iam compleuit suum factum. Tunc uero cum sic fuerit, & adduxeris rem o frater, ad hunc statum honoratum. Accipe ducentas quinquaginta drachmas plumbi uel stanni, & funde ipsum. Deinde cum liquefacta fuerit, projice super ipsum unā drachmā de Cinnabari, id est de hac medicina, quā adduxisti ad hūc statū honoratū, & hūc ordinem altū, & retinebit ipsum stannū seu plumbum, ne euulet ab igne, & albificabit ipsum, & extrahet ab eo ipsius detrimentū, & eius nigredinem, & conuertet ipsum in tinturam permanentem perpetuo. Deinde accipe unā drachmam de istis ducentis quinquaginta, & projice super ducentas quinquaginta, stagni aut latonis, seu cupri, & conuertet ipsum in argentum melius quā de minera, & hoc est maius quod facere potest, & ultimum, si Deus uoluerit.

Cōuersio p̄dicti lapidis in rubeum. Cap. xvi.

 T si uolueris hoc magisterium ad aurum conuertere. Accipe de hac medicina, quā (ut dixi) adduxisti ad hunc statum honoratum, & ad hunc ordinem altum, pondus unius drachmæ, & hoc secundum modum exem-

exempli tui superius dicti. Et pone eam in vase chalco-
 folario, & subhumabis eam in stercore equino ; et qua-
 draginta dies, quia soluetur, postea dabis ei ad b. ben-
 dum aquam corporis soluti, primo quantum est medie-
 tas sui ponderis, postea usquequo congeletur, subhuma-
 bis in stercore calidissimo, ut prius dictum est. Deinde
 per ordinem facies in hoc capitulo auri, sicut fecisti su-
 perius in capitulo argenti. Et erit aurum, & operabitur
 aurum, si Deus uoluerit. Custodi fili hunc librum se-
 cretissimum, & non ponas ipsum in manus ignorantium
 secretum secretorum Dei, quia perficies quod uolueris.
 Amen.

FINIS.

Tabula

TABVLA SMA RAGDINA HERMETIS TRIS. megisti p̄ph̄i χρυσιω̄. Incerto interprete.

Erba Secretorū Hermetis, q̄ scripta erāt
in tabula Smaragdi, inter manus eius in-
uenta, in obscuro antro, in q̄ humatum
corpus eius repertū est. Verū sine men-
dacio, certū, & uerissimū. Quod est infe-
rius, est sicut qđ est superius. Et qđ est
superius, est sicut qđ est inferius, ad ppetrāda miracula rei
unius. Et sicut oēs res fuerūt ab uno, meditatiōe unius.
Sic oēs res natæ fuerūt ab hac una re, adaptatiōe. Pater
eius est Sol, mater eius Luna. Portauit illud uentus in
vētre suo. Nutrix eius terra est. Pater omnis telesmi to-
tius mūdi est hic. Vis eius integrā est, si uersa fuerit in
terrā. Separabis terrā ab igne, subtile à spisso, suauit cū
magno ingenio. Ascendit à terra in ccelū, iterumq̄ de-
scēdit in terrā, & recipit uim superiorū & inferiorū. Sic
habebis gloriā totius mundi. Ideo fugiet à te omnis ob-
scuritas. Hic est totius fortitudinis fortitudo fortis, q̄
uincet omnem rem subtilem, omnemq̄ solidam pene-
trabit. Sic mundus creatus est. Hinc erunt adaptations
mirabiles, quarū modus hic est. Itaq̄ uocatus sum Her-
mes Trismegistus, habens tres partes philosophiæ toti-
us mundi. Completū est, qđ dixi de operatiōe Solis.

Z Hortulae

HORTULANI PHILOSOPHI,
ab hortis Maritimis, Commentariolus in Tabulam
Smaragdinam Hernietis Trismegisti p̄p̄i xp̄cias.

Precatio Hortulanii.

Aus, honor, uirtus, & gloria, sit tibi Domine Deus omnipotens, cum dilecto filio tuo Dño nostro Iesu Christo, & Spiritu sancto paracleto. Trinitas sancta, quæ solus Deus & unus, homo perfectus, tibi gratias ago. Quia cum aduersarij huius mundi transitoria prouissem, ne suis delectati onibus prouocarer, me ab eodem tua summa misericordia sustulisti. Sed quia video infinitos in hac arte deceptos, quod directa non ingrediuntur semita, placeat tibi Dñe Deus meus, ut de scientia quam mihi tradidisti, charos meos ab hoc errore diuertam, ut cum perceperint ueritatem, laudent nomen tuum sanctum & gloriosum, quod est benedictum in eternum, Amen.

P R A E F A T I O.

Go dictus Hortulanus, ab hortis maritimis nūcupatus, pelle Jacobina inuolutus, in dignus uocari discipulus philosophicæ. Motus dilectione chari mei. Declarationē certissimā Sermonis patris philosophorū Hernetis intendo dicere. Qui scilicet, quando sit occultus, tamē exercitium ueri operis in fatigione meorū digitorū totā exposici onem

onem declarauit uerissime. Nihil enim p[ro]dicit occultatio philosophorum in sermonibus, ubi doctrina spiritus sancti operatur.

Quod ars Alchemiae sit uera & certa. Cap. I.

 Igitur autem philosophus: VERVM, scilicet est, quod nobis data est ars Alchemie. SINE MENDACIO. Hoc dicit ad detestationem illorum, qui dicunt artem esse mendacem, id est falsam, CERTVM, id est expertum. Nam quicquid est expertum, certissimum est, ET VERRISSIMUM. Quia uerissimus Sol per artem procreat. Et dicit uerissimum in superlativo gradu, quia Sol generatus per hanc artem excedit omnem Solem naturalē, in omnibus proprietatibus medicinalibus & alijs.

Quod lapis debeat diuidi in duas partes. Cap. II.

 Onsequenter tangit operationem lapidis discens: QVOD EST INFERIUS, EST SICVT QVOD EST SUPERIUS. Et hoc ideo dicit: Quod iste lapis diuiditur in duas partes principales per magisterium. In parte superiori, quod superius ascendit, & in parte inferiori, quae inferius remanet fixa & clara. Et tamen istae duae partes concordant in uirtute. Et ideo dicit: QVOD EST SUPERIUS, EST SICVT QVOD EST INFERIUS. Illa autem diuisio necessaria est. AD PERPETRANDA MIRACULA REI VNIVS, scilicet lapidis. Quia pars inferior est terra, quae Nutrix dicitur & fermentum. Et pars superior, est aia, quae

Z[estrum] in totū

totum lapidem uiuiscat, & resuscitat, & ideo facta separatio-
ne & celebrata cōiunctione, multa miracula perpe-
trantur in opere secreto naturæ.

Quòd lapis habeat in se quatuor elementa. Cap. III.

 TSICVT OMNES RES FVERVNT AB VNO MEDITATIONE VNVS. Hic dat exemplū dices: Sicut oēs res fuerūt ab uno, scilicet globo cōfuso, siue massa cōfusa, me-
ditatione, id est cogitatione & creatione. Vnius, id est omnipotentis Dei. SIC OMNES RES NATAE FVE-
RVNT, id est exiuerunt. AB HAC VNA RE, id est, ex una massa cōfusa. ADAPTATIONE, id est solo p̄cepto
Dei & miraculo. Ita lapis noster est natus, & exiuit ab una massa cōfusa, in se cōtinēs oīa elementa, quæ à Deo
creata est, & suo solo miraculo lapis noster est inde nat⁹

Quòd lapis habeat patrem & matrem, scilicet So-
lem & Lunam. Cap. IV.

 Tsicut uidemus quòd naturaliter unū ani-
mal generat plura animalia sibi similia. Ita
artificialiter Sol generat Solem, uirtute mul-
tiplicationis lapidis prædicti. Ideo sequit
PATER EIVS EST SOL, id est aurū philosophorū. Et
q̄a in omni generatione naturali debet esse receptaculū
idoneū & cōueniēs, cū quadā cōsonātia similitudinis ad
patrē. Ita et in ista generatiōe artificiali oportet qđ Sol
habeat

habeat sui spermatis, & suæ tincturæ idoneū receptacu-
lū, & sibi consonans, & hoc est argentiū philosophorū.
Et ideo sequitur, MATER EIVS LVNA.

Quod cōiunctio partiū lapidis dicit impregnatio. Cap. V.

Væ duo, cū se se receperint in cōiunctione la-
pidis, impregnatur lapis in uentre uenti, &
hoc est quod postea dicit: PORTAVIT IL-
LVD VENTVS IN VENTRE SVO. Pla-
num est, q[uod] uentus est aer, & aer est uita, & uita est ani-
ma. Et ego iam superius loquutus sum de anima, quæ to-
tū lapidē uiuificat. Et sic oportet, q[uod] uentus portet totū
lapidē & reportet, & pariat magisteriū. Et iūc sequitur
q[uod] alimentū recipiat à nutrice sua, id est, à terra. Et ideo
dicit philosophus: NVTRIX EIVS TERRA EST.
Quia sicut infans sine alimento nutricis nunq[ue] ad acta-
tē perueniret. Ita lapis noster sine fermentatiōe suæ ter-
ræ nunq[ue] pueniret ad effectum. Quod quidē fermentū
alimentū dicitur. Sic enim generatur ex uno patre, cum
cōiunctione matri. Res, id est, filij similes patri, qui si
longa decoctione caruerint, erunt matri similes in albe-
dine, & patris pondus retinebunt.

Quod lapis perfectus sit, si anima in corpore fi-
xa fuerit. Cap. VI.

Ostea sequitur: PATER OMNIS TELES-
MI TOTIUS MUNDI EST HIC, hoc est, in
Z ij opere

opere lapidis est uia finalis. Et nota . Philosophus uocat operationē patrem omnīs telestī, id est omnīs lecreti, uel omnīs thesaurī, totius mundi, id est omnīs lapidis inuēti in hoc mundo. Est hic. Quasi dicat ecce ostendo tibi. Postea dicit philosophus: Vīs q̄ te doceā, quando fortitudo lapidis est perfecta & cōplēta: quando scilicet fuerit in suā terrā uersa . Et ideo dicit: vīs EIVS INTEGRA EST, id est, perfecta & completa. si VERSA EVERIT IN TERRAM, id est, si anima ipsius lapidis, de qua superius facta est mentio (quod anima dicitur uentus & aer, in qua est tota uita lapidis & fortitudo) conuersa fuerit in terram scilicet lapidis, & fixetur, ita quōd tota substantia lapidis sic sit cum nutrice sua, scilicet terra, quōd totus lapis uertatur in fermentum. Sicut in operatione panis, modicum fermentum nutrit & fermentat magnam copiam pastæ, & ita totam substantiam pastæ conuertit in fermentum. Ita uult philosophus, quōd lapis noster sic sit fermentatus, quod ad multiplicationem lapidis, sit fermentum.

De mundificatione lapidis . Caput VII.

Onsequenter ponit, quomodo debeat multiplicari. Sed primo ponit lapidis mundificationem, & partium separationem, dicens: SEPARABIS TERRAM AB IGNE, SVBITLE A' SPASSO, SVAVITER CVM MAGNO INGENIO. Suauiter, id est paulatim, non per uiolentiam

tiam, sed cum ingenio, scilicet in famo philosophico. Separabis, id est, dissolues. Quia dissolutio est separatio partium. Terram ab igne, subtile à spissō. Id est, feces & immundicias, ab igne, aëre & aqua, & à tota substantia lapidis, ita quod lapis ibi remaneat mundissimus sine sorde.

Quod pars lapidis non fixa, debeat superare partem fixam, eamq; eleuare. Cap. VIII.

 T lapis sic præparatus, est idoneus ad multiplicandum. Et nunc ponit eius multiplicationem, & facilem liquefactionem in uirtute ingressibili, tam in duris corporibus, quam mollibus, dicens: ASCENDIT A TERRA IN COELVM, ITERVM QVE DESCENDIT IN TERAM. Hic est valde notandum, quod quamvis lapis noster in prima operatione dividatur in quatuor partes, quæ sunt quatuor elementa, tamen sicut dictum est superius, Duæ eius sunt partes principales. Una quæ ascendit superius, quæ dicitur non fixa, & alia quæ remanet inferius fixa, quæ dicit terra, siue fermentū, quæ totū lapidē nutrit & fermentat, ut dictū est. De illa uero parte nō fixa oportet habere magnā quantitatē, & dare lapidi, qui factus est mundissimus absq; sorde, toties per magisterium, donec totus lapis uirtute spiritus deferratur superius, sublimando & subtiliando. Et hoc est, quod philosophus dicit, ascendit à terra in cœlum.

Quomodo

Quomodo lapis uolatilis sit iterum
figendus. Caput. IX.

Postmodum, hunc ipsum lapidem sic exaltatum oportet incerari cum oleo ab ipso lapide in prima operatione extracto, quod dicitur aqua lapidis, & toties assare sublimando, donec uirtute fermentationis terrae cum ipso exaltatae, totus lapis iterato descendat de celo in terram, & remaneat fixus & fluens. Et hoc est quod dicit philosopbus: ITERVM QVE DESCENDIT IN TERRAM, ET SIC RECIPIT VIM SUPERIORVM sublimando, ET IN FERIORVM descendendo, id est, quod corporeum est, fiet spirituale sub' imando, & quod spirituale est, fiet corporeum descendendo.

De fructu artis, & efficacia lapidis. Cap. X.

SI C HABEBIS GLORIAM TOTIVS MUNDI, id est, hoc lapide sic composito, gloriam huius mundi possidebis. IDEO FUGIET A TE OMNIS OBSCVRITAS. Id est omnis inopia, & ægritudo. Quia lapis sic factus, omnis ægritudinis est curatiuus. HIC EST TOTIVS FORTITVDINIS FORTITVDO FORTIS. Quia nulla est comparatio aliarum fortitudinum huius mundi, ad fortitudinem huius lapidis. QVIA VINCET OMNEM REM SYBTILEM, ET OMNEM REM SOLIDAM PENERABIT,

TRABIT. Vincet, id est uincendo conuertet Mercuriū uiuum congelando, qui subtilis est, & alia corpora dura, solida, & firma penetrabit.

Quod Magisterium imitetur creationem uniuersi. Cap. x i.

POstea dat exemplum philosophus de Compositione lapidis sui, dicens: SIC MUNDVS CREATVS EST, hoc est, Sicut mundus creatus est, ita & lapis noster factus est. Quia primitus totus mundus, & omne quod fuit in mundo, fuit una massa confusa, seu chaos confusum, ut superius dictum est, & postea per artificium summi creatoris, diffusa est ista massa in quatuor elementa, mirabiliter separata & rectificata, propter quam separationem diuersa sunt fieri diuersa, aptatiōe nostri operis per separationem diuersorum elementorum à diuersis corporibus. HINC ERVNT ADAPTATIONES MIRABILES. Id est, si separaueris elementa, fient mirabilia cōposita, apta nostro operi in nostri lapidis compositione, per coniunctionem elementorum rectificatorum. QVARVM, id est, de quibus mirabilibus aptis ad hoc, MODVS, scilicet operandi datus, EST HIC.

Insinuatio ænigmatica, quæ sit materia
lapidis. Cap. x ii

TAQUE VOCATVS SVM HERMES TRIS
& ME

MEGISTVS. Postquam philosophus docuit compositionem lapidis, hic docet occulto modo, de quo fiat lapis noster. Prænominans seipsum, ut discipuli sui adhanc scientiam peruenturi, de eius nomine perpetuo recordarentur. tum tangit, de quo sit, dicens: HABENS TRES PARTES PHILOSOPHIAE TOTIVS MVNDI. Quia quicquid est in mundo, habens materiam & formam, cōpositum est ex quatuor elementis. Vnde infinitæ sunt partes mundi, quas omnes philosophus in tres partes principales diuidit, scilicet in partē Mineralē, Vegetabilē, & Animalem, de quibus coniunctim uel diuisim, philosophus habuit scientiam ueram in operे Solis. Et ideo dicit, habēs tres partes philosophiæ totius mundi, quæ partes continentur in uno lapiде, scilicet Mecurio philosophorum.

Quare lapis dicatur perfectus. Cap. xiii.

T ideo uocatur lapis iste perfectus, quia in se habet naturam mineralium, uegetabilium, & animalium. Est enim lapis trinus & unus, quatuor habens naturas, scilicet quatuor elementa, & tres colores, scilicet nigrum, album & ruheum. Vocatur etiam granum frumenti, quod nisi mortuum fuerit, ipsum solum manet. Et si mortuum fuerit, ut dictum est superius, cum coniungitur in coniunctione multum fructum affert, uidelicet completis

pletis operationibus supra dictis. O lector chare, Si scis operationem lapidis, tibi dixi ueritatem, & si nescis nihil tibi dixi. COMPLETVM EST QVOD DIXI DE OPERATIONE SOLIS, Id est, complitum est, quod dictum est de operatione lapis, trium colorum, & quatuor naturarum existentium, ut dictum est, in unica re, scilicet in solo Mercurio philosophico.

F I N I S.

Excusum Norimbergæ per Ioh. Petreium, anno M. D. XLI.
Mense Augusto.

& ij

JOH. PETREIVS TYPOGRA
PHVS STUDIOSO LECTORI s.

 Abes in præsentiarum pauca quidem, sed minime uulgaria^{χρυστοῖς}, studiose lector, opuscula, quæ si grata fuissent intellectuero, plura & præcipua ex ijs, quæ penes me sunt, huius generis, paulò post in lucem edam. Verum cum exemplaria partim uetustate & situ corrupta, partim insciatio librariorum deprauata sint, ut sine multorum exemplariorum collatione, corrigi & emendari non possint. Rogo, ut si quis aliquid horum habeat, siue Latine, siue Germanice, mihi liberaliter impartiri uelit, quod collatis multis exemplaribus, emendatoria in studiosoru manus perueniant. Quod qui faciet, gratiam apud huius artis candidatos, non uulgarem inibit, & à me exemplaria aliquot typis excusa, unà cū suo archetypo illibato, pro munere accipiet. Sunt autem hæc quæ penes nos habemus, quorum optimum quodquia asterisco notauiimus,

- * Septem tractatus Hermetis Trismegisti.
- * Dialogus Mariæ prophetissæ.
- * Turba philosophorum.
- * Morienus.
- * Liber Distinctionum.
- * Alphidius. Auicenna de mineralibus,
 Lumen luminum,

Lambar-

* **Lambardus philosophus.**

* **Lilium intelligentiae.**

Liber Saturni.

Rogerij Bachonis alius liber ad Cardinalem quendam,
Speculum Alchemiae fratris Helie Ordinis Minorum,
Eiusdem Epistola Solis ad Lunam.

* **Theosophiae palmarium.**

Rosarius Arnoldi de Noua villa.

Quæstiones eiusdem.

Vetus testamentum eiusdem.

Nouum testamentum eiusdem.

Lilium Magistri Blasij de Parma.

Lilium aliud incerti authoris,

* **Margarita nouella.**

Liber radicum.

Rosa aurea.

Iohannes de Rupescissa .

* **Dialogus de libello aureo.**

Petrus de Zeleuco.

Præctica philosophorum.

Scotus Subtilis.

Thomas Aquinas ad fratrem Reinaldum.

Iohannes Tecenensis.

Dicta Alani.

Liber Trinitatis.

Speculum elementorum Iohannis Vuienensis.

* **Raimundi Lullij pleracq; q̄ i primis cuperemus integrū
dare, & iij**

Digitized by Google

Errata quædam minutula sic corrige.

Pagina 3. uersu 5. lege extensibilē ibidē ultimo uer. qua eorū. 4. 16.
ex quocunq; 5. 7. Diuersificatur aut. 6. 18. aludele. 8. 5. dele punctū. 9. 24.
depurata. 10. 1. Ethoc. 16. 1. in ipsius. 21. 17. tētione ibidē 22. quod na-
turā ibidē. 24. & ea. 24. 25. p̄ciosissime. 25. 2. & opa. ibidem. tētione ulli
us. 26. 21. huiusmūdi. 27. 25. p̄ciosas. 28. 11. sufficiēter. ibidē 15. n.c. ibidē 15.
ne si. 31. 15. & hæc. 33. 9. contusionē. 35. 5. cōtusio. ibidē. 17. cōtusionē. 36.
22. Si dixerint ergo. 37. 15. Ad hoc etiā. ibidē 19. dele esse. ibidē 20. nō es-
se cōcedere 38. 12. quod nō. 42. ult. intētiōe. 49. 19. liquefactu. 55. 17. potue-
rint. 59. 25. dele. in. 62. 19. dele. aliud in tinctura. 63. 11. difficillime. ibi-
dem 13. difficillime. 65. 3. extēsibile. 67. 11. extēsibile. 69. 6. molliciē. ibidē
dele punctū. ibidē 9. dele punctū. & lege corpora. ibidē 12. albedinem. 73.
25. Lazuli. 75. 8. quia quæ. 78. 2. affine. 81. 4. bombicis. 83. 2. p̄paratione ue-
ra. 90. 1. imbibitionis. 91. 14. argento uiuo. ibidē. 18. s̄apissime. 93. 17. ue-
ro laxa. 115. 24. cōuerterent. 123. 19. Magnesiæ. 130. 20. plus illius naturā.
ibidem 22. pfectiuū. 131. 14 extiterit. 136. 2. si. ibidē 14. non. 143. 21. quia
cum. 151. 2. hos esse. 174. 9. dele. multū. 181. 5. ipsius. 186. 1. inuenies. ibidē
24. psequētes intentū. 187. 22. & suæ confectionis. 193. 3. saluatur. 199. 14.
ptenderit. ibidem. 22. similiter. 208. 1. opportunas. 210. 14. destilletur.
212. 10. extrahuntur diuersa. 213. 8. Cinnabari. 216. 13. ammoniacus.
ibidem. 19. secretū. nec est. mittendū. 219. 1. fugare. 220. 11. calcis:
223. 9. uitrioli. 227. 11. dele. de cupro. 229. emēda numerū chartæ. ibidē
11. mordeamur. ibid. ult. approp iato. 237. 2. furni. 238. 3. Per hūc. ibidē 6.
fuerint. 245. 8. fint. 246. 2. extrahitur. 261. 12. humanus. 264. 18. perito-
rum. 274. 9. amouet. 275. 13. scientis. 289. 15. mineralē. ibid 23. poscit.
302. 7. separare. 305. 17. sulphuris infectum. Et plus malū citius. 310. 3. plan-
tarum. 314. 22. amalgamētur. ibid. 26. erodantur. 316. 6. fint fixi. 318. 11.
petræ. 323. 23. Soluantur. 324. 16. fint. 329. 9. tum coniungendæ. 333. 25.
fumum ablegandum. 340. 8. intellectui. ibidem. 12. elixir unum. 352. 2.
eiusdem prouenit.